

**Banca Națională
a Moldovei**

**Conturile
internaționale
ale Republicii
Moldova**

Anuar statistic

2018

Chisinau, 2019

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

**Conturile internaționale ale
Republicii Moldova**

**anuar statistic
2018**

Chișinău, 2019

Colegiul de redacție: Aureliu Cincilei, viceguvernator al BNM – președintele colegiului de redacție
Ion Veveriță, șef al Departamentului raportări și statistică
Angela Gherman-Cernei, șef al Direcției statistica conturilor internaționale

Echipa: Marina Soloviova, Elena Gonța, Ecaterina Rusu, Angela Ghilan,
Angela Moraru, Ion Borș, Tatiana Ciloci, Veronica Chicu, Galina Șișcova,
Aliona Pîslaru, Stanislav Cebotari, Victor Ababii, Mariana Apostol, Anastasia Sivoconi, Alexandru Stajila, Loredana Savenco, Nadejda Toderașcu

Redactor stilizator: Elena Mămăligă

**Conturile internaționale ale Republicii Moldova:
anuar statistic, 2018** / Banca Naț. a Moldovei ; col. red.:
Aureliu Cincilei [et al.]. – Chișinău : BNM, 2019
183 p.

ISBN 975-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3357-2-0

Această publicație reflectă evoluția relațiilor economice internaționale ale Republicii Moldova, prin prisma statisticii conturilor macroeconomice internaționale: balanța de plăți externe, poziția investițională internațională și datoria externă ale țării.

Banca Națională a Moldovei

Bd. Grigore Vieru nr. 1, MD-2005,
or. Chișinău, Republica Moldova

Telefon: (373 22) 822 410

Fax: (373 22) 220 591

E-mail: official@bnm.md
www.bnm.md

© Banca Națională a Moldovei (BNM), 2019.

Datele din această publicație sunt difuzate de către BNM pentru informare generală. Orice utilizare a informației din această publicație trebuie să fie însoțită de o referință la BNM în calitate de sursă. Reproducerea sau traducerea unor fragmente substanțiale ale acestei publicații sau orice utilizare în scopuri comerciale necesită permisiunea explicită, prealabilă, în formă scrisă din partea BNM. BNM nu poartă răspundere pentru eventualele pagube ce ar putea rezulta din folosirea datelor din această publicație.

Balanța de plăți, poziția investițională internațională, datoria externă și normele metodologice la ele sunt plasate pe site-ul oficial web al BNM: www.bnm.md, compartimentul Statistici și Publicații / Anuarul statistic "Conturile internaționale ale Republicii Moldova".

Anuarul statistic „Conturile internaționale ale Republicii Moldova” pentru anul 2019 va fi publicat cel târziu la 31 decembrie 2020.

Întrebările, comentariile, solicitările de informație suplimentară pot fi adresate la:

Telefon: (373 22) 822 648

E-mail: Ion.Veverita@bnm.md

ISBN 975-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3357-2-0

339.72+336.717(478)(083.41)

C 69

CUPRINS

I. NORMELE METODOLOGICE	1
1.1. Introducere	1
1.2. Normele metodologice referitoare la conturile internaționale ale Republicii Moldova.....	2
1.2.1. Definiții și principii generale.....	3
1.2.2. Normele metodologice referitoare la balanța de plăți a Republicii Moldova.....	7
1.2.2.1. Structura balanței de plăți	7
1.2.2.2. Modalitatea de înregistrare a datelor	16
1.2.2.3. Sursele de informație.....	17
1.2.3. Normele metodologice referitoare la poziția investițională internațională a Republicii Moldova	24
1.2.4. Normele metodologice referitoare la datoria externă a Republicii Moldova	27
II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE	30
III. PREZENTAREA GENERALĂ A EVOLUȚIEI CONTURILOR INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2018	40
3.1. Balanța de plăți – prezentare generală	43
3.2. Poziția investițională internațională – prezentare generală	46
3.3. Datoria externă brută – prezentare generală	47
3.4. Informație suplimentară la balanța de plăți	51
a) Remiterile personale	51
b) Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare generală	52
c) Ancheta coordonată a investițiilor directe (CDIS) – prezentare generală	52
IV. BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANUL 2018.....	53
4.1. CONTUL CURENT	53
4.1.1. Balanța bunurilor	53
4.1.1.1. Balanța bunurilor FOB-FOB.....	53
4.1.1.2. Comerțul exterior cu bunuri FOB-CIF.....	54
Structura și distribuția geografică a exportului de bunuri.....	56
a) Structura exportului de bunuri.....	56
b) Distribuția geografică a exportului de bunuri.....	57
Structura și distribuția geografică a importului de bunuri	59
a) Structura importului de bunuri	59
b) Distribuția geografică a importului de bunuri.....	61
4.1.2. Balanța serviciilor	61
a) Structura exportului de servicii	62
b) Structura importului de servicii	64
4.1.3. Balanța veniturilor primare	65
4.1.4. Balanța veniturilor secundare.....	67
Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)	68

4.2. CONTUL DE CAPITAL.....	69
4.3. CONTUL FINANCIAR.....	70
4.3.1. Investiții directe	71
4.3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare.....	75
4.3.3. Alte investiții	75
4.3.4. Activele de rezervă.....	78
4.4. BALANȚA DE PLĂȚI ÎN PREZENTARE ANALITICĂ	79
V. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2018	81
5.1. Structura activelor financiare externe.....	82
a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale	82
b) Structura activelor financiare externe pe sectoare instituționale	84
c) Structura activelor financiare externe pe scadențe	85
5.2. Structura pasivelor externe.....	86
a) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale	86
b) Structura pasivelor externe pe sectoare instituționale	91
c) Structura pasivelor externe pe scadențe	92
VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2018	93
VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2018	96
7.1. Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale	96
7.2. Datoria externă publică și public garantată	100
7.3. Indicatorii gradului de îndatorare	102
VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE.....	104
SECȚIUNEA STATISTICĂ	110
IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ	
INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII	
2014-2017) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2017	120
X. ANEXE.....	123
Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6), milioane USD	124
Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6), milioane EUR	131
Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2018, prezentare desfășurată (MBP6)	138
Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2014-2018 (MBP6)	146
Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	148
Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru / după prelucrare	150

Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	152
Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare	155
Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	158
Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare	161
Anexa 11. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, fără bunurile pentru/după prelucrare	165
Anexa 12. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	166
Anexa 13. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	169
Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6), milioane USD	171
Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6), milioane EUR	174
Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2018, cu detalii suplimentare (MBP6)	177
Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018 prezentare analitică, sectorială	180
Anexa 18. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014-31.12.2018, prezentare analitică, pe scadențe	181
Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014-2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane USD	182
Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014-2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane EUR	183

Lista acronimelor și abrevierilor

AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BP – balanța de plăți
CC – contul curent
CIF – cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
DE – datoria externă
DMFAS – Debt Management Financial Analysis System (Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST)
DST – drepturi speciale de tragere
EX – export
EUR – euro
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
IM – import
ISD – investiții străine directe
MBP5 – Manualul “Balanța de plăți”, ediția a V-a
MBP6 – Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a
mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
RUB – rubla rusească
SRTI – sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
UE – Uniunea Europeană
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

I. NORMELE METODOLOGICE

1.1. INTRODUCERE

Conturile internaționale conceptual reprezintă sinteza relațiilor economice dintre rezidenții țării și nerezidenți. Ele se prezintă ca o succesiune de conturi interdependente, fiecare din ele reprezentând generalizarea unui șir de procese, stări și fenomene economice care au loc în relațiile cu nerezidenții într-o anumită perioadă / la un anumit moment. Legătura dintre ele este realizată prin intermediul unor conturi/articole tranzitorii ce asigură reconcilierea datelor prezentate într-un șir consecutiv de sinteze cu structură și nivel de agregare diferit. Putem menționa următoarele sinteze macroeconomice:

- **Balanța de plăți (BP)** – set de conturi macroeconomice care reflectă într-o formă generalizată tranzacțiile economice ale unei țări cu restul lumii într-o perioadă definită de timp (an, trimestru, lună).
- **Poziția investițională internațională (PII)** – cont macroeconomic ce reprezintă sinteza activelor financiare ale rezidenților (care sunt creanțele rezidenților față de nerezidenți și activele sub formă de lingouri de aur, plasate în calitate de active de rezervă) și a pasivelor rezidenților față de nerezidenți la o anumită dată (sfârșit de trimestru sau sfârșit de an). Diferența dintre activele și pasivele financiare internaționale ale țării (poziția netă) poate fi pozitivă (creditoare) sau negativă (debitoare).
- **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare** – sinteză ce oglindește toată varietatea de fluxuri, ce generează modificările stocurilor, prezentate în PII, suplimentar tranzacțiilor efective între rezidenți și nerezidenți, reflectate în contul financiar al BP (de exemplu, reevaluările activelor sau pasivelor ca rezultat al modificării prețurilor, fluctuațiilor cursului de schimb al monedelor originale față de valuta de evaluare, alte modificări de volum – reclasificări, anulări) și care permite stabilirea legăturii dintre stocurile reflectate în PII și fluxurile efective din contul financiar al BP.
- **Datoria externă (DE) brută** – sinteză macroeconomică ce reflectă evoluția acelor componente din pasivele externe ce reprezintă instrumente de natura datoriei (împrumuturi, titluri de angajamente, alocări de DST, numerarul și depozitele nerezidenților, credite comerciale și avansuri de la nerezidenți, alte instrumente de natura datoriei).

Cele mai importante relații în cadrul statisticii conturilor internaționale:

- înscririle din contul curent, contul de capital și contul financiar sunt echilibrate;
- suma soldurilor contului curent și de capital trebuie să fie egală cu soldul contului financiar, denumit *capacitatea netă (+) sau necesarul net (-) de finanțare*. Diferența reprezintă erori și omisiuni ce rezultă în practică din specificul surselor de date și decalajele de timp;
- soldul PII la finele perioadei este egal cu soldul PII la începutul perioadei plus fluxurile din contul financiar al BP și schimbările reflectate în contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare, efectuate pe parcursul perioadei date;

- activele financiare și pasivele reflectate în PII generează venituri primare din investiții, reflectate în contul curent al BP;
- compoziția DE se regăsește în articolele PII și reprezintă soldul cumulativ la o anumită dată al instrumentelor financiare de natura datoriilor, reprezentate pe scadențe și sectoare instituționale.

Conturile internaționale oferă o imagine completă a tranzacțiilor economice între rezidenți și nerezidenți și stau la baza analizei și aprecierii relațiilor țării cu străinătatea, a activității economice internaționale și a politicii economice externe. Coerența datelor între conturile internaționale și conturile naționale permite compararea acestora și analiza complexă a activității economice a unei țări, atât pe plan intern, cât și internațional.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova se întocmesc în baza art. 5 din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 „Cu privire la Banca Națională a Moldovei”.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova sunt elaborate trimestrial și anual, unitatea de măsură fiind milioane dolari SUA. Informația din aceste statistici nu include datele pentru raioanele din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.

Conturile internaționale sunt revizuite cu regularitate, articolele sunt actualizate/modificate cu indicarea obligatorie a efectuării revizuirilor, a cauzelor și motivelor acestora, în conformitate cu următoarea politică:

- datele trimestriale sunt actualizate în fiecare trimestru următor și revizuirile pot cuprinde până la trei trimestre ale anului curent;
- datele anuale sunt actualizate la momentul compilării variantei finale și revizuirile pot cuprinde până la patru ani precedenți.

Confidențialitatea datelor. În conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, BNM asigură securitatea și confidențialitatea informației colectate privind tranzacțiile economice internaționale. Datele sunt utilizate numai în scopuri statistice, fiind prezentate sub formă de indicatori și analize doar în stare agregată.

Diseminarea datelor. Statistica conturilor internaționale este diseminată în conformitate cu Standardul Special de Diseminare a Datelor al FMI, angajament asumat de către Republica Moldova în mai 2006, în termenele stipulate în calendarul de diseminare a datelor (Advance Release Calendar - ARC) și în conformitate cu calendarul de plasare a informațiilor de acces public pe pagina web a BNM.

1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Direcția statistică a conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică al Băncii Naționale a Moldovei produce datele balanței de plăți, ale poziției investiționale internaționale și ale datoriei externe brute compilate conform noilor standarde metodologice internaționale recomandate de Fondul Monetar Internațional în *Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”*, ediția a VI-a (2009)” (MBP6) (care a înlocuit *Manualul „Balanța de plăți”*, ediția a V-a (MBP5)) și în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (SDE 2013).

De asemenea, se calculează indicatori suplimentari:

- *remiteri personale*, compilat conform recomandărilor din manualul „*Tranzacții internaționale cu remiteri – ghid pentru compilatori și utilizatorii*” (2009);
- *investiții directe* conform principiului direcțional în cadrul Anchetei Coordonate a Investițiilor Directe (cu detalieri pe țări și activități economice) în baza recomandărilor „*Ghidului Anchetei coordonate a investițiilor directe*” (2015);
- *rezervele internaționale* (lunar) conform ghidului „*Rezervele internaționale și lichiditatea în valută*” (2013).

1.2.1. DEFINIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE

Conturile internaționale reflectă situația și tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, indiferent de amplasarea lor geografică.

O unitate economică este considerată **rezident** al unui teritoriu economic atunci când are în acest teritoriu centrul de interes economic predominant.

Gospodăriile populației se consideră rezidente ale unui teritoriu economic în cazul în care membrii acestor gospodării au un loc de trai pe acest teritoriu pe o perioadă indefinită sau finită, dar destul de îndelungată (un an sau mai mult), sau au intenția de ședere de durată, cu excepția studenților, pacienților, diplomaților, militarilor și a lucrătorilor sezonieri, ce se consideră rezidenți ai teritoriului economic unde au domiciliu permanent, indiferent de durata șederii peste hotare. O *întreprindere* se consideră rezidentă a unui teritoriu economic în cazul în care este angajată în activități și tranzacții economice semnificative, deținând spații de producție sau alte locații pe acest teritoriu. Organizațiile sectorului *administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* sunt rezidenții teritoriului economic unde au fost fondate și înregistrate.

Teritoriul economic al unei țări constă din teritoriul geografic administrat de un guvern, unde persoanele, bunurile și capitalul circulă liber și sunt subordonate aceluiași autorități monetare și fiscale. El mai include: spațiul aerian, apele teritoriale, teritoriile din apele internaționale asupra cărora țara are drepturi exclusive, enclavele teritoriale situate pe teritoriul altor state, cum ar fi reprezentanțele diplomatice, consulatele, bazele militare etc. Respectiv, enclavele teritoriale de acest gen ale altor state nu sunt incluse în teritoriul economic al țării date.

Evaluarea tranzacțiilor se efectuează *la prețul pieței*, acesta fiind definit ca suma de bani pe care un potențial cumpărător este gata să o plătească unui potențial vânzător, pentru a achiziționa ceva, când ambii sunt părți independente și urmăresc numai interese comerciale.

Momentul de înregistrare a tranzacțiilor este momentul, real sau estimat, când o valoare economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau stinsă / anulată. În realitate, acest moment nu întotdeauna este evident și poate fi atribuit momentului în care părțile înregistrează tranzacția în conturile lor contabile. În mare parte, tranzacțiile sunt înregistrate în bilanța de plăți conform principiului de „*drept constatat*”.

Stabilirea momentului înregistrării ține de tipul operațiunilor. Pornind de la specificul sistemului statistic de colectare și compilare a datelor, BNM înregistrează:

- tranzacțiile cu bunuri – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor;

- tranzacțiile cu servicii – la momentul prestării serviciului sau efectuării plății;
- remunerarea salariaților, prestațiile sociale, transferurile personale – în perioada în care are loc plata sumelor respective;
- dobânzile la împrumuturi și la alocările de drepturi speciale de tragere – la momentul când ar fi trebuit să fie efectuate plățile conform acordurilor, după principiul de „*drept declarat*”, la depozite – la momentul efectuării plății, la titlurile de angajamente – conform principiului de „*drept constatat*”;
- granturile și asistența tehnică – la data efectuării tranzacției;
- reinvestirea profiturilor – în perioada în care sunt realizate;
- dividendele – la momentul declarării lor (în cazul băncilor) și în perioada în care are loc plata sumelor respective (în cazul altor sectoare);
- operațiunile cu titluri de participare – la momentul înregistrării tranzacției în conturile contabile pentru emisiile noi la băncile licențiate, la data efectuării tranzacției pentru alte sectoare;
- creditele comerciale – în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra unui activ nefinanciar;
- titlurile de valoare – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor, care determină data efectuării tranzacției;
- tragerile de împrumuturi – la data efectuării tranzacției;
- rambursările de împrumuturi – la momentul când plățile au fost efectuate, reeșalonate sau iertate de creditor.

Fluxurile sunt tranzacții economice efective și rezultatul unor evenimente care au avut loc într-o anumită perioadă. Fluxurile internaționale se înscriu în conturi ca tranzacții (în bilanța de plăți) și ca alte modificări ale activelor și pasivelor financiare în contul altor modificări. Stocurile și fluxurile activelor și pasivelor financiare se grupează după categorii funcționale și instrumente. Fluxurile pot fi:

- fluxuri legate de tranzacții economice;
- alte fluxuri.

Tranzacții economice – activitate economică a două entități instituționale, care se desfășoară conform acordului reciproc și reprezintă un schimb al dreptului de proprietate asupra unor valori economice sau un transfer.

Tranzacțiile înscrise în conturile internaționale se efectuează între două entități instituționale, una din ele fiind rezident al țării care prezintă statistica, iar alta – nerezident. Pentru fiecare tranzacție se efectuează două înregistrări – pe credit sau pe debit la articolele contului curent și / sau ca majorare / micșorare a activelor financiare / pasivelor. Noțiunea de tranzacții nu implică neapărat un flux real și unul financiar (ca în cazul importului / exportului de bunuri și servicii), putând fi reprezentată atât prin contra fluxuri nemonetare (barter) sau unilaterale (transferuri de bunuri), cât și prin contra fluxuri pur financiare, reflectate la active și pasive (împrumut, investiție).

Tranzacțiile din conturile internaționale se clasifică după diverse criterii. După reciprocitate – tranzacțiile sunt bilaterale (*schimburi*) și unilaterale (*transferuri*), după natura valorii

tranzacționate – sunt fluxuri monetare și nemonetare, după modul de calcul – sunt fluxuri reflectate la valoarea efectiv tranzacționată (utilizare / rambursare de împrumut) sau la valoarea calculată pentru perioada dată (dobânda la împrumuturi, dividende), pot fi tranzacții calculate direct (servicii de transportare) sau indirect măsurate (SIFIM – servicii de intermediere financiară indirect măsurate).

Schimburile reprezintă tranzacții în care are loc furnizarea unei valori economice contra altei valori economice echivalente. Valorile economice, în linii mari, pot fi împărțite în resurse reale (bunuri, servicii și venituri) și instrumente financiare și derivate financiare. Tranzacțiile cu instrumente financiare nu țin doar de modificarea dreptului de proprietate asupra creanțelor și angajamentelor existente, ci și de crearea / apariția sau stingerea / anularea acestora. Schimburile sunt cele mai numeroase și mai importante tranzacții raportate în BP. Achiziționarea de bunuri și servicii, remunerarea salariaților, plata dividendelor, contractarea împrumuturilor etc. toate sunt schimburi.

Transferurile sunt tranzacții în care un partener furnizează o valoare economică unui alt partener fără să primească în schimb o altă valoare. Deoarece tranzacțiile în BP sunt înregistrate în partidă dublă, transferurile sunt utilizate pentru a efectua înregistrarea compensatorie valorii economice a obiectului tranzacției. De exemplu, bunurile primite sub forma ajutorului umanitar se reflectă la *bunuri* (valoarea de piață a bunurilor) și la *cooperare internațională* (înregistrare compensatorie a valorii bunurilor respective – transferuri). Exemple de transferuri sunt taxele și impozitele, subvențiile, iertarea datoriilor, moștenirile.

Tranzacțiile monetare sunt tranzacțiile în care o unitate instituțională efectuează (primește) o plată sau acceptă o obligațiune (achiziționează un activ) exprimată în unități monetare.

Tranzacțiile nemonetare sunt acelea în care obiectul tranzacției nu este exprimat în unități monetare, de exemplu: barterul, remunerările și plățile în formă naturală; ajutorul umanitar sub formă de bunuri etc. Înregistrarea tranzacțiilor nemonetare are loc în baza valorii de piață a obiectului tranzacției.

Regruparea tranzacțiilor înregistrate în conturile internaționale este de trei tipuri:

1. Redistribuirea tranzacțiilor (de exemplu, de la un sector instituțional la altul, contribuțiile în fondurile de asigurări sau de pensii se efectuează de unele entități, dar se referă la gospodăriile populației);
2. Divizarea tranzacțiilor (de exemplu, dobânzile către plată / spre achitare din intermediere financiară se divizează între veniturile din investiții și serviciile de intermediere financiară indirect măsurate);
3. Înregistrări convenționale (de exemplu, reflectarea tranzacțiilor calculate indirect ca profitul reinvestit al întreprinderii cu investiții străine directe, venitul din investiții în cazul rezervelor tehnice de asigurare, venitul nedivizat al fondurilor de investiții).

Alte modificări reflectă fenomene economice reale care modifică activele și pasivele unei economii de la începutul și până la sfârșitul perioadei de raportare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP.

În conturile internaționale alte modificări se referă doar la activele financiare și pasivele și se înregistrează în PII. Ele se clasifică în două categorii mari:

1. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor;

2. Reevaluarea activelor sau pasivelor, care apare ca rezultat al modificărilor de preț sau al fluctuației cursului valutar pe parcursul perioadei de referință.

La alte modificări ale volumului activelor / pasivelor se înregistrează *anularea unilaterală a datoriilor de către creditor, schimbările în clasificarea activelor / pasivelor, monetizarea și demonetizarea aurului în lingouri* și alte procese economice.

Anularea datoriei are loc în cazul când creditorul recunoaște unilateral imposibilitatea de a recupera datoriile. *Iertarea datoriei* însă apare ca rezultat al unor acorduri bilaterale între părțile implicate, având ca motivație acordarea unor beneficii economice. *Iertarea datoriei* se deosebește de *anularea datoriei* și se înregistrează ca tranzacție în contul de capital (transfer de capital) al bilanței de plăți.

Stocurile reprezintă valoarea activelor financiare și a pasivelor la o anumită dată. Ele se reflectă în poziția investițională internațională. Datele despre stocuri sunt prezentate conform situației la începutul și la finele unei perioade de referință (trimestru, semestru, primele nouă luni ale anului, an) sau în dinamică pentru un interval de timp definit. Modificarea stocului de la începutul perioadei și până la sfârșitul ei se efectuează ca urmare a fluxurilor înregistrate în perioada dată (tranzacțiile din BP și alte modificări).

Unitatea instituțională este o entitate economică care corespunde următoarelor criterii:

- desfășoară activitate economică, este proprietarul bunurilor sau serviciilor și în relațiile cu alte entități instituționale deține dreptul de schimb asupra acestor proprietăți;
- are autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale de activitate economică și poartă toată răspunderea în fața legii;
- poate deține angajamente față de alte entități instituționale și poate încheia contracte;
- dispune de contabilitate completă (are documente contabile și un bilanț al activelor și pasivelor sale).

Unitate instituțională se consideră atât filiala / sucursala, cât și unitatea instituțională convențională, în cazul în care se respectă criteriile expuse mai sus.

Există două tipuri principale de entități instituționale:

1. Gospodării – persoane fizice sau grupuri de persoane fizice;
2. Societăți (corporații sau quasi-corporații, societăți necomerciale și entități ale sectorului administrației publice – persoane juridice sau organizații obștești), a căror activitate este recunoscută de stat și care activează conform legislației în vigoare. Quasi-corporațiile sunt întreprinderi fără personalitate juridică, dar care activează de parcă ar exista separat de proprietarii săi.

Entitățile instituționale se grupează în sectoare instituționale. Tranzacțiile se atribuie sectorului instituțional din care face parte unitatea rezidentă participantă. Astfel, articolele conturilor internaționale (venituri secundare, transferurile de capital, investițiile de portofoliu, derivatele financiare, alte investiții) sunt înregistrate în funcție de sectorul economic căruia îi aparține unitatea rezidentă implicată în tranzacție.

Clasificarea sectoarelor instituționale:

1. **Banca centrală** (autorități monetare) – Banca Națională a Moldovei;
2. **Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală** – băncile licențiate;

3. *Administrația publică* – instituțiile guvernamentale, autoritățile publice locale;
4. *Alte sectoare*:
 - a) *Alte societăți financiare*
 - fonduri ale pieței financiare;
 - fonduri de investiții;
 - alte societăți financiare de intermediere;
 - auxiliari financiari (*casele de schimb valutar și operatorii transferurilor de bani*);
 - societăți de asigurare;
 - fonduri de pensii;
 - b) *Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației*
 - *societăți nefinanciare* – întreprinderi industriale și comerciale;
 - *gospodăriile populației* – persoane fizice, care deseori (dar nu neapărat) sunt unite în familii;
 - *instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* – societăți de binefacere, societăți profesionale, religioase, culturale, partide politice.

1.2.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA

1.2.2.1. STRUCTURA BALANȚEI DE PLĂȚI

Balanța de plăți este alcătuită din următoarele conturi: contul curent, contul de capital și contul financiar. Contul curent include: balanța comerțului cu bunuri, balanța serviciilor, balanța veniturilor primare, balanța veniturilor secundare. Contul de capital cuprinde: achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital. Contul financiar constă din: investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă.

Indicatorii agregați ai BP în contul curent și de capital sunt prezentați în bază brută ca sumă a tuturor tranzacțiilor înregistrate la articolul respectiv, atât la intrări, cât și la ieșiri. Indicatorii contului financiar sunt înregistrați în bază netă, reflectând valoarea diferenței între intrări și ieșiri pentru fiecare categorie / instrument financiar al activelor și pasivelor, separat pentru *achiziția netă de active financiare* și *acumularea netă de pasive* (*achiziția netă de active financiare* reprezintă majorarea activelor minus scăderea activelor, iar *acumularea netă de pasive* este egală cu acumularea angajamentelor minus diminuarea angajamentelor).

Articolele *balanței de plăți* sunt structurate în felul următor:

Contul curent reflectă totalitatea tranzacțiilor între rezidenți și nerezidenți ce țin de comerțul internațional cu *bunuri și servicii* și încasările și plățile de *venituri primare* și *venituri secundare*. Contul curent este divizat în: *bunuri, servicii, venituri primare* și *venituri secundare*.

Articolul **Bunuri** cuprinde tranzacțiile cu bunuri în care are loc schimbul dreptului de proprietate asupra acestora între rezidenți și nerezidenți, fără a ține cont de faptul dacă bunurile au traversat sau nu hotarul țării (bunurile ce nu traversează hotarul țării sunt: bunurile procurate în porturi de către transportatorii internaționali și mărfurile negociate peste hotare). De menționat că unele bunuri sunt incluse la servicii, de exemplu, consumul ambasadelor pe teritoriul altor state – la bunuri și servicii guvernamentale.

- *Mărfurile generale în baza balanței de plăți* cuprind bunurile care fac obiectul unui transfer de proprietate economică între un rezident și un nerezident și care nu sunt incluse în alte categorii specifice, precum bunurile negociate peste hotare și aurul nemonetar sau ca parte a unui serviciu. Mărfurile generale sunt evaluate la valoarea de piață pe bază franco la bord (FOB).
- *Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare* presupun achiziționarea de bunuri de către un rezident de la un nerezident și revânzarea lor ulterioară unui alt nerezident, fără ca bunurile să traverseze hotarul economiei raportoare. Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare reprezintă diferența dintre vânzările și cumpărările de mărfuri negociate peste hotare.
- *Aurul nemonetar* cuprinde toate tranzacțiile cu aur, în afara aurului monetar. Aurul monetar este deținut de către autoritățile monetare și înregistrat ca *activ de rezervă*.

Bunurile pentru și după prelucrare, precum și bunurile trimise la reparații nu se includ în mărfurile generale în balanța de plăți, pentru că nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare și de reparații se include în articolele respective în cadrul serviciilor.

Articolul **Servicii** înregistrează serviciile prestate între rezidenți și nerezidenți.

Serviciile sunt clasificate ca:

- *Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* – includ prelucrarea, asamblarea, etichetarea, ambalarea bunurilor, realizate de întreprinderi care nu dețin în proprietate bunurile în cauză. Prelucrarea este realizată de o entitate care primește un comision de la proprietar și, fiindcă dreptul la proprietate asupra bunurilor nu se schimbă, nu este înregistrată nicio tranzacție cu mărfuri. Valoarea comisioanelor pentru serviciile de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților nu este neapărat egală cu diferența dintre valoarea bunurilor trimise pentru prelucrare și valoarea bunurilor primite după prelucrare.
- *Servicii de întreținere și de reparații* – cuprind lucrările de întreținere și reparații efectuate de rezidenți asupra bunurilor care sunt deținute de nerezidenți (și invers). Reparația și întreținerea vapoarelor, aeronavelor și a altor echipamente de transport sunt incluse la acest articol. Curățarea echipamentelor de transport este exclusă, fiind inclusă la *serviciile de transport*, întreținerea și reparațiile construcțiilor sunt incluse la *construcții*, iar întreținerea și reparațiile calculatoarelor sunt incluse la *serviciile de informatică*.
- *Servicii de transport* – reprezintă procesul transportării persoanelor și bunurilor dintr-un loc în altul, precum și serviciile auxiliare conexe. Serviciile de transport sunt specificate pe: (i) tipuri de transport: maritim, aerian, alte mijloace de transport, și în

continuare pentru fiecare tip de transport se specifică: (ii) transportarea de pasageri, de mărfuri și alte servicii, precum sunt cele de încărcare / descărcare, deservirea unităților de transport, depozitare și antrepozitare, ambalare și reambalare, curățarea echipamentelor de transport, efectuate în porturi și aeroporturi etc. Serviciile poștale și de curierat sunt evidențiate separat în categoria serviciilor de transport și includ preluarea, transportul și livrarea scrisorilor, ziarelor, periodicelor, broșurilor, a altor materiale tipărite, a coletelor și pachetelor.

- *Călătorii* – includ bunurile și serviciile achiziționate într-o economie de către călătorii nerezidenți, în scopuri de afaceri sau personale (inclusiv călătoriile ce țin de tratament și de studii). Pe credit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate de către nerezidenți în cursul vizitelor lor în Republica Moldova. Pe debit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate din alte economii de către rezidenți în cursul vizitelor peste hotare. În călătorii sunt incluse serviciile de transport local pe teritoriul țării vizitate, iar serviciile de transport internațional sunt reflectate la *transportul de pasageri*. De asemenea, se exclud bunurile achiziționate de călători pentru revânzare în economia proprie sau într-o altă economie. Călătoriile sunt divizate în:
 1. *Călătorii de afaceri* – achiziționarea de bunuri și servicii de către cei care călătoresc în interes de afaceri (inclusiv de către lucrătorii sezonieri, transfrontalieri și alții care nu sunt rezidenți ai economiei unde sunt angajați). *Călătoriile de afaceri* sunt divizate în continuare în *bunuri și servicii* procurate de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt și *alte călătorii de afaceri*.
 2. *Călătorii în interes personal* – cuprind bunurile și serviciile achiziționate de către călătorii care se deplasează în străinătate în alte scopuri decât cele de afaceri (vacanțe, participarea la activități recreative și culturale, pelerinajul, precum și pentru educație sau sănătate). În cadrul *călătoriilor personale* se evidențiază: *serviciile de sănătate, serviciile de instruire și altele*.
- *Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații* – reprezintă serviciile internaționale de *telecomunicații* (sunete și imagini transmise prin intermediul telefonului, radioului, internetului; deservirea canalelor informaționale, alte servicii conexe), *serviciile de informatică* (serviciile destinate componentelor hardware și / sau software, de prelucrare a datelor, de consultanță, de instalare, de întreținere și reparare a computerelor, de asistență privind gestionarea resurselor informatice, analiza, proiectarea și programarea de sisteme informatice „la cheie” (inclusiv dezvoltarea și proiectarea de pagini de internet) și furnizarea de consultanță tehnică pentru programe de calculator (software); licențele pentru utilizarea programelor de calculator nepersonalizate; dezvoltarea, producerea, furnizarea și elaborarea documentației pentru programele de calculator personalizate, inclusiv de sisteme de operare realizate la comandă pentru utilizatori specifici; întreținerea sistemelor și alte servicii auxiliare, precum instruirea în cadrul activităților de consultanță; serviciile de prelucrare a datelor, cum ar fi introducerea, sortarea și prelucrarea datelor; serviciile de găzduire a paginilor de internet și gestionarea echipamentelor informatice); *serviciile de informații* (serviciile agențiilor de presă, serviciile privind bazele de date (stocarea, păstrarea și

diseminarea datelor), portalurile de căutare pe internet, precum și abonamentele individuale la ziare și ediții periodice prin poștă sau electronic, serviciile bibliotecilor și arhivelor).

- *Servicii financiare* – cuprind comisioanele pentru serviciile de intermediere financiară și pentru servicii auxiliare prestate între rezidenți și nerezidenți. Ele sunt divizate în:
 1. *Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare* – constau din diverse comisioane pentru acceptarea de depozite și acordarea de credite, pentru garanții unice, pentru rambursări anticipate sau întârziate, de administrare a conturilor, servicii de carduri bancare, comisioane și taxe legate de leasingul financiar, factoring, subscrieri și compensarea plăților.
 2. *Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)* – exprimă valoarea estimată a serviciilor furnizate de intermediarii financiari pentru care nu se încasează taxe sau comisioane explicite, dar care sunt cuprinse în diferența dintre rata efectivă a dobânzii și rata dobânzii pe piața interbancară.
- *Construcțiile* cuprind crearea, renovarea, repararea sau extinderea activelor fixe sub formă de clădiri, amenajări ale teritoriului și alte construcții (inclusiv drumuri, poduri, baraje etc.). Sunt incluse lucrările de instalare și asamblare, amenajare a teritoriului, servicii specializate, precum și gestionarea proiectelor de construcții. Contractele de construcții din comerțul internațional cu servicii sunt pe termen scurt. Proiectele mari de construcții care durează un an sau mai mult vor conduce la înființarea unei filiale rezidente, a cărei activitate este reflectată la investiții directe. Construcțiile sunt divizate în:
 1. *Construcții în străinătate* – cuprind serviciile de construcții furnizate nerezidenților de către întreprinderi rezidente ale economiei raportoare (credit / exporturi), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia gazdă de întreprinderile respective (debit / importuri);
 2. *Construcții în economia raportoare* – constau din serviciile de construcții furnizate rezidenților din economia raportoare de către întreprinderi de construcții nerezidente (debit), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia raportoare de către întreprinderile nerezidente respective (credit).
- *Alte servicii*: de asigurare și ale fondurilor de pensii; taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale; servicii personale, culturale și de agrement; bunuri și servicii ale administrației publice; alte servicii pentru afaceri (cercetare și dezvoltare, profesionale și de consultanță managerială, tehnice, comerciale și altele).

Articolul ***Venituri primare*** reprezintă remunerările acumulate de entitățile instituționale pentru contribuția acestora la procesul de producție sau pentru furnizarea de active financiare sau din închirierea resurselor naturale altor entități instituționale și este divizat în:

- *Remunerarea salariaților* – reprezintă valoarea totală brută a remunerărilor în numerar sau în natură, inclusiv taxele, impozitele și contribuțiile în sistemele de asigurare socială, medicală etc. când angajatorul și angajatul sunt rezidenți în economii diferite. Din valoarea brută nu se exclud cheltuielile de întreținere efectuate de angajați în țara

gazdă, acestea se înregistrează compensatoriu la articolul *călătorii*. La fel se reflectă impozitele plătite în țara gazdă, înregistrate compensatoriu la *venituri secundare*.

- *Veniturile din investiții* – reprezintă încasări și plăți aferente creanțelor și angajamentelor externe. Această categorie cuprinde veniturile din investiții directe, investiții de portofoliu, alte investiții și din active de rezervă. La intrări ele includ venituri de încasat provenite din capitalul investit sau împrumutat în exterior de către rezidenți, la ieșiri se reflectă veniturile nerezidenților obținute din capitalul investit în Republica Moldova sau împrumutat rezidenților. Cele mai uzuale tipuri de venituri din investiții sunt veniturile din participații și acțiuni (dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților, profituri reinvestite) și veniturile aferente instrumentelor de datorie (dobânzi):
 1. *Dividendele și retragerile din veniturile quasi-societăților* sunt constituite din câștigurile distribuite în baza acțiunilor sau altor forme de participare la capitalul social al întreprinderilor în cadrul investițiilor directe și de portofoliu.
 2. *Profiturile reinvestite* reprezintă veniturile investitorilor străini direcți ce nu le-au fost distribuite sub formă de dividende sau alte beneficii.
 3. *Dobânzile constituie* plăți în conformitate cu un acord, având caracter obligatoriu între creditor și debitor (de exemplu: dobânda la împrumuturi, la depozitele bancare; cupoanele la titlurile de valoare etc.).
- *Alte venituri primare* sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional al economiei raportoare (*administrația publică și alte sectoare*) și includ următoarele componente:
 1. Impozite pe producție și pe importuri;
 2. Subvenții;
 3. Renta.

Articolul *Venituri secundare* include înregistrările compensatorii aferente trecerii dreptului de proprietate asupra resurselor materiale și financiare de la rezidenții unei țări la rezidenții altei țări, fără încasarea unor valori economice în schimb. Totalitatea tranzacțiilor reflectate la venituri secundare sunt *transferuri*.

Veniturile secundare sunt divizate după sectoare: *administrația publică și societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației*.

Exemple de *venituri secundare* des întâlnite în practică sunt transferurile personale, contribuțiile și prestațiile sociale, impozitele, ajutoarele umanitare și asistența tehnică în cadrul cooperării internaționale, primele și despăgubirile în cadrul asigurărilor (altele decât cele de viață) etc.

Contul de capital cuprinde achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital.

Activele nefinanciare neproduse constau din: (a) resurse naturale; (b) contracte, închirieri și licențe; (c) active comerciale (mărci). Achiziționarea și cesiunea de active nefinanciare neproduse sunt înregistrate separat în valoare brută (*achiziționarea brută – debit / cesiunea*

brută – credit). La acest articol din contul de capital se înregistrează numai achiziționarea sau cesiunea de astfel de active, nu și utilizarea lor.

Transferurile de capital constau din (a) transferuri de proprietate asupra activelor fixe, (2) transferuri de fonduri legate sau condiționate de achiziționarea sau cedarea de active fixe și (3) iertarea datoriilor de către creditorii. Transferurile de capital se pot efectua în numerar sau în natură și sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional din economia raportoare (*administrația publică sau alte sectoare*).

Exemple de transferuri de capital guvernamentale sunt: granturile investiționale de la donatori internaționali, iertarea datoriei de către un creditor extern ș.a. Transferurile de capital între gospodăriile populației țin de cadourile prețioase (cum ar fi imobile, cote-părți în capitalul întreprinderilor) sau moștenirile valoroase.

Suma soldului *contului curent* și *contului de capital* definește indicatorul „capacitatea netă(+) / necesarul net (-) de finanțare” a țării în relațiile economice cu restul lumii.

Contul financiar înregistrează tranzacții cu active financiare și pasive ce au loc între rezidenți și nerezidenți și care reflectă *achiziții nete de active financiare și acumulări nete de pasive* pe parcursul unei perioade.

Creșterea atât a activelor financiare, cât și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea – cu semnul minus.

După categoria funcțională, tranzacțiile financiare sunt clasificate ca: *investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții, active de rezervă*. Tranzacțiile financiare sunt divizate în continuare pe tipuri de instrumente, sectoare instituționale și scadențe. Se disting trei categorii mari de tipuri de instrumente: (1) participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, (2) instrumente de natura datoriei și (3) alte active și pasive.

Investițiile directe sunt un grup de tranzacții transfrontaliere de investire asociate cu un rezident al unei economii (investitor direct) care deține controlul sau un grad semnificativ de influență asupra gestionării unei întreprinderi care este rezidentă a altei economii (întreprindere cu investiții directe). În conformitate cu standardele internaționale, deținerea directă sau indirectă a 10% sau mai mult din drepturile de vot într-o întreprindere rezidentă a unei economii de către un investitor rezident al altei economii este dovada unei relații de investiție directă. Noțiunea de investiție directă este similară metodologiei OCDE din

Definiția de referință a investițiilor străine directe.

În cadrul investițiilor directe se reflectă separat următoarele componente:

- *Participațiile și acțiunile fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor*, care se referă la toate participațiile directe la capitalul statutar al entităților economice într-o altă economie, ce reprezintă întreprinderi cu investiții directe, precum și indirecte, deținute de filialele, sucursalele și întreprinderile asociate ale acestora, în cazul când este valabilă relația asociată de investiție directă cu ele.
- *Reinvestirea profiturilor* reprezintă partea veniturilor nedistribuite, ce revine investitorului direct după distribuirea veniturilor sub formă de dividende, proporțională cu participarea investitorului la capitalul social (contrapartida se înregistrează în contul curent la contul venituri primare ca venituri din investiții directe – profituri reinvestite).

Reinvestirea profiturilor reprezintă intrări convenționale de investiții de la investitorul direct în capitalul propriu al întreprinderii cu investiții directe, însă poate fi și negativă în cazul când întreprinderea cu investiții directe suportă pierderi sau când dividendele distribuite spre achitare în perioada de raportare sunt mai mari ca venitul net pentru această perioadă. Profitul reinvestit negativ este considerat ca fiind retragere convențională de capital din economie.

- *Instrumentele de natura datoriei* reprezintă totalitatea pozițiilor debitoare ale investitorului direct cu entitățile afiliate (în relație de investiție străină directă), în special împrumuturi între întreprinderea-mamă nerezidentă / rezidentă și filiala rezidentă / nerezidentă și invers. Aici se reflectă și alte tipuri de datorii între entitățile înrudite, de exemplu, creditele comerciale și avansurile, alte creanțe / angajamente, cum sunt datoriile istorice pentru importul de resurse energetice.

Tranzacțiile reflectate ca fluxuri de participații și acțiuni nu reprezintă neapărat fluxuri financiare, ele pot fi și sub formă de mărfuri, servicii, alte resurse oferite de către investitorul direct întreprinderii cu investiție directă sau invers. Dacă nu sunt stipulate alte condiții, aceste fluxuri conduc la creșterea participării investitorului direct.

În cazul evaluării profitului reinvestit pot apărea situații mai complicate ce țin de supradividende și dividendele de lichidare, ce sunt tratate ca retrageri de capital și nu ca venituri către plată în perioada curentă investitorilor direcți (nu se reflectă în contul curent ca dividende plătite, ci se înregistrează în contul financiar ca reduceri de *participații și acțiuni* în contrapartidă cu *numerarul și depozitele*). Definirea unui dividend ca supradividend este complexă și necesită o analiză a activității întreprinderii cu investiții directe și a performanțelor economice de durată ale acesteia.

Datoriile între anumite tipuri de instituții financiare înrudite (*banca centrală, societăți care acceptă depozite, fonduri de investiții și alți intermediari financiari*, altele decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) nu se reflectă la investiții directe ca instrumente de natura datoriei. Ele se înregistrează în funcție de tipul instrumentului financiar la *alte investiții* (la împrumuturi, credite comerciale, alte active / pasive) sau la *investiții de portofoliu*.

Participațiile și instrumentele de datorie sunt clasificate și în funcție de tipul de relație dintre entitățile înrudite și de direcția fluxului investițional, astfel se disting trei tipuri de relații:

1. Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe – categorie care include fluxurile de investiții de la investitorul direct la întreprinderile cu investiții directe ale acestuia;
2. Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă) – categorie ce include fluxurile de investiții de la întreprinderile cu investiții directe la investitorul lor direct;
3. Între întreprinderile afiliate din același grup – categorie ce include fluxurile între întreprinderile care nu se controlează sau influențează reciproc, dar care se află sub controlul sau influența aceluiași investitor direct.

Investițiile de portofoliu includ tranzacțiile transfrontaliere care implică titluri de datorie și titluri de valoare de natură participativă (acțiuni), altele decât cele incluse în investițiile directe sau activele de rezervă. Condiția de bază a reflectării tranzacțiilor cu un titlu în cadrul

investițiilor de portofoliu este capacitatea acestuia de a fi negociabil pe piețe specializate organizate sau direct, cu excepția tranzacțiilor cu derivate financiare care, cu toate că reprezintă titluri de valoare negociabile, nu se includ la investiții de portofoliu, ci, separat, la categoria lor funcțională. Investițiile de portofoliu sunt sub formă de:

- *Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții* – în cazul în care investitorul nu întrunește condițiile de investiție directă asociată și deține mai puțin de 10% din capitalul propriu al întreprinderii, precum și în cazul fondurilor de investiții, fondurilor de hedging;
- *Titluri de creanță / de angajamente* – cuprind obligațiuni și instrumente ale pieței monetare.

Instrumentele de natura datoriei sunt prezentate după scadența inițială (pe termen scurt și pe termen lung).

Derivatele financiare sunt titluri de valoare ce reprezintă instrumentele financiare corelate cu alte instrumente financiare sau indicatori sau anumite mărfuri care pot fi procurate sau vândute la o dată viitoare, prin intermediul cărora pe piețele financiare pot fi comercializate riscuri financiare (riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul variației valorii titlurilor de participare și prețului mărfurilor de bază, riscul de credit etc.). Această categorie este identificată separat de alte categorii datorită esenței sale specifice, deoarece se referă la transferul riscului, nu la furnizarea de fonduri sau alte resurse. Spre deosebire de alte categorii funcționale, la derivatele financiare nu se acumulează venituri primare. Aici sunt reflectate operațiunile cu swap-uri, opțiuni, depozite de garanție ș.a. înregistrate în bază netă.

Alte investiții includ operațiunile cu active financiare și pasive care nu sunt incluse la categoriile: *investiții directe*, *investiții de portofoliu* sau *derivate financiare*. *Alte investiții* se clasifică pe sectoare instituționale și pe scadențe.

Alte investiții reflectă tranzacțiile cu următoarele tipuri de instrumente financiare:

- *alte participații la capital;*
- *numerar și depozite;*
- *împrumuturi;*
- *credite comerciale și avansuri;*
- *alte creanțe / angajamente;*
- *drepturi speciale de tragere.*

Alte participații la capital reprezintă participații, altele decât cele sub formă de titluri de valoare de natură participativă. Respectiv, ele nu se înregistrează la investițiile de portofoliu. Alte participații la capital se includ la *Alte investiții* atunci când ele nu sunt investiții directe și nici active de rezervă. De exemplu, participațiile la capitalul multor organizații internaționale nu sunt sub formă de acțiuni și de aceea se clasifică ca *alte participații la capital*.

Numerarul și depozitele. Numerarul cuprinde numerarul în valută deținut de rezidenți (active) și în moneda națională deținut de nerezidenți (pasive). Depozitele constau din conturi curente, plasări la termen și alte tipuri de plasări ale rezidenților în străinătate (active) și ale nerezidenților în sistemul bancar național (pasive). Depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile, oferite în general de societățile care acceptă depozite, ce permit plasarea și

retragerea ulterioară de către creditor a unei sume de mijloace bănești. Depozitele presupun, de obicei, o garanție dată de către debitor în sensul rambursării mijloacelor deponentului.

La *împrumuturi* sunt înregistrate activele financiare și pasivele care apar în urma împrumutării directe de către un creditor a unei sume de bani unui debitor, fără să rezulte un document sau un instrument negociabil. Aici sunt incluse împrumuturile financiare, împrumuturile destinate finanțării comerțului, alte împrumuturi (inclusiv creditul ipotecar, facilități *overdraft*), creditele și împrumuturile de la FMI. Leasingul financiar și contractele de răscumpărare (REPO), de asemenea, sunt incluse în acest articol.

Rambursările de împrumuturi sunt înregistrate la momentul stingerii angajamentelor (de exemplu, la momentul plății efective a principalului, reșalonării sau iertării împrumutului de către creditor). Arieratele la dobândă sunt incluse la articolul *împrumuturi* ca trageri convenționale, pentru a asigura reconcilierea cu stocul reflectat în PII, unde sunt incluse arieratele la dobândă. Conform MBP6, arieratele sunt incluse la instrumentul original la care se referă, fie activ sau pasiv, și sunt reflectate ca un articol informativ în cazul când se referă la finanțarea excepțională, în celelalte cazuri ele se înregistrează doar în informația suplimentară la bilanța de plăți.

Creditele comerciale și avansurile reflectă creanțele / angajamentele rezultate din acordarea directă de credite de către furnizorii de bunuri și servicii clienților lor și plăți în avans pentru activitatea în curs sau care urmează a fi realizată, sub forma efectuării în prealabil a plății de către clienți furnizorilor pentru bunurile și serviciile care încă nu au fost furnizate. Creditele comerciale se înregistrează în cazul în care plata pentru mărfuri sau servicii se efectuează mai devreme sau mai târziu față de momentul schimbului dreptului de proprietate asupra acestora, ceea ce, de obicei, se specifică în contractul tranzacției și reprezintă creanțe sau angajamente pe termen scurt sau lung (excepție fac contractele de leasing financiar ce sunt tratate ca împrumuturi). Acordarea creditelor comerciale nu duce la apariția instrumentelor pieței financiare. În bilanța de plăți a Republicii Moldova la acest articol se înregistrează plățile / încasările în avans pentru bunuri și servicii, valoarea mărfurilor livrate anticipat în țară / peste hotare fără încasarea plăților aferente și a serviciilor prestate / primite fără încasarea / efectuarea plăților pentru ele și diferența valorică între mărfurile tranzacționate barter.

Alte creanțe / angajamente reflectă activele financiare și pasivele de alte tipuri decât cele enumerate mai sus. Articolul cuprinde activele și pasivele create în contrapartidă la tranzacțiile în care există o diferență de timp între aceste tranzacții și plățile corespunzătoare. Sunt incluse datoriile / creanțele aferente impozitelor, achizițiilor și vânzărilor de titluri de valoare, comisioanelor pentru acordarea ca împrumut a titlurilor de valoare, comisioanelor pentru împrumutul în aur, salariilor și remunerațiilor, dividendelor și contribuțiilor sociale, acumularea și stingerea lor ulterioară.

Drepturile speciale de trageri. Drepturile speciale de trageri (DST) emise de Fondul Monetar Internațional sunt unități monetare de cont care au funcția de echilibrare a lichidității pe plan internațional. Emiterile de DST sunt alocate țărilor membre în funcție de mărimea cotelor de participare ale acestor țări la constituirea resurselor FMI. În bilanța de plăți acestea sunt reflectate, pe de o parte, drept completare a activelor de rezervă ale statului (dețineri de DST), pe de altă parte, drept majorare a pasivelor externe (alocări de DST). Dacă valoarea alocărilor

de DST este mai mare decât deținerile de DST (din activele oficiale de rezervă), țara respectivă achită FMI o dobândă, iar dacă deținerile de DST depășesc alocările, FMI achită o dobândă acestei țări. Actualmente, Republica Moldova este un debitor net în raport cu FMI și achită dobânzi la alocările de DST.

Activele de rezervă reprezintă activele externe ale statului gestionate de autoritățile monetare, în cazul Moldovei de către Banca Națională a Moldovei. Ele reprezintă acele active externe care se caracterizează prin disponibilitate imediată și control al autorităților monetare pentru utilizare în scopul acoperirii necesităților de finanțare a balanței de plăți, intervenții pe piețele valutare pentru gestionarea cursului de schimb valutar și în alte scopuri conexe (precum menținerea încrederii în monedă națională și în evoluția pozitivă a economiei naționale sau ca bază pentru serviciul / acordarea creditelor externe de către stat). Activele de rezervă trebuie să corespundă obligatoriu condițiilor de convertibilitate, fiind exprimate în valute liber utilizate (din coșul de monede al DST) și având un grad înalt de lichiditate.

Activele de rezervă includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, poziția de rezervă la FMI, activele sub formă de numerar și depozite și de titluri de valoare.

1.2.2.2. MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A DATELOR

La baza întocmirii balanței de plăți stă *principiul dublei înregistrări*. Fiecare tranzacție este reprezentată prin două înregistrări egale ca valoare absolută, dar opuse ca semn: una se efectuează pe credit, iar cealaltă – pe debit. În așa mod, suma tuturor înscrierilor pe credit este egală cu suma tuturor înscrierilor pe debit, iar soldul net (diferența între înregistrările pe credit și debit) al înregistrărilor din balanța de plăți trebuie să fie zero.

Pe credit se înscriu următoarele tranzacții: exporturile de bunuri și servicii, veniturile primite, micșorarea activelor financiare și majorarea pasivelor. Pe debit, respectiv, se vor înscrie: importurile de bunuri și servicii, veniturile către plată, majorarea activelor financiare și micșorarea pasivelor.

Majoritatea înregistrărilor în balanța de plăți se efectuează cu semnul *plus*. Abaterile de la această regulă țin, în principal, de corecția tranzacției conform logicii globale a acesteia, de exemplu în cazul bunurilor negociate peste hotare, procurarea acestor bunuri nu este reflectată la importuri, ci la exporturi cu semnul *minus*. La fel se va proceda în cazul returnărilor de resurse materiale sau financiare.

Indicatorii în bază netă din contul financiar se reflectă atât cu semnul *plus* (când prevalează creșterile), cât și cu semnul *minus*, când prevalează micșorarea indicatorului dat. Astfel, creșterea netă atât a *activelor financiare*, cât și a *pasivelor* este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea netă – cu semnul minus.

A. Operațiunile ce generează intrări / încasări de bani se înregistrează după cum urmează:

– Pe credit:

- ✓ exportul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților rezidenți de către nerezidenți și obținerea venitului aferent factorilor de producție deținuți de rezidenți și utilizați de nerezidenți sau aferent titlurilor de valoare în posesia rezidenților, emise de nerezidenți;

- ✓ încasări din creșterea de pasive și vânzări / micșorări de active financiare sub formă de investiții directe și investiții de portofoliu, vânzarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți și cumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de către nerezidenți, tragerile la împrumuturile primite de la nerezidenți, rambursarea împrumuturilor acordate de rezidenți, intrările la alocările de DST.

B. Operațiunile ce generează ieșiri / plăți se înregistrează după cum urmează:

– Pe debit:

- ✓ importul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților nerezidenți de către rezidenți și achitarea venitului provenit din utilizarea de către rezidenți a factorilor de producție deținuți de nerezidenți sau provenit din titlurile de valoare în posesia nerezidenților, emise de rezidenți;
- ✓ plăți ca rezultat al stingerii pasivelor și achiziției de active financiare sub formă de investiții directe sau investiții de portofoliu, răscumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de la nerezidenți și procurarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți, rambursările împrumuturilor acordate de nerezidenți, tragerile la împrumuturile acordate de rezidenți nerezidenților, plățile la alocările de DST;

C. Venituri secundare și transferuri de capital

Spre deosebire de operațiunile descrise la literele A și B, care presupun angajamente reciproce, la articolele *venituri secundare și transferuri de capital* se efectuează înregistrarea compensatorie a bunurilor și serviciilor primite sau furnizate gratuit, precum și a ajutoarelor bănești și a altor operațiuni de transfer unilateral, cum ar fi asistența tehnică acordată din exterior țării, cotizațiile țării în organisme internaționale sau transferurile personale efectuate de persoanele fizice de peste hotare.

D. Erori și omisiuni

Modalitatea de înregistrare în balanța de plăți bazată pe contabilizarea în partidă dublă implică o egalitate a sumei înscrierilor pe credit și pe debit. În practică, însă, nu se întâmplă așa, deoarece datele pentru diferite articole sunt colectate din diverse surse, drept rezultat se obține un sold net debitor sau net creditor, care este înregistrat compensatoriu la un articol special numit *erori și omisiuni*. Astfel, dacă balanța componentelor reprezintă un sold net creditor, se va efectua o înscriere compensatorie la debitul acestui articol și viceversa. *Erori și omisiuni* pot apărea din cauza specificului surselor primare, în urma variației ratelor de schimb, decalajului de timp între momentul tranzacției și înregistrarea acesteia, a suprapunerii perioadelor de raportare, precum și din alte motive.

1.2.2.3. SURSELE DE INFORMAȚIE

Principalele surse de informație utilizate pentru colectarea datelor aferente balanței de plăți sunt Biroul Național de Statistică (datele despre comerțul cu mărfuri și servicii, investițiile directe ale altor sectoare), instituțiile sectorului bancar (băncile licențiate, casele de schimb valutar și departamentele BNM), instituțiile guvernamentale (Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Biroul Migrație și Azil, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Comisia

Națională a Pieței Financiare, Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare), reprezentanțele organismelor internaționale în Moldova, precum și agenții economici.

Datele din sursele menționate sunt completate cu cele din sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale (SRTI). Prin SRTI prezintă date două categorii de agenți economici:

- (1) băncile licențiate și Banca Națională a Moldovei care raportează despre operațiunile bancare internaționale efectuate atât în numele clienților, cât și în nume propriu;
- (2) alți agenți economici rezidenți care au conturi deschise în băncile din străinătate și raportează despre mișcarea mijloacelor din aceste conturi.

Pe lângă datele colectate din rapoarte statistice, sunt efectuate un șir de **estimări și ajustări** în scopul îmbunătățirii calității și plenitudinii datelor:

Bunuri

- Din datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri, prelucrate și transmise BNM de către BNS se exclud:
 - exportul / importul de bunuri după / pentru prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate,
 - vânzările magazinelor duty-free, care se consideră, în principal, procurate de către nerezidenți și se includ la serviciile de călătorii.
- Valoarea mărfurilor importate este recalculată din prețuri CIF în prețuri FOB, excluzând costul serviciilor de asigurare și transportare, care au fost estimate la 10% din valoarea importurilor din CSI (cu excepția Ucrainei) și 6% – din restul țărilor (cu excepția României). Recalcularea nu se efectuează pentru mărfurile importate pentru prelucrare (transportul este asigurat de către proprietarii nerezidenți ai acestor mărfuri).
- Datele înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice sunt completate cu estimările BNM.
- În baza datelor din SRTI și a rapoartelor agenților economici se calculează valoarea bunurilor procurate de către transportatorii internaționali aerieni, maritimi și auto în porturi și aeroporturi de la vânzatori – rezidenți ai altor state.

Servicii

Servicii de transport

- Importul serviciilor de transport de mărfuri este evaluat în baza datelor obținute de la recalcularea valorii mărfurilor din prețuri CIF în prețuri FOB (vezi compartimentul *Bunuri*). Datele astfel obținute sunt divizate estimativ pe tipuri de transport (maritim, aerian și alte).
- Exportul serviciilor de transport de mărfuri este calculat în baza datelor colectate prin intermediul SRTI, pentru serviciile auxiliare de transport se efectuează estimări suplimentare.
- Valoarea serviciilor de tranzitare a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova se înregistrează în baza rapoartelor primare colectate.
- Serviciile de transport rutier, feroviar, aerian și maritim de pasageri se calculează în baza raportului de la BNS și a informației colectate prin intermediul SRTI.

- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează o parte din serviciile de transport aerian prestate nerezidenților (vezi compartimentul *Venituri secundare*).

Servicii de călătorii

- Serviciile de călătorii sunt calculate în baza mai multor surse și sunt specificate pe două componente principale: *călătorii de afaceri* și *călătorii în interes personal*.
- În baza datelor colectate prin intermediul SRTI se fac estimări pentru următoarele subarticole: bunuri și servicii procurate de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt, servicii de sănătate, servicii de instruire și altele.
- O altă sursă importantă pentru evaluarea serviciilor de călătorii este informația privind operațiunile de vânzare / cumpărare a valutei de către casele de schimb valutar. Datele obținute sunt distribuite estimativ pe subarticole.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către nerezidenți la plecarea din țară.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează valoarea serviciilor de călătorii ale experților nerezidenți.
- Utilizând numărul declarațiilor vamale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice, se estimează cheltuielile de călătorii ale persoanelor fizice ce se ocupă cu importul / exportul de bunuri. Cheltuielile de întreținere se determină ținând cont de durata șederii și zona geografică (țara).
- Din valoarea remunerării salariaților moldoveni aflați peste hotare se evaluează cheltuielile de întreținere ale acestora în țările respective.
- Se estimează serviciile de călătorii prestate rezidenților / nerezidenților ce își fac studiile sau își perfecționează calificarea profesională peste hotare / în Republica Moldova. Estimările se efectuează având în vedere numărul de persoane (studenți, elevi, stagieri etc.), țara, durata studiilor, tipul și valoarea contractului, bursele de care beneficiază rezidenții peste hotare și, respectiv, nerezidenții în Republica Moldova.

Alte servicii

- În baza datelor înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri se calculează valoarea serviciilor de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților.
- Informația colectată prin intermediul SRTI este utilizată pentru calcularea valorii serviciilor de construcții, de întreținere și reparații, de informatică și de informații, a altor servicii și, parțial, a serviciilor administrației publice.
- În baza datelor BNS despre comerțul exterior cu servicii se calculează valoarea serviciilor poștale și de curierat, a serviciilor de telecomunicații și a serviciilor personale, culturale și de agrement.
- Exportul serviciilor de asigurare și ale fondurilor de pensii se calculează în baza datelor BNS, iar pentru evaluarea importului se aplică un coeficient la valoarea primelor de asigurare plătite de către rezidenți companiilor de asigurare străine, ce sunt obținute prin SRTI. Suplimentar, în baza numărului de autovehicule importate de către persoanele fizice, se estimează serviciile de asigurare a acestor mijloace de transport.

- Serviciile financiare se calculează din informația colectată prin intermediul SRTI, precum și se fac estimări în baza informației privind ratele medii ponderate ale dobânzilor, colectate de subdiviziunile BNM, și a datelor Ministerului Finanțelor.
- În baza datelor despre mișcările de valută pe conturile ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova peste hotare sunt calculate bunurile și serviciile administrației publice.
- Se estimează serviciile administrației publice calculate din suma asistenței tehnice acordate Republicii Moldova de către organismele internaționale și guvernele străine.

Venituri primare

- Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată nerezidenților se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale, în cadrul bilanței de plăți (vezi subcapitolul respectiv).
- Remunerarea salariaților nerezidenți ce lucrează în Moldova se estimează în baza valorii asistenței tehnice, a numărului străinilor ce lucrează în Moldova în baza contractelor de muncă pe termen scurt raportat de Biroul Migrație și Azil, precum și a informației colectate prin SRTI. În baza datelor SRTI sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartitia transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice din Republica Moldova în favoarea celor de peste hotare după tipul tranzacției în: (a) remunerarea salariaților nerezidenți și transferuri curente ale persoanelor fizice, (b) transferuri de capital între gospodăriile casnice, (c) investiții directe (active).
- Pentru aprecierea profitului reinvestit se utilizează datele despre rezultatele activității întreprinderilor cu capital mixt și străin, precum și datele din SRTI referitoare la dividendele plătite. În conformitate cu principiul rezultatelor operaționale curente, la calculare se iau în considerație rezultatele nete doar din activitatea operațională, cu excluderea veniturilor / pierderilor din activitatea financiară determinate de fluctuația cursului valutar, precum și din activitatea investițională determinate de reevaluare etc. Dividendele primite de rezidenți în urma investițiilor directe peste hotare se estimează în baza datelor din SRTI.

Venituri secundare

- Transferurile curente personale se estimează în baza datelor din SRTI, procedura fiind similară celei descrise la articolul „*Remunerarea salariaților*”.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către rezidenți la plecarea din țară pentru a fi oferite drept cadouri nerezidenților.
- Transferurile curente privind studiile cu finanțare de la buget și perfecționarea cadrelor din contul organizațiilor internaționale și guvernelor străine se evaluează în baza informației de la instituțiile de resort.
- Transferurile curente ce țin de impozitele și taxele achitate de rezidenți în țările unde se află la muncă sunt calculate utilizând un coeficient aplicat la valoarea remunerării salariaților.
- Transferurile curente în domeniul asigurării (altele decât asigurarea vieții) sunt calculate având în vedere suma primelor de asigurare fără plata estimativă a serviciilor de asigurare.

- Asistența tehnică și granturile acordate de către donatorii externi sunt evaluate în baza bugetelor proiectelor disponibile în Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe, valoarea aferentă perioadei de raportare fiind estimată aproximativ și completată cu asistența acordată altor entități, din afara acestor proiecte, în baza informației din SRTI. Asistența tehnică și granturile sunt estimate în valoare brută și includ suma totală a proiectelor – atât banii transferați în țară de la donatori, cât și cheltuielile aferente proiectelor respective, efectuate peste hotare.

Transferuri de capital

- Transferurile de capital ale sectorului administrația publică se calculează în baza datelor privind asistența externă, din care se evidențiază transferurile pentru proiecte cu caracter investițional.
- Transferurile de capital între gospodăriile casnice se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale în cadrul balanței de plăți.

Remiterile personale în cadrul balanței de plăți

Tabelul 1. *Remiteri personale în cadrul balanței de plăți*

Remiteri personale a+b+c		
a. Transferuri personale	b. Remunerarea salariaților minus taxele și impozitele, contribuțiile sociale, cheltuielile de transport și de ședere în țara gazdă	c. Transferuri de capital între gospodăriile populației

În cadrul balanței de plăți nu există un articol separat, nici grup de articole, a căror sumă reprezintă remitterile personale ale persoanelor fizice. Întrucât acest indicator este unul de interes sporit pentru Republica Moldova, BNM a elaborat un algoritm pentru estimarea acestora. Indicatorul remitteri personale se calculează adițional la BP și se prezintă separat cu titlu informativ.

La baza estimărilor se află (1) datele privind transferurile bănești de peste hotare în favoarea persoanelor fizice efectuate prin intermediul băncilor licențiate și al oficiilor poștale și (2) ancheta forței de muncă realizată de BNS.

Pentru estimarea resurselor financiare transmise în țară prin alte căi decât băncile licențiate sau oficiile poștale se analizează evoluția depozitelor persoanelor fizice rezidente, evoluția numerarului în valută deținut de băncile licențiate, rulajele caselor de schimb valutar, precum și evoluția piețelor de imobil și autoturisme. Se ține cont de predispoziția spre economisire a persoanelor ce primesc remitteri de bani de peste hotare, precum și evoluția consumului gospodăriilor în cauză.

În baza datelor din Sistemul de Raportare a Tranzacțiilor Internaționale (SRTI) sunt determinate estimativ pragurile valorice pentru repartizarea transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice de peste hotare în favoarea celor din Republica Moldova după tipul tranzacției în: (a) transferurile curente ale persoanelor fizice; (b) remunerarea salariaților rezidenți; (c) transferurile de capital între gospodăriile populației.

Investiții directe

- **Achiziția netă de active financiare – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei** – se evaluează în baza datelor din SRTI, a datelor din baza de date a raportului statistic “1-Invest” de la BNS (*Investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei*), a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System) cu privire la împrumuturile externe, precum și în baza rapoartelor privind acționarii băncilor, a rapoartelor financiare ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la Comisia Națională a Pieței Financiare). Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidenți și întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.
- **Acumularea netă de pasive – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei** – se evaluează în baza rapoartelor cu privire la acționarii băncilor licențiate, rapoartelor privind situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la CNPF), în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic „1-Invest” de la BNS, a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor DMFAS cu privire la împrumuturile externe. Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții, precum și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidenți și investitorii lor străini direcți și / sau întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.

Investiții de portofoliu

Principalele surse pentru elaborarea indicatorilor privind *participațiile* sunt SRTI și rapoartele de la CNPF privind tranzacțiile pe piețele primare și secundare, informația din baza de date a raportului statistic „1-Invest” de la BNS, bilanțurile contabile ale întreprinderilor cu capital străin și informația despre acționarii nerezidenți ai băncilor din „Raportul privind acționarii băncii”.

Pentru *titlurile de creanță / angajamente*, se utilizează datele SRTI și informațiile parvenite de la Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare.

Derivate financiare

Unica sursă de date disponibilă pentru indicatorii privind derivatele financiare este SRTI.

Alte investiții

Numerarul și depozitele se evaluează în baza rapoartelor detaliate de la băncile licențiate, informației despre rulajele de pe conturile directe ale agenților economici rezidenți peste hotare și a unui model de estimare a rulajelor în numerar de valută (esența căruia constă în comparația intrărilor nete estimate de remiteri personale în perioada de referință și a datelor privind cererea și oferta de valută pe piață).

Împrumuturile se compilează în baza SRTI și a datelor DMFAS. Sursa principală este baza de date a sistemului DMFAS, la nivel de împrumut, notificat de către BNM, în cazul împrumuturilor private, iar în cazul celor publice – reflectat de către Ministerul Finanțelor. La nivel de entitate economică-debitor, datele din DMFAS se completează cu datele SRTI, care reflectă toate tranzacțiile cu nerezidenții, inclusiv acele împrumuturi care conform legislației nu sunt supuse notificării sau pentru care sunt omise/incomplete raportările pentru perioada de referință. Pentru a evita dublarea, informația se verifică la nivel de agent economic debitor-rezident – creditor-nerezident.

Creditele comerciale și avansurile sunt estimate trimestrial în baza comparației plăților și încasărilor înregistrate în SRTI pentru exportul și importul de mărfuri cu datele din declarațiile vamale la nivel de agent economic individual pentru diferite tipuri de operațiuni comerciale: cumpărare / vânzare fermă, furnizarea de materiale și echipamente pentru lucrări de construcții, montaj etc. și cu datele vamale despre tranzacțiile barter cu valori neechivalente. Suplimentar, se estimează creditele comerciale și avansurile aferente comerțului internațional cu servicii.

La efectuarea calculelor se exclud operațiunile agenților al căror gen de activitate nu este comercial, tranzacțiile care nu presupun plăți (de exemplu, ajutorul umanitar sau granturile și proiectele de asistență tehnică), plățile ce nu presupun livrări de marfă (pentru servicii), tranzacțiile ce dublează informația din alte surse (în cadrul contractelor de împrumut), precum și cele cu participarea rezidenților în care marfa nu a trecut hotarul țării (de exemplu, în cazul intermedierei în tranzacțiile cu mărfuri procurate și vândute ulterior peste hotare). Aceeași metodă este utilizată atât pentru creditele comerciale și avansurile primite de la partenerii din străinătate, cât și pentru cele acordate nerezidenților.

Datele trimestriale și anuale preliminare se actualizează la elaborarea variantei finale a balanței de plăți în baza raportului anual al BNS “*Notă informativă privind avansurile, investițiile, împrumuturile și decontările cu clienții externi*” (până în anul 2015) și anexe 9 “*Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții*” la SNC “*Prezentarea situațiilor financiare*” – începând cu anul 2016.

Alte creanțe / angajamente au ca sursă indicatorii de la alte articole cu sursele specifice acestora, ce țin de creanțele sau angajamentele apărute ca rezultat al necoincidenței între momentul tranzacției și momentul plății / încasării corespunzătoare ei, altele decât cele reflectate la credite comerciale și avansuri.

Activele de rezervă

Fluxurile privind *activele de rezervă* sunt calculate zilnic în baza poziției valutare a BNM la cross-cursurile oficiale de schimb ale valutilor originale față de dolarul SUA. Titlurile de valoare din componența activelor de rezervă sunt reevaluate lunar la prețul de piață corespunzător fiecărui instrument în ultima zi a lunii de referință. Dobânda calculată la depozite se înregistrează zilnic, iar pentru titlurile de valoare în valută – lunar.

1.2.3. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova este elaborată conform standardelor internaționale recomandate de FMI în *Manualul „Balanța de plăți și poziția investițională internațională”*, ediția a VI-a (MBP6, 2009). Indicatorii PII sunt integrați și reconciliați cu datele datoriei externe (stocuri) și ale balanței de plăți (fluxuri), ceea ce este reflectat în **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare**.

Poziția investițională internațională este un cont macroeconomic ce conține informații la o dată fixă (*sfârșitul trimestrului, semestrului, primelor nouă luni ale anului sau sfârșitul anului*) cu privire la valoarea și structura:

- Activelor financiare ale rezidenților țării sub formă de creanțe față de nerezidenți și aurului monetar deținut ca activ de rezervă;
- Angajamentelor rezidenților țării față de nerezidenți.

Diferența dintre active și pasive constituie PII netă și reprezintă o creanță netă (când activele financiare depășesc pasivele) sau un angajament net (când pasivele sunt mai mari decât activele financiare) față de restul lumii.

Articolele din PII sunt identice cu cele ale contului financiar al balanței de plăți, la fel și clasificările utilizate. Astfel, articolele din PII sunt clasificate după cum urmează:

1. După categorii funcționale – investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă;
2. După instrumente financiare – conform categoriilor lărgite (i) titluri de participare și acțiuni în fonduri de investiții; (ii) instrumente de natura datoriei: DST, numerar și depozite, titluri de angajamente, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte creanțe și angajamente și (iii) altele: alte active/pasive, aur monetar, derivate financiare);
3. Conform sectorului instituțional al rezidentului – banca centrală; societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală; administrația publică și alte sectoare, care sunt divizate în: alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației;
4. Conform scadenței – pe termen scurt sau termen lung (în cazul instrumentelor de natura datoriei, conform scadenței inițiale / originale).

Valoarea poziției investiționale internaționale la sfârșitul unei perioade este determinată ca suma următoarelor componente: stocul la sfârșitul perioadei anterioare, fluxul net ce rezultă din tranzacțiile reflectate în balanța de plăți și alte modificări generate de alte motive decât tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, care pot fi atribuite altor modificări ale volumului și reevaluărilor (determinate de modificări ale cursurilor de schimb sau ale prețurilor).

Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare reflectă toate modificările în pozițiile financiare, inclusiv altele decât tranzacțiile înregistrate în BP:

1. Alte modificări de volum pe parcursul perioadei curente;
2. Reevaluarea în legătură cu alte schimbări de preț;
3. Reevaluarea în urma fluctuației cursului valutar.

Tranzacțiile și stocurile se evaluează, în general, la prețuri de piață. Pentru stocurile în instrumente nenegociabile (împrumuturi, credite comerciale și avansuri, numerar și depozite, alte creanțe și angajamente) se utilizează de preferință evaluarea nominală, cu excepția împrumuturilor, care se evaluează la valoarea amortizată și a creditelor comerciale și avansurilor, evaluate la valoarea contabilă. Tot la valoarea contabilă sunt evaluate pozițiile sub formă de *participații* (din cadrul *investițiilor directe și de portofoliu*). În același timp, tranzacțiile cu aceste instrumente sunt evaluate la prețuri de piață, iar discrepanța dintre evaluarea de piață a tranzacțiilor și evaluarea nominală (sau de bilanț, sau amortizată) a stocurilor se înregistrează la „*Modificări care reflectă schimbări de preț*”.

Reevaluarea în cazul modificării cursului valutar este cauzată de schimbarea valorii instrumentului financiar ca rezultat al fluctuației cursului de schimb al valutei originale a acestuia față de dolarul SUA, unitatea de măsură acceptată pentru evaluarea stocurilor și fluxurilor de active financiare și pasive în procesul de compilare a conturilor internaționale sau față de o altă valută de referință pentru compilare, de exemplu, euro.

Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor financiare reprezintă modificări în valoarea activelor determinate de alte cauze decât tranzacțiile și reevaluarea. La ele se referă: modificările în urma anulării, reclasificările, modificările în activele financiare în urma schimbării atribuirii rezidențiale a entităților instituționale, ca rezultat al conversiei / cesiunii activelor financiare / pasivelor.

Structura și componentele PII se prezintă în diverse moduri de clasificare și niveluri de agregare:

- după categoriile funcționale și conform categoriilor largi ale instrumentelor financiare cu reflectarea stocurilor și tuturor componentelor modificării acestora pentru creanțe și angajamente separat;
- după categoriile funcționale și instrumentele financiare, în bază netă (active minus pasive);
- după categoriile funcționale și instrumentele financiare, pentru active și pasive;
- după sectoarele instituționale și categoriile funcționale, unde sectorul instituțional este cel al rezidentului (sectorul deținătorului sau creditorului autohton în cazul activelor financiare și sectorul emitentului sau debitorului autohton în cazul angajamentelor);
- după instrumentele financiare pentru active și pasive;
- după scadențe (active și pasive pe termen lung și pe termen scurt).

Spre deosebire de PII cu structura standard, care prezintă situația financiară a țării față de restul lumii la o dată fixă, pe parcursul unui interval definit cu o periodicitate stabilită, *raportul integrat al PII* (tabelul 2) cuprinde suplimentar datele privind situația la începutul perioadei de referință și la finele acesteia și *Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare*. O astfel de prezentare permite evidențierea conexiunilor între pozițiile de la începutul perioadei, tranzacțiile din contul financiar al BP și alte modificări ale activelor și pasivelor financiare pe parcursul perioadei respective și pozițiile de la sfârșitul perioadei. Sursele de informație pentru compilarea PII sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al BP.

Tabelul 2. Raportul integrat "Poziția investițională internațională"

	Poziția la începutul perioadei	Fluxul din balanța de plăți	Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare			Poziția la sfârșitul perioadei
			Modificări în PII care reflectă:			
			alte schimbări de preț	fluctuația cursului de schimb	alte modificări de volum	
Poziția investițională internațională (netă)						
Active						
Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de creanță						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte creanțe - altele						
Active de rezervă						
Pasive						
Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de angajamente						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte angajamente - altele						
Drepturi speciale de tragere (alocări)						

1.2.4. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Datoria externă este elaborată conform standardelor recomandate de Fondul Monetar Internațional în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (SDE, 2013).

Datoria externă brută a Republicii Moldova la o anumită dată este egală cu suma tuturor angajamentelor curente efective, necondiționate ale rezidenților față de nerezidenți ce implică pentru debitor una sau mai multe plăți de principal și / sau de dobândă la unul sau mai multe momente în viitor.

Datoria externă a țării constă din următoarele pasive, sub formă de:

- Investiții de portofoliu - titluri de angajamente;
- Împrumuturi;
- Alocări de DST;
- Numerar și depozite;
- Credite comerciale și avansuri;
- Alte angajamente aferente datoriei;
- Investiții directe: creditare intragrup.

Investițiile de portofoliu – instrumentele de natura datoriei includ titlurile de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, inclusiv valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova¹, procurate de către nerezidenți.

Titlurile de angajamente se repartizează după proveniența sectorială a emitentului și după tipul instrumentului.

Stocul angajamentelor la investițiile de portofoliu la o anumită dată reprezintă suma titlurilor de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, minus cele cu scadența expirată plus dobânda acumulată pentru perioada de raportare, dacă plata ei este prevăzută conform acordului într-o perioadă ulterioară.

Împrumuturile cuprind:

- împrumuturile băncii centrale – împrumuturi contractate de la FMI și valorificate de BNM;
- împrumuturile administrației publice (ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale (UAT)) – împrumuturi externe contractate și valorificate de guvernul central și local, în numele Republicii Moldova;
- împrumuturile private garantate de stat – împrumuturi externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat;

¹ Conform Legii Republicii Moldova „Cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat” nr. 419 din 22.12.2006, în vigoare din 09.09.2007, valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți, sunt atribuite de către Ministerul Finanțelor la datoria de stat internă, însă constituie parte a datoriei externe conform recomandărilor FMI de elaborare a statisticilor conturilor internaționale.

- împrumuturile corporațiilor publice – împrumuturi externe contractate și valorificate de către entități economice, în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută;
- împrumuturile private – împrumuturi externe contractate și valorificate de sectorul privat (societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și alte sectoare), cu excepția celor permise de la companii afiliate nerezidente, care sunt reflectate la *creditarea intragrup*.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de rezidenții Republicii Moldova minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Alocările de DST reprezintă un angajament pe termen lung al țării față de FMI din două motive: țările receptoare achită o dobândă pentru alocările respective și sunt obligate să le restituie FMI în anumite circumstanțe, cum ar fi încetarea participării lor în Departamentul de DST al FMI sau lichidarea acestuia.

Numerarul și depozitele includ conturile curente și depozitele nerezidenților în sistemul bancar național și în alte societăți financiare rezidente.

Creditele comerciale și avansurile sunt angajamentele sub formă de credite și avansuri acordate de furnizor sau cumpărător în tranzacțiile de comerț cu mărfuri și servicii. Ele includ:

- avansurile permise de către agenți economici de la nerezidenți;
- angajamentele rezultante din tranzacțiile barter cu bunuri ce au valori neechivalente (în cazul în care valoarea importului depășește exportul);
- angajamentele rezultante din neachitarea în termen pentru importul de mărfuri și servicii.

Alte angajamente aferente datoriei includ angajamentele aferente tranzacțiilor cu investiții, angajamentele privind distribuția dividendelor, impozitele, primele de asigurare, alte angajamente diverse, neonorate în raport cu nerezidenții.

Creditarea intragrup – angajamente aferente datorilor întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți din străinătate și datorii investitorilor direcți rezidenți față de întreprinderile din străinătate la care ei sunt fondatori (investiție inversă), sub formă de împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte angajamente.

Stocul angajamentelor sub formă de *împrumuturi între companiile afiliate* calculat la o anumită dată reprezintă suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de entitățile economice rezidente de la investitorii lor direcți nerezidenți / întreprinderile cu investiții directe din străinătate la care rezidenții sunt fondatori minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Conform *SDE 2013*, arieratele la serviciul împrumuturilor și titlurilor de angajamente, ce reprezintă sume de principal și de dobândă datorate și neonorate, sunt considerate drept parte din valoarea stocului instrumentului financiar original ce generează datoria și sunt reflectate suplimentar ca un articol informativ.

Datoria externă este specificată pe *sectoare instituționale*, după clasificarea aplicată în bilanța de plăți și PII: banca centrală, administrația publică, societăți care acceptă depozite, exclusiv

banca centrală, alte sectoare . Angajamentele externe sunt atribuite la sectorul debitorului nemijlocit și nu la cel al garantului, cu excepția cazurilor în care garanția este activată.

În scopuri analitice, datoria externă a țării se prezintă după *scadența* inițială / originală a instrumentului financiar: pe termen scurt și pe termen lung, precum și după tipul debitorului: **publică și privată**.

- **Datoria publică externă** este parte componentă a datoriei publice (Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419 din 22.12.2006). Ea include datoria de stat, datoria UAT, datoria BNM, datoria corporațiilor publice și suplimentar, ca excepție de la Legea menționată, valorile mobiliare de stat în posesia nerezidenților.
 - **Datoria de stat externă** reprezintă totalul sumelor obligațiunilor neonorate contractate în numele Republicii Moldova de către guvern prin intermediul Ministerului Finanțelor de la nerezidenți și constă din datoria de stat externă directă și datoria externă garantată asumată de stat.
 - *Datoria de stat externă directă* include angajamentele externe ale statului apărute din calitatea statului de debitor.
 - *Datoria externă garantată asumată de stat* include angajamentele externe ale statului apărute în temeiul obligației statului de a executa garanția de stat, în cazul în care debitorul garantat nu își execută obligațiile față de creditor, conform prevederilor contractului de garanție de stat încheiat.
 - **Datoria externă a UAT** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către autoritățile publice locale.
 - **Datoria externă a Băncii Naționale a Moldovei** include împrumuturile de la FMI valorificate de BNM.
 - **Datoria externă a corporațiilor publice** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către societățile comerciale în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută.
- **Datoria privată externă** reprezintă angajamentele sectorului privat ce nu întrunesc atributele datoriei publice (ale societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și ale altor entități economice private, inclusiv ale întreprinderilor private cu capital străin) față de nerezidenți, contractate cu sau fără garanția guvernului și deservite de către sectorul privat.

Sursele de informație pentru compilarea datoriei externe sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al BP și PII.

II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Bunuri		
Mărfurile generale în baza balanței de plăți	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind cheltuielile întreprinderilor de transport rutier și aerian pentru procurarea combustibilului și lubrifianților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - - // - • Băncile licențiate • Agenții economici ce importă resurse energetice • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate
Aur nemonetar	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii		
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii de întreținere și de reparații neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport privind transportul de mărfuri și pasageri realizat cu mijloacele de transport rutier / <i>trimestrial</i> • Raport privind serviciile de tranzitare a gazelor naturale / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Biroul Național de Statistică • Biroul Național de Statistică • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Biroul Național de Statistică • Agenții economici
Călătorii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Raport privind frecventarea structurilor de primire turistică colective / <i>trimestrial</i> • Raport privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor / <i>trimestrial</i> • Raport privind capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare / <i>anual</i> • Raport generalizator privind operațiunile caselor de schimb valutar (ale băncilor comerciale licențiate și ale punctelor de schimb valutar independente) / <i>lunar</i> • Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> • Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • BNM • Biroul Național de Statistică • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Instituțiile de învățământ din RM • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor - // - • Fundația Soros Moldova
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Servicii de asigurare și ale fondurilor de pensii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - • Băncile licențiate, BNM
Servicii financiare	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind ratele medii ponderate ale dobânzilor la depozitele atrase la vedere cu dobândă în moneda națională și în valută 	<ul style="list-style-type: none"> BNM
Servicii de construcții, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, alte servicii pentru afaceri, servicii personale, culturale și de agrement	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică
Bunuri și servicii ale administrației publice neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Finanțelor Fundația Soros Moldova
Venituri primare		
Remunerarea salariaților	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin băncile licențiate / <i>trimestrial</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin oficiile poștale / <i>lunar</i> Informație privind numărul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a apartamentelor, încăperilor izolate locative și caselor de locuit individuale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informație privind prețurile medii pe piețele imobiliare / <i>trimestrial</i> Informație privind activele și obligațiunile în valută ale băncilor licențiate din Republica Moldova / <i>lunar</i> Raport generalizator privind operațiunile efectuate de către punctele de schimb valutar ale băncilor licențiate / <i>lunar</i> Informație privind vânzarea și cumpărarea de valută de către casele de schimb valutar independente / <i>lunar</i> Informație privind valuta în numerar scoasă din Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind valuta în numerar introdusă în Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind numerarul primit pentru înregistrarea în conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> Informație generalizată privind numerarul eliberat din conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei Poșta Moldovei Agenția Relații Funciare și Cadastru Burse imobiliare (web) Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor
Venituri din investiții directe	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Situația de profit și pierdere (anexa 2 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) / <i>anual</i> Situația fluxurilor de numerar (anexa 4 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) / <i>anual</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Banca Națională a Moldovei - // - Biroul Național de Statistică - // - - // - Ministerul Finanțelor, BNM
Venituri din investiții de portofoliu	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Banca Națională a Moldovei - // -
Venituri din alte investiții	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei externe publice și public garantate pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor - // -
Venituri din active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
Venituri secundare		
Venituri secundare	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport generalizator privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani / <i>trimestrial</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică - // -

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> • Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> • Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Raport privind plățile efectuate către organizațiile internaționale / <i>trimestrial</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Instituțiile de învățământ din RM • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundația Soros Moldova
Contul de capital		
Achiziționarea /cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Transferuri de capital	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind mijloacele bănești legalizate și transferate în străinătate de către băncile autorizate pentru luna respectivă / <i>lunar</i> • Informație privind tranzacțiile efectuate pe piața secundară a valorilor mobiliare cu implicarea investitorilor străini / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM - // - • Comisia Națională a Pieței Financiare • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor
Investiții directe		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
<ul style="list-style-type: none"> • participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât 		

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
reinvestirea profiturilor		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind efectuarea operațiuni valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Banca Națională a Moldovei
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> • Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Biroul Național de Statistică • Banca Națională a Moldovei
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • BNM <p style="text-align: center;">-//-</p>
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții <ul style="list-style-type: none"> • participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor • reinvestirea profiturilor 		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> • Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> • Bilanțul contabil al întreprinderilor (Anexa nr.1 la SNC) ce raportează 1-Invest (date individuale) / <i>anual</i> • Informație despre datele persoanei juridice după IDNO / <i>trimestrial</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenția Servicii Publice • Comisia Națională a Pieței Financiare

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	- // -
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Agenții economici ce importă resurse energetice
Investiții de portofoliu		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei
Titluri de creanță		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate în baza poziției valutare deschise a băncii / <i>lunar</i> Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate după ISIN / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
<ul style="list-style-type: none"> societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Comisia Națională a Pieței Financiare <p>- // -</p>
Titluri de angajamente		
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informație privind valorile mobiliare de stat (BT) deținute de către nerezidenți 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor, BNM Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare
Derivate financiare		
Active / Pasive		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Alte investiții		
Credite comerciale și avansuri		
Active		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică
Pasive		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică <p>- // -</p>
Numerar și depozite		
Active		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor NOSTRO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>zilnic</i> Informație privind activele în valută ale băncilor licențiate (în baza poziției valutare deschise a băncii) / <i>zilnic</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p>- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație generalizatoare privind operațiunile caselor de schimb valutar independente și de la hoteluri/ <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Informație privind cererea și oferta de valută pe piața valutară/ <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei Biroul Național de Statistică Banca Națională a Moldovei

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind activitatea BNM pe piața valutară/ <i>lunar</i> 	-//-
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor LORO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>zilnic</i> Informație privind conturile în valută ale rezidenților și nerezidenților și conturile în moneda națională ale nerezidenților în banca licențiată / <i>zilnic</i> Raport privind depozite / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - Băncile licențiate - // -
Împrumuturi		
Active		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Biroul Național de Statistică
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM Banca Națională a Moldovei
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei de stat externe pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind debursările la împrumuturile guvernamentale / <i>trimestrial</i> Informație privind datoria externă guvernamentală pe credite și creditori/ <i>trimestrial</i> Informație privind debursările împrumuturilor externe ale unităților administrativ teritoriale (UAT)/ <i>trimestrial</i> Informație privind deservirea împrumuturilor externe ale UAT/ <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Ministerul Finanțelor - // - - // - - // - - // - - // -
societăți are acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informația privind deservirea împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> Informație privind debursările împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor - // - Biroul Național de Statistică
Alte creanțe		
<ul style="list-style-type: none"> administrația publică 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
<ul style="list-style-type: none"> societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare 		
Alte angajamente		
<ul style="list-style-type: none"> administrația publică societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM
Alocări de DST	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor, BNM
Active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația privind calculul activelor oficiale de rezervă după metodologia FMI / <i>zilnic</i> Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină / <i>zilnic</i> Informație consolidată privind poziția valutară a BNM / <i>lunar</i> Raport privind compoziția valutară a activelor oficiale de rezervă / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile forex la data scadenței / <i>lunar</i> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>lunar</i> Informație despre tranzacțiile BNM: cumpărări și vânzări de valută la bursa interbancară și în afara bursei, către Ministerul Finanțelor și alte ministere / <i>lunar</i> Informație despre cumpărarea - vânzarea valorilor mobiliare ale statelor străine în cadrul rezervelor de stat / <i>lunar</i> Raport privind rezervele de stat (DLC, DST, HV) / <i>lunar</i> Raportul "CM4-2 Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină la data" / <i>zilnic, lunar, trimestrial, anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // -
Informații suplimentare		
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, BNM

III. Prezentarea generală a evoluției conturilor internaționale ale Republicii Moldova în anul 2018

Overview of developments in the international accounts of the Republic of Moldova in 2018

CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

În anul 2018 a continuat tendința de *creștere economică*, PIB-ul Republicii Moldova majorându-se cu 4,0 la sută în termeni reali față de anul 2017 (cu toate că se remarcă încetinirea ritmului de creștere economică comparativ cu cel înregistrat în 2016 și 2017) (Tabelul 3). Pe partea resurselor, la majorarea PIB-ului au contribuit, în special, comerțul, construcțiile, transportul, industria prelucrătoare. Pe partea utilizărilor, creșterea economică a continuat să fie alimentată de majorarea formării brute de capital fix (+14,0 la sută față de 2017 în termeni reali), precum și a consumului final al gospodăriilor populației (+3,8 la sută), în timp ce exporturile nete au avut tradițional o contribuție negativă la creșterea economică.

Exporturile de bunuri și servicii, care s-au majorat cu 10,6 la sută față de anul 2017, au fost influențate pozitiv de cererea din partea principalelor țări-partenere (atât a celor din CSI, cât și a celor din UE), care au înregistrat creșteri economice (diagramele 1 și 2). Dinamica pozitivă pe parcursul anului a înregistrat însă o încetinire considerabilă, de la +23,1 la sută în semestrul I 2018, la +1,2 la sută în semestrul II, față de perioadele similare ale anului 2017. Exporturile de bunuri și servicii s-au menținut în creștere grație evoluției serviciilor, al căror export a marcat creșteri de 21,7 și 14,5 la sută în semestrele I și II, respectiv, în timp ce ritmul de creștere a exporturilor de bunuri a coborât de la +24,2 la sută în semestrul I la -7,3 la sută în semestrul II. Aceasta se datorează evoluției negative atât a volumului fizic al exportului de bunuri, cât și a prețurilor la ele în a doua jumătate a anului 2018. Astfel, trebuie de remarcat că volumul fizic al exporturilor de bunuri a crescut cu 15,1 și 14,4 la sută în trimestrele I și II 2018, iar în trimestrele III-IV 2018 a scăzut ușor (-0,1 și -0,4 la sută față de trimestrele III și IV 2017, respectiv). Pe parcursul întregului an 2018, volumul fizic al bunurilor exportate a crescut cu 6,2 la sută (Tabelul 3). Prețurile la bunurile exportate, de asemenea, au demonstrat spre sfârșitul anului o dinamică negativă: dacă în trimestrele I-III 2018 au crescut cu 11,5, 11,4 și 3,5 la sută, respectiv, în trimestrul IV 2018 au scăzut cu 3,1 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2017. Evoluția negativă a exportului de bunuri în a doua jumătate a anului 2018 poate fi atribuită unui șir de factori, printre care încetinirea ritmului de creștere economică înregistrată de unii din principalii parteneri comerciali, precum și deprecierea lirei turcești.

Asemănător exporturilor, *importurile de bunuri și servicii* în prima jumătate a anului 2018 au avut o evoluție superioară celei din a doua jumătate (+24,9 la sută față de +14,0 la sută), însă atât bunurile, cât și serviciile au evoluat similar pe parcursul semestrelor, înregistrând micșorări ale tempourilor de creștere comparabile. Majorarea importurilor de bunuri și servicii (+18,9 la sută pe parcursul întregului an față de anul 2017) a fost condiționată, în principal, de înviorarea activității investiționale, ceea ce s-a manifestat prin creșterea importurilor de bunuri de capital și intermediare, precum și de servicii pentru afaceri. La majorarea importurilor a contribuit și creșterea veniturilor disponibile ale populației, determinată de sporirea remiterilor personale și a salariilor (în special în sectorul public), precum și de relaxarea, începând cu octombrie 2018, a politicii fiscale în ceea ce privește

diminuarea ratei superioare a impozitului pe venit și majorarea scutirilor personale. Astfel, volumul fizic al bunurilor importate în 2018 a sporit cu 8,9 la sută față de anul 2017, iar prețurile acestora – cu 9,6 la sută.

Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri s-a înrăutățit pe parcursul anului 2018, deoarece prețurile bunurilor importate au crescut cu un ritm mai accelerat decât prețurile bunurilor exportate.

Intrările nete de capital sub formă de *ISD* în Republica Moldova s-au dublat față de anul 2017, în valoare absolută, și au constituit 2,7 la sută relativ la PIB.

Tabelul 3. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

	2014	2015	2016	2017	2018
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. lei*	133 482	145 754	160 815	178 881	192 278
Gross domestic product in current prices, MDL mil.*					
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. USD*	9 508	7 746	8 071	9 674	11 443
Gross domestic product in current prices, US\$ mill.*					
PIB, indicii volumului fizic, %	105,0	99,7	104,4	104,7	104,0
GDP, physical volume indices, %					
Export de bunuri, indicii volumului fizic, %	102	101	107,7	112,5	106,2
Exports of goods, physical volume indices, %					
Export de bunuri, indicii valorii unitare, %	94	83	96,5	105,5	105,1
Exports of goods, unit value indices, %					
Import de bunuri, indicii volumului fizic, %	101	95	107,6	114,5	108,9
Imports of goods, physical volume indices, %					
Import de bunuri, indicii valorii unitare, %	96	79	93,7	104,9	109,6
Imports of goods, unit value indices, %					
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, %	97,9	105,1	103,0	100,5	95,9
Terms of trade, %					
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD	14,0388	18,8161	19,9238	18,4902	16,8031
Period average exchange rate, MDL/USD					
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, %	3,6	2,9	1,1	1,6	2,7
FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %					

* SCN 2008 / SNA 2008.

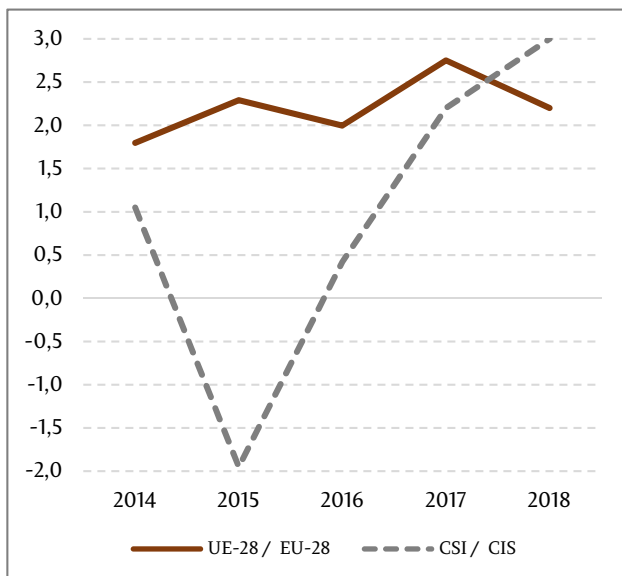
Surse: BNM, BNS / Sources: NBM, NBS

Diagrama 1. Evoluția PIB-ului, indicii volumului fizic (%)

Evolution of GDP, physical volume indices (%)

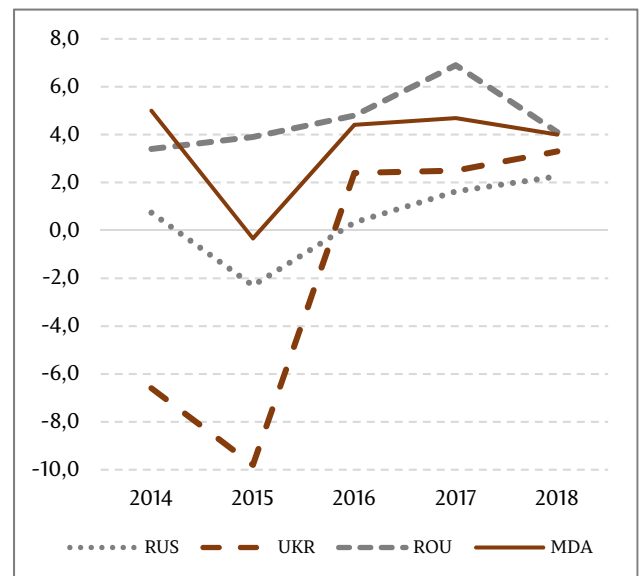
a. UE și CSI

a. EU and CIS

b. Republica Moldova și principalele țări-partenere

b. Republic of Moldova and main partner countries

Surse: Autoritățile naționale de statistică, CIS Stat, IMF World Economic Outlook
Sources: National statistical authorities, CIS Stat, IMF World Economic Outlook

Diagrama 2. Indicatorii sectorului extern și creșterea economică a Republicii Moldova comparativ cu principalii parteneri comerciali în anul 2018, %

External sector indicators and economic growth of the Republic of Moldova as compared to the main trading partners in 2018, %

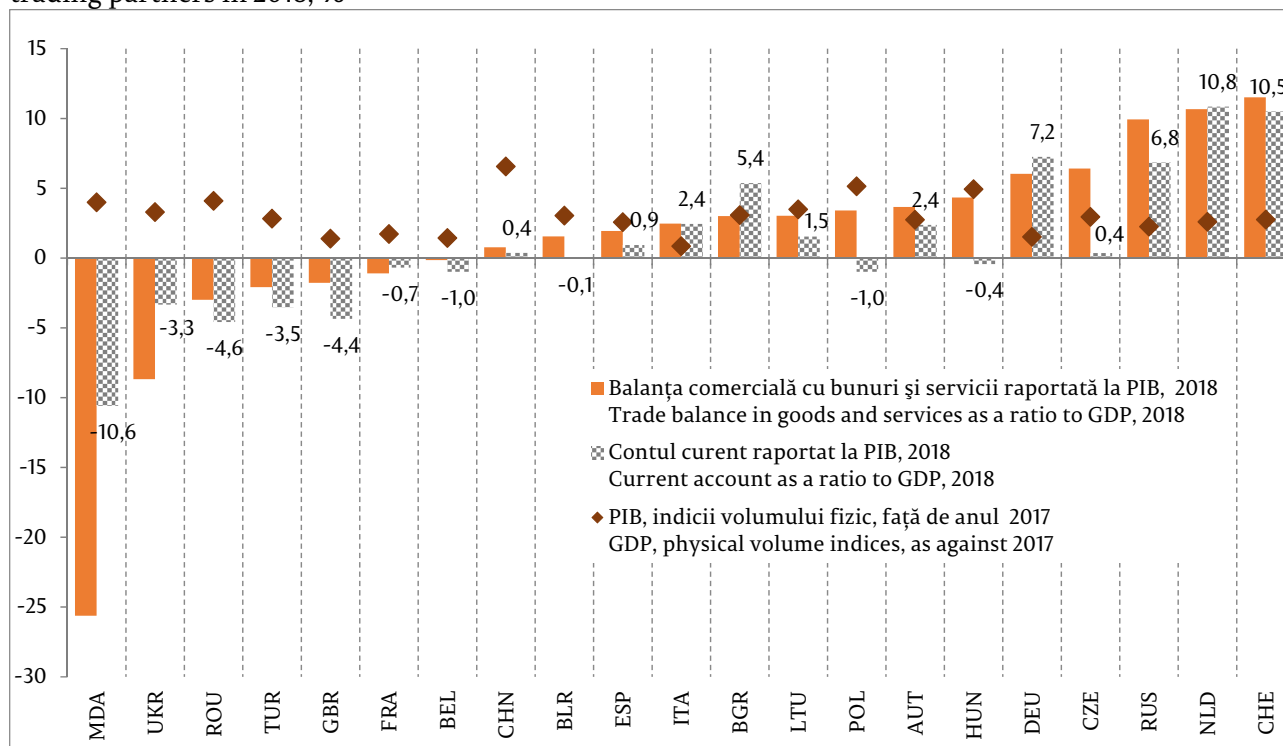
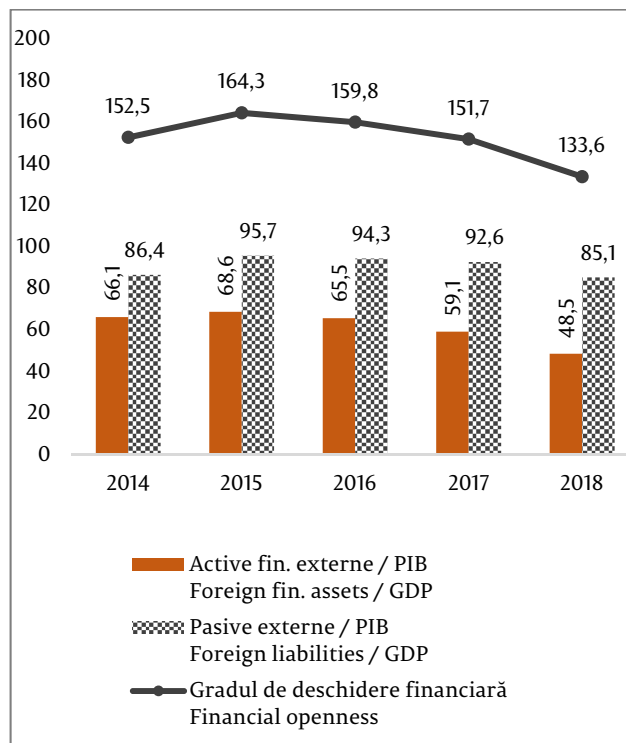
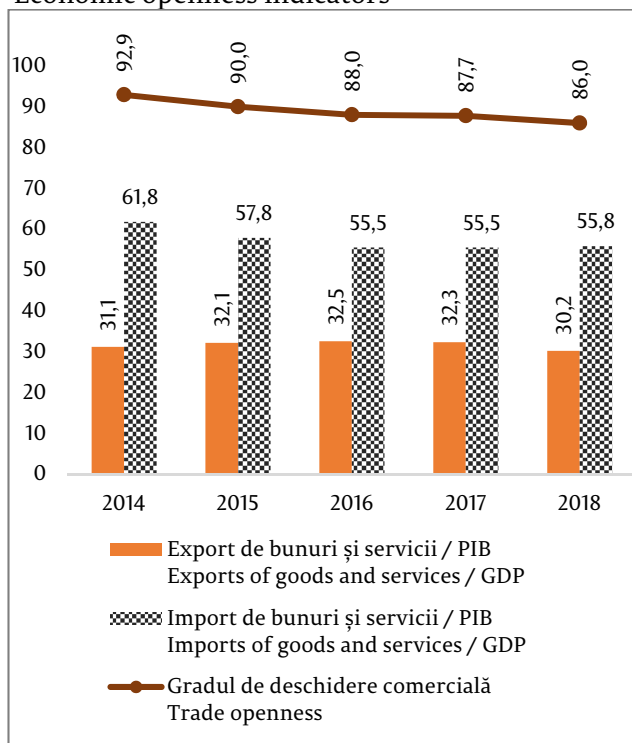

Diagrama 3. Indicatorii gradului de deschidere a economiei

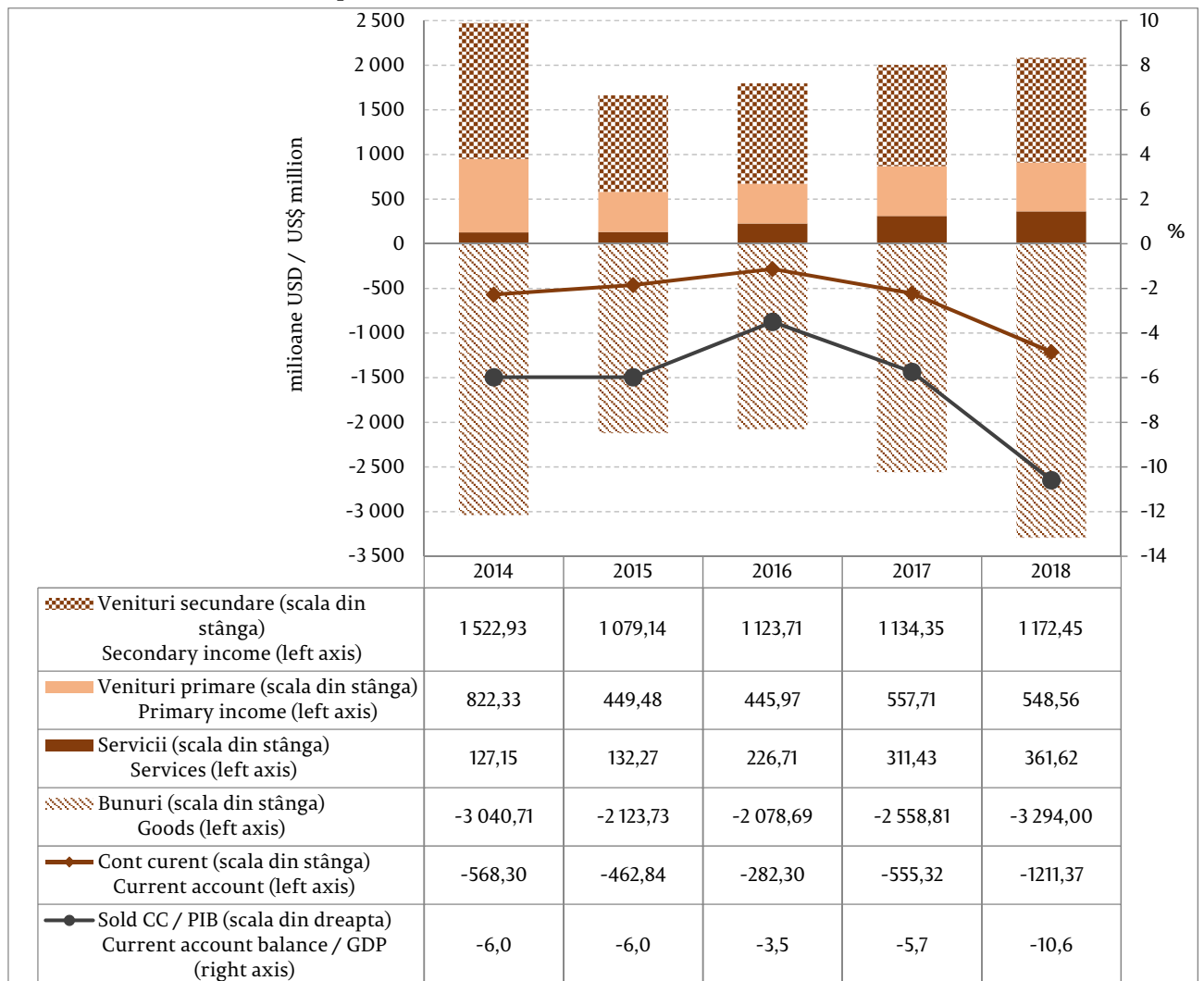
Economic openness indicators

3.1. Balanța de plăți – prezentare generală Balance of payments – overview

În anul 2018, soldul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a înregistrat un deficit de 1 211,37 mil. USD, ce s-a dublat comparativ cu cel consemnat în anul 2017. Raportat la PIB, deficitul contului curent a constituit 10,6 la sută (față de 5,7 la sută în anul 2017) (diagrama 4, tabelele 13 și 14 din Secțiunea statistică). Sursa deficitului contului curent a fost tradițional comerțul exterior cu bunuri, celelalte componente înregistrând solduri excedentare în creștere, cu excepția veniturilor primare, al căror sold pozitiv a înregistrat o ușoară diminuare (-1,6 la sută față de anul 2017).

Diagrama 4. Contul curent – componente principale
Current account – main components

Deficitul **comerțului cu bunuri** a constituit 3 294,00 mil. USD, aprofundându-se cu 28,7 la sută, deoarece importurile au crescut mai mult (+19,1 la sută) decât exporturile (+5,8 la sută), comparativ cu anul 2017.

În exporturile de bunuri au predominat tradițional produsele agroalimentare (în creștere cu 2,2 la sută comparativ cu anul 2017) cu o pondere de 58,0 la sută din total. În structura importurilor de bunuri au predominat, cu o pondere de 19,1 la sută, produsele minerale (în creștere cu 30,2 la sută comparativ cu 2017).

Majorarea soldului pozitiv al balanței *serviciilor* cu 16,1 la sută până la 361,62 mil. USD s-a datorat creșterii, în raport cu anul 2017, a exporturilor cu 17,7 la sută. În cadrul acestora, s-au majorat semnificativ exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime (cu 45,6 la sută), de călătorii (+17,8 la sută), de informatică (+49,0 la sută). Concomitent, importurile de servicii s-au majorat cu 18,2 la sută. Majorarea importurilor de servicii a rezultat, preponderent, din creșterea importurilor de servicii de transport (+16,0 la sută), călătorii (+17,0 la sută), de alte servicii pentru afaceri (+35,6 la sută).

Excedentul *veniturilor primare* a scăzut în anul 2018 cu 1,6 la sută față de anul 2017, până la 548,56 mil. USD. Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a majorat cu 12,2 la sută, până la nivelul de 941,55 mil. USD. Concomitent, ieșirile de venituri primare au crescut cu 39,3 la sută, în principal ca rezultat al sporirii cu 49,9 la sută a veniturilor din investiții spre plată în favoarea nerezidenților.

Soldul pozitiv al *veniturilor secundare* a constituit 1 172,45 mil. USD, majorându-se cu 3,4 la sută comparativ cu 2017 grație creșterii transferurilor personale primite din exterior de rezidenții moldoveni (+12,1 la sută). Concomitent însă volumul asistenței tehnice și al granturilor primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale s-a diminuat cu 22,7 la sută comparativ cu anul 2017 și a totalizat 153,83 mil. USD.

Contul de capital a consemnat un sold negativ de 35,94 mil. USD ce s-a deteriorat cu 68,4 la sută față de anul 2017. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate de sectorul privat (57,28 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 21,24 mil. USD.

Suma soldurilor **contului curent și contului de capital** denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 1 247,31 mil. USD (10,9 la sută în raport cu PIB).

Contul financiar¹ pe parcursul anului 2018 s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 185,40 mil. USD ca rezultat al majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 844,62 mil. USD datorită tranzacțiilor efective, concomitent cu scăderea activelor financiare externe ale rezidenților cu 340,78 mil. USD (diagrama 5, tabelele 13 și 16 din Secțiunea statistică).

Pasivele s-au majorat, în special, ca urmare a primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și a avansurilor de la partenerii nerezidenți, în sumă netă de 466,60 mil. USD.

De asemenea, pasivele au crescut datorită majorării nete a angajamentelor sub formă de investiții directe cu 311,87 mil. USD. Valoarea participațiilor la capital (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, pe parcursul anului 2018, ca urmare a tranzacțiilor efective, cu 117,83 mil. USD, reinvestirea profiturilor a fost evaluată la 68,42 mil. USD, iar acumularea netă de datorii față de investitorii străini direcți – la 125,62 mil. USD.

La pasivele sub formă de împrumuturi au fost înregistrate trageri nete în sumă de 95,50 mil. USD (trageri – 516,11 mil. USD, rambursări – 420,61 mil. USD). Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat în anul 2018 împrumuturi externe noi în valoare de 144,83 mil. USD,

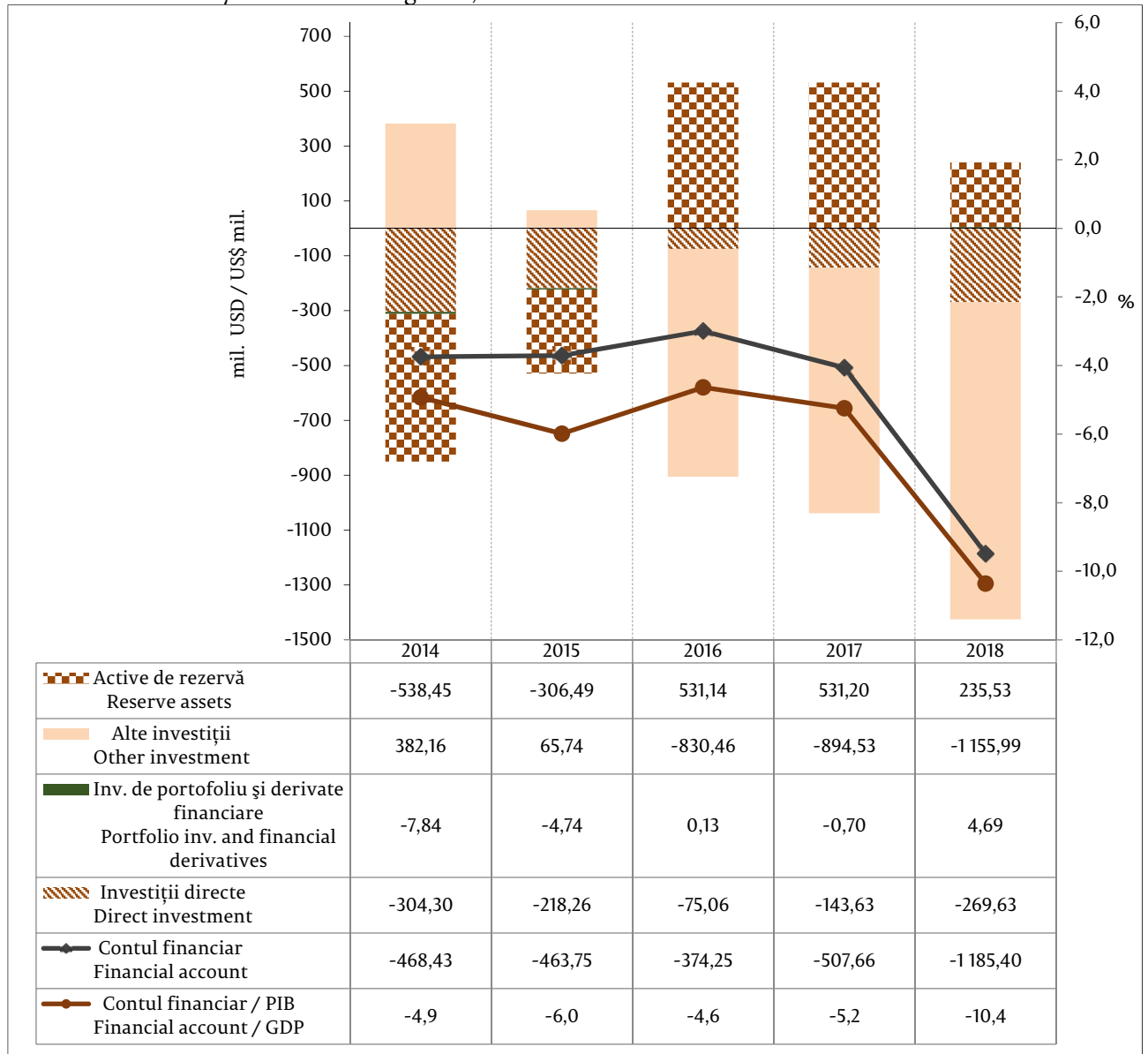
¹ Conform MBP6, articolele contului financiar sunt prezentate în valoare netă ca diferența dintre procurarea netă de active financiare și acumularea netă de pasive, creșterea activelor și pasivelor financiare fiind înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea lor – cu semnul minus.

principalii creditori fiind: Banca Europeană de Investiții – 63,42 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 36,18 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 19,77 mil. USD, Fondul Monetar Internațional (FMI) – 13,36 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 7,27 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,20 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 1,24 mil. USD etc. Rambursările efectuate de administrația publică în aceeași perioadă au constituit 115,07 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a primit de la FMI o tranșă în valoare de 20,37 mil. USD și a rambursat 61,86 mil. USD din împrumuturile contractate anterior. Băncile licențiate au efectuat rambursări nete în sumă de 4,73 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 111,96 mil. USD.

Pasivele sub formă de numerar și depozite au înregistrat o diminuare netă cu 22,34 mil. USD (determinată, în principal, de retragerile de mijloace bănești de pe depozitele nerezidenților deschise în băncile rezidente).

Diagrama 5. Evoluția contului financiar, pe categorii funcționale, fluxuri nete

Financial account by functional categories, net flows

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Diminuarea *activelor* financiare a fost determinată de scăderea netă a activelor sub formă de numerar și depozite cu 730,04 mil. USD (din care activele băncilor licențiate s-au redus cu 3,00 mil. USD, iar activele altor sectoare – cu 727,04 mil. USD).

Concomitent, activele financiare au crescut ca urmare a majorării activelor oficiale de rezervă ale BNM cu 235,53 mil. USD, a creditelor comerciale și avansurilor acordate de rezidenți partenerilor comerciali nerezidenți cu 108,88 mil. USD, a activelor rezidenților sub formă de investiții directe cu 42,24 mil. USD.

3.2. Poziția investițională internațională – prezentare generală International investment position - overview

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 31.12.2018, a constituit -4 198,10 mil. USD (36,7 la sută relativ la PIB), soldul negativ aprofundându-se față de sfârșitul anului 2017 cu 29,6 la sută (tabelul 4, tabelul 20 din Secțiunea statistică).

Tabelul 4. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)
Main indicators of the international investment position (BPM6)

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12.2018 / 31.12.2017 (%)
Poziția investițională internațională netă, mil. USD Net international investment position, US\$ mill.	-1 934,79	-2 094,74	-2 317,96	-3 238,78	-4 198,10	129,6
Stocul activelor oficiale de rezervă, mil. USD Stock of official reserve assets, US\$ mill.	2 156,63	1 756,81	2 205,93	2 803,26	2 995,18	106,8
Stocul investițiilor directe, pasive, mil. USD Stock of direct investment, liabilities, US\$ mill.	3 366,86	2 995,69	3 047,62	3 714,98	4 161,29	112,0
Stocul împrumuturilor (fără cele intragrup), pasive, mil. USD Stock of loans (without intercompany loans), liabilities, US\$ mill.	3 119,66	3 019,28	3 093,22	3 395,13	3 417,00	100,6
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe, % Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities, %	76,5	71,7	69,5	63,8	56,9	-6,9 p.p.
Pondere ISD în stocul pasivelor externe, % Share of FDI in the stock of foreign liabilities, %	41,0	40,4	40,1	41,5	42,7	1,2 p.p.
Pondere împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe, % Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities, %	38,0	40,7	40,7	37,9	35,1	-2,8 p.p.

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Activele financiare externe au însumat 5 544,18 mil. USD, în scădere cu 3,0 la sută de la începutul anului, iar *pasivele* – 9 742,28 mil. USD, în creștere cu 8,8 la sută. Raportul dintre stocul activelor și pasivelor externe a constituit 56,9 la sută, fiind în descreștere cu 6,9 p.p. față de situația de la finele anului 2017.

Pe parcursul anului 2018, stocul *activelor oficiale de rezervă* s-a majorat cu 6,8 la sută comparativ cu stocul de la începutul anului, constituind 2 995,18 mil. USD la 31.12.2018.

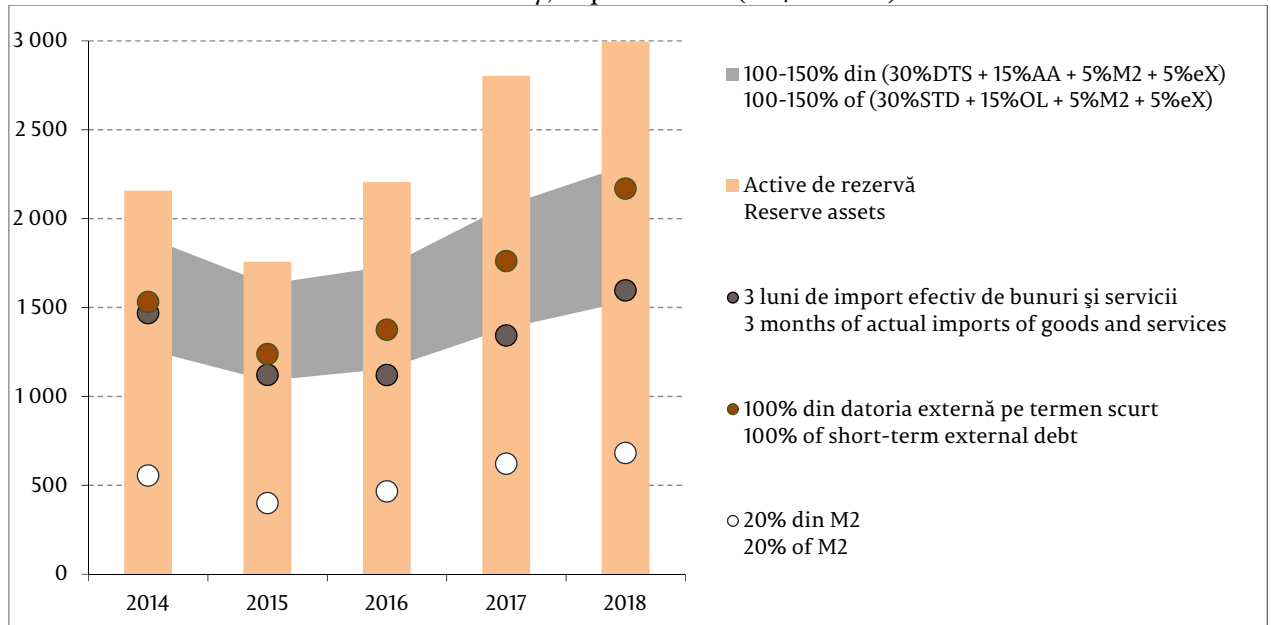
Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,6 luni de import efectiv);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 138,2 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 88,0 la sută);

- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente² + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 195,4 la sută) (diagrama 6).

Diagrama 6. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Indices of official reserve assets sufficiency, at period-end (US\$ million)

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AA – alte angajamente, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii

Note: STD – short-term debt, OL – other liabilities, M2 – broad money, export-export of goods and services.

Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015

Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015:

<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Stocul angajamentelor sub formă de *investiții directe* a totalizat 4 161,29 mil. USD (în creștere cu 12,0 la sută de la începutul anului), reprezentând 42,7 la sută din totalul pasivelor externe. Stocul pasivelor sub formă de *împrumuturi* (cu excepția celor intragrup) s-a majorat cu 0,6 la sută față de 31.12.2017 și a constituit 3 417,00 mil. USD, ceea ce reprezintă 35,1 din totalul angajamentelor externe.

3.3. Datoria externă brută – prezentare generală

Gross external debt – overview

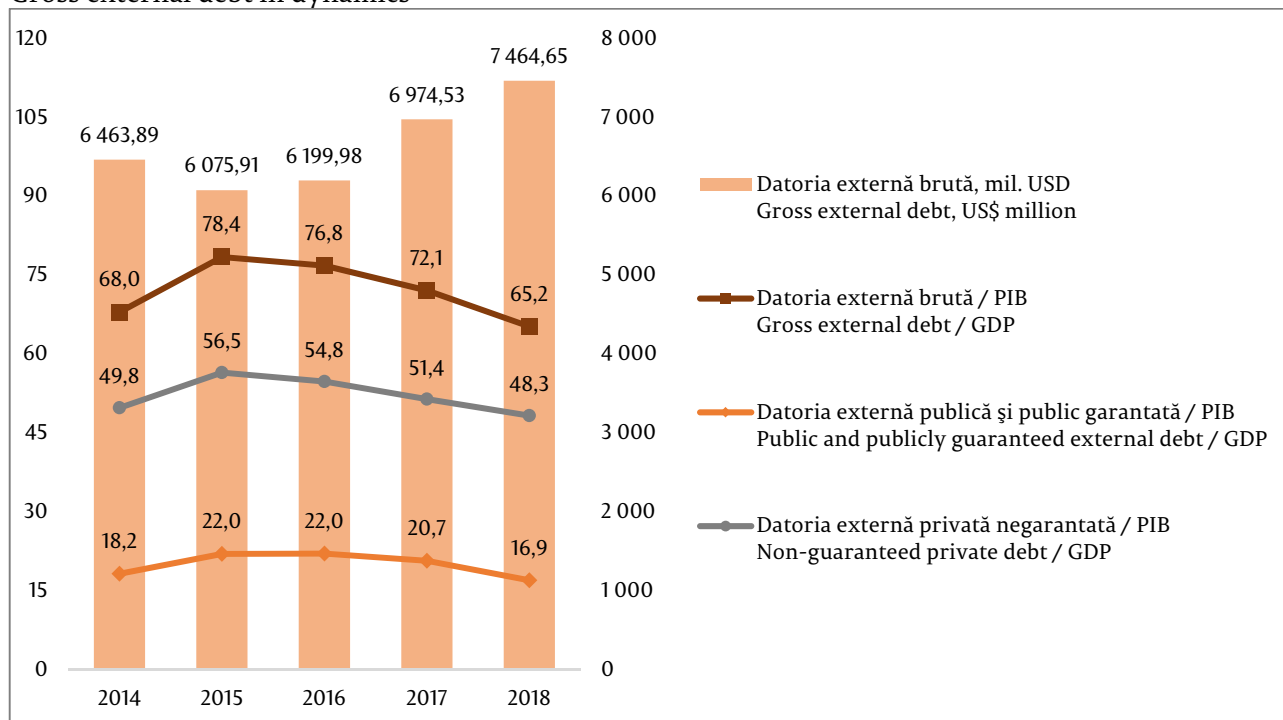
Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat față de începutul anului cu 7,0 la sută în valoare absolută, dar a scăzut cu 6,9 p.p. relativ la PIB din cauza PIB-ului în creștere. La 31.12.2018 a înregistrat 7 464,65 mil. USD, ceea ce constituie 65,2 la sută raportat la PIB (diagrama 7, tabelul 5).

Datoria externă publică și public garantată a reprezentat 26,0 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1 938,89 mil. USD (-3,0 la sută de la începutul anului). **Datoria externă privată negarantată** s-a cifrat la 5 525,76 mil. USD, în creștere cu 11,1 la sută față de 31.12.2017.

² Calculate ca: stocul de pasive externe sub formă de participații din cadrul *investițiilor de portofoliu* plus stocul de pasive externe pe termen lung (după scadența originală) din cadrul *altor investiții*.

Diagrama 7. Datoria externă brută în dinamică

Gross external debt in dynamics

Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine *datoriei pe termen lung* (71,0 la sută). Totuși, în anul 2018 a continuat creșterea accentuată a *datoriei externe pe termen scurt* (+23,1 la sută față de 31.12.2017), care rezultă, preponderent, din majorarea angajamentelor externe sub formă de credite comerciale și avansuri (acestea vor fi achitate parțial prin livrări de mărfuri (partea de avansuri primite anterior pentru exporturi nelivrate), iar parțial reprezintă plăți amânate pentru importurile efectuate, ce vor fi onorate conform termenelor contractuale).

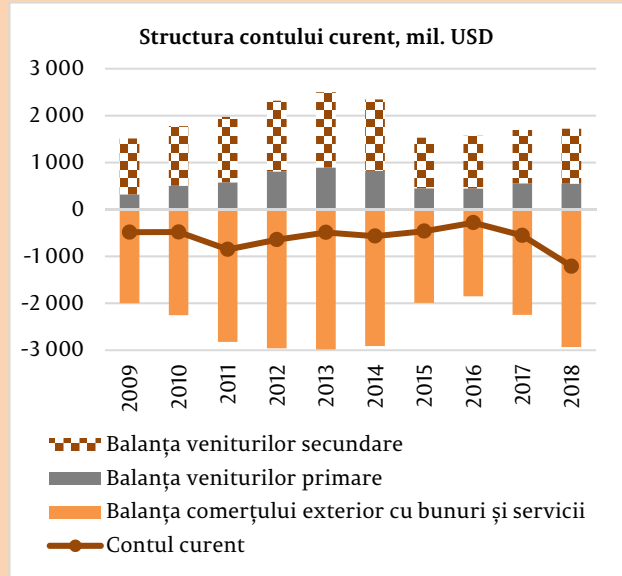
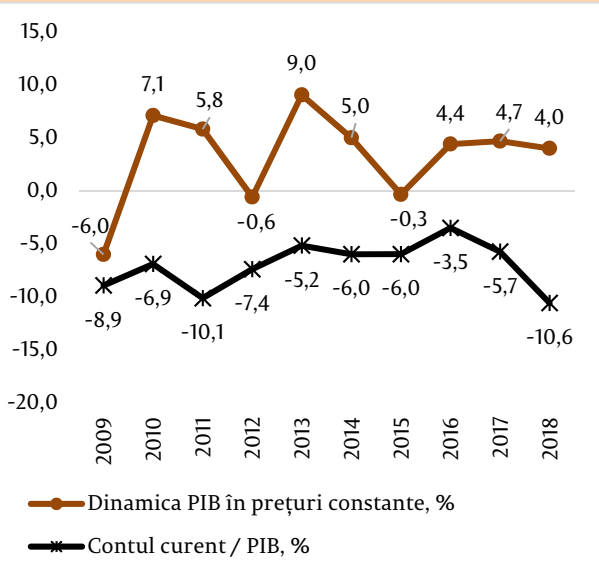
Tabelul 5. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Main indicators of the external debt (BPM6)

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12.2018 / 31.12.2017
	mil. USD / US\$ mill.					%
Datoria externă brută Gross external debt	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65	107,0
Datoria externă publică și public garantată Public and publicly guaranteed external debt	1 731,05	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89	97,0
Datoria privată negarantată Non-guaranteed private debt	4 732,84	4 373,80	4 420,62	4 974,89	5 525,76	111,1
Datoria externă pe termen scurt Short-term external debt	1 531,05	1 237,72	1 374,62	1 760,53	2 168,02	123,1
Datoria externă pe termen lung Long-term external debt	4 932,84	4 838,19	4 825,36	5 214,00	5 296,63	101,6
			%			p.p.
Ponderea datoriei externe publice și public garantate în datoria externă brută Share of public and publicly guaranteed external debt in gross external debt	26,8	28,0	28,7	28,7	26,0	-2,7
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută Share of long-term external debt in gross external debt	76,3	79,6	77,8	74,8	71,0	-3,8
Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the external debt in the form of loans and SDR allocations	45,3	44,8	45,1	46,0	43,8	-2,2

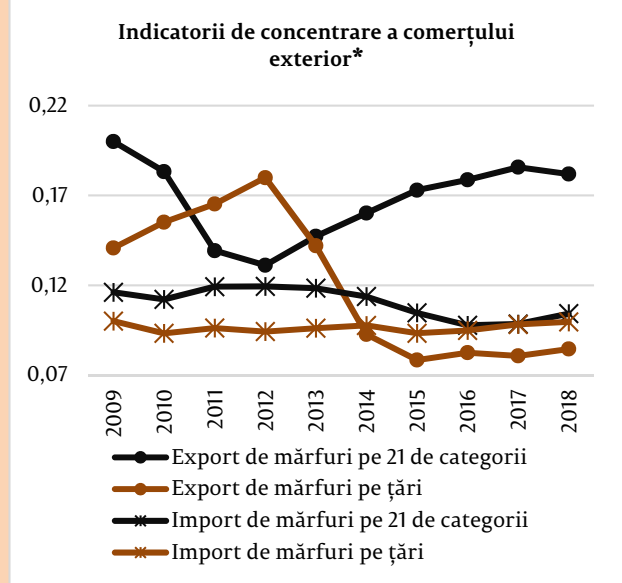
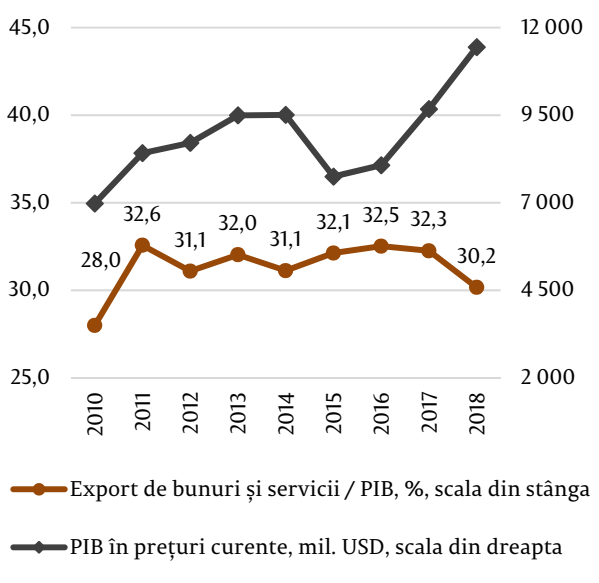
Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

În anul 2018, soldul contului curent relativ la PIB s-a înrăutățit semnificativ, înregistrând valoarea minimă în ultimii zece ani. Dinamica PIB-ului în termeni reali a fost pozitivă, totuși s-a atestat o încetinire a ritmului de creștere economică.

Sursa deficitului contului curent rămâne a fi tradițional deficitul comerțului exterior cu bunuri (care s-a aprofundat comparativ cu anii precedenți), ceea ce denotă faptul că în țară persistă problemele structurale legate de competitivitate.

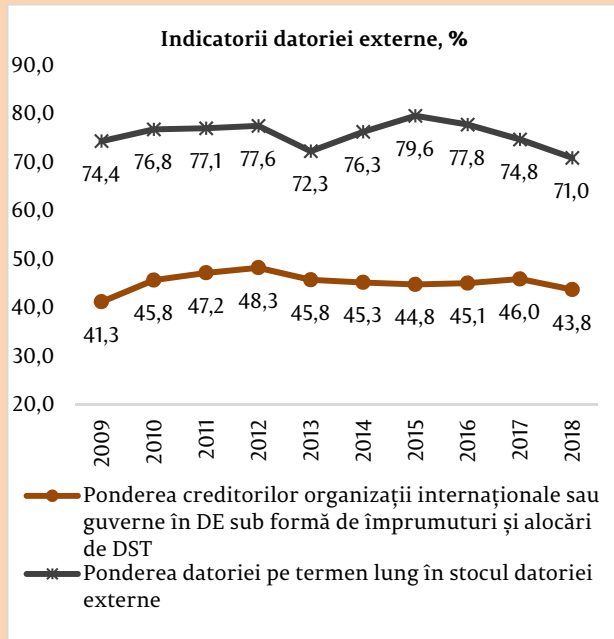

* Calculați ca indicele Herfindahl (suma pătratelor ponderilor componentelor în total)

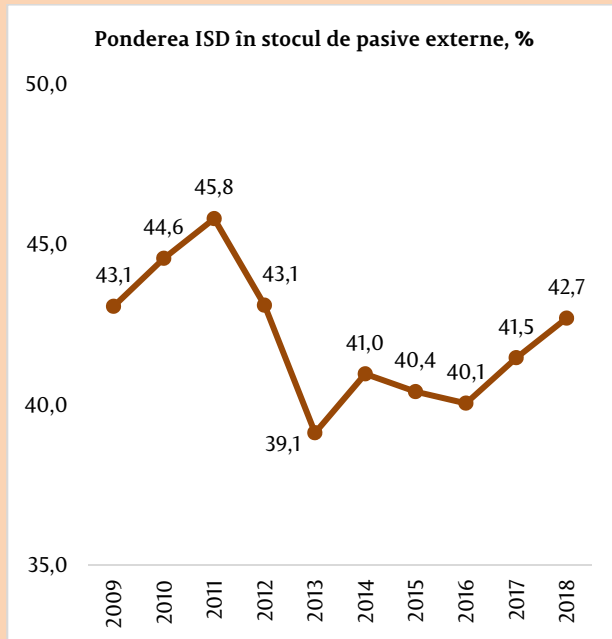
Aspectul pozitiv al situației în comerțul exterior al Republicii Moldova este raportul destul de mare al exporturilor de bunuri și servicii la PIB (30,2 la sută în 2018), ceea ce-i permite țării să genereze mijloace valutare.

Starea contului curent este subminată de concentrarea excesivă a comerțului: la export tradițional predomină produsele agroalimentare (58,0 la sută în 2018), iar la import – produsele minerale (19,0 la sută); din punct de vedere geografic, în comerțul exterior predomină un număr redus de țări-partenere. În dinamică se constată o anumită îmbunătățire a diversificării exportului (indicele de concentrare a exportului pe categorii de bunuri a scăzut de la 0,19 în 2017 la 0,18 în 2018).

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Cu toate că datoria externă s-a majorat în 2018 ca sumă absolută, pe fundalul PIB-ului în creștere datoria externă raportată la PIB a scăzut. Pondere creditorilor organizații internaționale și guverne străine în stocul împrumuturilor și alocărilor de DST contractate din exterior s-a diminuat, dar continue să dețină o valoare destul de mare (43,8 la sută). Un aspect negativ este însă diminuarea ponderii datoriei pe termen lung în stocul total al datoriei externe.

Pondere investițiilor străine directe în stocul de pasive externe continuă dinamica de creștere ușoară, înregistrând nivelul de 42,7 la sută.

Surse: BNM, BNS

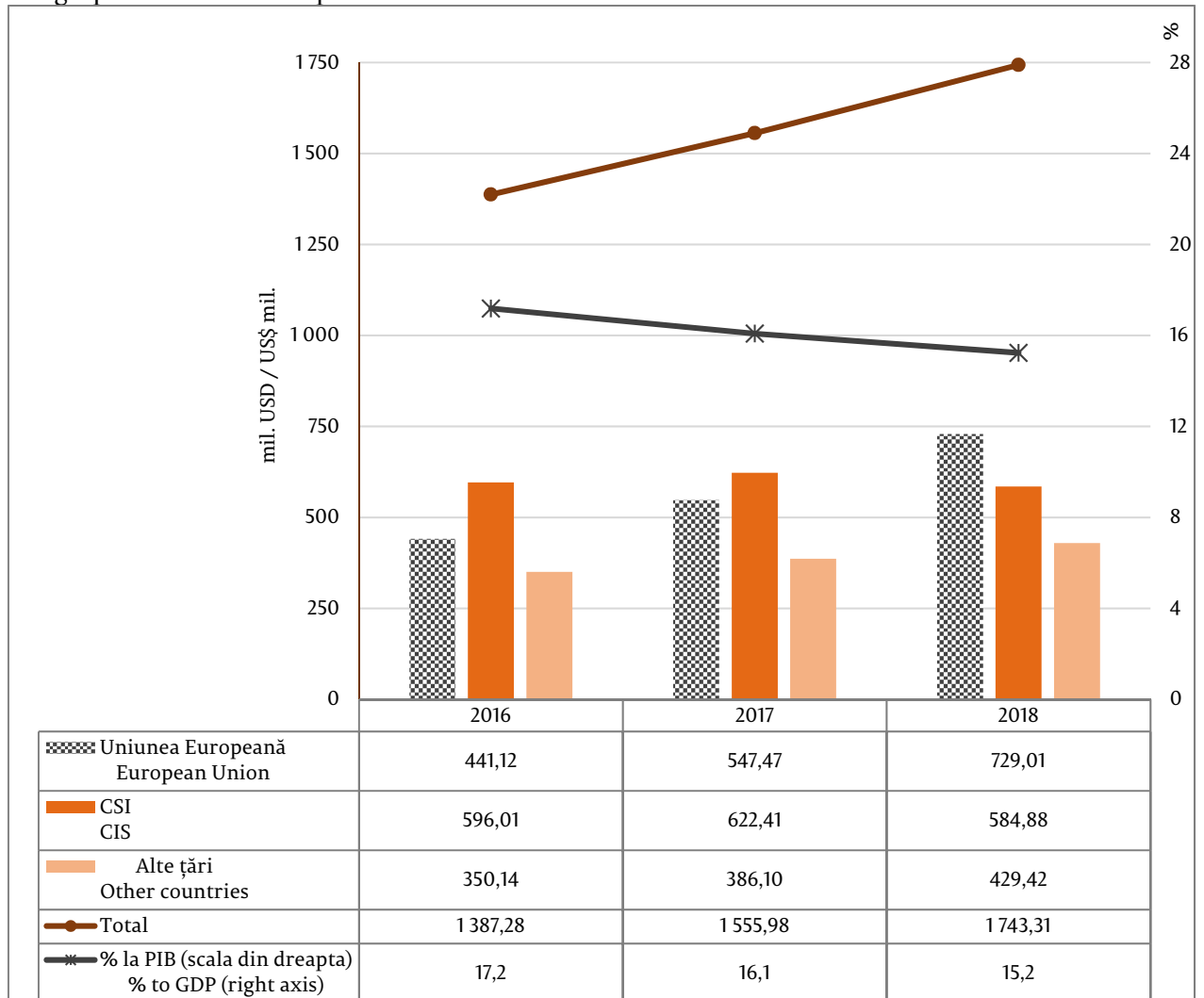
3.4. Informație suplimentară la balanța de plăți Additional information to the balance of payments

a) Remiterile personale

Remiterile personale³ primite de rezidenții Republicii Moldova în anul 2018 au constituit 1 743,31 mil. USD (+12,0 față de anul 2017), ceea ce reprezintă 15,2 la sută relativ la PIB (-0,9 p.p. față de anul 2017 din cauza PIB-ului în creștere). Majorarea remiterilor personale a fost determinată, preponderent, de creșterea fluxurilor din țările UE (+33,2 la sută față de 2017). Concomitent, fluxurile din CSI au scăzut cu 6,0 la sută, în principal din cauza deprecierei rublei rusești. Remiterile personale din alte țări s-au majorat cu 11,2 la sută (diagrama 8).

Diagrama 8. Distribuția geografică a remiterilor personale

Geographical structure of personal remittances

³ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

b) Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare generală

Statistica tranzacțiilor bancare internaționale, pe parcursul anului 2018, reflectă majorarea, comparativ cu anul 2017, a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național: +7,8 la sută la încasări și +8,8 la sută la plăți. Volumul tranzacțiilor cu statele Uniunii Europene a fost în creștere cu 10,4 la sută la intrări și cu 9,6 la sută la ieșiri; cu CSI – în creștere cu 28,0 la sută la intrări și cu 37,0 la sută la ieșiri.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă ponderea majoritară a celor în dolari SUA (65,8 la sută din totalul încasărilor și 66,1 la sută din totalul plăților, ce s-a diminuat față de anul 2017 cu 2,1 p.p. la intrări și cu 2,6 p.p. la ieșiri. Tranzacțiile bancare în euro au avut o pondere de 21,1 atât din totalul intrărilor, cât și din totalul ieșirilor, cu o dinamică pozitivă de 0,6 p.p. la intrări și de 1,5 p.p. la ieșiri.

Transferurile de mijloace bănești în favoarea persoanelor fizice efectuate pe parcursul anului 2018 prin intermediul băncilor au constituit 1 266,84 mil. USD, marcând o creștere de 5,6 la sută comparativ cu anul 2017. Transferurile au provenit, în mare parte, din statele UE (40,5 la sută), din CSI (28,2 la sută), altor țări revenindu-le 31,3 la sută. Rusia în continuare este în vârful clasamentului pe țări, deținând 27,1 la sută din totalul transferurilor în favoarea persoanelor fizice. Pe parcursul anului 2018 transferurile au fost preponderent în euro (47,3 la sută), urmate de transferurile în dolari SUA (45,5 la sută) și în ruble rusești (7,2 la sută).

c) Ancheta coordonată a investițiilor directe (CDIS)

Conform datelor CDIS, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2018 s-a majorat cu 11,0 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2017 și a constituit 3699,79 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 60,1 la sută (2224,64 mil. USD, +18,7 la sută față de sfârșitul anului 2017), restul revenind instrumentelor de datorie (1475,15 mil. USD, +1,1 la sută).

Investitorilor din UE le-au revenit 66,3 la sută din stocul total de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din CSI – 23,9 la sută, iar celor din alte țări – 9,8 la sută. Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere – 22,7 la sută din stocul total – îi revine Federației Ruse, urmată de Olanda cu 14,0 la sută, Cipru cu 8,4 la sută și România cu 7,5 la sută.

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele activități economice, la sfârșitul anului 2018 cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 26,5 la sută, urmată de industriei prelucrătoare – 21,1 la sută și de activitățile financiare și asigurări cu 15,2 la sută.

IV. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru anul 2018

Balance of payments of the Republic of Moldova for 2018

4.1. Contul curent

Current account

4.1.1. Balanța bunurilor

Goods balance

4.1.1.1. Balanța bunurilor (FOB-FOB)

Goods balance (FOB-FOB)

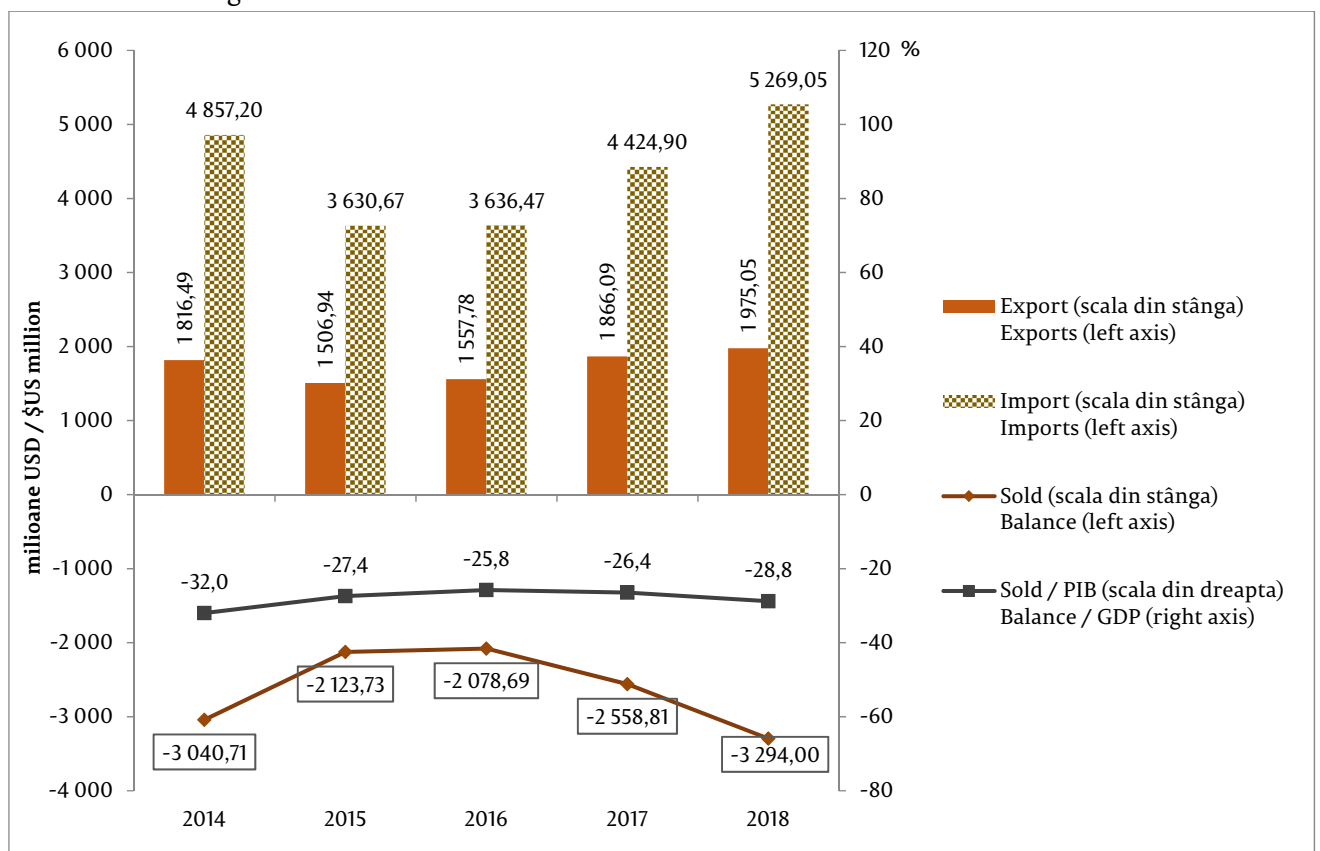
Deficitul balanței comerciale a crescut cu 28,7 la sută față de anul 2017, ca urmare a majorării mai semnificative a importurilor (+19,1 la sută) comparativ cu exporturile (+5,8 la sută) și a constituit 3 294,00 mil. USD sau 28,8 la sută relativ la PIB (diagrama 9, tabelul 6).

Volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) s-a majorat cu 15,2 la sută față de cel consemnat în anul 2017 și a totalizat 7 244,10 mil. USD.

Valoarea bunurilor expediate peste hotare după prelucrare⁴ pe teritoriul Republicii Moldova a crescut cu 31,0 la sută și a constituit 735,01 mil. USD.

Diagrama 9. Soldul balanței comerciale cu bunuri

External trade in goods balance

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Source: NBM calculations based on NBS data

⁴ Acestea nu se includ în statistica exportului de bunuri din balanța de plăți, deoarece nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare a bunurilor se reflectă la servicii.

Tabelul 6. Indicatorii comerțului exterior cu bunuri

External trade in goods indices

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2018/2017
	mil. USD / US\$ mill.					%
Exportul de bunuri (prețuri FOB) (EX) Exports, FOB prices (EX)	816,49	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05	105,8
din care: reexport of which: reexport	350,64	287,41	251,30	283,94	262,32	92,4
Importul de bunuri (prețuri FOB) (IM) Imports, FOB prices (IM)	4 857,20	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05	119,1
Soldul balanței comerciale (EX-IM) Trade balance (EX-IM)	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00	128,7
	% la PIB / % to GDP					p.p.
Export / Exports	19,1	19,5	19,3	19,3	17,3	-2,0
Import / Import	51,1	46,9	45,1	45,7	46,0	0,3
Balanța comercială Trade balance	-32,0	-27,4	-25,8	-26,4	-28,8	-2,4
Gradul de acoperire a importului cu exporturi Exports to imports ratio	37,4	41,5	42,8	42,2	37,5	-4,7

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

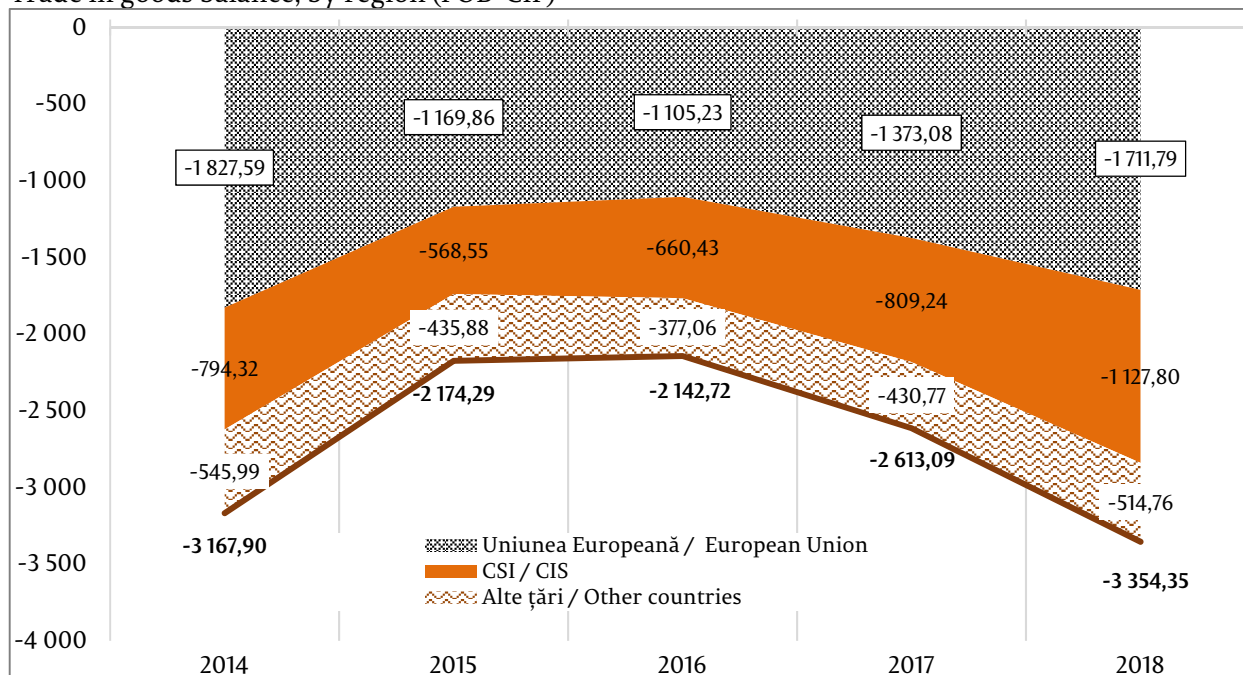
* date revizuite / ** revised data

4.1.1.2. Comerțul exterior cu bunuri (FOB-CIF)⁵
External trade in goods (FOB-CIF)

În anul 2018, deficitul comerțului exterior cu bunuri a constituit 3 354,35 mil. USD și s-a adâncit cu 28,4 la sută comparativ cu anul 2017. Deficitul comerțului exterior cu bunuri cu Uniunea Europeană s-a majorat cu 24,7 la sută, CSI - cu 39,4 la sută, iar cel cu alte țări - cu 19,5 la sută în raport cu anul 2017 (diagrama 10).

Diagrama 10. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-CIF)

Trade in goods balance, by region (FOB-CIF)

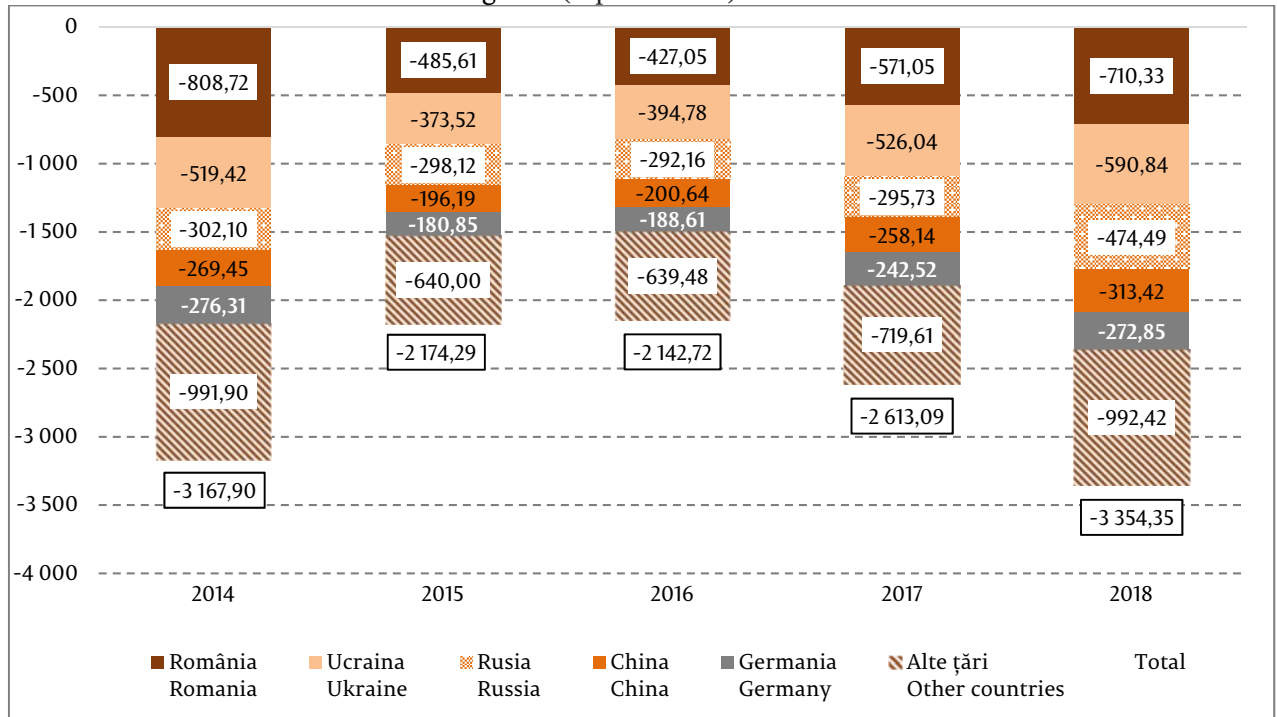
Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

⁵ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS (baza de date a declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare). BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru prelucrare / după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free (la exporturi).

Clasamentul deficitului comerțului exterior cu bunuri pe principalele țări este reflectat în diagrama 11 (anexa 12).

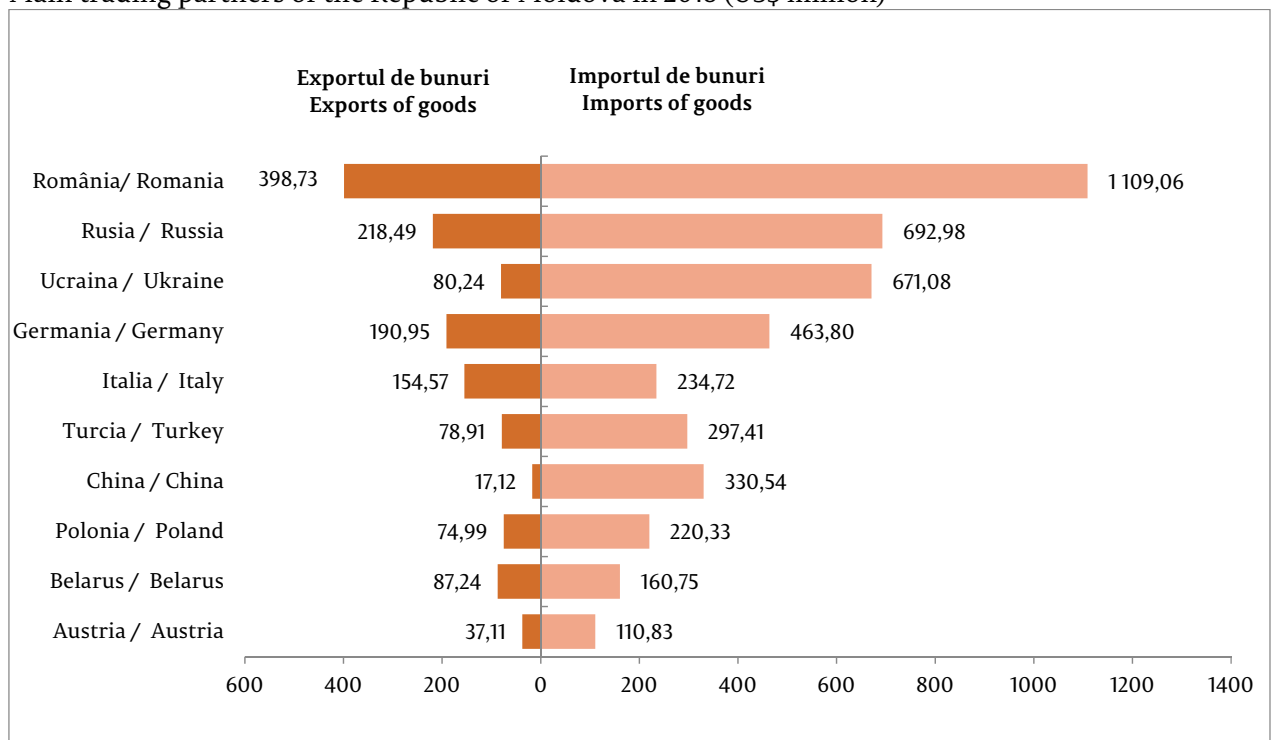
Principalele țări-parteneri ale Republicii Moldova în comerțul cu bunuri în anul 2018 sunt indicate în diagrama 12.

Diagrama 11. Balanțele bilaterale ale comerțului exterior cu bunuri (top 5 deficite)
Bilateral balances of external trade in goods (top 5 deficits)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Diagrama 12. Principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova în anul 2018 (mil. USD)
Main trading partners of the Republic of Moldova in 2018 (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Structura și distribuția geografică a exportului de bunuri

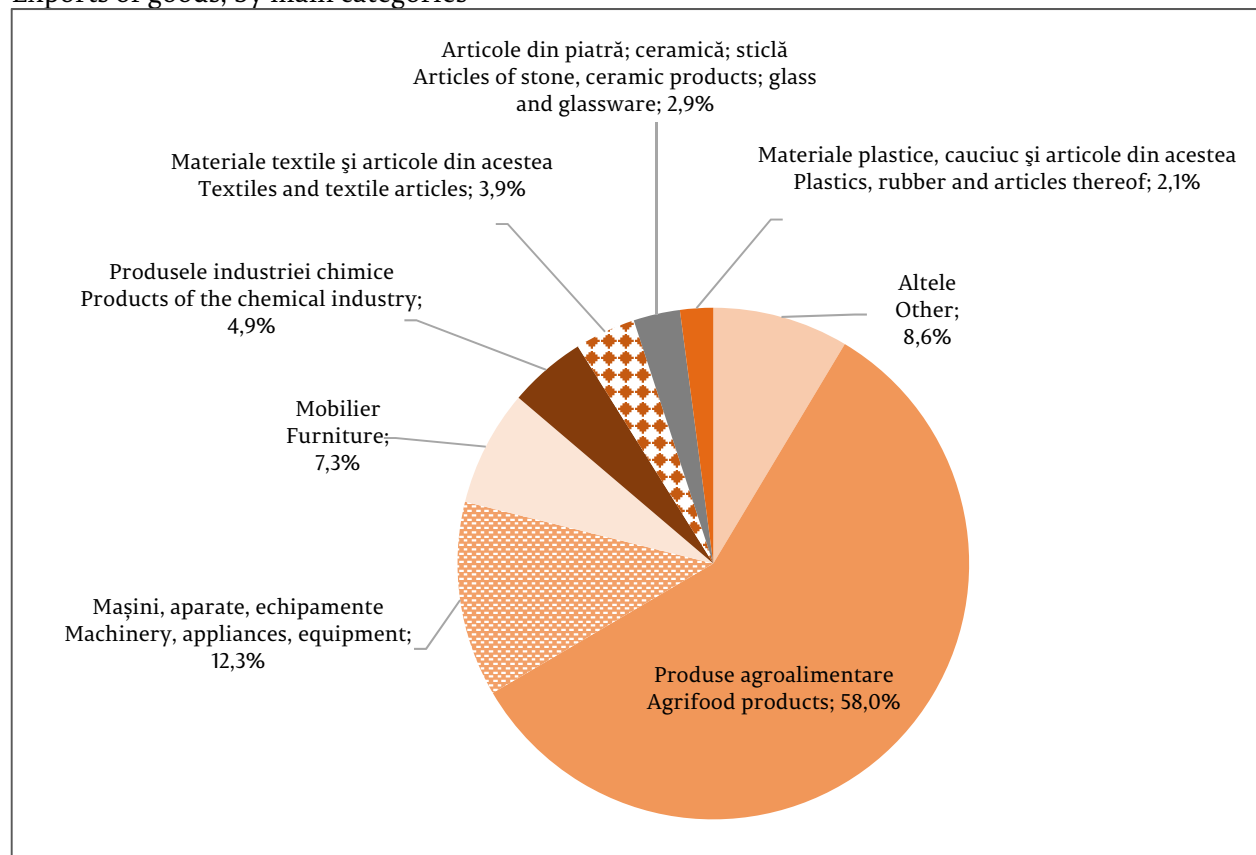
a) Structura exportului de bunuri

Structura pe categorii a exporturilor de bunuri (diagrama 13) arată că ponderea majoritară a venit *produselor agroalimentare* – 58,0 la sută (1 108,11 mil. USD), al căror export s-a majorat cu 2,2 la sută comparativ cu anul 2017. Exportul de *porumb* a crescut de 2,0 ori comparativ cu anul 2017 și a constituit 109,91 mil. USD; cel de *ulei de semințe de floarea-soarelui* – cu 27,1 la sută (65,22 mil.USD), de *vinuri din struguri proaspeți* – cu 7,0 la sută (134,54 mil.USD). Totodată, au fost înregistrate scăderi la exportul de: *sucuri de fructe și legume* cu 44,0 la sută față de anul 2017, având o valoare de 28,73 mil. USD, de *struguri proaspeți sau uscați* – cu 34,9 la sută (25,14 mil. USD), *grâu și meslin* – cu 10,9 la sută (93,82 mil. USD) (anexa 9).

Exportul de *mașini, aparate și echipamente* s-a majorat cu 31,6 la sută față de anul 2017, constituind 235,86 mil. USD, *articole și părți de mobilier* – 140,18 mil. USD (+18,7 la sută), *produse ale industriei chimice* – 93,67 mil. USD (+1,3 la sută), *materiale și articole textile* – 73,65 mil. USD (în scădere cu 11,7 la sută), *articole din piatră, ceramică, sticlă* – 56,23 mil. USD (+33,8 la sută), *materiale plastice, cauciuc și articole din acestea* – 39,94 mil. USD (+24,1 la sută).

Diagrama 13. Exportul de bunuri, pe principalele categorii

Exports of goods, by main categories

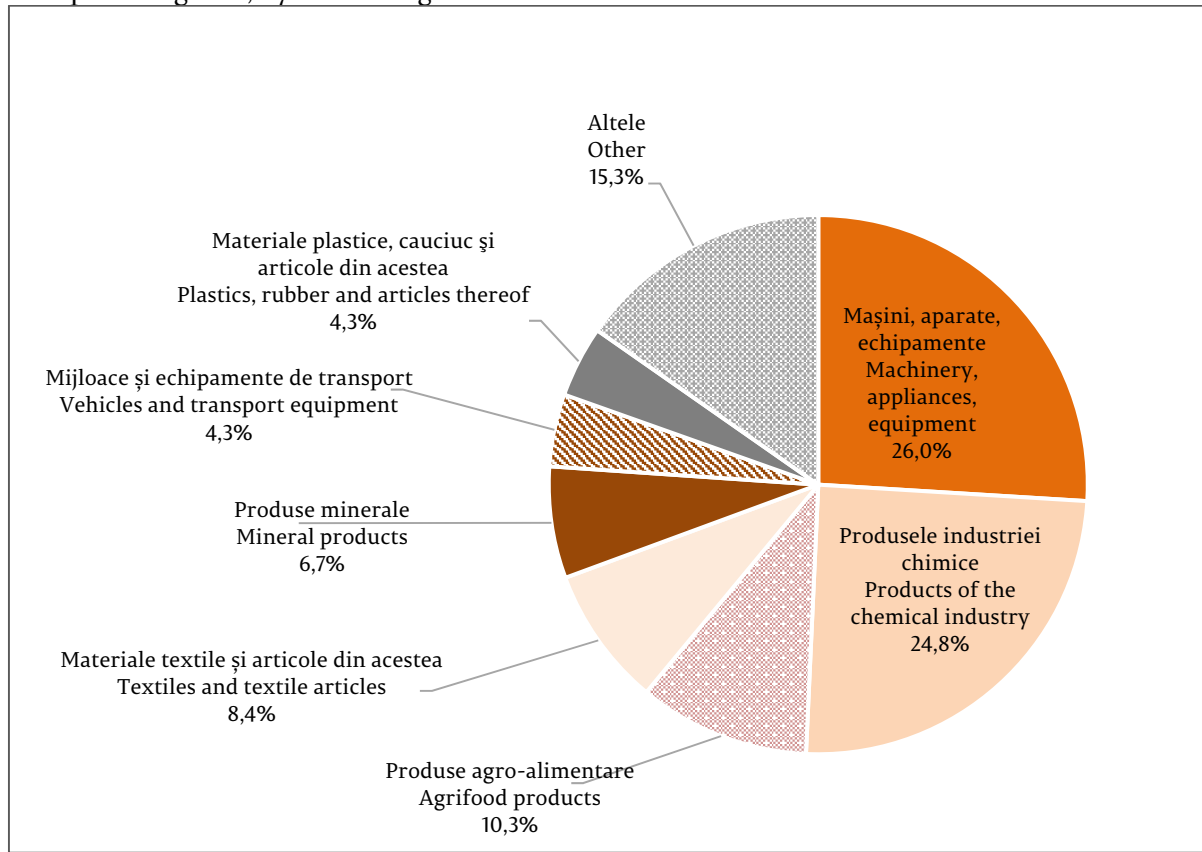

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Structura reexportului de bunuri în anul 2018 pe principalele categorii este prezentată în diagrama 14 (anexa 11).

Diagrama 14. Reexportul de bunuri, pe principalele categorii

Reexports of goods, by main categories

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

b) Distribuția geografică a exportului de bunuri

Structura geografică a exporturilor de bunuri arată că 60,7 la sută din acestea au fost destinate pieței Uniunii Europene, pieței CSI – 21,8 la sută, altor țări le-a revenit 17,5 la sută din totalul bunurilor exportate (diagrama 15).

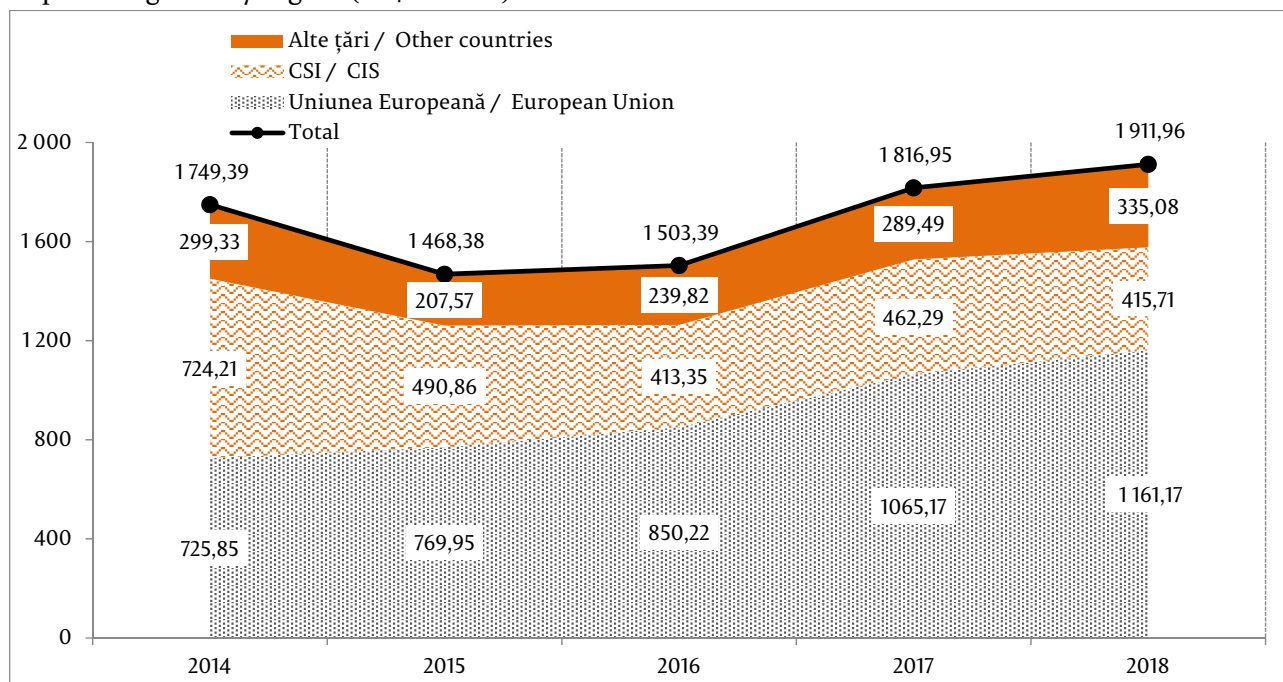
Exportul orientat către *Uniunea Europeană* a înregistrat o creștere de 9,0 la sută față de anul 2017, care a fost determinată de majorarea livrărilor către Italia cu 62,8 la sută, România – cu 15,0 la sută, Germania – cu 35,6 la sută. În același timp, s-a înregistrat o scădere a exporturilor către Marea Britanie de 3,1 ori, Polonia – cu 19,7 la sută, Bulgaria – cu 23,6 la sută comparativ cu anul 2017.

Exportul destinat țărilor *CSI* s-a micșorat cu 10,1 la sută față de anul 2017. Aceasta scădere a fost determinată de diminuarea livrărilor către Rusia cu 14,1 la sută, Belarus – cu 20,7 la sută, în timp ce exportul către Ucraina a crescut cu 22,7 la sută comparativ cu anul 2017.

Exportul către *alte țări* a înregistrat o creștere cu 15,7 la sută față de anul 2017, dinamica pozitivă fiind determinată de majorarea exportului către Elveția cu 39,6 la sută, Emiratele Arabe Unite – de 5,6 ori, Serbia – cu 61,1 la sută.

Diagrama 15. Exportul de bunuri, pe zone geografice (mil. USD)

Exports of goods by region (US\$ million)

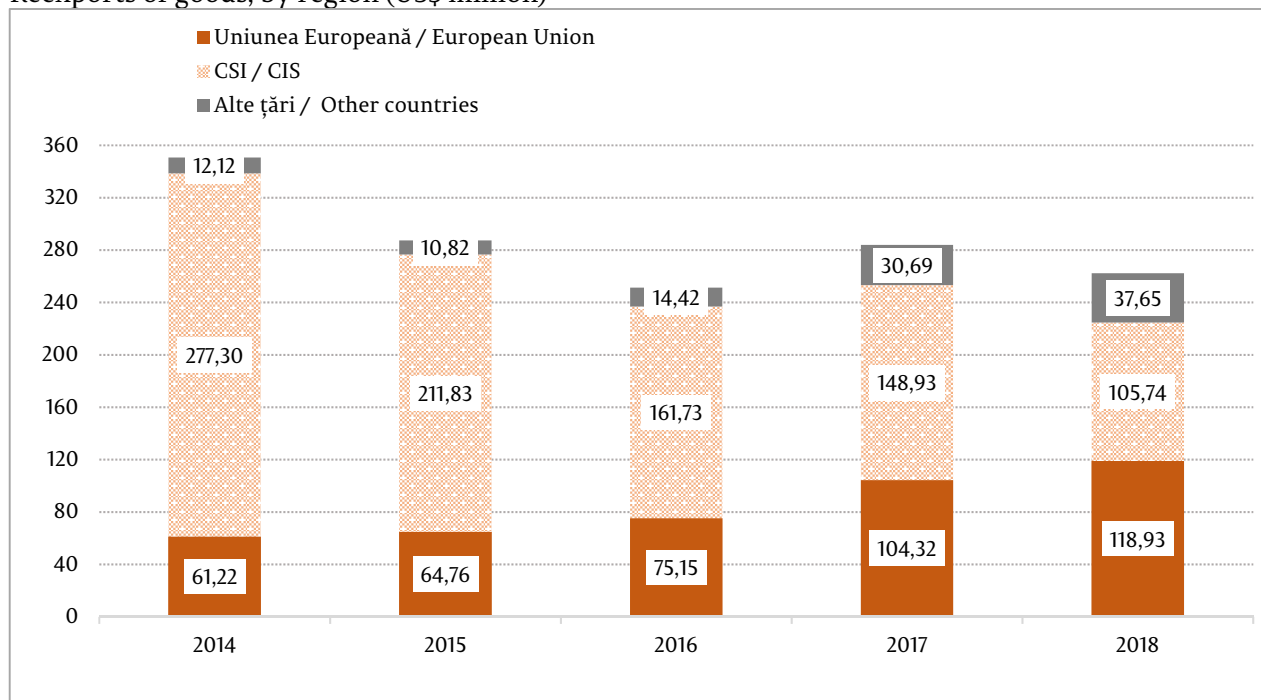

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

În anul 2018, reexportul de bunuri (fără bunurile după/pentru prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free) a constituit 262,32 mil. USD, în scădere cu 7,6 la sută comparativ cu anul 2017. Ponderea reexporturilor pe piața Uniunii Europene a fost de 45,3 la sută din totalul reexporturilor de bunuri, pe piața CSI – 40,3 la sută, iar altor țări le-a revenit 14,4 la sută din totalul bunurilor reexportate (diagrama 16).

Diagrama 16. Reexportul de bunuri, pe zone geografice (mil. USD)

Reexports of goods, by region (US\$ million)

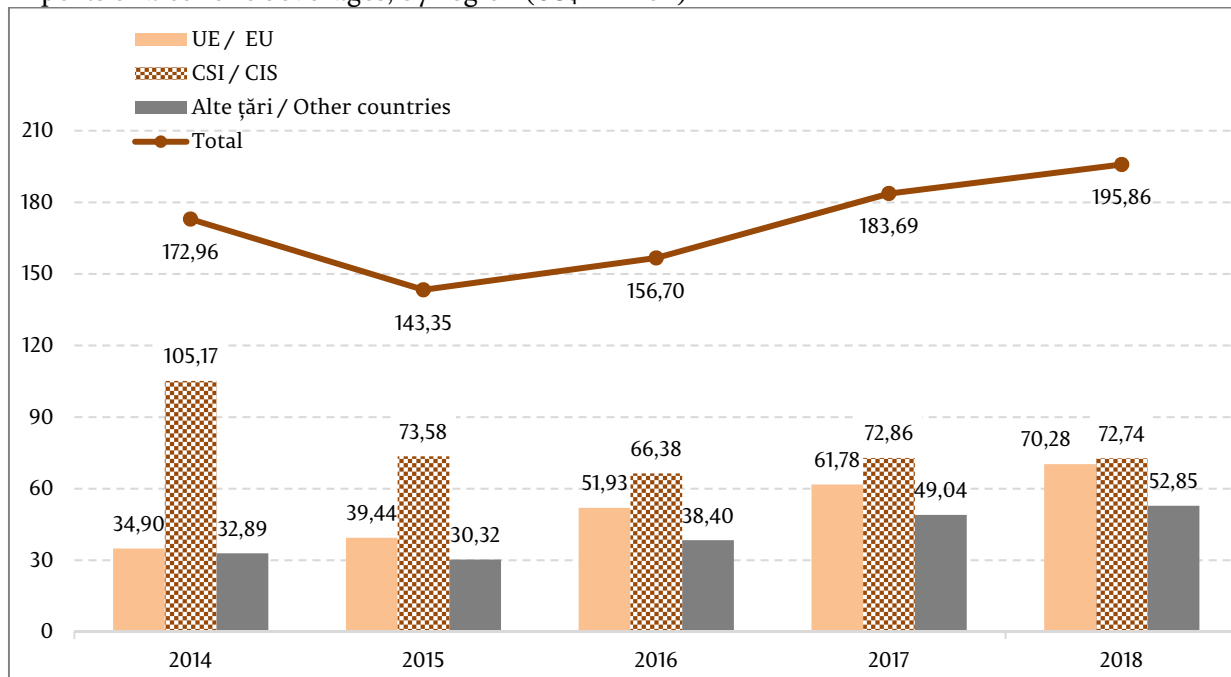

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

În anul 2018, exportul de băuturi alcoolice a totalizat 195,86 mil.USD, fiind cu 6,6 la sută superior față de anul 2017 (diagrama 17). Această majorare a fost determinată de creșterea în raport cu anul 2017 a exporturilor către România cu 27,0 la sută, Cehia – cu 35,9 la sută, Georgia – cu 37,4 la sută (tabelul 17 din Secțiunea statistică).

Diagrama 17. Exportul de băuturi alcoolice, pe zone geografice (mil. USD)

Exports of alcoholic beverages, by region (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Structura și distribuția geografică a importului de bunuri (CIF)

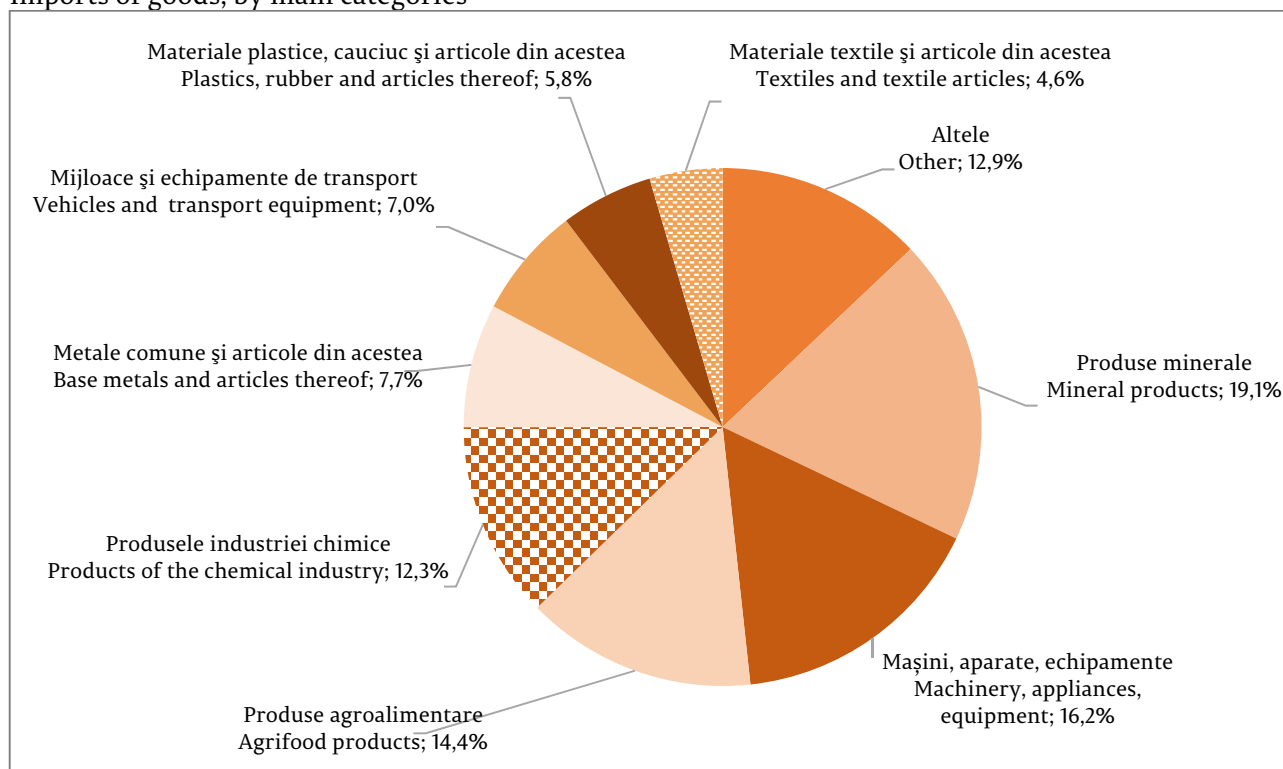
a) Structura importului de bunuri

Structura pe categorii a importurilor efectuate în anul 2018 (diagrama 18) arată că cea mai mare pondere o dețin importurile de *produse minerale* – 19,1 la sută. Valoarea acestora a constituit 1 007,99 mil. USD, fiind în creștere cu 30,2 la sută în raport cu anul 2017. De asemenea, au fost importate *mașini, aparate și echipamente* – 853,10 mil. USD (+26,5 la sută), *produse agroalimentare* – 759,26 mil. USD (+9,5 la sută), *produse ale industriei chimice* – 647,12 mil. USD (+13,1 la sută), *metale comune și articole din acestea* – 407,02 mil. USD (+20,7 la sută), *mijloace și echipamente de transport* – 366,13 mil. USD (+25,4 la sută), *materiale plastice, cauciuc și articole din acestea* – 303,86 mil. USD (+15,6 la sută), *materiale textile și articole din acestea* – 240,09 mil. USD (+5,3 la sută).

Importul de *produse energetice și electricitate* în anul 2018 a constituit 954,46 mil. USD, înregistrând o creștere de 27,8 la sută față de anul 2017. Această evoluție a fost determinată de creșterea importului de benzine auto cu 17,3 la sută comparativ cu anul 2017, gaz natural (în stare gazoasă) – cu 46,6 la sută, combustibil diesel – cu 32,1 la sută. Totodată, importul de cărbune a înregistrat o scădere cu 28,2 la sută față de anul 2017, iar cel de energie electrică – cu 3,3 la sută (diagrama 19).

Diagrama 18. Importul de bunuri, pe principalele categorii

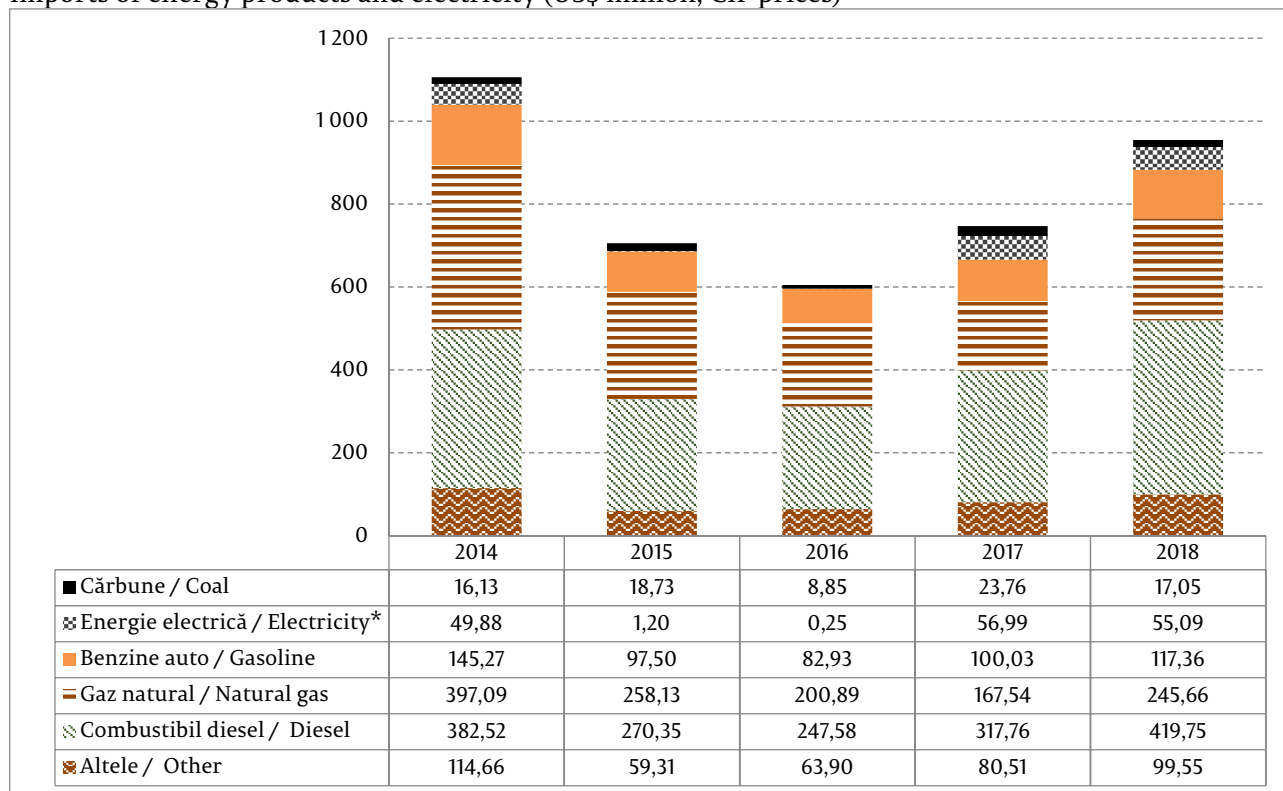
Imports of goods, by main categories

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Diagrama 19. Importurile de produse energetice și electricitate (mil. USD, prețuri CIF)

Imports of energy products and electricity (US\$ million, CIF prices)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Source: NBM calculations based on NBS data

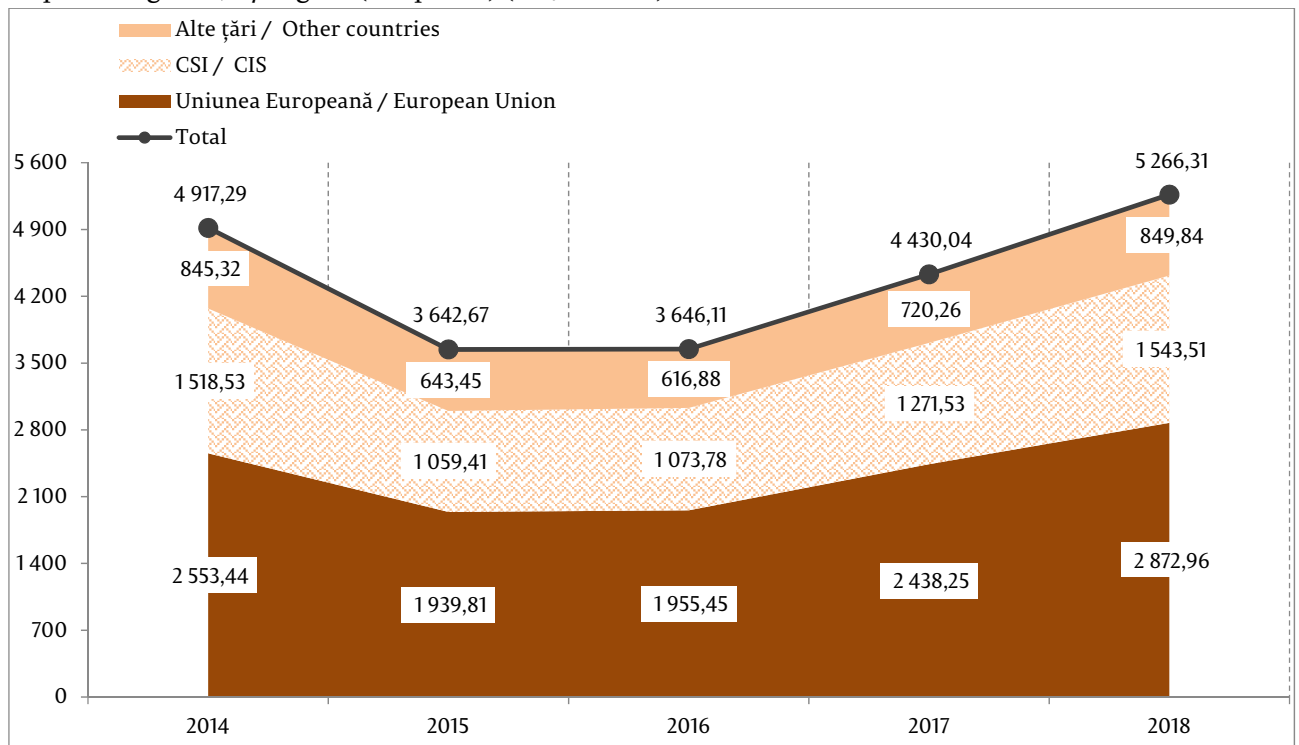
* import net / net import

b) Distribuția geografică a importului de bunuri

În structura geografică a importurilor de bunuri, ponderea majoritară a fost deținută de Uniunea Europeană – 54,6 la sută, valoarea importurilor din UE fiind în creștere cu 17,8 la sută în raport cu anul 2017. O dinamică pozitivă au înregistrat și importurile din CSI (+21,4 la sută), reprezentând o pondere de 29,3 la sută din totalul importurilor, iar altor țări le-au revenit 16,1 la sută din totalul importurilor (+18,0 la sută) (diagrama 20).

Diagrama 20. Importul de bunuri, pe zone geografice (prețuri CIF) (mil. USD)

Imports of goods, by region (CIF prices) (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

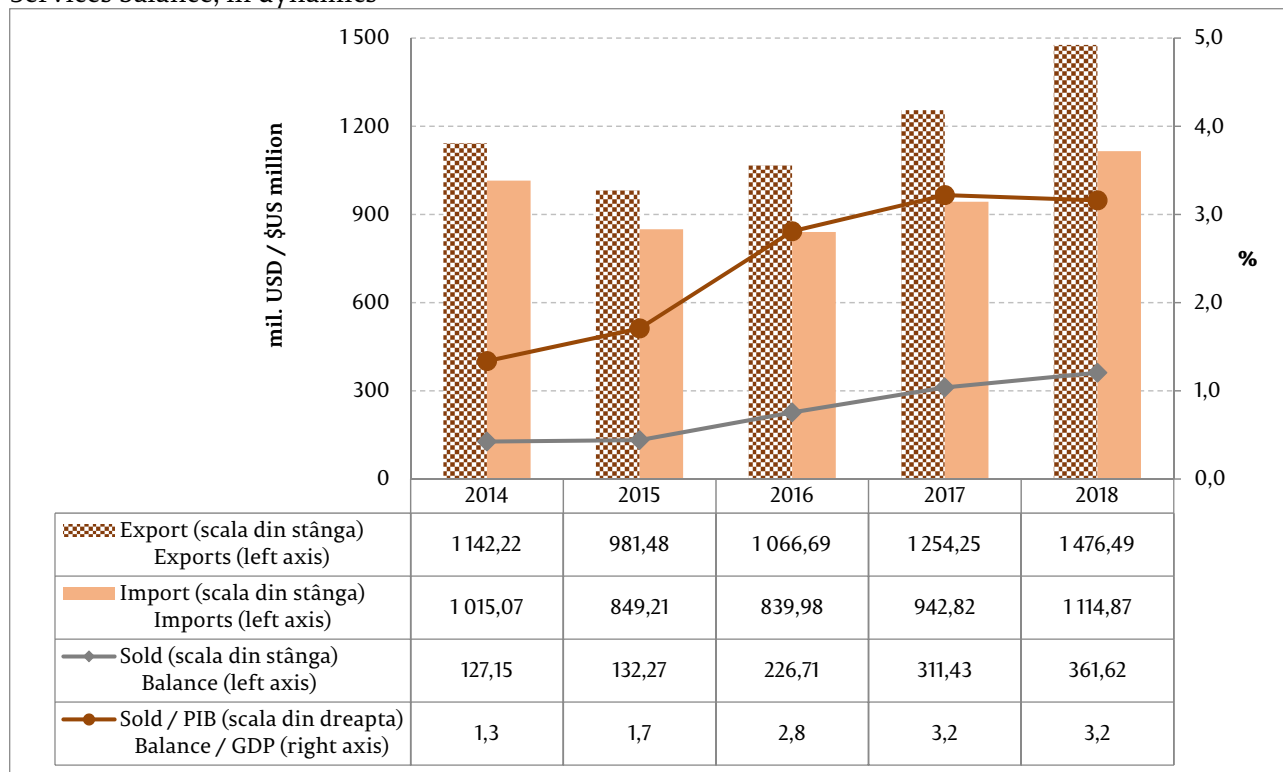
4.1.2. Balanța serviciilor Services balance

În anul 2018, excedentul balanței comerțului exterior cu servicii a constituit 361,62 mil. USD, crescând cu 16,1 la sută comparativ cu anul 2017, grație majorării mai semnificative a valorii serviciilor prestate nerezidenților (+222,24 mil.USD) decât a serviciilor primite de la nerezidenți (+172,05 mil. USD) (diagrama 21).

Raportul dintre soldul balanței serviciilor și PIB a constituit 3,2 la sută, fiind la același nivel ca în anul 2017.

Diagrama 21. Evoluția balanței serviciilor

Services balance, in dynamics

a) Structura exportului de servicii

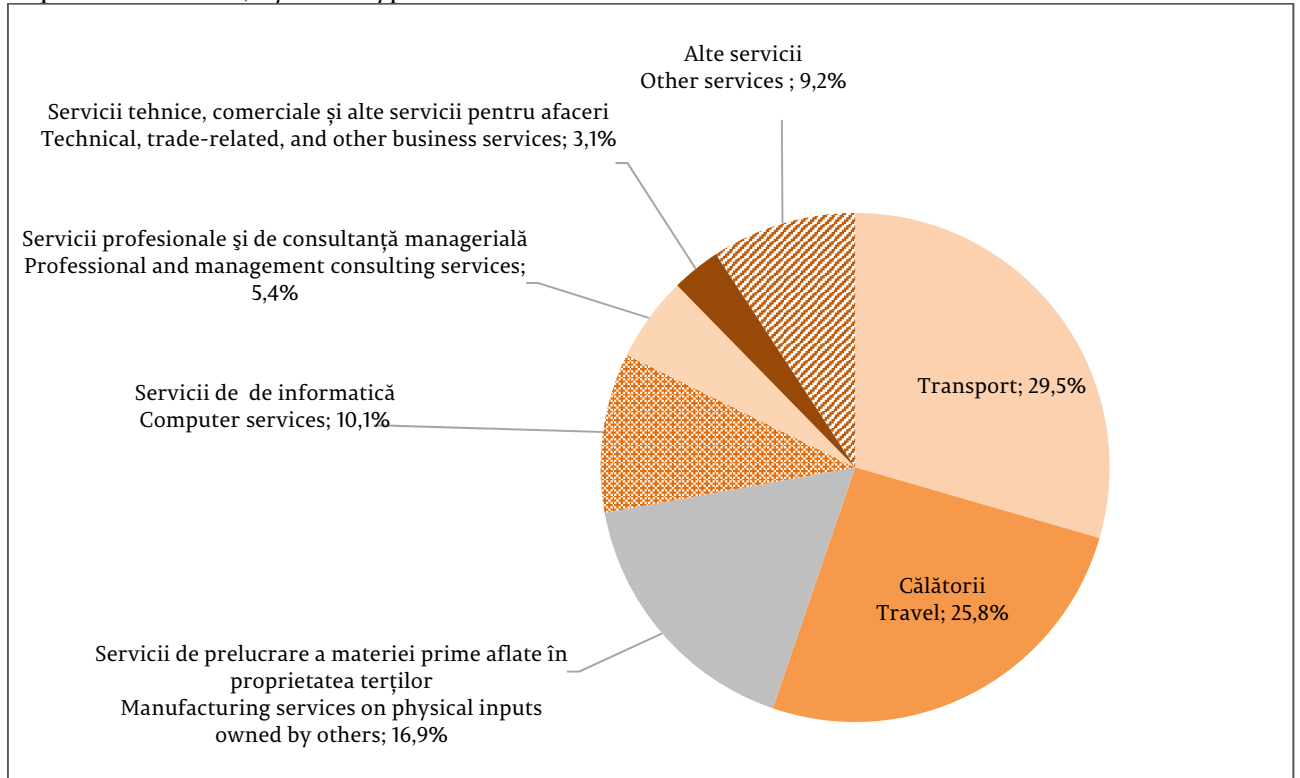
Exportul de servicii a crescut cu 17,7 la sută comparativ cu anul 2017, având o valoare de 1 476,49 mil. USD.

Structura exporturilor de servicii în anul 2018 arată că ponderea majoritară o dețin *serviciile de transport* – 29,5 la sută (435,10 mil. USD), al căror export s-a majorat cu 5,9 la sută față de anul 2017. În cadrul exporturilor de servicii de transport, cea mai mare pondere i-a revenit transportului de mărfuri – 56,9 la sută, urmat de transportul de pasageri – 27,5 la sută și de alte servicii de transport cu o pondere de 15,6 la sută.

Exportul serviciilor de *călătorii* a totalizat 380,24 mil. USD (în creștere cu 17,8 la sută față de anul 2017), de servicii de *prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* – 249,47 mil. USD (+45,6 la sută), *servicii de informatică* – 149,76 mil. USD (+49,0 la sută), *servicii profesionale și de consultanță managerială* – 79,49 mil. USD (+22,3 la sută), *servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri* – 46,01 mil. USD (-2,0 la sută) (diagrama 22).

Diagrama 22. Exportul de servicii, pe principalele tipuri

Exports of services, by main types

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Diagrama 23. Structura exportului de servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților, pe principalele țări

Exports of manufacturing services on physical inputs owned by others, structure by main countries

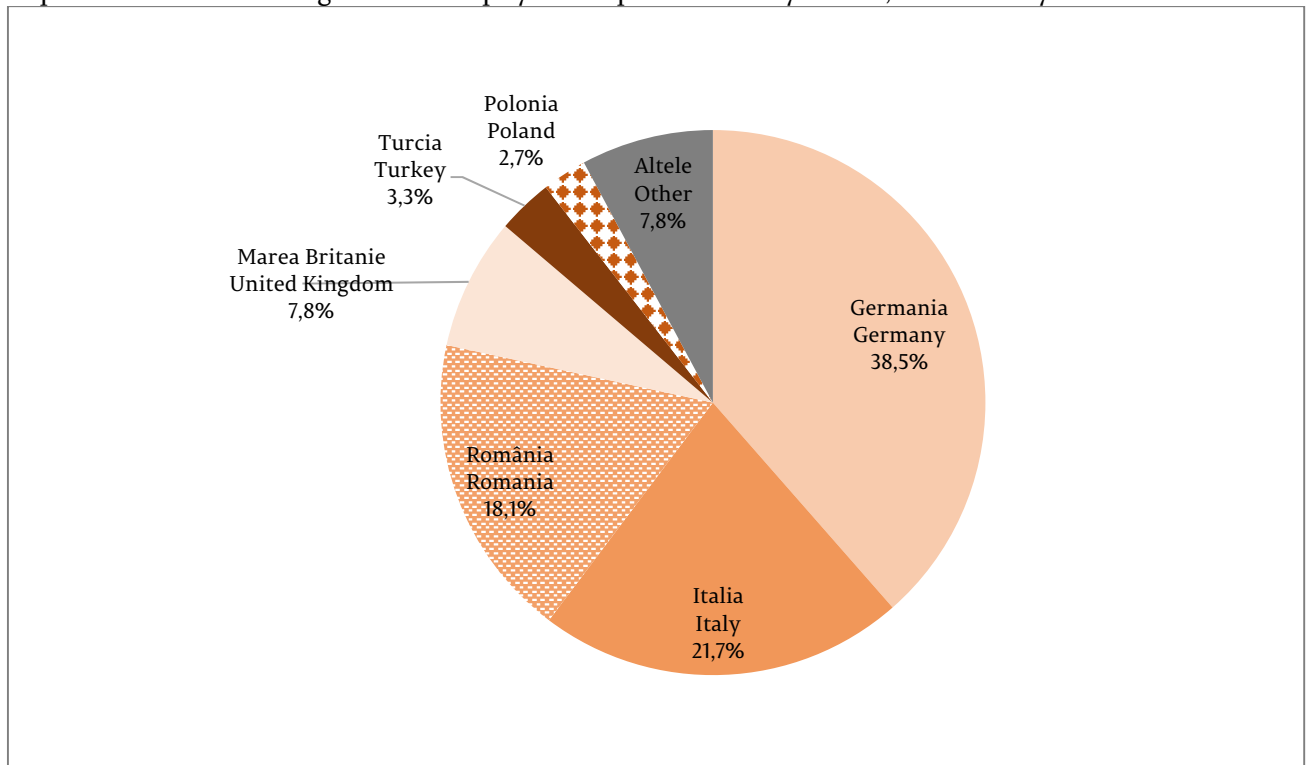
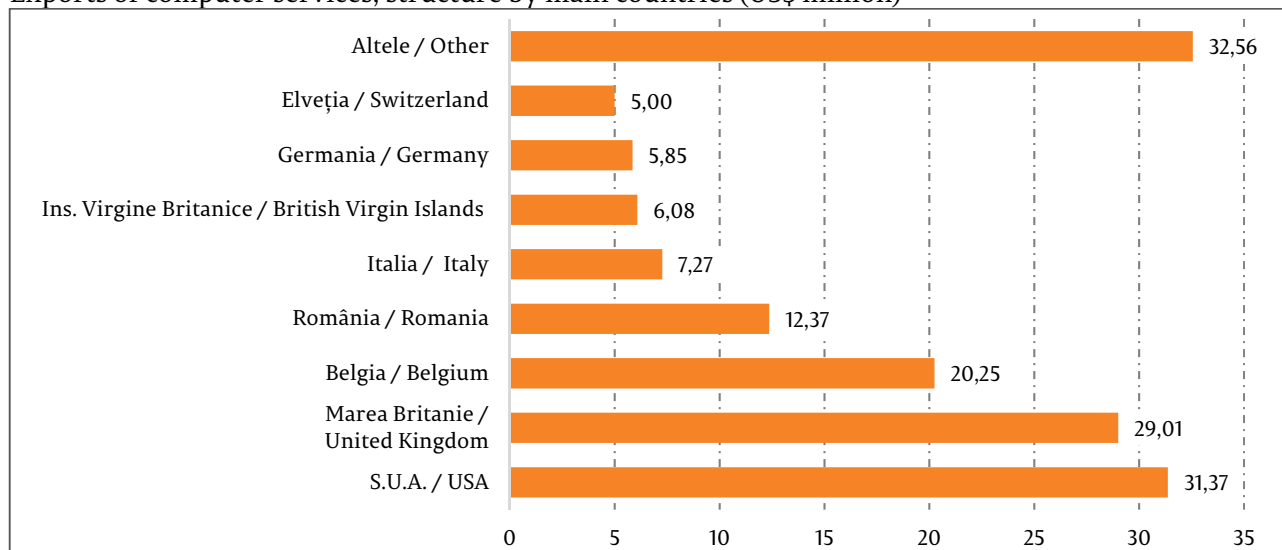

Diagrama 24. Exportul serviciilor de informatică pe principalele țări* (mil. USD)

Exports of computer services, structure by main countries (US\$ million)

*după țara tranzacției /by country of transaction

b) Structura importului de servicii

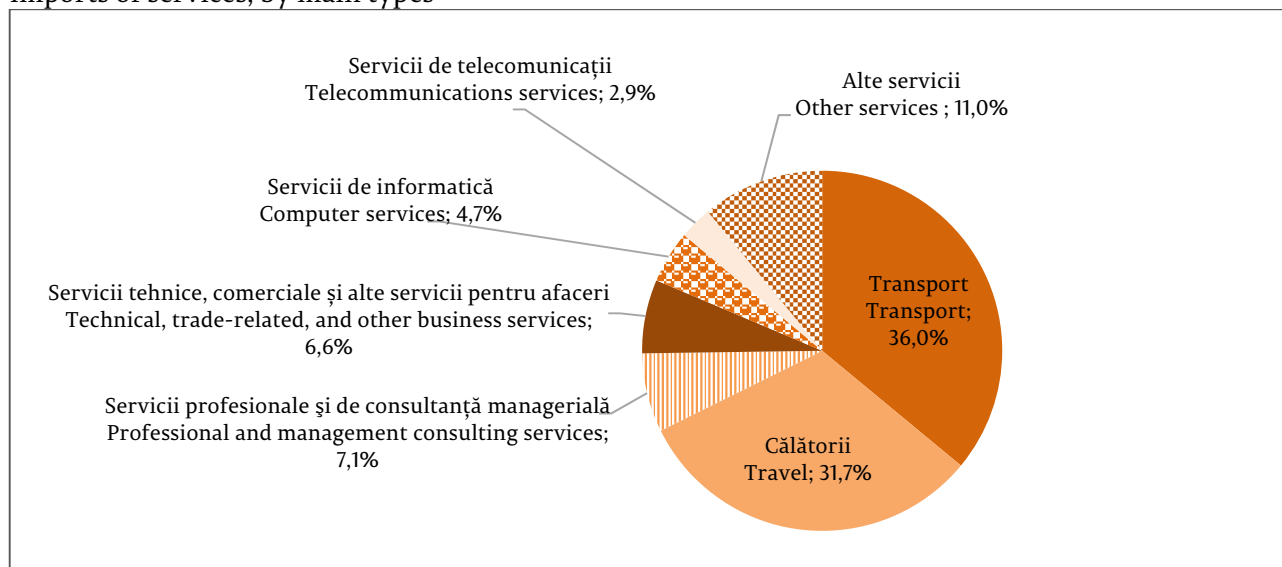
Importul de servicii a crescut cu 18,2 la sută comparativ cu anul 2017 și a totalizat 1 114,87 mil. USD.

În structura importurilor de servicii, ponderea majoritară este deținută, de asemenea, de *serviciile de transport* – 36,0 la sută, valoarea acestora fiind de 400,84 mil. USD, în creștere cu 16,0 la sută comparativ cu anul 2017. În cadrul importurilor de servicii de transport, transportului de mărfuri i-a revenit o pondere de 60,9 la sută, transportului de pasageri – 21,3 la sută, iar altor servicii de transport – 17,8 la sută.

Importul de *servicii de călătorii* a constituit 353,01 mil. USD (+17,0 la sută), *servicii profesionale și de consultanță managerială* – 78,90 mil. USD (+31,7 la sută), *servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri* – 73,85 mil. USD (+48,4 la sută), *servicii de informatică* – 52,46 mil. USD (+35,1 la sută), *servicii de telecomunicații* – 32,61 mil. USD (-17,9 la sută) (diagrama 25).

Diagrama 25. Importul de servicii, pe principalele tipuri

Imports of services, by main types

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

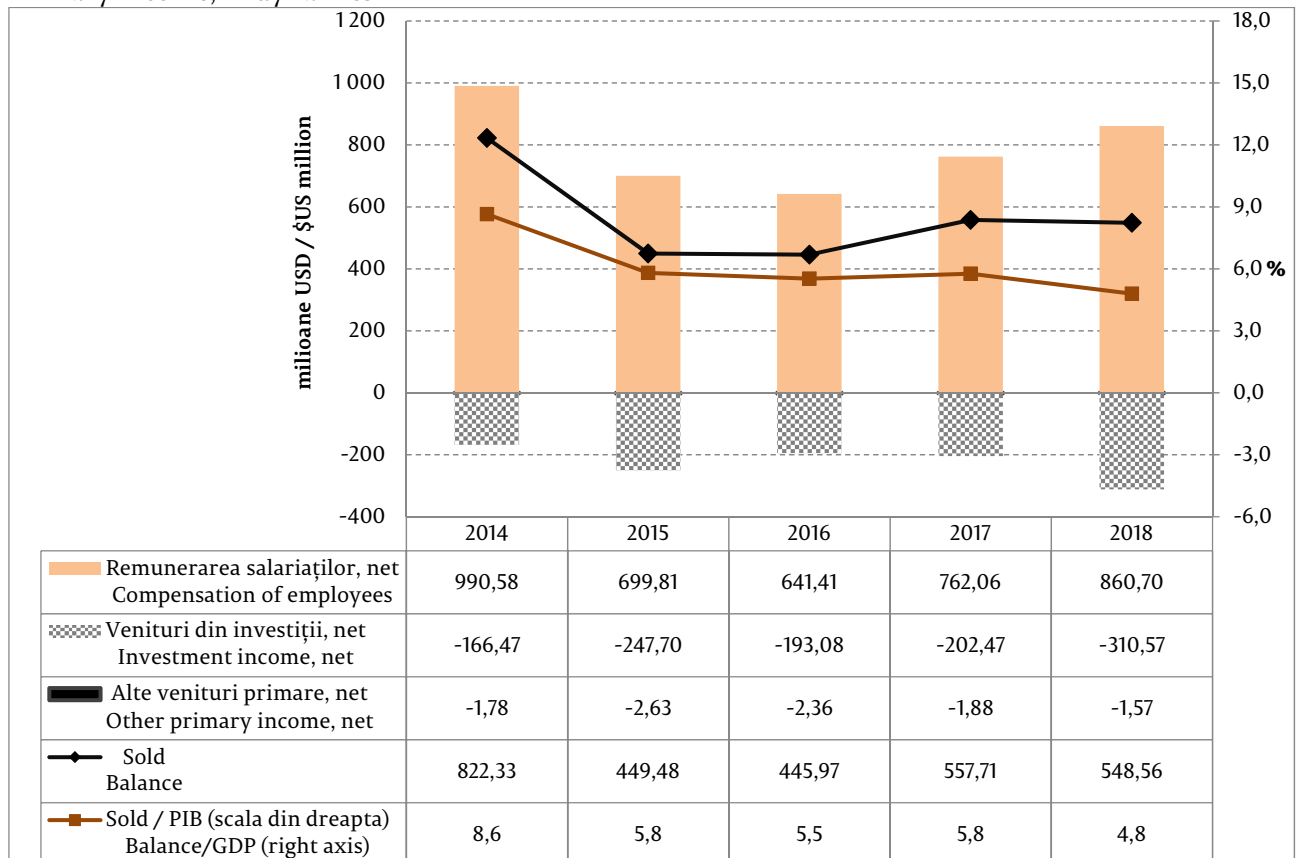
4.1.3. Balanța veniturilor primare Primary income balance

Balanța veniturilor primare, în anul 2018, s-a încheiat cu un sold excedentar în sumă de 548,56 mil. USD, în scădere cu 1,6 la sută față de anul 2017. Aceasta se datorează faptului că ieșirile de venituri primare (451,22 mil. USD) au crescut cu 39,3 la sută, în timp ce intrările acestora (999,78 mil. USD) au înregistrat o majorare cu 13,4 la sută față de anul 2017. Raportul dintre soldul veniturilor primare și PIB a constituit 4,8 la sută, fiind cu 1,0 p.p. mai mic comparativ cu anul 2017 (diagrama 26).

Structura intrărilor de venituri primare în anul 2018 relevă că 94,2 la sută din acestea au fost generate de remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, care a constituit 941,55 mil. USD, fiind în creștere cu 12,2 la sută față de anul 2017.

Diagrama 26. Evoluția veniturilor primare

Primary income, in dynamics

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

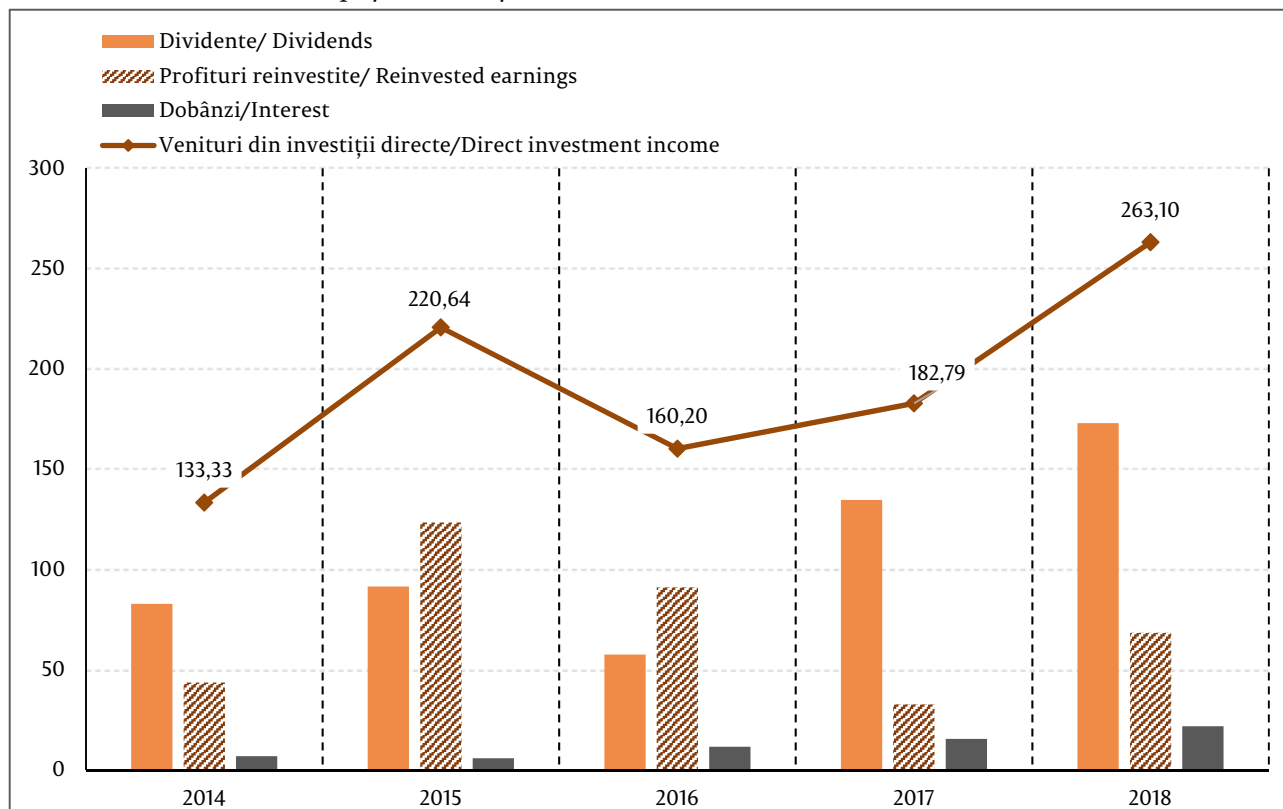
Veniturile din investiții, în anul 2018, au înregistrat un sold negativ de 310,57 mil. USD. Din acestea, dividendele distribuite nerezidenților au constituit 189,83 mil. USD, iar dobânzile spre plată au însumat 112,82 mil. USD.

Veniturile din investiții directe spre plată nerezidenților (debit) au constituit 263,10 mil. USD, cu 43,9 la sută mai mult ca în anul 2017. Din acestea, profiturile reinvestite au constituit 68,42 mil. USD (diagrama 27).

Veniturile obținute de BNM din activele de rezervă au însumat 46,53 mil. USD, fiind în creștere cu 65,5 la sută comparativ cu anul 2017.

Diagrama 27. Veniturile spre plată din investiții directe, în dinamică

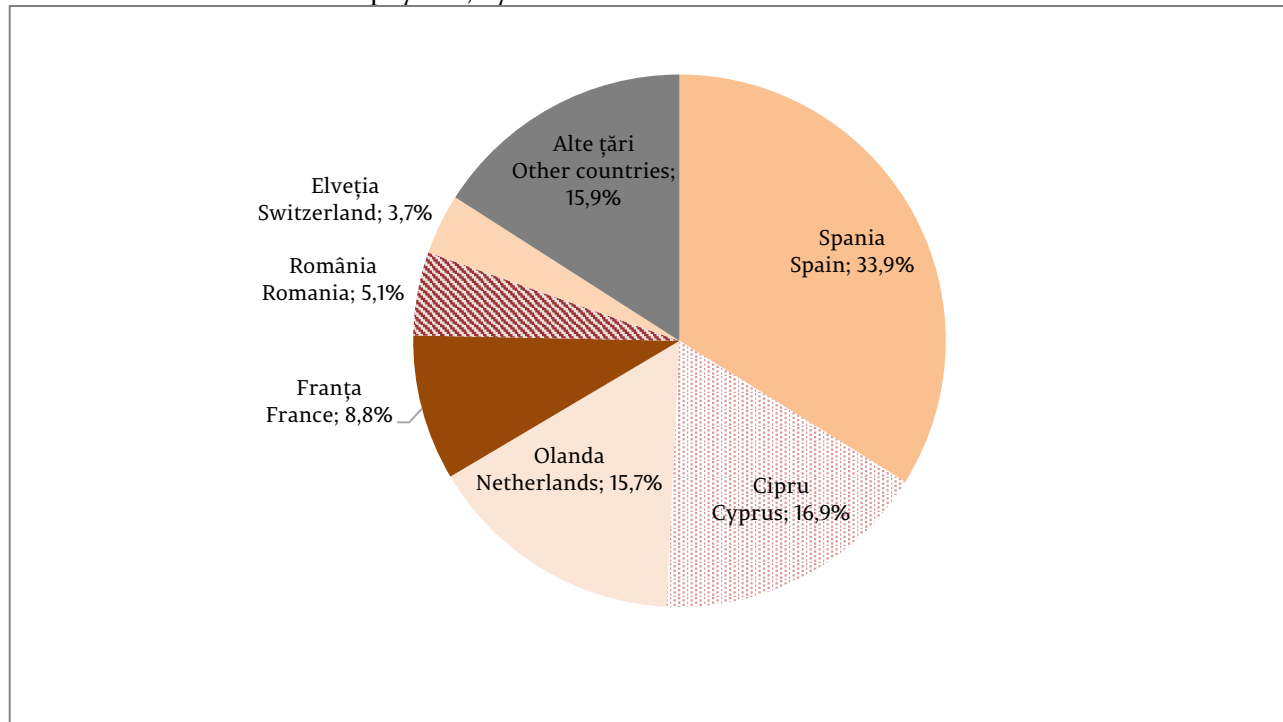
Direct investment income payable, in dynamics

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Diagrama 28. Dividendele spre plată aferente investițiilor directe, pe principalele țări

Direct investment dividends payable, by main countries

4.1.4. Balanța veniturilor secundare Secondary income balance

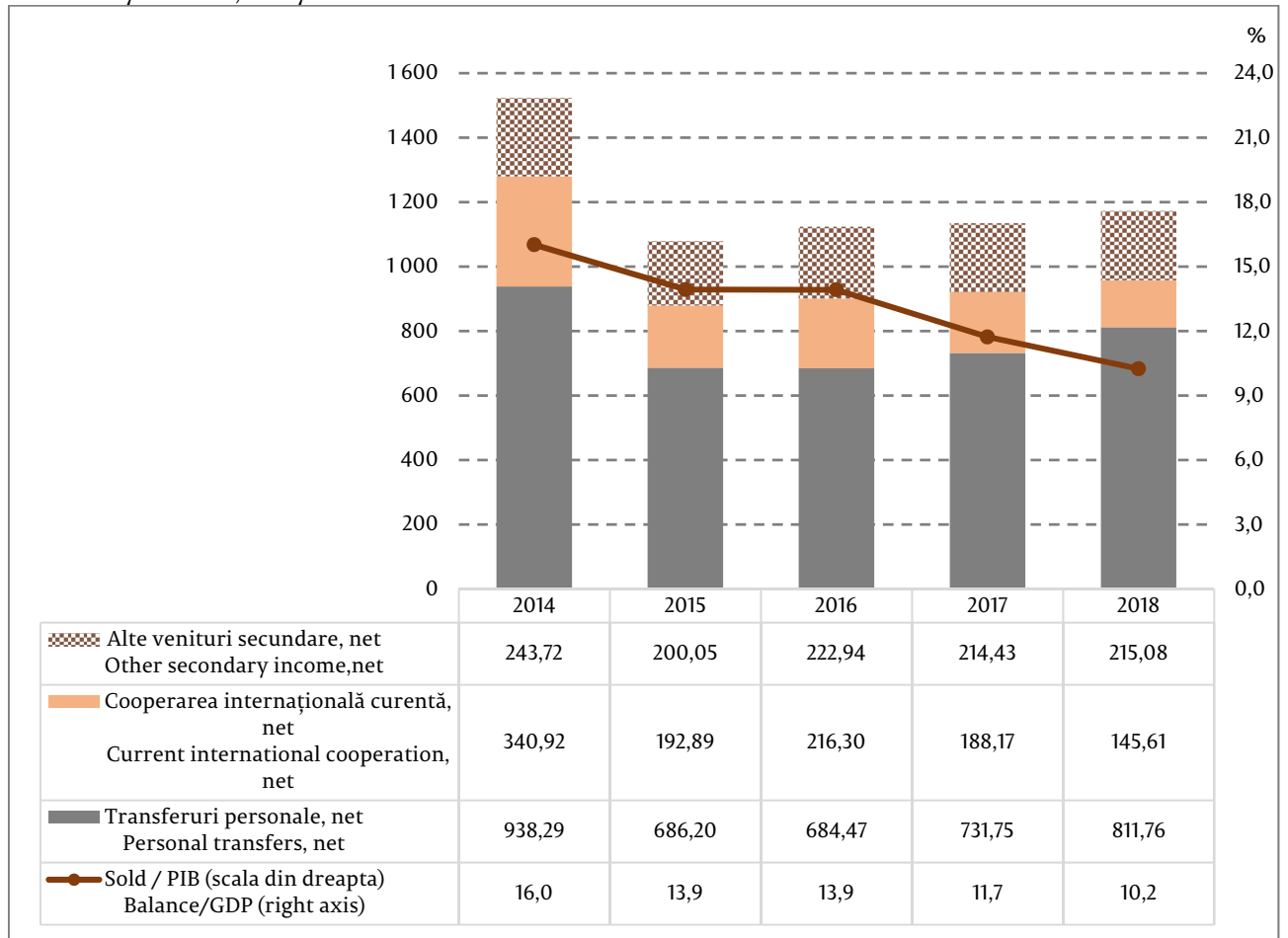
În anul 2018, soldul veniturilor secundare a consemnat un excedent în sumă de 1 172,45 mil. USD, cu 3,4 la sută mai mult decât în anul 2017. Intrările de venituri secundare au constituit 1 335,31 mil. USD (+5,1 la sută), iar ieșirile – 162,86 mil. USD (+19,3 la sută). Soldul veniturilor secundare raportat la PIB a constituit 10,2 la sută, cu 1,5 p.p mai mic față de cel calculat în anul 2017 (diagrama 29).

Ponderea majoritară din totalul intrărilor de venituri secundare – 67,1 la sută – a revenit *transferurilor personale* primite de gospodăriile populației rezidente de la gospodării nerezidente, care s-au majorat cu 12,1 la sută față de anul 2017 și au constituit 896,07 mil. USD. Intrările primite de sectorul societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în cadrul *cooperării internaționale curente* au totalizat 94,42 mil. USD (în scădere cu 2,6 la sută comparativ cu anul 2017).

Veniturile secundare primite de administrația publică au însumat 104,12 mil. USD (în scădere cu 28,3 la sută față de anul 2017), din care granturile, ajutorul umanitar și asistența tehnică externă acordată Republicii Moldova în cadrul *cooperării internaționale curente* au constituit 59,41 mil. USD (în 2017 acestea au avut o valoare de 101,94 mil. USD).

Diagrama 29. Evoluția veniturilor secundare

Secondary income, in dynamics

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)
Personal remittances (supplementary item to the balance of payments)

Intrările de remiteri personale în anul 2018 au constituit 1 743,31 mil. USD. Concomitent, plățile de remiteri în favoarea nerezidenților au însumat 256,86 mil. USD.

Tabelul 7. Distribuția geografică a remiterilor personale (mil. USD)
Geographical structure of personal remittances dynamics (US\$ million)

	2016*	2017*	2018*	2018/2017
	milioane USD US\$ million			%
Credit, din care:	1 387,28	1 555,98	1 743,31	112,0
Credit, of which:				
UE / EU	441,12	547,47	729,01	133,2
CSI / CIS	596,01	622,41	584,88	94,0
Alte țări / Other countries	350,15	386,10	429,42	111,2
Debit, din care:	205,12	211,87	256,86	121,2
Debit, of which:				
UE / EU	78,03	90,71	120,22	132,5
CSI / CIS	89,13	84,44	95,54	113,1
Alte țări / Other countries	37,96	36,72	41,09	111,9
Sold, din care:	1 182,16	1 344,12	1 486,45	110,6
Balance, of which:				
UE / EU	363,09	456,76	608,78	133,3
CSI / CIS	506,88	537,97	489,34	91,0
Alte țări / Other countries	312,19	349,38	388,33	111,1

* date revizuite / * revised data

4.2. Contul de capital Capital account

În anul 2018, **contul de capital** a înregistrat un sold negativ în valoare de 35,94 mil. USD. Administrația publică a primit din exterior granturi aferente proiectelor investiționale în valoare de 21,24 mil. USD, cu 51,2 la sută mai mult față de anul 2017, în timp ce alte sectoare au consemnat ieșiri nete în valoare de 57,28 mil. USD (cu 61,9 la sută mai mult față de anul 2017). Valoarea soldului contului curent și de capital în perioada de raportare denotă un necesar net de finanțare de 1 247,31 mil. USD (tabelul 8).

Tabelul 8. Contul curent, de capital și financiar (mil. USD)

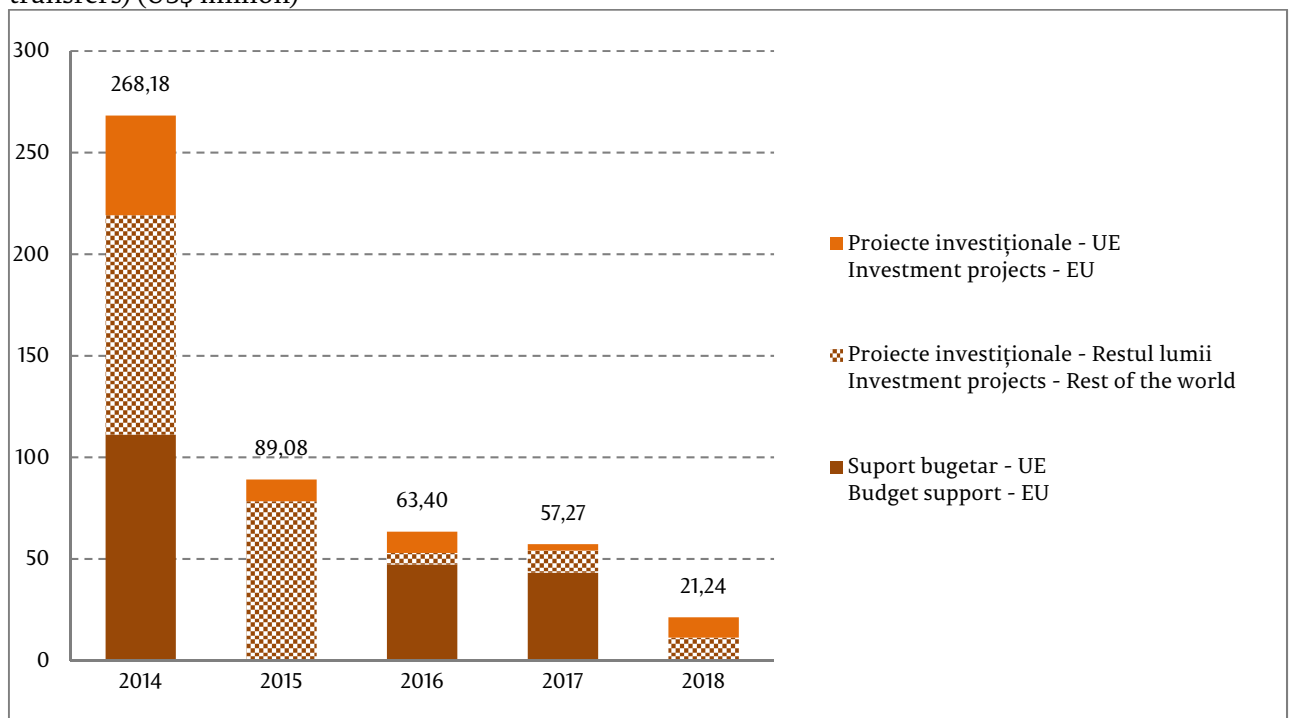
Current, capital and financial account (US\$ million)

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2018 / 2017
	milioane USD / US\$ million					%
Contul curent Current account	-568,30	-462,84	-282,30	-555,32	-1 211,37	218,1
Contul de capital Capital account	147,18	54,87	-17,80	-21,34	-35,94	168,4
Necesarul net de finanțare (<i>soldul contului curent și de capital</i>) Net borrowing (<i>balance from current and capital account</i>)	-421,12	-407,97	-300,10	-576,66	-1 247,31	216,3
Necesarul net de finanțare (<i>soldul contului financiar</i>) Net borrowing (<i>balance from financial account</i>)	-468,43	-463,75	-374,25	-507,66	-1 185,40	233,5

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Diagrama 30. Structura geografică a granturilor externe primite de administrația publică (transferuri curente și de capital) (mil. USD)

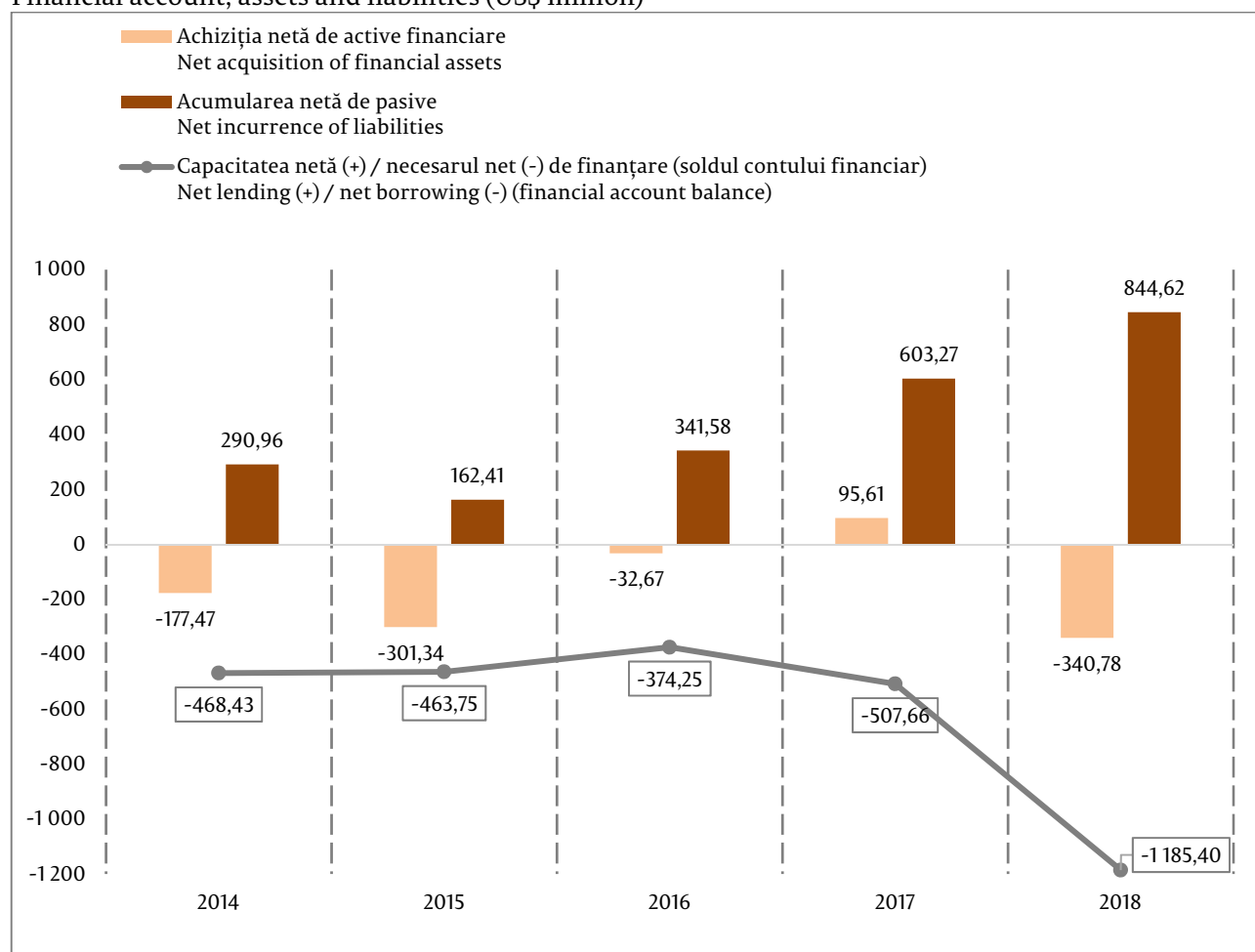
Geographic structure of external grants received by general government (current and capital transfers) (US\$ million)

4.3. Contul financiar Financial account

În anul 2018, **contul financiar** a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 1 185,40 mil. USD, ca rezultat al creșterii nete de pasive în sumă de 844,62 mil. USD și al diminuării nete a activelor financiare externe cu 340,78 mil. USD (diagrama 31). Majorarea *pasivelor* s-a datorat, preponderent, primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și avansurilor de la partenerii nerezidenți în sumă netă de 466,60 mil. USD, intrărilor de investiții străine directe în valoare netă de 311,87 mil. USD, precum și contractării de împrumuturi din exterior în sumă netă de 95,50 mil. USD. Scăderea *activelor* a fost generată de diminuarea cu 730,04 mil. USD a activelor sub formă de numerar și depozite, în timp ce activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 235,53 mil. USD.

Diagrama 31. Contul financiar, active și pasive (mil. USD)
Financial account, assets and liabilities (US\$ million)

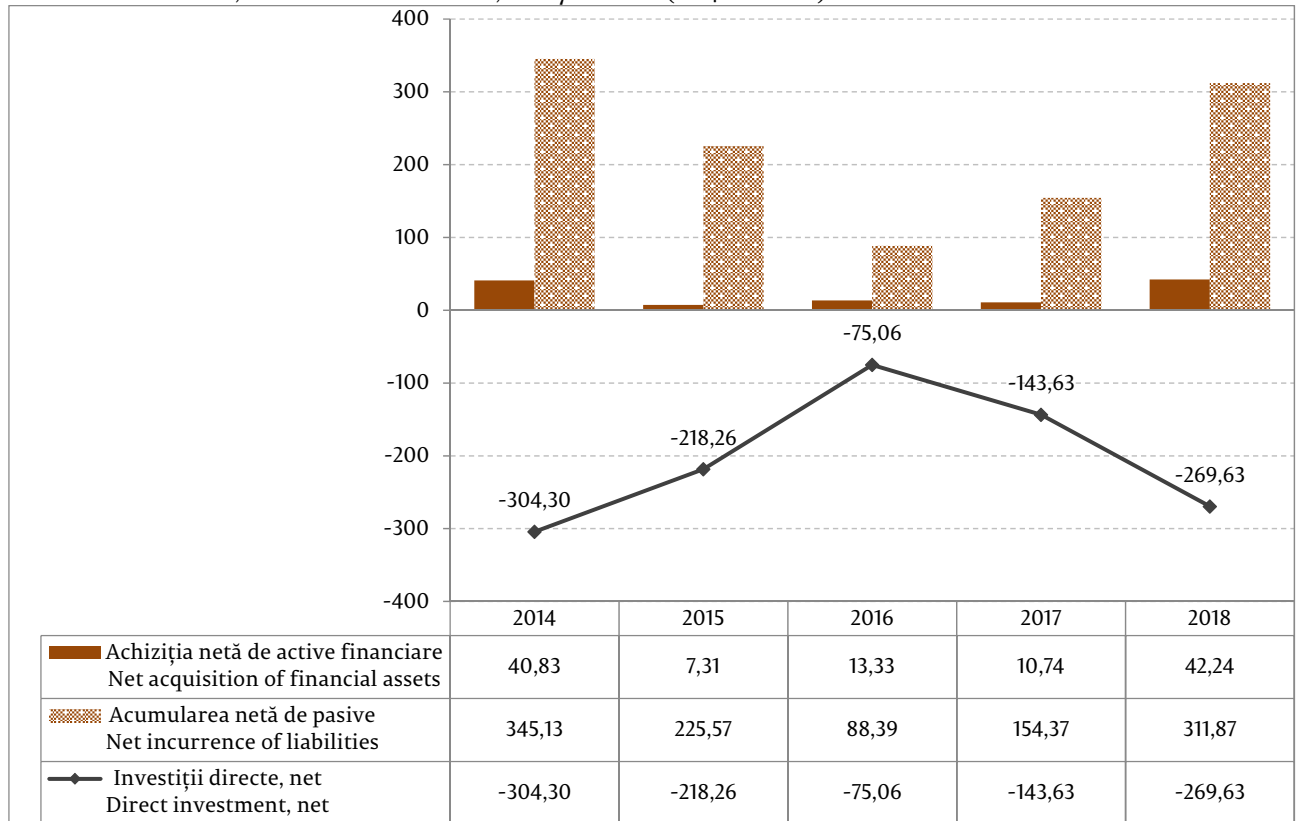
Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

4.3.1. Investiții directe Direct investment

În anul 2018, investițiile directe s-au soldat cu intrări nete de capital în valoare de 269,63 mil. USD, ca urmare a acumulării de pasive în valoare netă de 311,87 mil. USD, în timp ce activele s-au majorat cu 42,24 mil. USD în valoare netă (diagrama 32).

Diagrama 32. Evoluția investițiilor directe, active și pasive (mil. USD)

Direct investment, assets and liabilities, in dynamics (US\$ million)

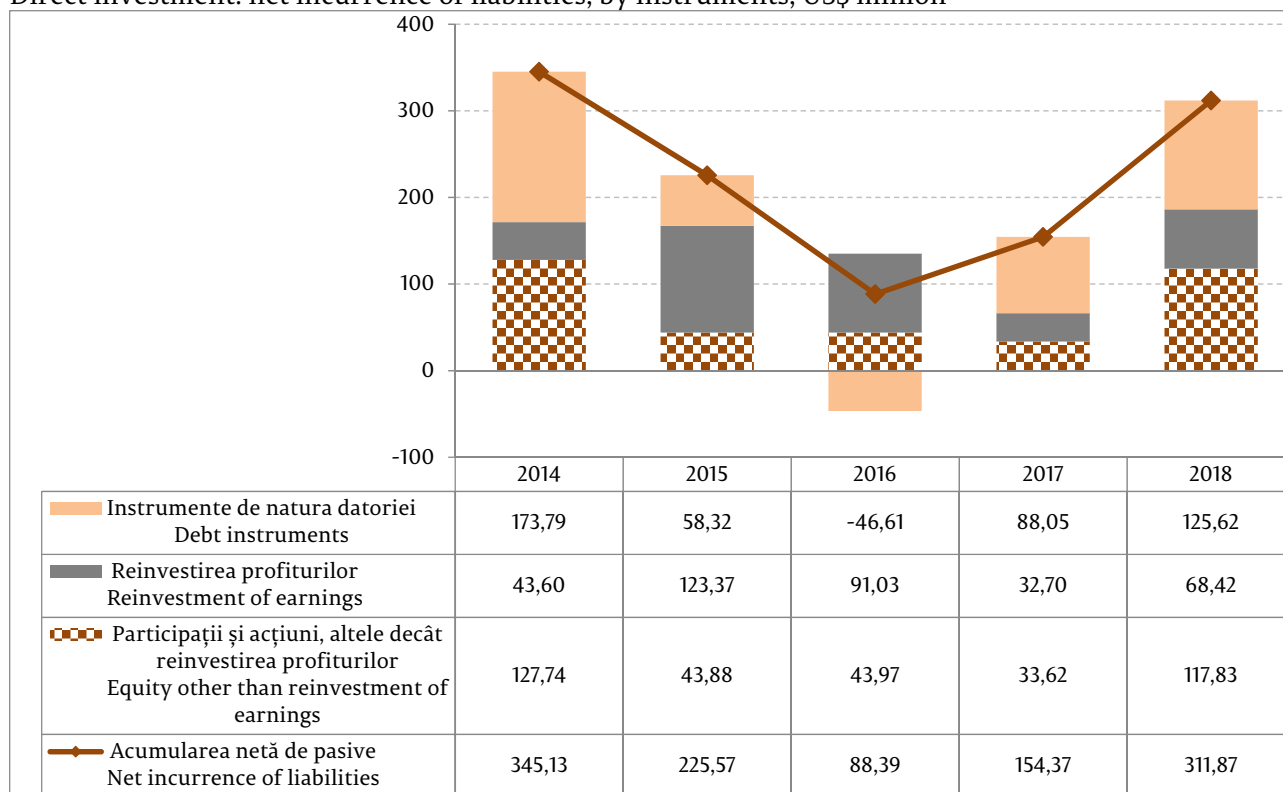
Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Creșterea activelor financiare externe ale rezidenților sub formă de investiții directe pe parcursul anului 2018 a fost generată de majorarea participațiilor și acțiunilor rezidenților în întreprinderile de peste hotare cu 33,59 mil. USD, datorii filialelor din străinătate față de investitorii direcți din Republica Moldova cu 4,42 mil. USD și a datorii investitorilor străini direcți față de firmele-fiice rezidente cu 4,23 mil. USD.

Acumularea netă de pasive sub formă de investiții directe (diagrama 33, tabelul 9) a fost determinată de: participațiile noi în întreprinderile din Republica Moldova în sumă de 117,83 mil. USD (din care intrări brute – 169,47 mil. USD și retrageri de investiții – 51,64 mil. USD), acumularea netă a datorii (sub formă de împrumuturi, credite comerciale și alte datorii) de către întreprinderile-fiice rezidente față de investitorii lor direcți de peste hotare în sumă netă de 125,62 mil. USD (acumularea brută de datorii a constituit 192,98 mil. USD, iar achitățile – 67,36 mil. USD), precum și de reinvestirea profiturilor de către investitorii străini în întreprinderile-fiice moldovenești în valoare netă de 68,42 mil. USD.

Diagrama 33. Investiții directe: acumularea netă de pasive, pe instrumente, mil. USD

Direct investment: net incurrence of liabilities, by instruments, US\$ million

Tabelul 9. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Прямые инвестиции, приток и отток капитала (млн. долл. США)

Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2014*		2015*		2016*		2017*		2018*	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe Direct investment	534,53	230,23	396,06	177,80	274,89	199,83	284,52	140,89	480,06	210,43
Active / Assets	22,77	63,60	16,00	23,31	35,98	49,31	36,79	47,53	49,19	91,43
Pasive / Liabilities	511,76	166,63	380,06	154,49	238,91	150,52	247,73	93,36	430,87	119,00
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor Equity other than reinvestment of earnings	140,72	12,98	62,20	18,32	68,12	24,15	37,44	3,82	169,47	51,64
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-) Reinvestment of earnings (+) / losses (-)	43,60		123,37		91,03		32,70		68,42	
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	327,44	153,65	194,49	136,17	79,76	126,37	177,59	89,54	192,98	67,36

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări.

Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow). Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

* date revizuite / * revised data

Investițiile directe în baza principiului direcțional sunt prezentate în tabelul 10 și în diagramele 34-35.

Investițiile directe conform principiului direcțional
Direct investment according to the directional principle

Conform indicatorilor statistici calculați după principiul direcțional, *investițiile directe peste hotare* ale rezidenților Republicii Moldova au consemnat, în anul 2018, ieșiri nete de capital în valoare de 34,52 mil. USD, alcătuite, preponderent, din participații la capitalul social al întreprinderilor afiliate din străinătate.

Pe parcursul anului 2018, *investițiile directe în economia națională* au înregistrat intrări nete de capital în valoare de 252,45 mil. USD, din care investițiile în capitalul social au alcătuit 117,83 mil. USD (intrări – 169,47 mil. USD, ieșiri de capital – 51,64 mil. USD). Venitul reinvestit a constituit 68,42 mil. USD în valoare netă (din care în sectorul bancar au fost reinvestite 26,52 mil. USD, iar în alte sectoare – 41,90 mil. USD).

Tabelul 10. Investiții directe, prezentare în baza principiului direcțional (MBP5) (mil. USD)
Direct investment, based on the directional principle (BPM5) (US\$ million)

	2014*		2015*		2016*		2017*		2018*	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe / Direct investment	344,96	182,02	302,17	137,27	264,08	173,54	280,27	142,68	458,75	240,82
Peste hotare /Abroad	0,86	42,45	0,97	18,45	2,00	11,44	0,19	11,59	2,16	36,68
În economia națională In domestic economy	344,10	139,57	301,20	118,82	262,08	162,10	280,08	131,09	456,59	204,14
<i>Capital social</i> <i>Equity capital</i>	<i>140,72</i>	<i>12,98</i>	<i>62,20</i>	<i>18,32</i>	<i>68,12</i>	<i>24,15</i>	<i>37,44</i>	<i>3,82</i>	<i>169,47</i>	<i>51,64</i>
Bănci/Banks	43,11		0,81	0,84	0,14	1,74			32,15	
Alte sectoare / Other sectors	97,61	12,98	61,39	17,48	67,98	22,41	37,44	3,82	137,32	51,64
Venit reinvestit (+) / pierderi (-) <i>Reinvested earnings (+) / losses (-)</i>	43,60		123,37		91,03		32,70		68,42	
Bănci/Banks	-4,08		23,12		18,80		11,62		26,52	
Alte sectoare Other sectors	47,68		100,25		72,23		21,08		41,90	
<i>Alt capital (alte sectoare)**</i> <i>Other capital (other sectors)**</i>	<i>159,78</i>	<i>126,59</i>	<i>115,63</i>	<i>100,50</i>	<i>102,93</i>	<i>137,95</i>	<i>209,94</i>	<i>127,27</i>	<i>218,70</i>	<i>152,50</i>
Creanțe față de investitorii străini Claims on foreign investors	16,94	21,15	15,03	3,60	32,55	36,76	36,14	33,51	45,90	50,13
Angajamente față de investitorii străini Liabilities to foreign investors	142,84	105,44	100,60	96,90	70,38	101,19	173,80	93,76	172,80	102,37

* date revizuite / * revised data

** în alt capital se includ doar împrumuturile intragrup contractate de întreprinderile din alte sectoare, iar împrumuturile intragrup ale băncilor se înregistrează la „alte investiții” / ** includes intercompany lending of other sectors only, intercompany lending of banks is recorded under „other investment”.

La componenta „alt capital” intrările de 218,70 mil. USD consemnate de alte sectoare reprezintă trageri de împrumuturi de la investitorii străini direcți de 172,80 mil. USD și rambursări în sumă de 45,90 mil. USD ale împrumuturilor acordate anterior de firmele-fiice rezidente investitorilor străini (conform orarului). Ieșirile de alt capital în sumă totală de 152,50 mil. USD au rezultat din: rambursările conform orarului de împrumuturi contractate anterior de către agenții economici rezidenți de la investitori străini direcți în sumă de 102,37 mil. USD și acordarea de împrumuturi investitorilor străini în valoare de 50,13 mil. USD.

Diagrama 34. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în baza principiului direcțional (MBP5) (mil. USD)

Net direct investment flows according to the directional principle (BPM5), in dynamics (US\$ million)

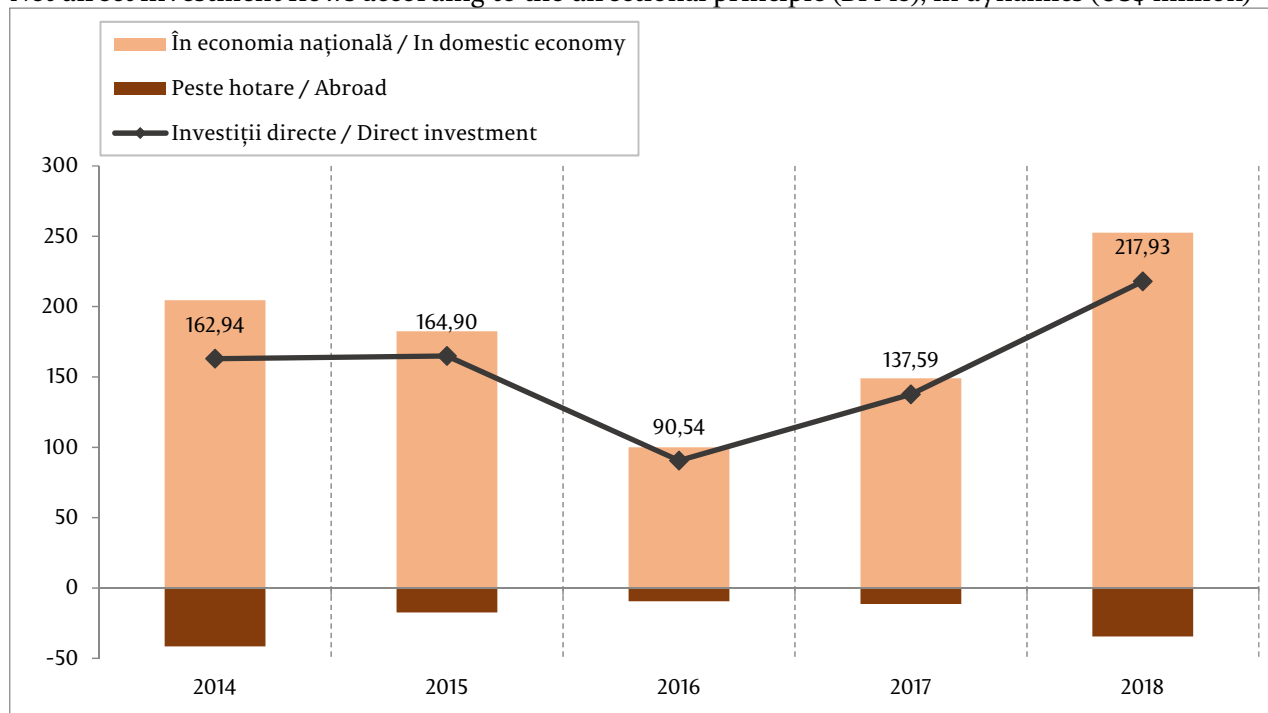
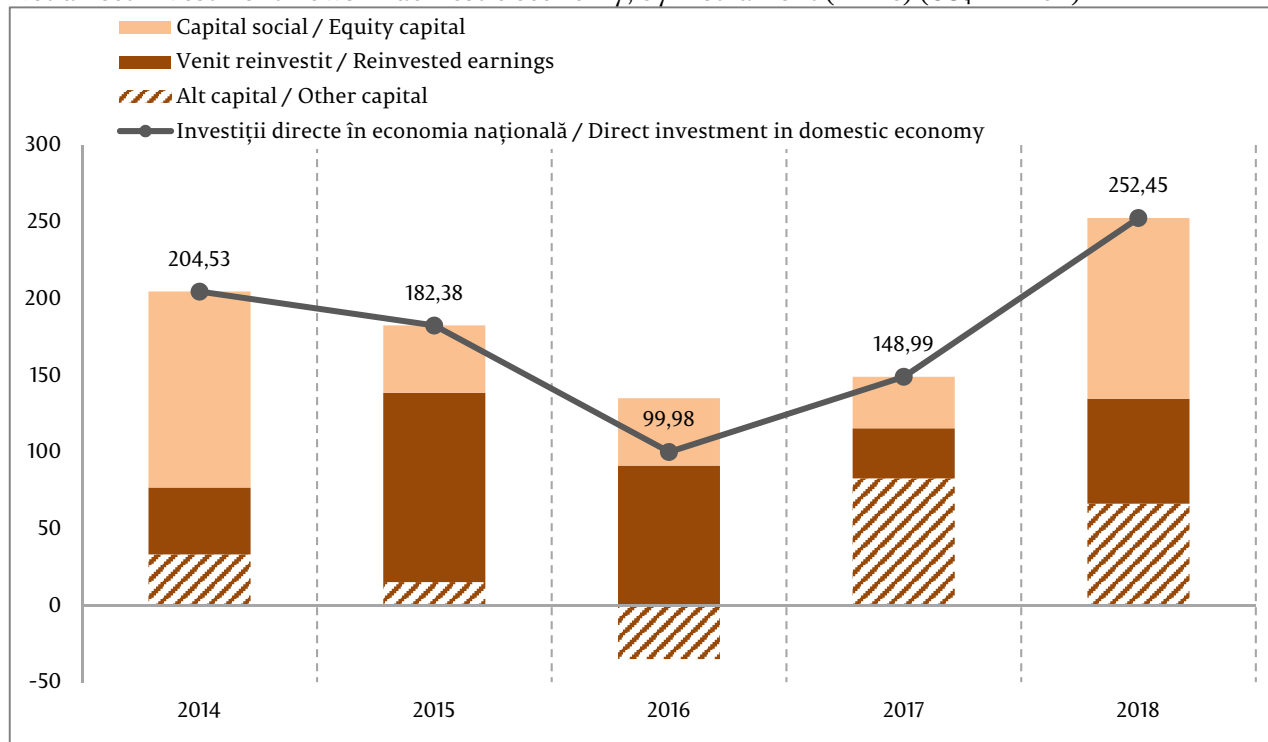

Diagrama 35. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în economia națională, pe instrumente (MBP5) (mil. USD)

Net direct investment flows in domestic economy, by instrument (BPM5) (US\$ million)

4.3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives

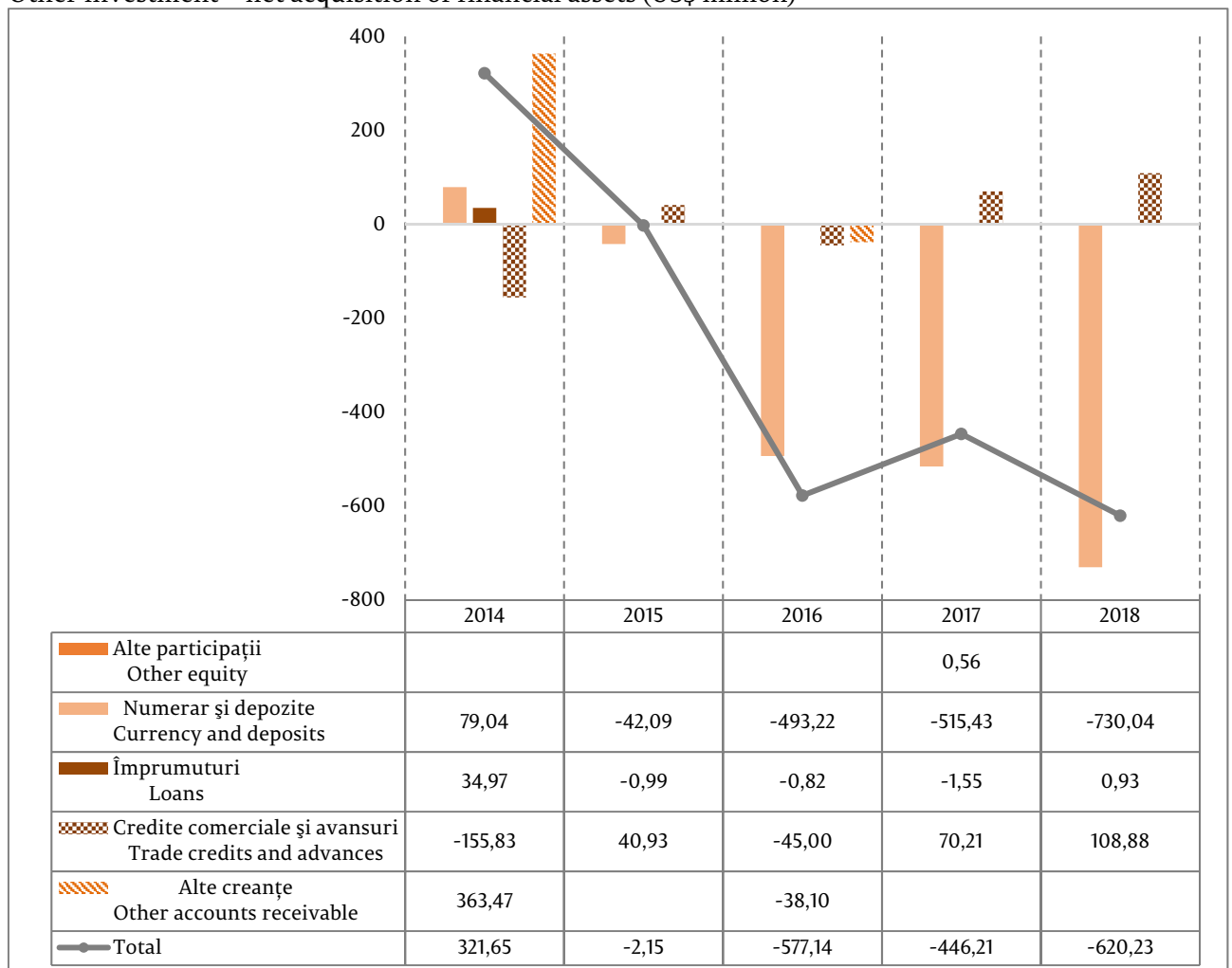
În anul 2018, *investițiile de portofoliu* au înregistrat ieșiri nete în valoare de 3,60 mil. USD, generate de majorarea activelor externe ale sectorului bancar sub formă de titluri de creanță cu 2,30 mil. USD, precum și de scăderea pasivelor externe: ale sectorului bancar și ale altor sectoare sub formă de participații și acțiuni cu 1,30 mil. USD și 0,01 mil. USD, respectiv; ale administrației publice sub formă de titluri de angajamente cu 0,65 mil. USD. Concomitent, s-au diminuat activele externe ale altor sectoare sub formă de participații și acțiuni cu 0,62 mil. USD și s-au majorat pasivele externe ale altor sectoare sub formă de participații și acțiuni cu 0,04 mil. USD.

Derivatele financiare au înregistrat ieșiri nete în valoare de 1,09 mil. USD, urmare a tranzacționării swap-urilor valutare de către băncile licențiate cu băncile nerezidente.

4.3.3. Alte investiții Other investment

În anul 2018, articolul *alte investiții* (alte participații la capital, numerar și depozite, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte active și pasive) a consemnat intrări nete de capital în valoare de 1 155,99 mil. USD.

Diagrama 36. Alte investiții, achiziția netă de active financiare (mil. USD)
Other investment – net acquisition of financial assets (US\$ million)

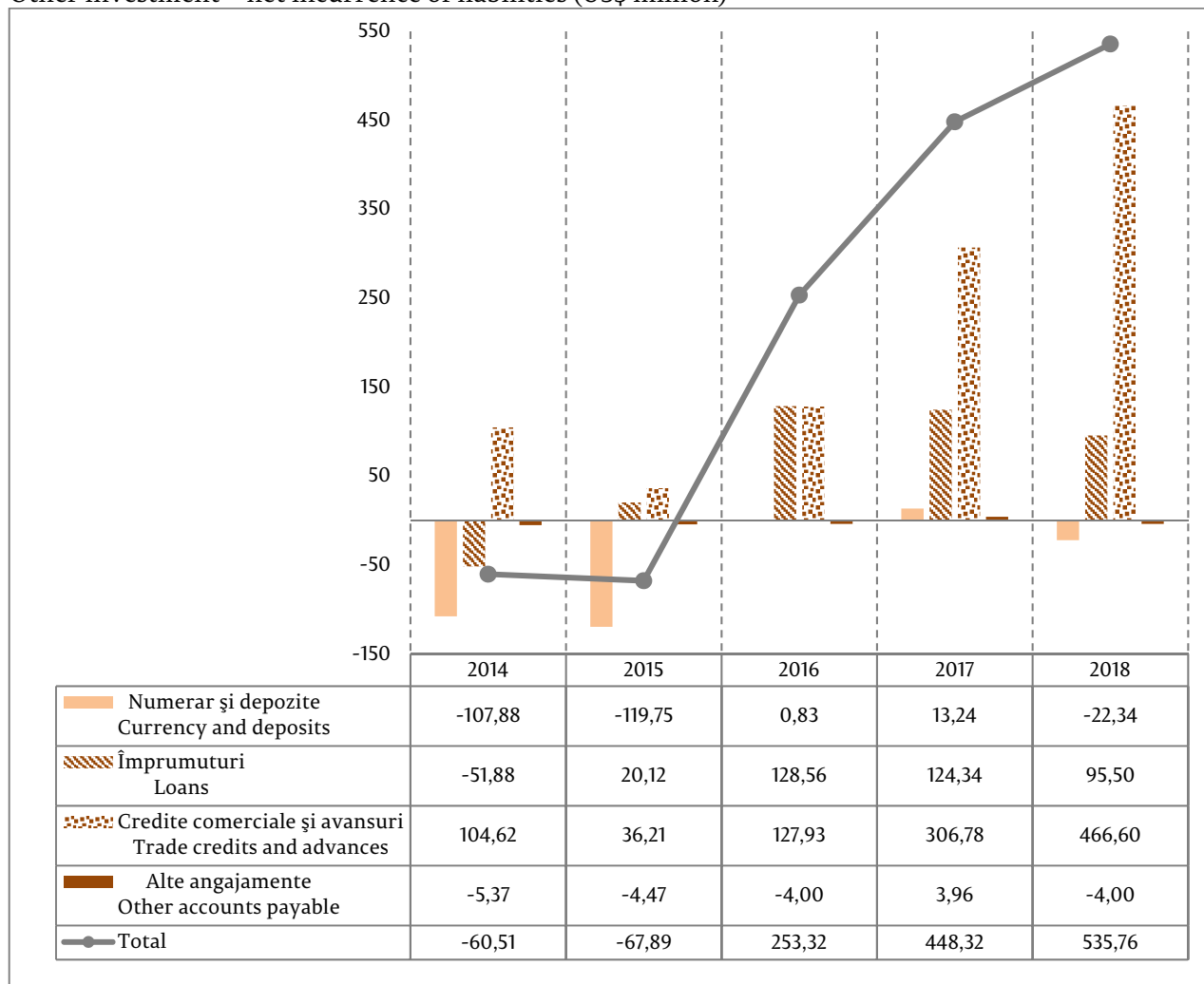

Această evoluție a rezultat ca urmare a scăderii nete a activelor financiare cu 620,23 mil. USD (achiziția brută de noi active financiare externe a însumat 255,64 mil. USD, iar diminuarea brută a activelor achiziționate anterior – 875,87 mil. USD). Totodată, pasivele au înregistrat o creștere netă de 535,76 mil. USD (acumularea brută de noi pasive a fost evaluată la 1 065,88 mil. USD, iar stingerea brută a pasivelor – la 530,12 mil. USD).

Diminuarea netă a *activelor financiare* la articolul *alte investiții* pe parcursul anului 2018 a fost determinată integral de scăderea cu 730,04 mil. USD în valoare netă a activelor sub formă de *numerar și depozite* (din care activele băncilor licențiate au scăzut cu 3,00 mil. USD, iar cele ale sectorului societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației – cu 727,04 mil. USD). Totodată, acest efect a fost parțial compensat de majorarea activelor financiare sub formă de *credite comerciale și avansuri* acordate nerezidenților cu 108,88 mil. USD și *împrumuturi* cu 0,93 mil. USD (diagrama 36). Majorarea netă a *pasivelor financiare* la articolul *alte investiții* (diagrama 37) a fost determinată de creșterea cu 466,60 mil. USD angajamentelor sub formă de *credite comerciale și avansuri* primite de rezidenți de la parteneri comerciali nerezidenți, precum și de majorarea angajamentelor sub formă de *împrumuturi* externe cu 95,50 mil. USD. Totodată, s-au diminuat cu 24,07 mil. USD pasivele sectorului bancar sub formă de *numerar și depozite*, iar pasivele sub formă de numerar și depozite ale altor societăți financiare au crescut cu 1,73 mil. USD.

Diagrama 37. Alte investiții, acumularea netă de pasive financiare (mil. USD)

Other investment – net incurrence of liabilities (US\$ million)

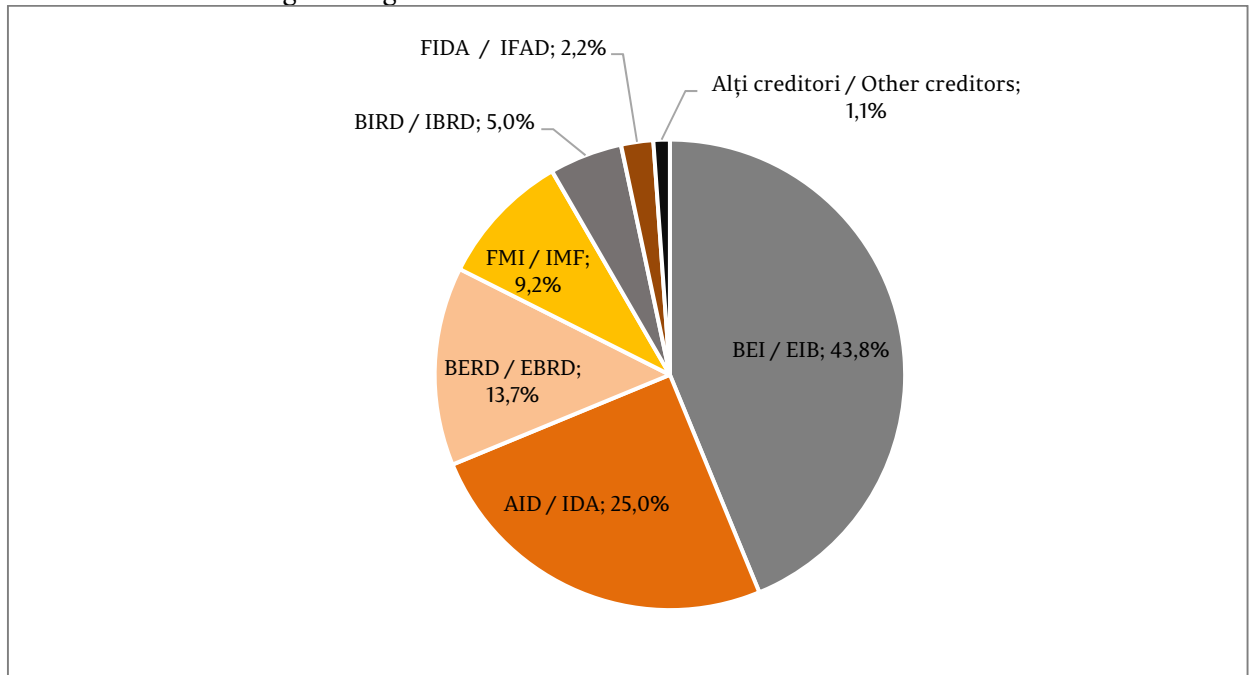
Componenta *împrumuturi* în cadrul altor investiții a înregistrat un influx net de capital în valoare de 94,57 mil. USD (activele au crescut cu 0,93 mil. USD în valoare netă, iar pasivele cu 95,50 mil. USD). Pe parcursul anului 2018, au fost valorificate *împrumuturi* din exterior în sumă totală de 516,11 mil. USD, din care pe termen lung – 496,16 mil. USD (tabelul 19 din Secțiunea statistică). Rambursările totale au constituit 420,61 mil. USD, din care ale împrumuturilor pe termen lung – 395,28 mil. USD.

Structura finanțării externe pe sectoare instituționale relevă că principalii beneficiari au fost *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* – 219,87 mil. USD din tragerile totale, urmate de *administrația publică, inclusiv cea locală* – 144,83 mil. USD, *alte societăți financiare* – 96,89 mil. USD, *băncile licențiate* – 34,15 mil. USD și *BNM* – 20,37 mil. USD.

Administrația publică în anul 2018 a fost creditată de următoarele organizații internaționale: Banca Europeană de Investiții – 63,42 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 36,18 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 19,77 mil. USD, Fondul Monetar Internațional (FMI) – 13,36 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 7,27 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,20 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 1,24 mil. USD etc.

Diagrama 38. Principalii creditorii ai administrației publice

The main creditors of general government

Rambursări de împrumuturi externe au fost efectuate de următoarele sectoare instituționale: *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* – 136,86 mil. USD, *administrația publică* – 115,07 mil. USD, *alte societăți financiare* – 67,94 mil. USD, *BNM* – 61,86 mil. USD (împrumuturi de la FMI), *societățile care acceptă depozite* – 38,88 mil. USD.

4.3.4. Activele de rezervă

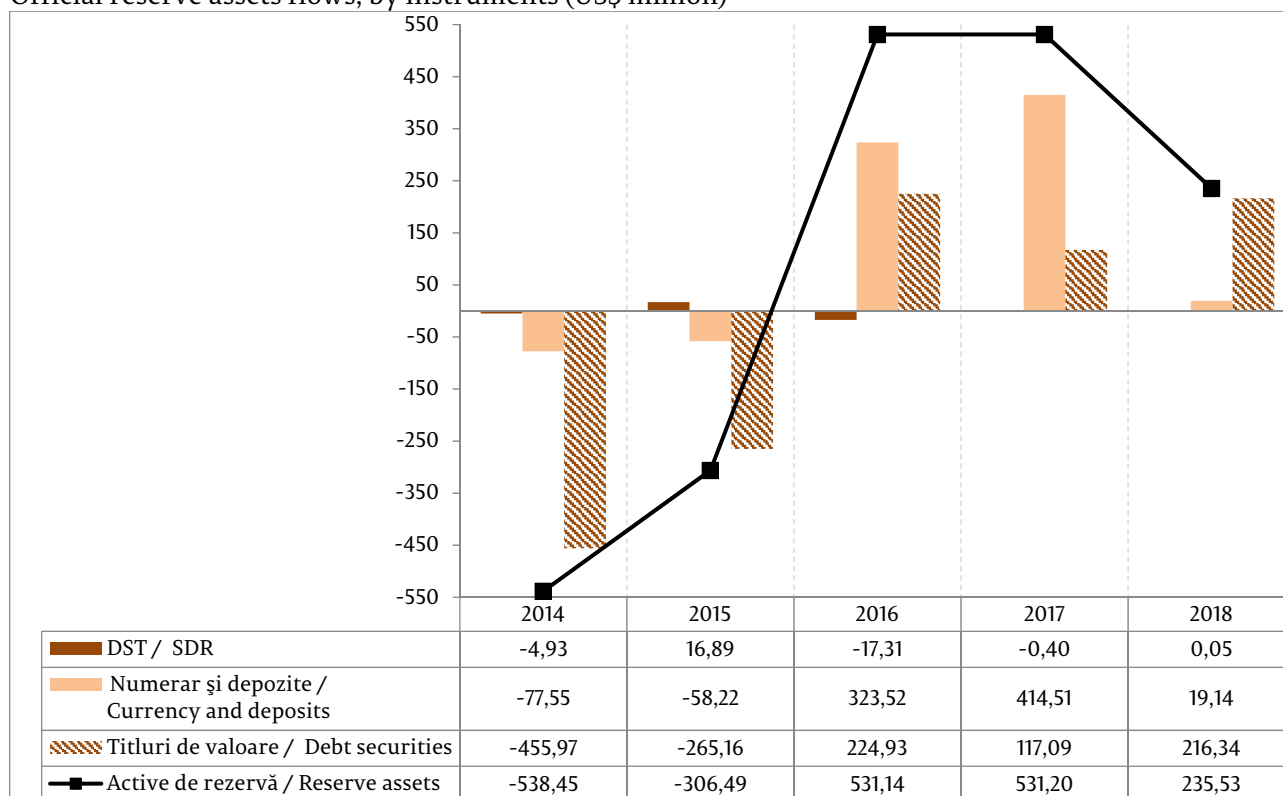
Reserve assets

Activele oficiale de rezervă s-au majorat în perioada de referință cu 235,53 mil. USD în valoare netă, ca rezultat al tranzacțiilor efective calculate la rata de schimb zilnică (diagrama 39).

Activele în DST s-au majorat cu 0,05 mil. USD. Numerarul și depozitele au consemnat o creștere cu 19,14 mil. USD (numerarul și depozitele plasate în alte bănci centrale (autorități monetare) au crescut cu 316,66 mil. USD, iar plasamentele în alte bănci din străinătate s-au diminuat cu 297,52 mil. USD). Majorarea activelor de rezervă sub formă de titluri de valoare a constituit 216,34 mil. USD.

Diagrama 39. Evoluția fluxurilor de active oficiale de rezervă, pe instrumente (mil. USD)

Official reserve assets flows, by instruments (US\$ million)

4.4. Balanța de plăți în prezentare analitică Balance of payments in analytic presentation

Tabelul 11. Sinteza bilanței de plăți (BPM6), prezentare analitică (mil. USD)
Balance of payments in analytic presentation (BPM6) (US\$ million)

	2014	2015	2016	2017	2018
CONTUL CURENT CURRENT ACCOUNT	-568,30	-462,84	-282,30	-598,54	-1 211,37
Bunuri / Goods	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00
Servicii / Services	127,15	132,27	226,71	311,43	361,62
Venituri primare / Primary income	822,33	449,48	445,97	557,71	548,56
Venituri secundare / Secondary income	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 091,13	1 172,45
CONTUL DE CAPITAL / CAPITAL ACCOUNT	147,18	54,87	-17,80	-21,34	-35,94
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital) Net borrowing (current and capital account balance)	-421,12	-407,97	-300,10	-619,88	-1 247,31
Capacitatea netă (+) / necesarul net de finanțare (soldul contului financiar) Net lending (+) / net borrowing (-) (financial account balance)	40,75	-197,98	-942,53	-1 082,97	-1 476,15
Investiții directe / Direct investment	-304,30	-218,26	-75,06	-143,63	-269,63
Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives	-7,84	-4,74	0,13	-0,70	4,69
Alte investiții / Other investment	352,89	25,02	-867,60	-938,64	-1 211,21
<i>achiziționarea netă de active financiare (ANA)</i> <i>net acquisition of financial assets</i>	321,65	-2,15	-577,14	-446,21	-620,23
<i>acumularea netă de pasive (ANP) din care:</i> <i>net incurrence of liabilities, of which:</i>	-31,24	-27,17	290,46	492,43	590,98
împrumuturi / loans	-22,61	60,84	165,70	168,45	150,72
Erori și omisiuni nete Net errors and omissions	-47,31	-55,78	-74,15	69,00	61,91
Active de rezervă și articole aferente Reserves and related items	-509,18	-265,77	568,28	532,09	290,75
Active de rezervă / Reserve assets*	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI IMF credit and loans	-29,27	-40,72	-37,14	-44,11	-55,22
Banca centrală / Central bank	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49
Administrația publică General government		-5,56	-0,23	0,16	-13,73
Finanțarea excepțională Exceptional financing				43,22	
Venituri secundare - granturi interguvernamentale Secondary income - intergovernmental grants				43,22	

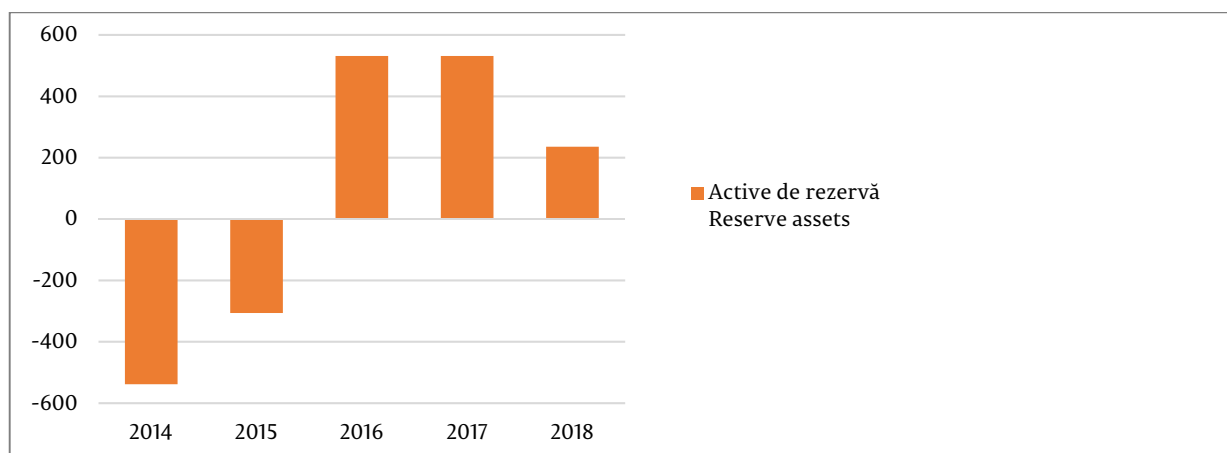
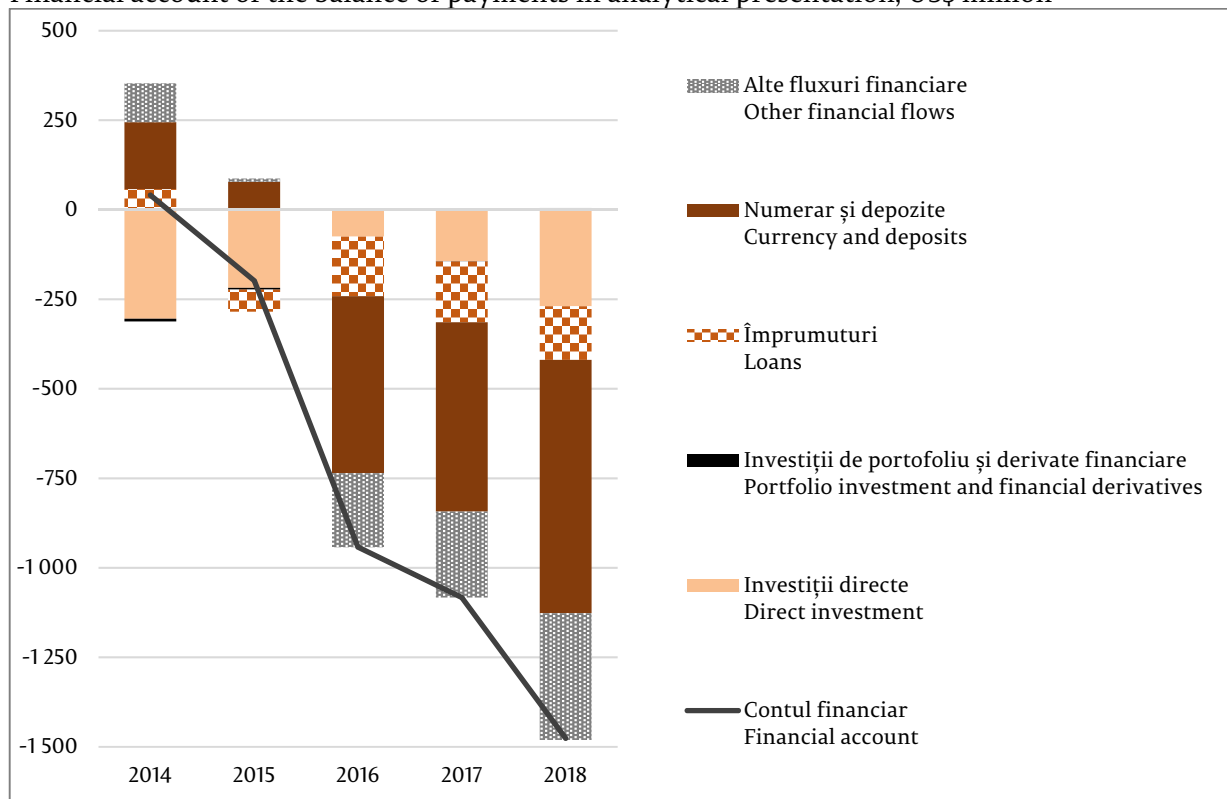
Notă: Creșterea activelor financiare, precum și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor și pasivelor financiare - cu semnul minus. / Note: Increases in both financial assets and liabilities are recorded with a positive sign (+), while decreases in financial assets and liabilities - with a negative sign (-).

*evaluate la rata zilnică / *valued at daily exchange rate

În prezentarea analitică a bilanței de plăți, balanța globală a Republicii Moldova s-a soldat, în anul 2018, cu un excedent în sumă de 290,75 mil. USD, care a fost repartizat astfel: BNM a efectuat rambursări nete de împrumuturi de la FMI în sumă de 41,49 mil. USD, administrația publică a rambursat 13,73 mil. USD în valoare netă către FMI, iar activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 235,53 mil. USD. Tranzacții atribuite la finanțarea excepțională nu au fost înregistrate în perioada de referință.

Diagrama 40. Contul financiar al balanței de plăți în prezentare analitică, mil. USD

Financial account of the balance of payments in analytical presentation, US\$ million

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
 Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

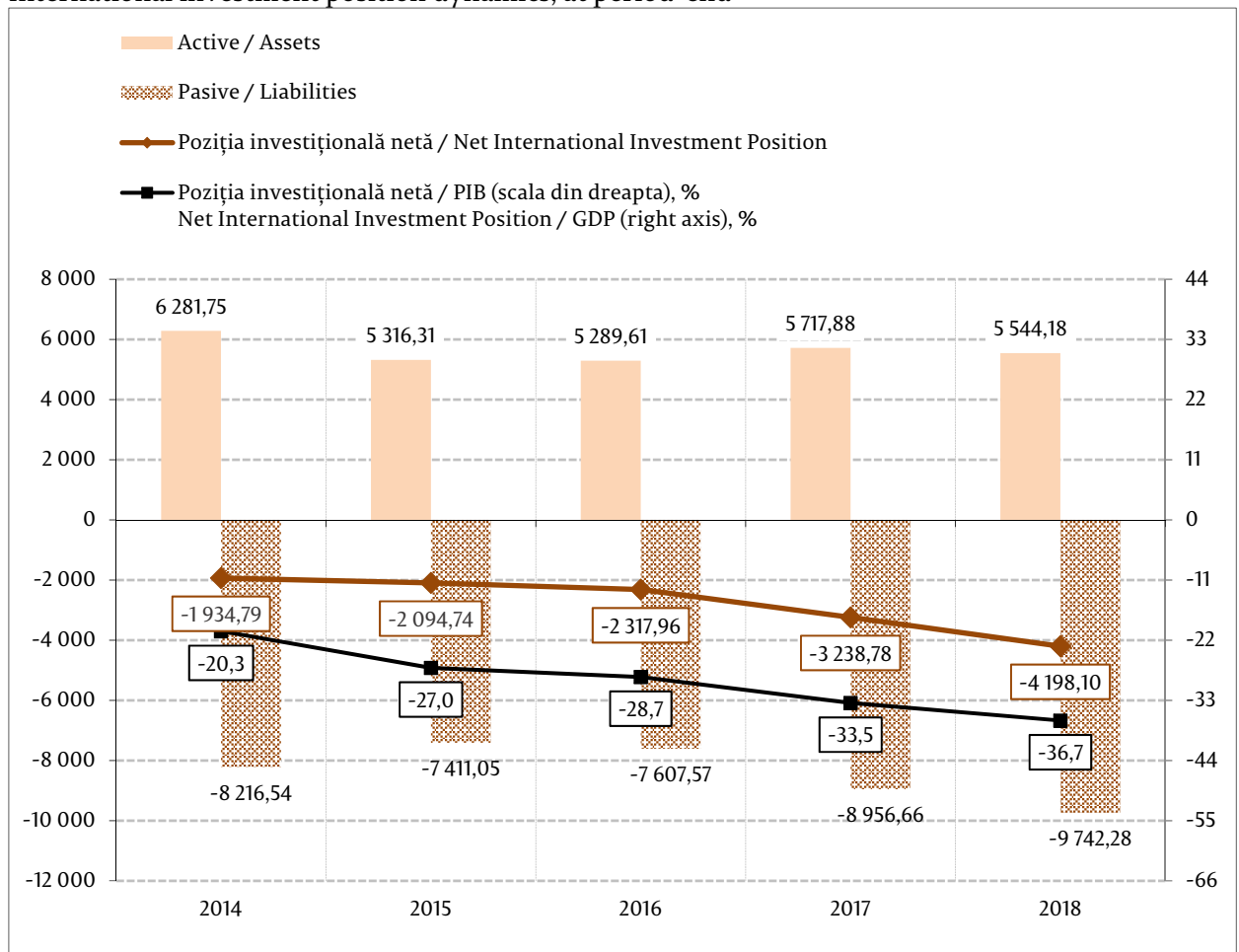
V. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2018

International investment position of the Republic of Moldova as of 12/31/2018

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova pe parcursul anului 2018 a scăzut cu 29,6 la sută față de finele anului precedent, urmând tendința din perioadele precedente (2015-2017). La 31.12.2018, PII a ajuns la soldul net debitor de 4 198,10 mil. USD (diagrama 41).

Evoluția detaliată a PII cu detalii suplimentare pentru anul 2018 este prezentată în anexa 16.

Diagrama 41. Poziția investițională internațională în dinamică, la sfârșitul perioadei
International investment position dynamics, at period-end

Dinamica PII, pe parcursul anului 2018, a fost influențată negativ de tranzacțiile efective nete cu nerezidenții (-1 185,40 mil. USD), de schimbarea prețurilor instrumentelor financiare (-186,14 mil. USD), în timp ce alte schimbări (365,30 mil. USD) și fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (46,92 mil. USD) au influențat pozitiv soldul debitor al poziției. Schimbările menționate au cauzat deteriorarea poziției la 31.12.2018 cu 959,32 mil. USD (tabelul 10).

Tabelul 12. Poziția investițională internațională (MBP6) la 31.12.2018 (mil. USD)

International investment position (BPM6) as of 12/31/2018 (US\$ million)

	Situția la / Position as of 31.12.2017*	Modificări care reflectă: Changes reflecting:					Situția la / Position as of 31.12.2018*
		dinamica totală / total changes	fluxul din BP / BOP transact- tions	schimbări de preț / price changes	fluctuația ratei de schimb / exchange rate changes	alte schimbări / other changes	
Poziția investițională internațională (netă) International investment position (net)	-3 238,78	-959,32	-1 185,40	-186,14	46,92	365,30	-4 198,10
Active / Assets	5 717,88	-173,70	-340,78	0,39	-97,48	264,17	5 544,18
Investiții directe Direct investment	258,47	41,46	42,24		-0,78		299,93
Investiții de portofoliu Portfolio investment	4,97	1,68	1,68				6,65
Derivate financiare Financial derivatives	4,00						4,00
Alte investiții Other investment	2 647,18	-408,76	-620,23		-52,70	264,17	2 238,42
Active de rezervă** Reserve assets**	2 803,26	191,92	235,53	0,39	-44,00		2 995,18
Passive / Liabilities	8 956,66	785,62	844,62	186,53	-144,40	-101,13	9 742,28
Investiții directe Direct investment	3 714,98	446,31	309,20	189,34	-13,48	-38,75	4 161,29
Investiții de portofoliu Portfolio investment	104,71	-55,07	-1,92	-2,81	1,12	-51,46	49,64
Derivate financiare Financial derivatives	4,72	-1,09	-1,09				3,63
Alte investiții Other investment	5 132,25	395,47	538,43		-132,04	-10,92	5 527,72

* date revizuite / * revised data;

**fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / **BOP flow valued at daily exchange rate;

Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă. / Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

5.1. Structura activelor financiare externe

Composition of external financial assets

La 31 decembrie 2018, *activele financiare externe* au înregistrat un stoc în valoare de 5 544,18 mil. USD, în descreștere cu 3,0 la sută față de finele anului precedent. La micșorarea stocului de active financiare a contribuit fluxul negativ înregistrat în balanța de plăți (-340,78 mil. USD), fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-97,48 mil. USD), iar modificările de preț (0,39 mil. USD) și alte schimbări (264,17 mil. USD) au influențat activele în sensul majorării.

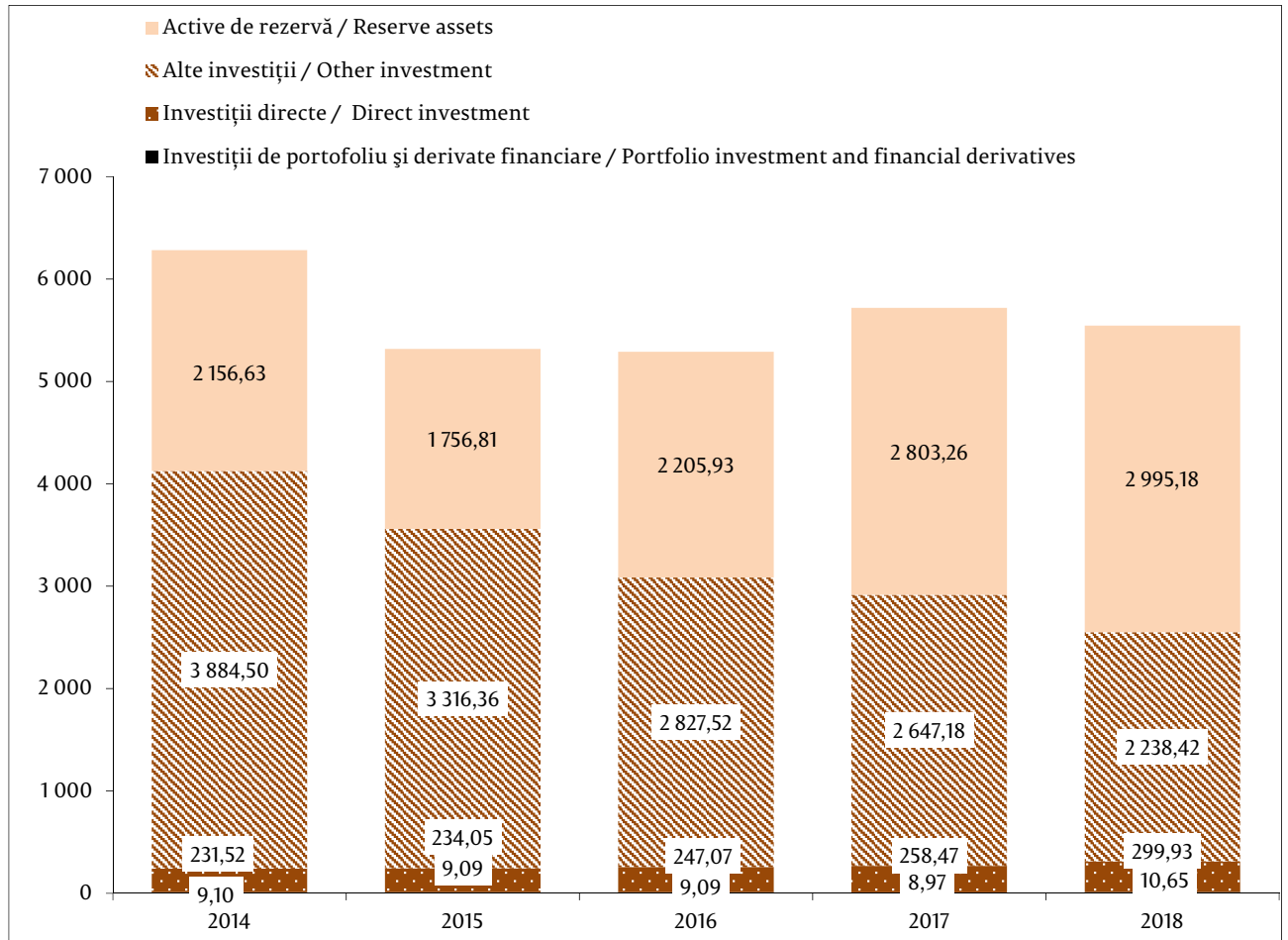
a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale

Composition of external financial assets by functional categories

În cadrul *activelor financiare externe*, ponderea majoritară (54,0 la sută) au deținut-o activele de rezervă (în creștere cu 5,0 p. p. față de 31.12.2017), urmate de alte investiții (40,4 la sută, -5,9 p. p.), investițiile directe (5,4 la sută), investițiile de portofoliu și derivatele financiare (0,2 la sută) (diagrama 42).

Diagrama 42. Activele financiare externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External financial assets, at period-end (US\$ million)

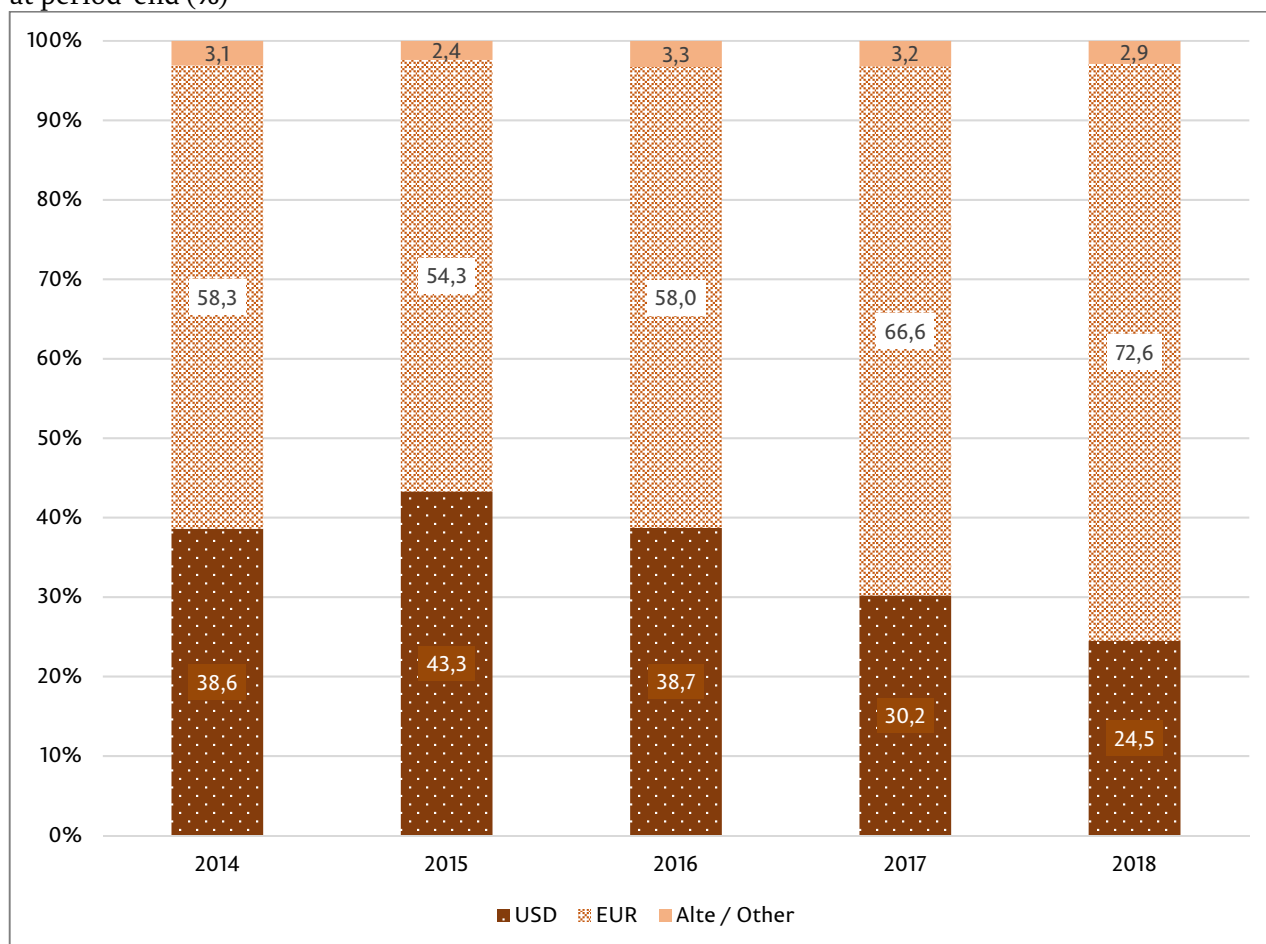

La 31.12.2108, *activele oficiale de rezervă* au înregistrat valoarea de 2 995,18 mil. USD, în creștere comparativ cu finele anului precedent cu 6,8 la sută. Pe parcursul anului 2018, stocul activelor oficiale de rezervă a crescut pe seama fluxului net, înregistrat în bilanța de plăți cu 235,53 mil. USD (calculat la rata de schimb zilnică) și a modificărilor de preț ale titlurilor de valoare și ale aurului monetar cu 0,39 mil. USD, iar fluctuațiile ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA a determinat diminuarea stocului activelor de rezervă cu 44,00 mil. USD.

Activele sub formă de *alte investiții* s-au micșorat față de finele anului 2017 cu 15,4 la sută până la 2 238,42 mil. USD. Componenta de bază a acestora, stocul activelor sub formă de *numerar și depozite*, a constituit 1 349,73 mil. USD, micșorându-se cu 26,8 la sută pe parcursul anului 2018, ca rezultat al scăderii cu 463,42 mil. USD a mijloacelor financiare ce aparțin altor sectoare și al diminuării cu 30,36 mil. USD a stocului sub formă de numerar și depozite al sectorului *societăți care acceptă depozite*. Activele financiare externe sub formă de *numerar și depozite* ale acestui sector au fost reprezentate predominant de euro, cu o pondere de 72,6 la sută (în creștere cu 6,0 p.p. Ponderea dolarilor SUA a scăzut cu 5,7 p.p. față de finele anului precedent, până la 24,5 la sută (diagrama 43).

Diagrama 43. Structura valutară a activelor financiare externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate, la sfârșitul perioadei (%)

Currency composition of external financial assets of currency and deposits held by authorized banks, at period-end (%)

Stocul de *credite comerciale și avansuri* acordate de către agenții economici rezidenți nerezidenților, cu o pondere de 34,5 la sută în activele sub formă de alte investiții, a însumat 772,11 mil. USD (+12,2 la sută față de 31.12.2017). *Împrumuturile* au constituit 107,00 mil. USD, fără schimbări semnificative, fiind acordate, în cea mai mare parte, nerezidenților de către societăți nefinanciare și gospodăriile populației (88,4 la sută din total), pe termen lung.

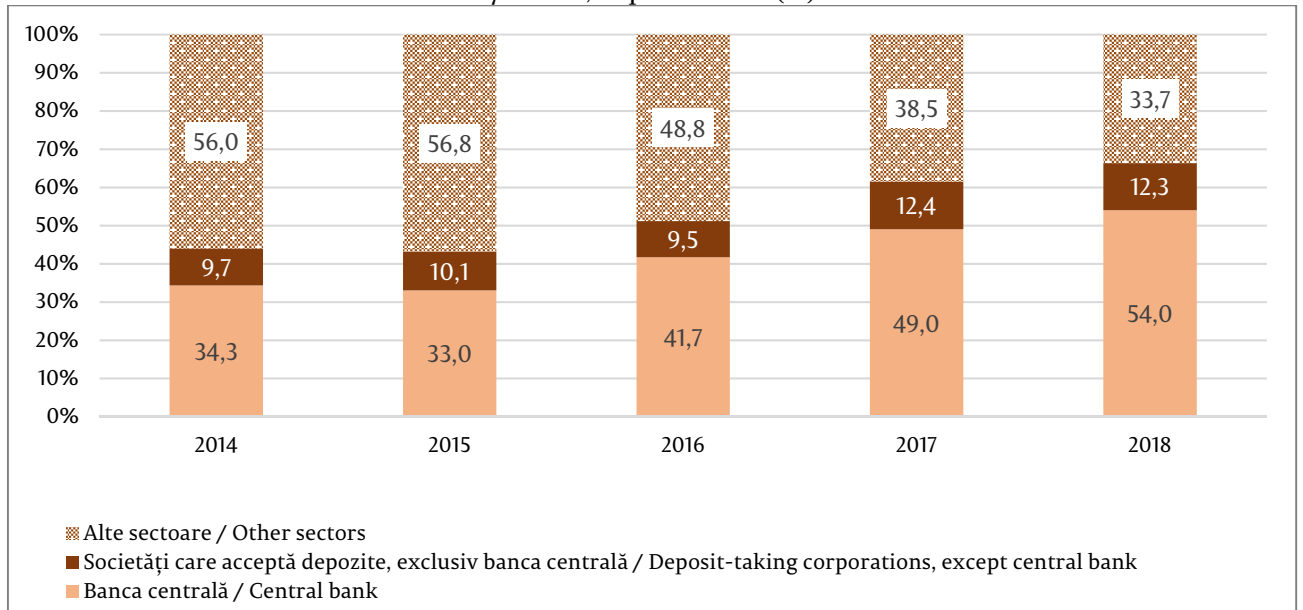
Stocul activelor sub formă de *investiții directe* a însumat 299,93 mil. USD, cu 16,0 la sută peste nivelul anului 2017.

Activele sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* au înregistrat un stoc de 10,65 mil. USD (+18,7 la sută).

**b) Structura activelor financiare externe pe sectoare instituționale
Composition of external financial assets by institutional sectors**

Structura pe *sectoare instituționale* a activelor financiare externe ale țării, la situația din 31.12.2018, arată că ponderea majoritară continuă să fie deținută de *BNM* (54,0 la sută), urmată de *alte sectoare* (33,7 la sută) și de sectorul *societăți care acceptă depozite* (12,3 la sută). Stocul activelor financiare ale băncii centrale a înregistrat o creștere de 6,8 la sută, iar cele ale sectoarelor *societăți care acceptă depozite și alte sectoare* au înregistrat diminuări cu 4,0 și 15,3 la sută, respectiv.

Diagrama 44. Structura sectorială a activelor financiare externe, la sfârșitul perioadei (%)
Structure of external financial assets by sector, at period-end (%)

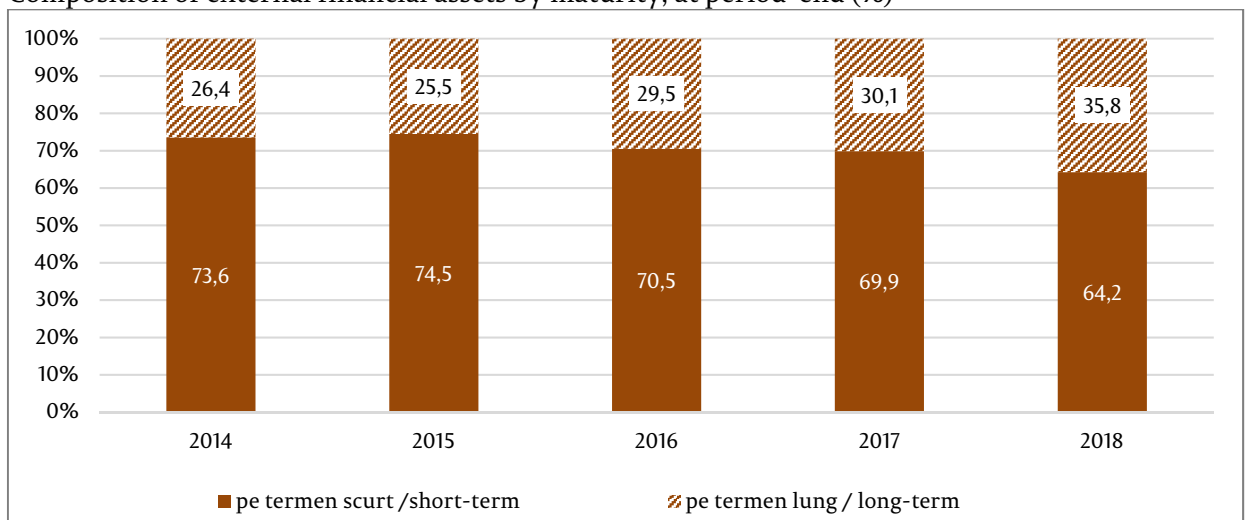

c) Structura activelor financiare externe pe scadențe
Composition of external financial assets by maturity

Structura activelor financiare pe scadențe (diagrama 45) relevă faptul că ponderea cea mai importantă în totalul *creanțelor* au continuat să o dețină cele *pe termen scurt* (64,2 la sută), deși acestea au fost în descreștere cu 10,9 la sută. Activele financiare externe *pe termen scurt* sunt alcătuite, în mare parte, din alte investiții – 58,5 la sută – și din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt) – 40,7 la sută.

Creanțele *pe termen lung*, cu o pondere de 35,8 la sută în total, au fost în creștere cu 15,1 la sută față de finele anului 2017. Activele oficiale de rezervă (titluri de valoare pe termen lung, DST și poziția de rezervă la FMI), cu un stoc de 1 546,27 mil. USD, dețin 78,0 la sută din totalul activelor pe termen lung, urmate de investițiile directe peste hotare (13,9 la sută), alte investiții (7,8 la sută) și de investițiile de portofoliu (0,3 la sută).

Diagrama 45. Structura activelor financiare externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)
Composition of external financial assets by maturity, at period-end (%)

5.2. Structura pasivelor externe

Composition of external liabilities

Stocul *pasivelor externe*, la 31 decembrie 2018, a însumat 9 742,28 mil. USD, în creștere cu 8,8 la sută comparativ cu finele anului 2017. Majorarea stocului de pasive a fost influențată de fluxul pozitiv înregistrat în balanța de plăți (844,62 mil. USD), de modificările de preț (186,53 mil. USD), iar fluctuația ratelor de schimb (-144,40 mil. USD) și alte schimbări (-101,13 mil. USD) au diminuat stocul pasivelor externe.

a) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale

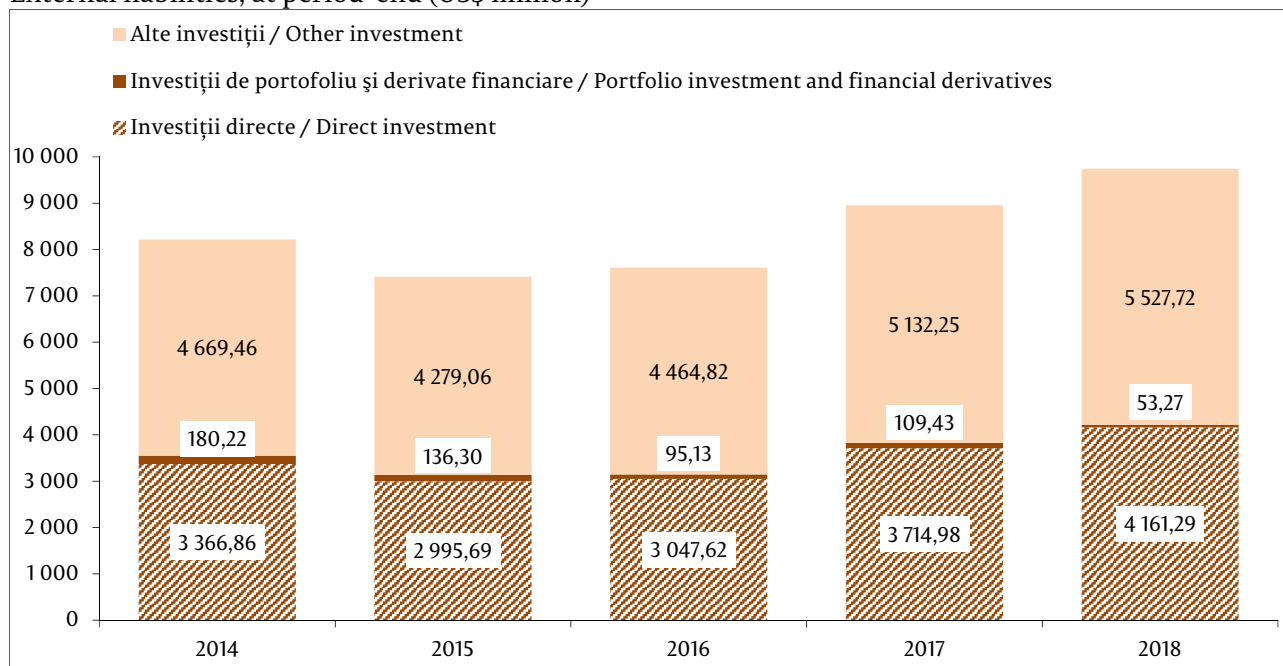
Composition of external liabilities by functional categories

Structura pasivelor externe pe categorii funcționale s-a menținut în configurația anului 2017 (diagrama 46).

În structura *pasivelor externe*, au predominat alte investiții cu o pondere de 56,7 la sută (în descreștere cu 0,6 p. p. comparativ cu finele anului 2017), urmate de investițiile directe (42,7 la sută, în creștere cu 1,2 p. p.), investițiile de portofoliu cu derivatele financiare deținând o pondere de 0,5 la sută (-0,8 p. p.).

Diagrama 46. Pasivele externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

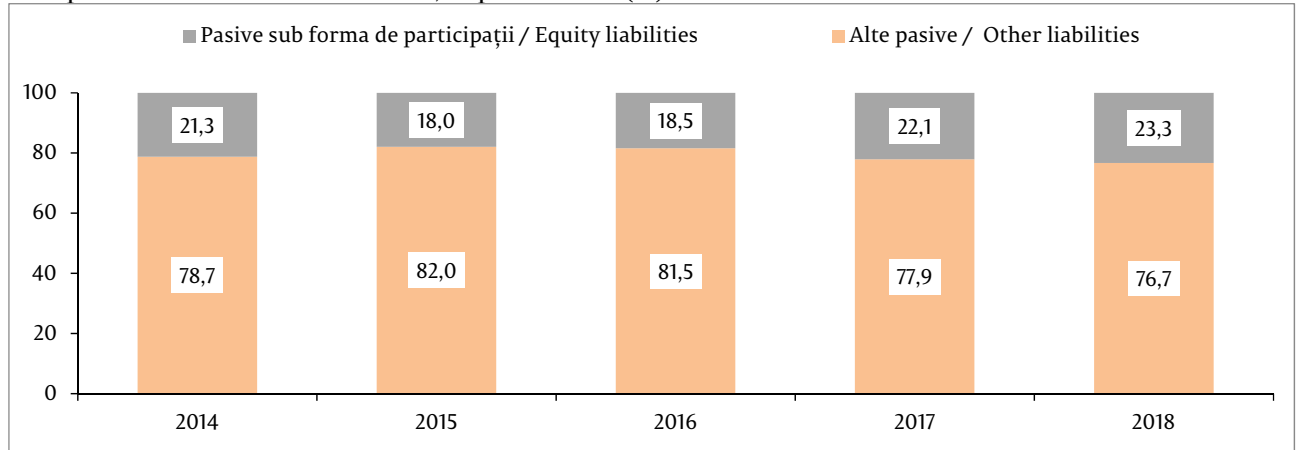
External liabilities, at period-end (US\$ million)

Ponderea pasivelor sub formă de participații la capital și acțiuni (atât din cadrul investițiilor directe, cât și din cadrul investițiilor de portofoliu) a constituit 23,3 la sută din stocul total, cea mai mare parte a pasivelor (76,7 la sută), cu excepția derivatelor financiare, revenind celor generatoare de datorie (diagrama 47).

Diagrama 47. Structura pasivelor externe, la sfârșitul perioadei (%)

Composition of external liabilities, at period-end (%)

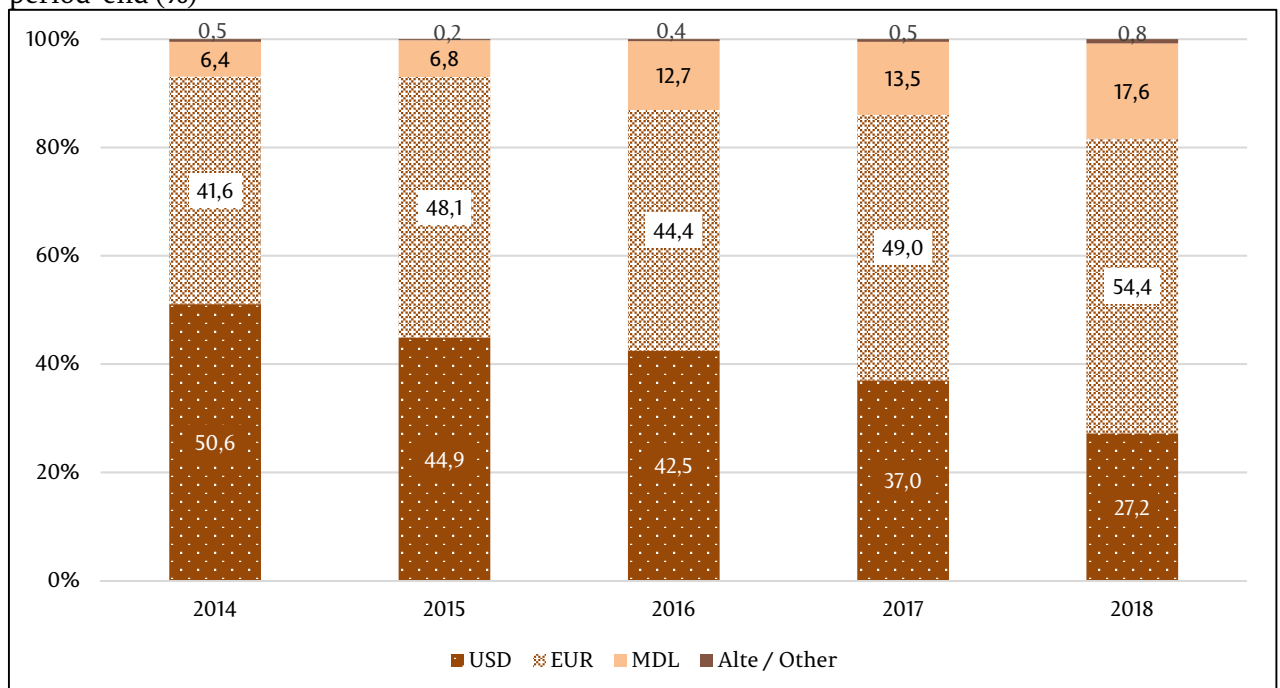

Componenta cu ponderea majoritară (56,7 la sută) în pasivele externe ale țării – *alte investiții* – a constituit 5 527,72 mil. USD la 31.12.2018, în creștere cu 7,7 la sută de la începutul anului. Alte investiții au constat în proporție de 61,8 la sută din împrumuturi, 30,2 la sută – credite comerciale și avansuri, 3,0 la sută – alocări de DST și câte 2,5 la sută – alte pasive și numerar și depozite. Comparativ cu finele anului 2017 a crescut cu 32,8 la sută stocul de credite comerciale și s-a diminuat: stocul de numerar și depozite – cu 15,2 la sută, stocul de alte pasive – cu 6,2 la sută și stocul de alocări de DST – cu 2,4 la sută.

La finele anului 2018, stocul pasivelor sub formă de *numerar și depozite* al băncilor licențiate a fost, predominant, în euro, cu o pondere de 54,4 la sută, în creștere comparativ cu finele anului 2017 cu 5,4 p.p. Stocul în dolari SUA a scăzut până la 27,2 la sută față de 37,0 la sută la sfârșitul anului precedent. Stocul în lei moldovenești a crescut de la 13,5 la sută până la 17,6 la sută (diagrama 48).

Diagrama 48. Structura valutară a pasivelor externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate, la sfârșitul perioadei (%)

Currency composition of external liabilities of currency and deposits held by authorized banks, at period-end (%)

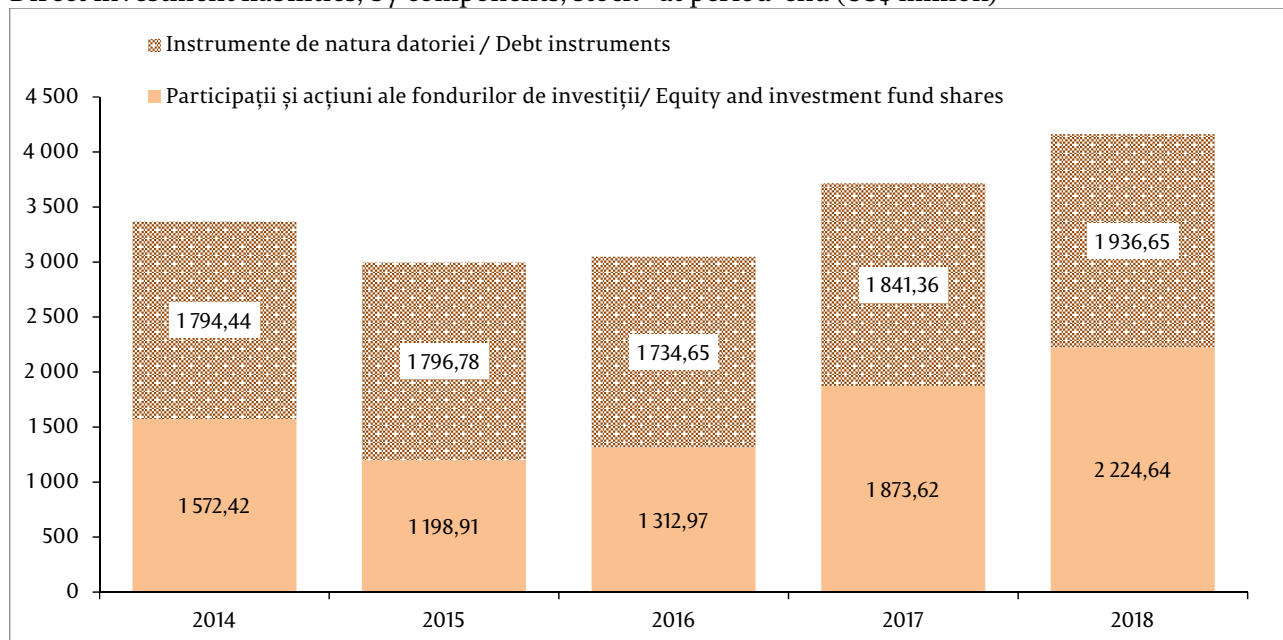

Stocul total de pasive sub formă de *investiții directe* la 31.12.2018 a fost evaluat la 4 161,29 mil. USD (în creștere cu 12,0 la sută față de 31.12.2017). Creșterea stocului a rezultat din intrările efective nete de investiții directe de 309,20 mil. USD și majorarea prețurilor acțiunilor – cu 189,34 mil. USD. Evoluția ratelor de schimb ale valutilor originale față de dolarul SUA a influențat stocul în sensul diminuării cu 13,48 mil. USD, iar alte modificări – cu 38,75 mil. USD.

Ponderele participațiilor și acțiunilor fondurilor de investiții în stocul total de pasive sub formă de investiții directe este ușor superioară comparativ cu cea a instrumentelor de natura datoriei (53,5 la sută, față de 46,5 la sută) (diagrama 49). Componenta instrumentelor de natura datoriei este mixtă: 1 175,51 mil. USD reprezintă stocul împrumuturilor primite de la investitorii străini direcți, 575,50 mil. USD este stocul altor datorii față de investitorii străini direcți și 185,64 mil. USD reprezintă datoriile sub formă de credite comerciale față de investitorii străini direcți.

Diagrama 49. Investițiile directe, pasive, pe componente, stoc* la sfârșitul perioadei (mil. USD)

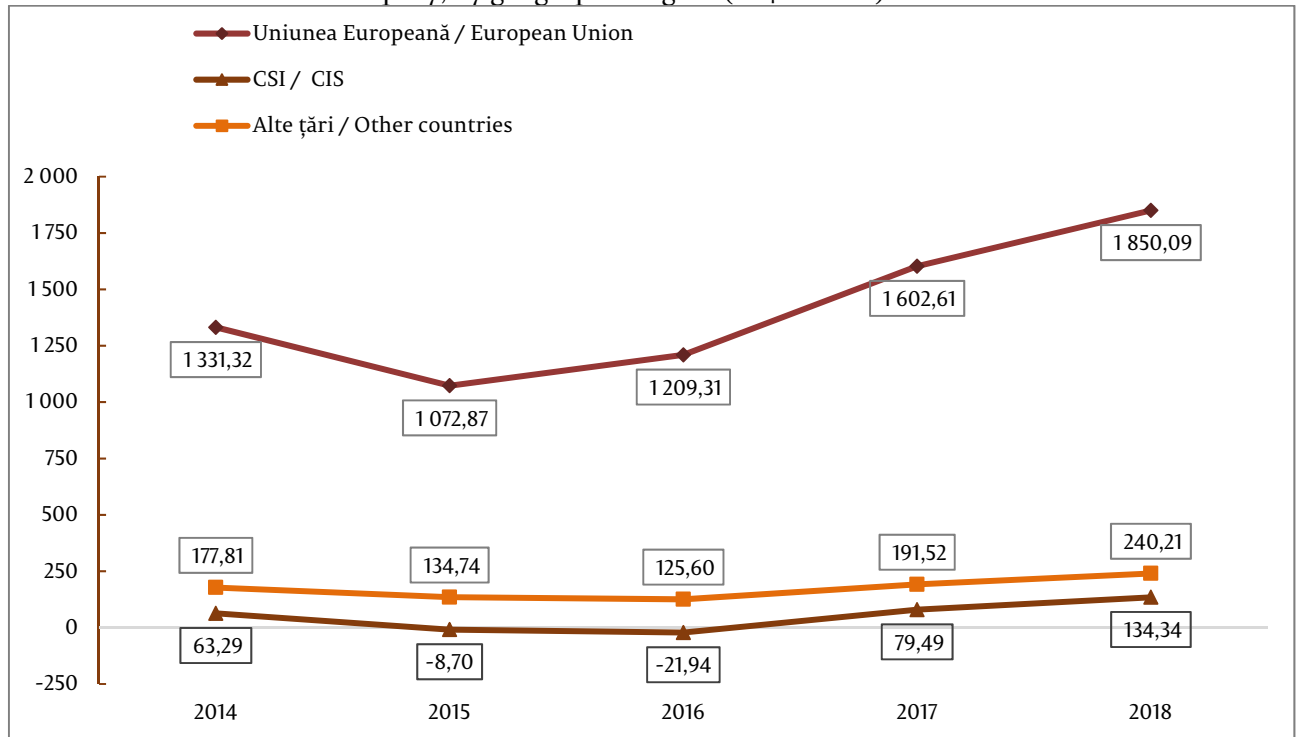
Direct investment liabilities, by components, stock* at period-end (US\$ million)

* stocuri calculate conform valorii de bilanț / *stocks calculated according to the own funds at book value method

În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoritară – 83,2 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 6,0 la sută din totalul capitalului acumulat, cei proveniți din alte țări au deținut investiții în proporție de 10,8 la sută (diagrama 50).

Diagrama 50. Stocul investițiilor directe*, capital propriu, pe zone geografice (mil. USD)
Direct investments stock* - equity, by geographic region (US\$ million)

* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit / * stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de pasive de investiții directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, în dinamică pe principalele țări, este reflectată în diagramele 51 și 52.

Diagrama 51. Stocul investițiilor directe*, capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Societăți care acceptă depozite

Direct investment liabilities stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Deposit-taking corporations

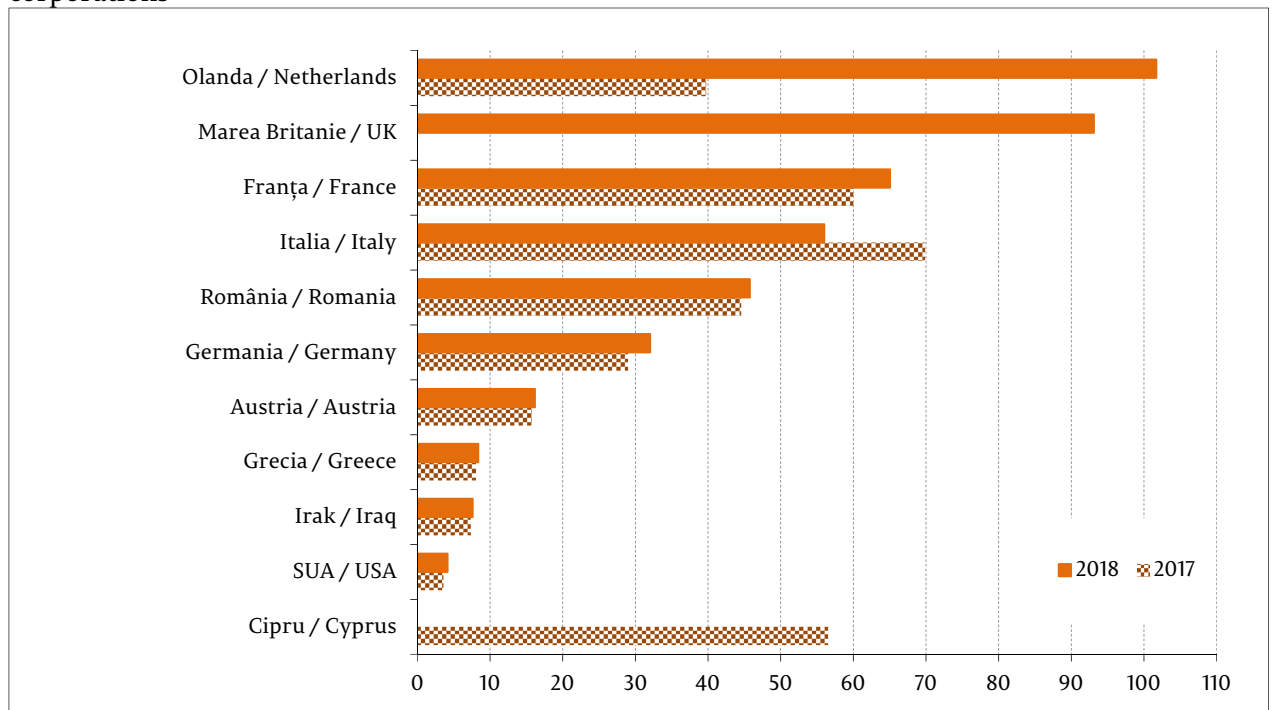
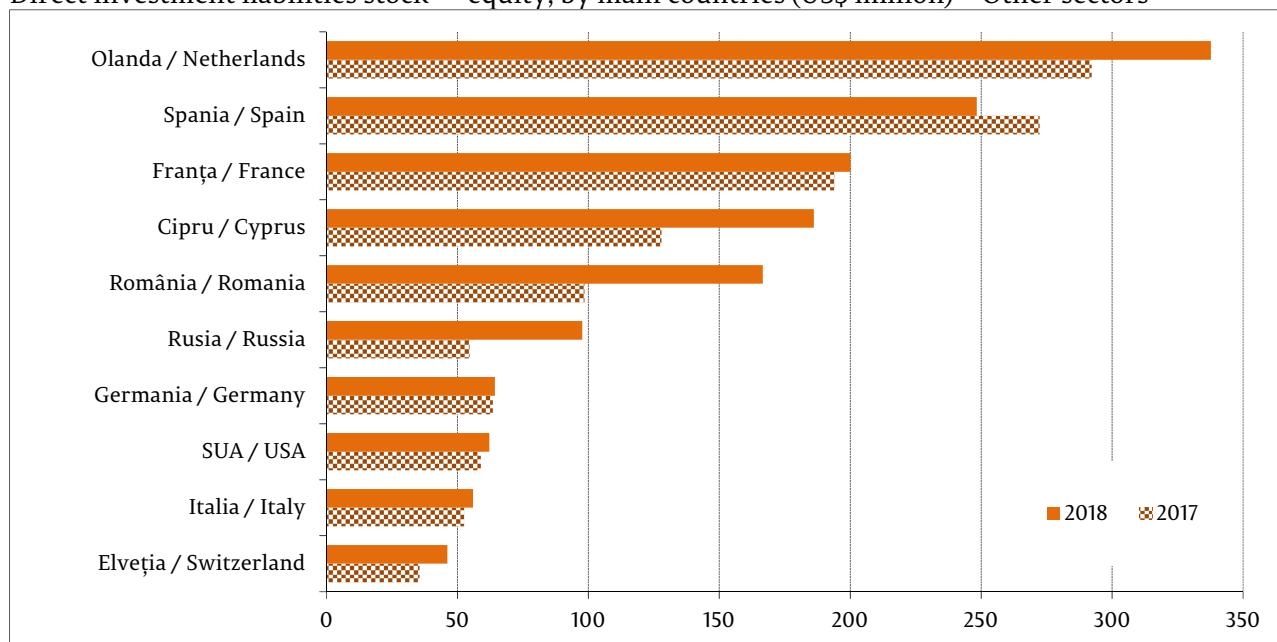

Diagrama 52. Stocul investițiilor directe*, capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Alte sectoare

Direct investment liabilities stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Other sectors

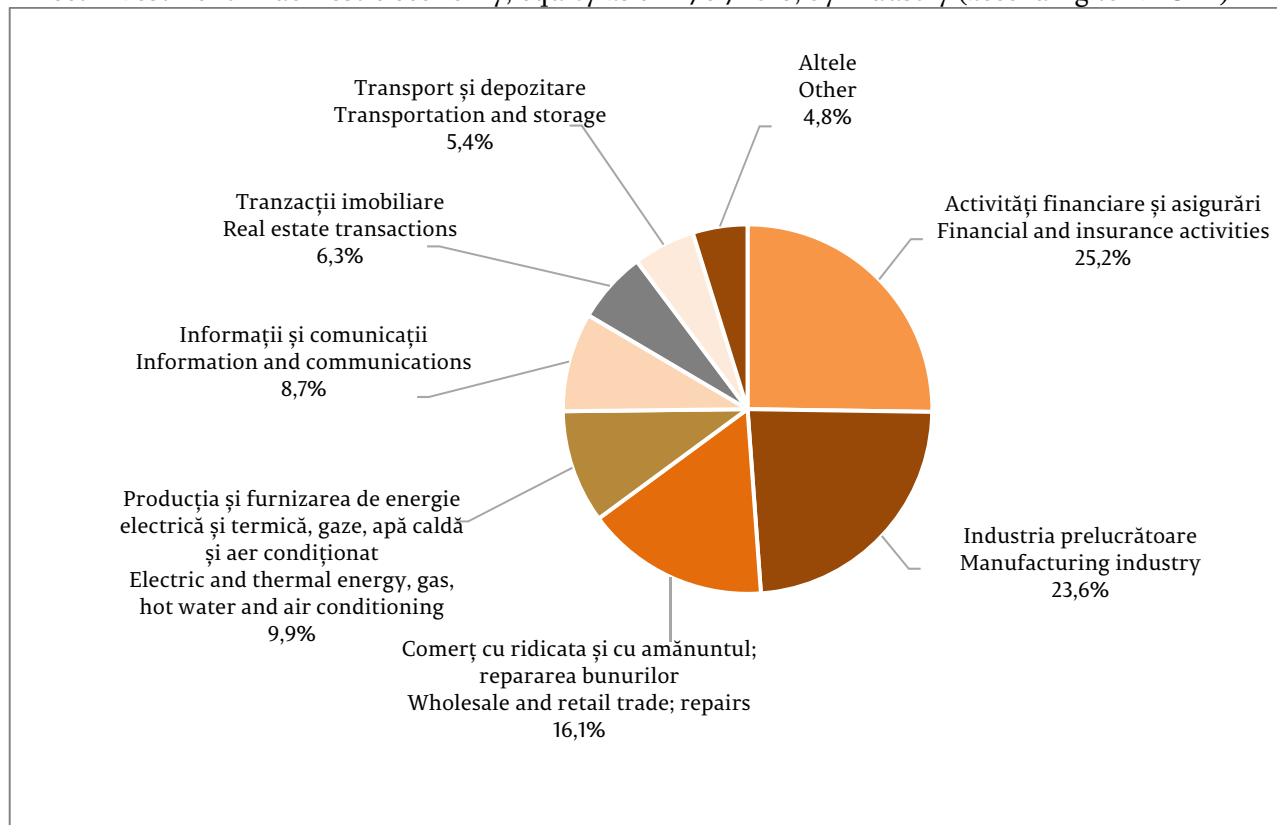

* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit / * stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de investiții directe sub formă de participații, pe activități economice, este reflectată în diagrama 53.

Diagrama 53. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 31.12.2018, pe activități economice (conform CAEM 2)

Direct investment in domestic economy, equity as of 12/31/2018, by industry (according to NACE 2)

Notă: Date estimate / Note: Estimated data

Stocul pasivelor sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* a aparținut în proporție de 60,7 la sută societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală. 92,6 la sută din acesta este reprezentat de participațiile sub 10 la sută ale nerezidenților în capitalul propriu al entităților economice din Moldova.

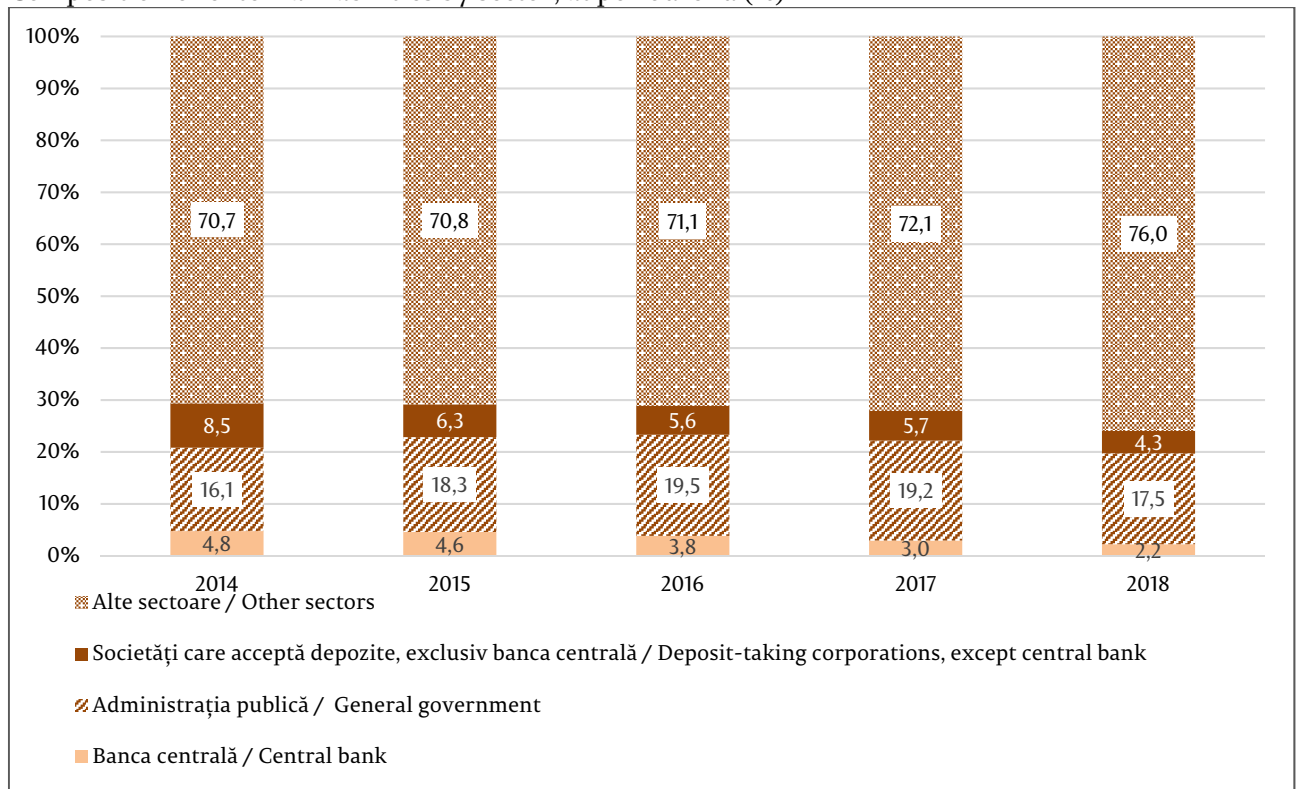
b) Structura pasivelor externe pe sectoare instituționale Composition of external liabilities by institutional sectors

Structura pe *sectoare instituționale* a pasivelor externe ale țării, la situația din 31.12.2018, nu s-a schimbat esențial față de anul 2017 (diagrama 54).

La 31.12.2018, ponderea majoritară în pasivele externe (76,0 la sută) a fost deținută în continuare de *alte sectoare*, sectorului *administrației publice* și sectorului *societăților care acceptă depozite* le-a revenit 17,5 și 4,3 la sută, respectiv, iar *BNM* – 2,2 la sută. Comparativ cu finele anului 2017, angajamentele externe ale sectorului *administrația publică* au scăzut cu 0,9 la sută, ale *băncii centrale* – cu 17,6 la sută, ale sectorului *societăți care acceptă depozite* – cu 18,6 la sută, iar angajamentele *altor sectoare* au crescut cu 14,6 la sută.

Diagrama 54. Structura sectorială a pasivelor externe, la sfârșitul perioadei (%)

Composition of external liabilities by sector, at period-end (%)

c) Structura pasivelor externe pe scadențe

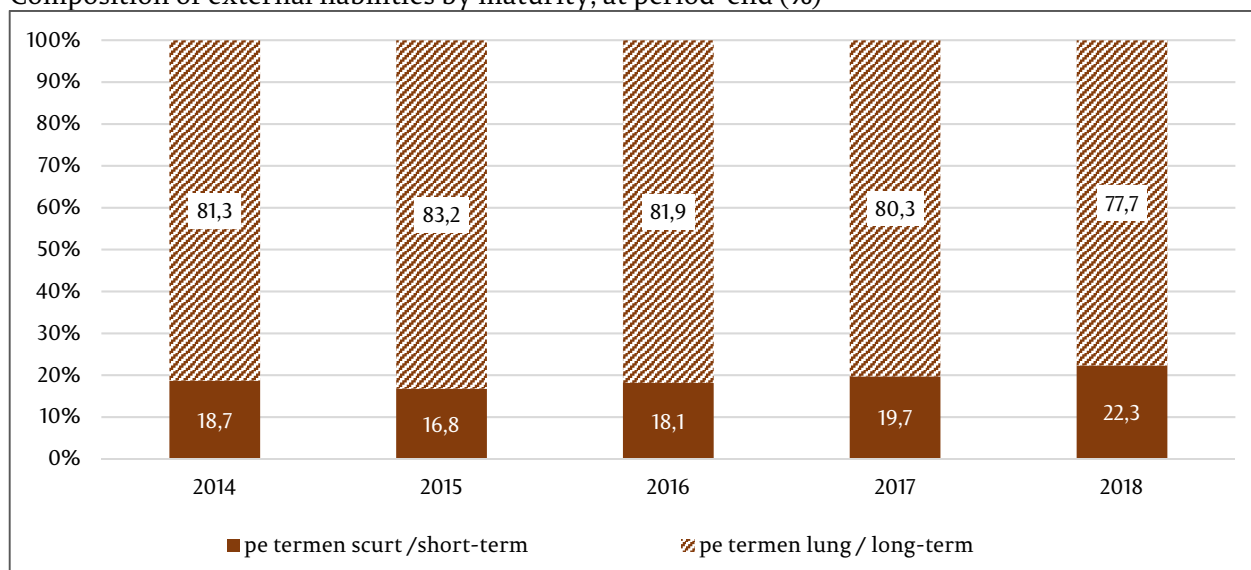
Composition of external liabilities by maturity

În ceea ce privește structura pe scadențe (diagrama 53), ponderea principală în totalul pasivelor externe o dețin angajamentele *pe termen lung* cu 77,7 la sută, iar celor *pe termen scurt* le revine 22,3 la sută. Stocurile pasivelor pe termen lung și pe termen scurt au crescut cu 5,3 și 23,0 la sută, respectiv.

Angajamentele, atât cele pe termen lung, cât și cele pe termen scurt, sunt reprezentate, în principal, de alte investiții (47,0 și 90,8 la sută, respectiv) și de investițiile directe (52,4 și 9,0 la sută, respectiv).

Diagrama 55. Structura pasivelor externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)

Composition of external liabilities by maturity, at period-end (%)

VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2018

Coordinated Direct Investment Survey as of 31.12.2018

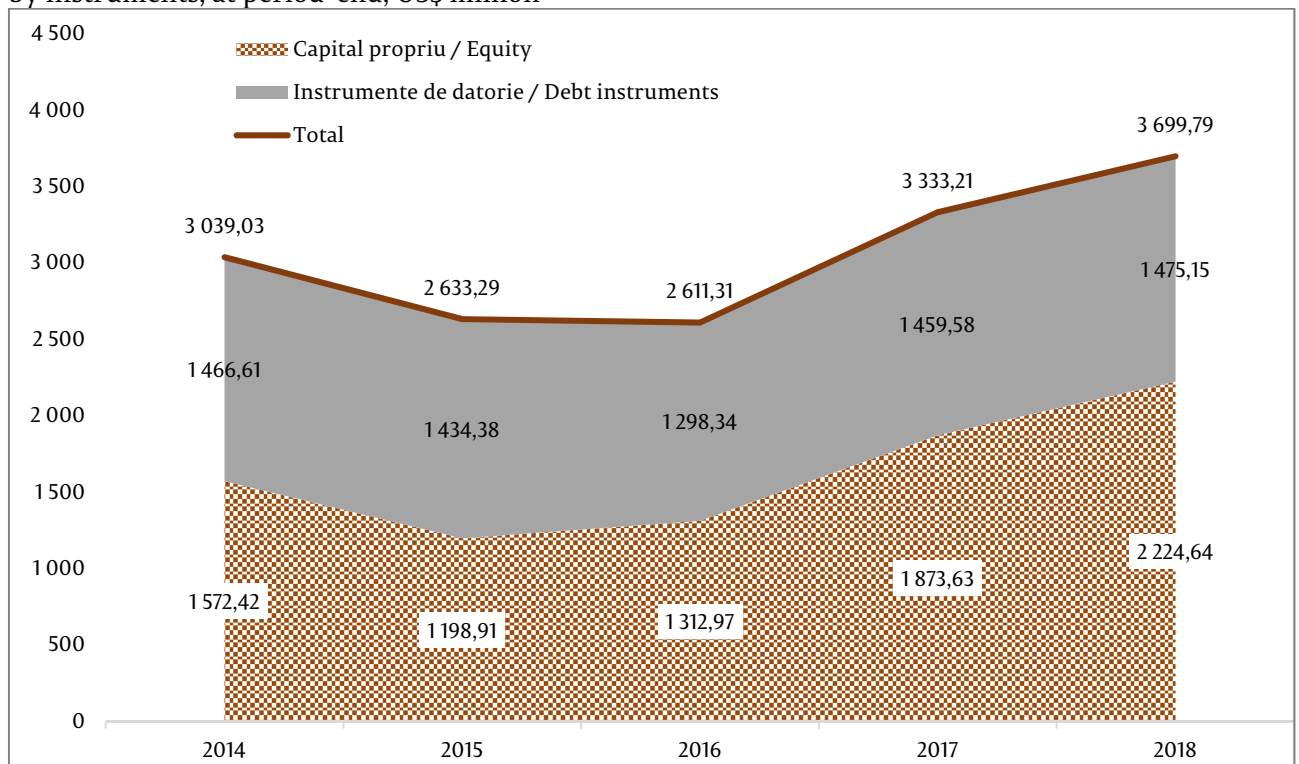
Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe⁶ este un proiect de colectare a datelor statistice la nivel global, lansat în anul 2009 de către FMI. În Republica Moldova, anual, la sondaj participă circa 3700 de întreprinderi, inclusiv băncile licențiate, alte societăți financiare și societățile nefinanciare. Atât pentru investițiile sub formă de participații la capital și acțiuni, cât și pentru cele sub formă de instrumente de datorie (împrumuturi, credite comerciale și alte angajamente), se utilizează principiul “valorii de bilanț”. Distribuția geografică a investițiilor directe este reflectată conform țării investitorului nemijlocit.

Spre deosebire de statistica investițiilor directe din Poziția investițională internațională, prezentată conform principiului active/pasive, statistica CDIS este reflectată conform principiului direcțional (în economia națională/peste hotare), ceea ce constituie principalul motiv al diferențelor.

Conform datelor CDIS, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2018 s-a majorat cu 11,0 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2017 și a constituit 3699,79 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 60,1 la sută (2224,64 mil. USD, +18,7 la sută față de sfârșitul anului 2017), restul revenind instrumentelor de datorie (1475,15 mil. USD, +1,1 la sută) (diagrama 56).

Diagrama 56. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe instrumente, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by instruments, at period-end, US\$ million

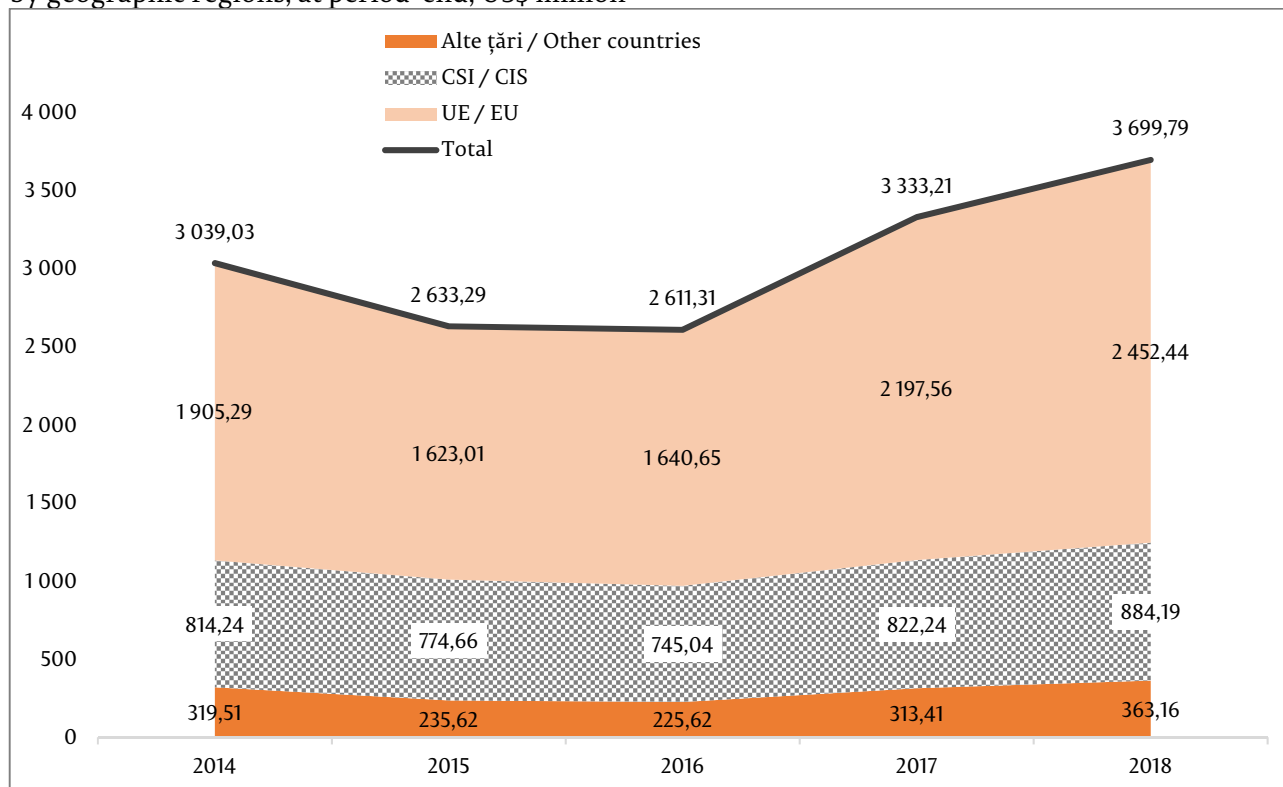

⁶ Mai multe detalii privind modul de producere a statisticii CDIS se găsesc aici: <http://bnm.md/ro/content/cdis-metadata>

Din punctul de vedere al distribuției pe zone geografice a stocului de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din UE le-au revenit 66,3 la sută din total (2452,44 mil. USD, +11,6 la sută față de anul 2017) (diagrama 57). Investitorilor din CSI le-au revenit 23,9 la sută din total (884,19 mil. USD, +7,5 la sută), iar celor din alte țări – 9,8 la sută din total (363,16 mil. USD, +15,9 la sută față de anul 2017).

Diagrama 57. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe zone geografice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by geographic regions, at period-end, US\$ million

Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile.

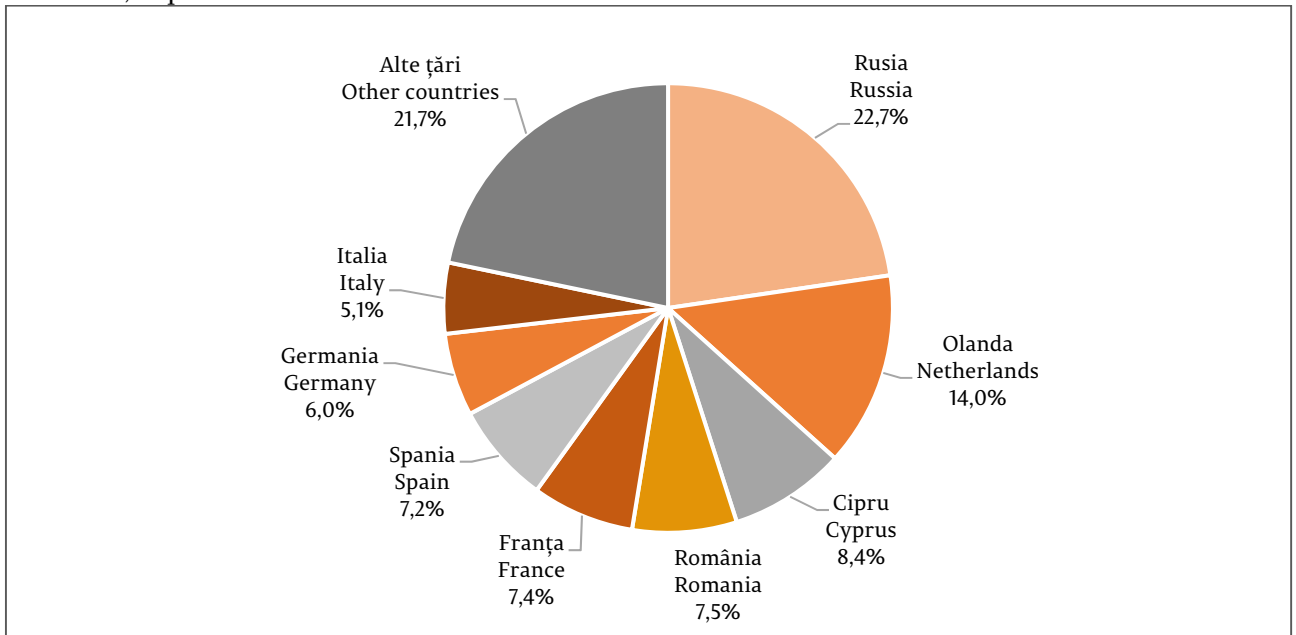
Note: Data include both equity and debt.

Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere – 22,7 la sută din stocul total – îi revine Federației Ruse, urmată de Olanda cu 14,0 la sută, Cipru cu 8,4 la sută și România cu 7,5 la sută (diagrama 58).

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele categorii ale activităților economice (CAEM2), la sfârșitul anului 2018, cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 26,5 la sută, urmată de industriei prelucrătoare – 21,1 la sută și de activitățile financiare și asigurări cu 15,2 la sută (diagrama 59).

Diagrama 58. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe țări, la sfârșitul perioadei

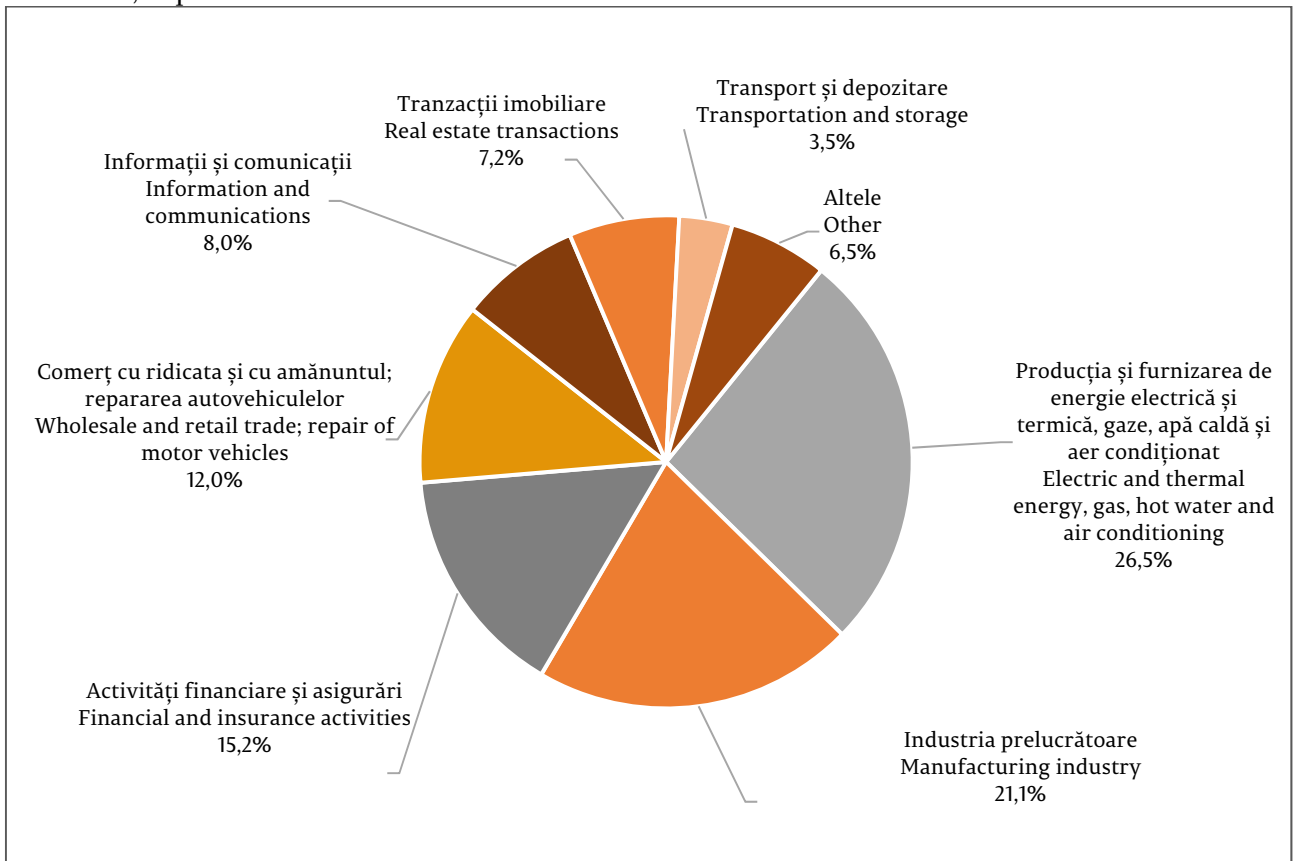
Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by countries, at period-end

Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile.
Note: Data include both equity and debt.

Diagrama 59. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe activități economice, la sfârșitul perioadei

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by industries, at period-end

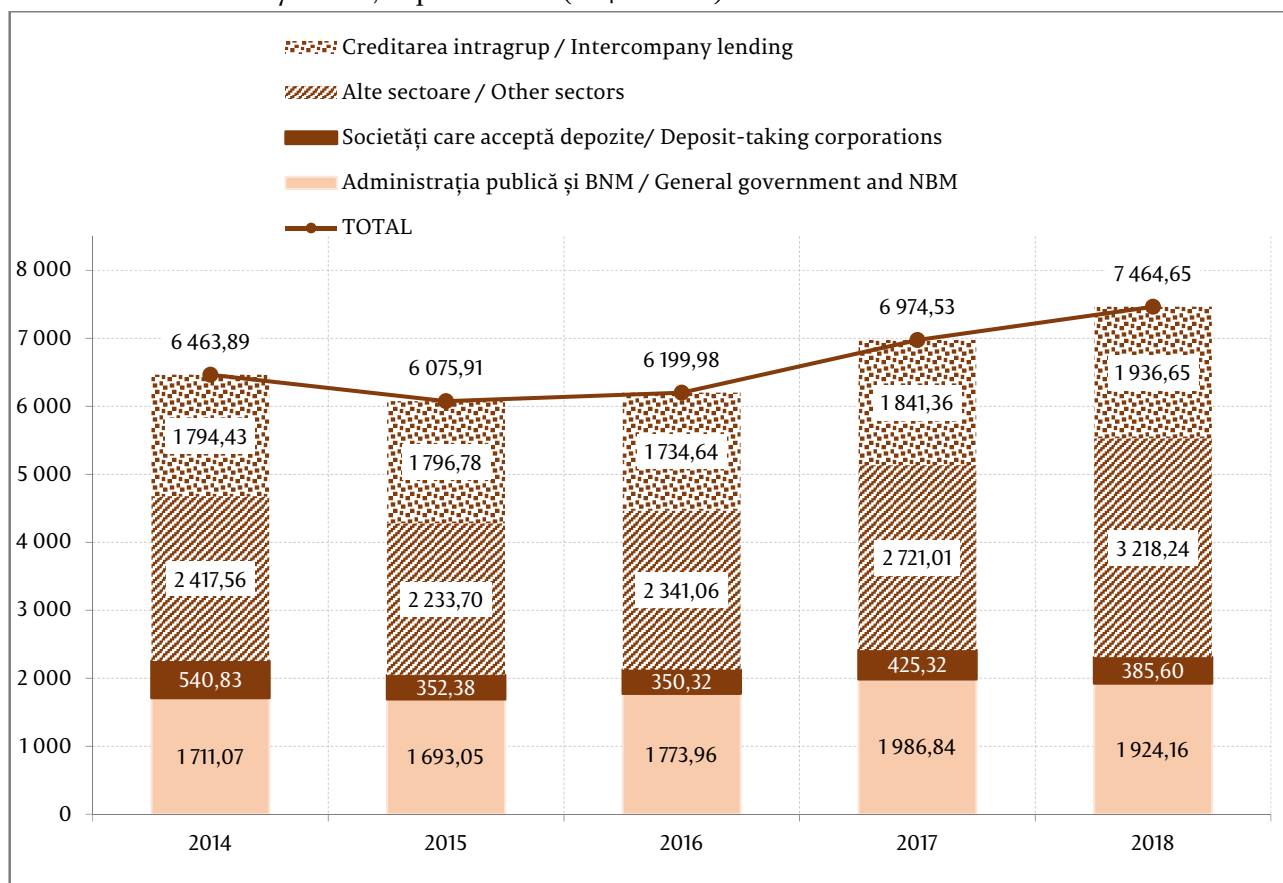
VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2018

EXTERNAL DEBT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA AS OF 12/31/2018

7.1. Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale Gross external debt of all institutional sectors

La sfârșitul anului 2018, datoria externă brută a Republicii Moldova a constituit 7 464,65 mil. USD, înregistrând o creștere de 7,0 la sută față de sfârșitul anului 2017 (diagrama 60).

Diagrama 60. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)
Gross external debt by sector, at period-end (US\$ million)

Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale relevă că cea mai mare parte a acesteia a revenit societăților nefinanciare – 40,4 la sută din total (+3,8 p.p. comparativ cu perioada anterioară) urmate de creditarea intragrup în cadrul investițiilor directe (25,9 la sută) și de administrația publică (22,9 la sută) (diagrama 61).

Pe parcursul anului 2018, datoria pe termen lung a crescut cu 1,6 la sută, iar datoria cu scadența de până la 1 an – cu 23,1 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2017 (diagrama 62).

Diagrama 61. Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale, la 31.12.2018 (%)
Structure of gross external debt by institutional sectors as of 31.12.2018 (%)

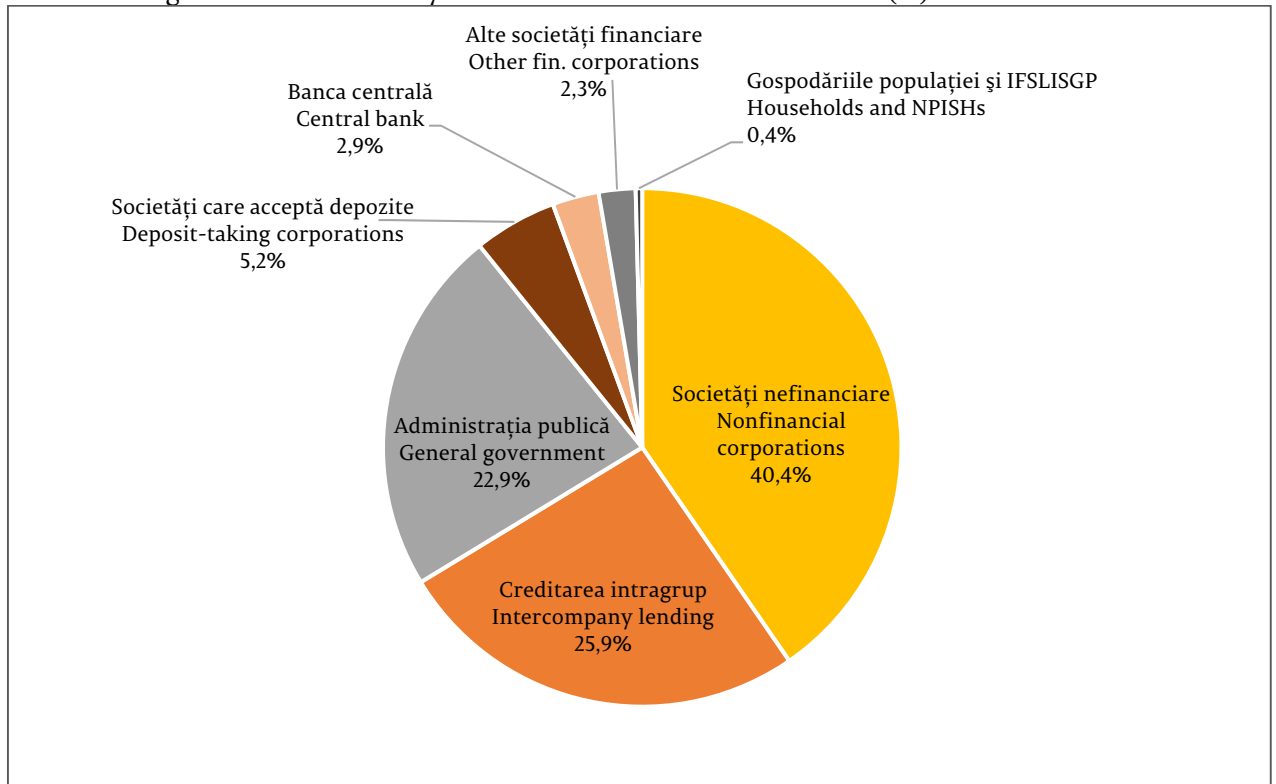
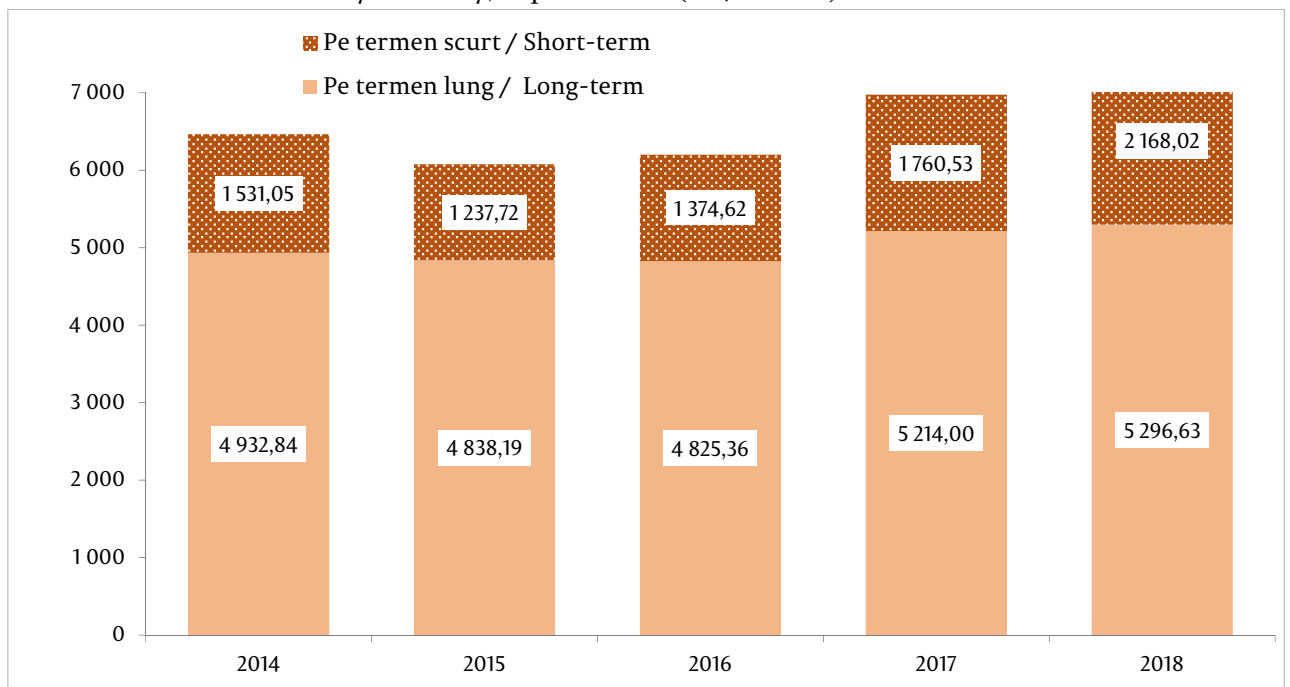

Diagrama 62. Structura datoriei externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)
Structure of external debt by maturity, at period-end (US\$ million)

Structura datoriei externe pe termen lung și a celei pe termen scurt pe tipuri de angajamente este prezentată în diagramele 63-64.

Diagrama 63. Structura datoriei externe pe termen lung, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2018

Structure of long-term external debt by type of liability, as of 31.12.2018

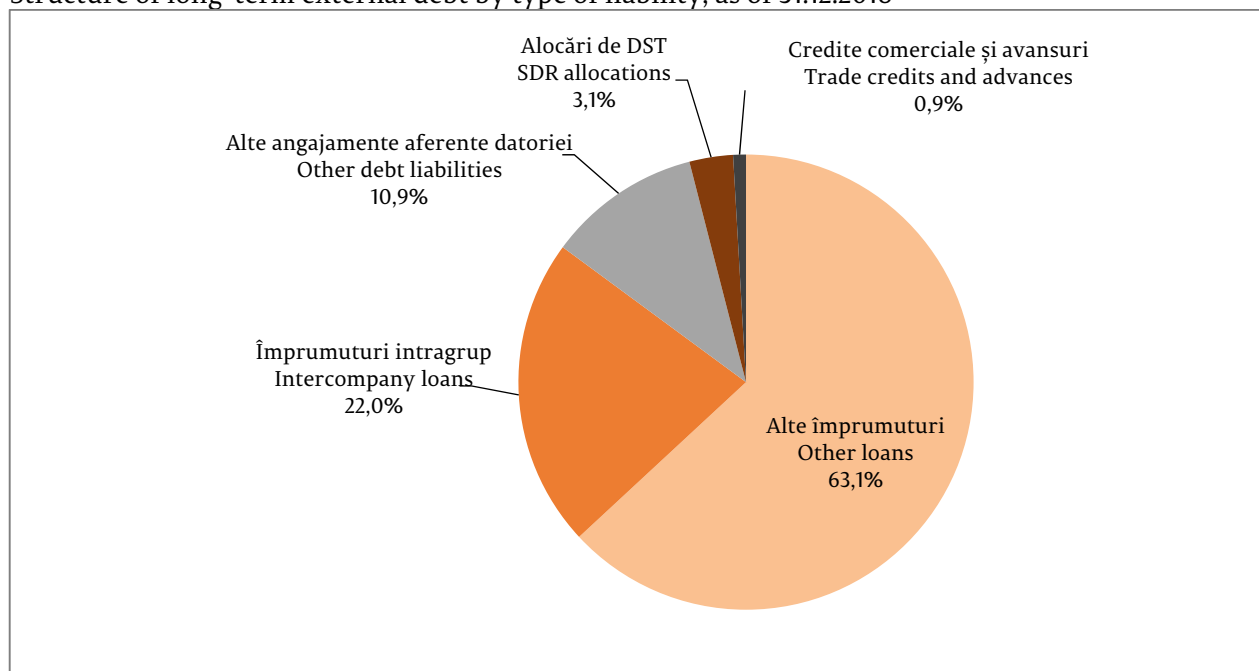
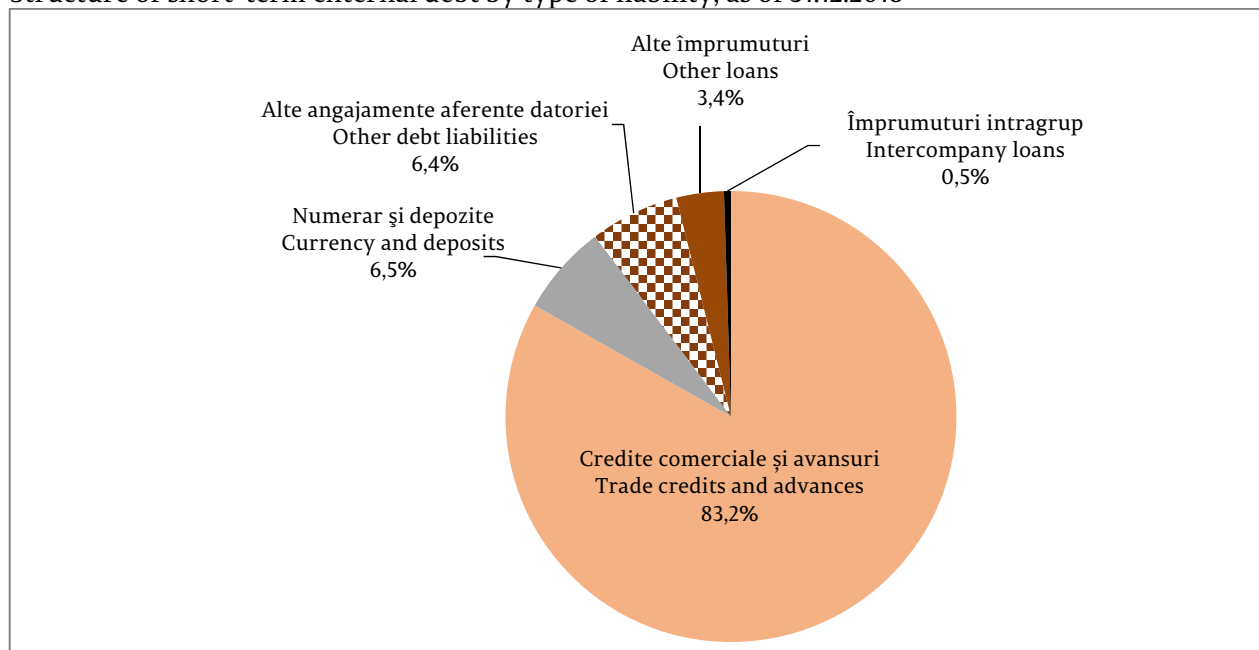

Diagrama 64. Structura datoriei externe pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2018

Structure of short-term external debt by type of liability, as of 31.12.2018

În anul 2018, în structura pe valute a datoriei externe publice și public garantate ponderea majoritară a fost deținută de angajamentele în DST, reprezentând 59,3 la sută, urmate de angajamentele în euro – 28,8 la sută. În cadrul datoriei private negarantate au predominat angajamentele în dolari SUA cu o pondere de 54,7 la sută, urmate de cele în euro – 41,5 la sută (diagrama 65).

Diagrama 65. Structura datoriei externe, pe valute, la 31.12.2018

Structure of external debt by currencies as of 31.12.2018

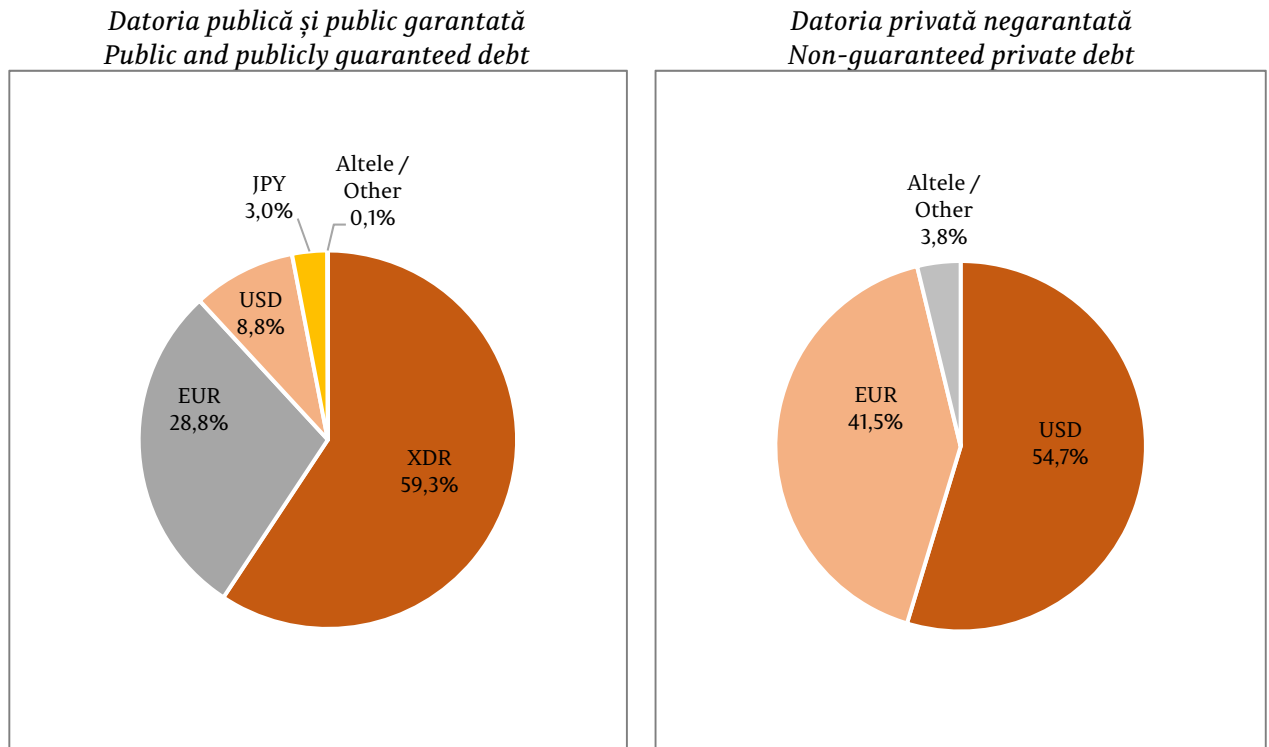
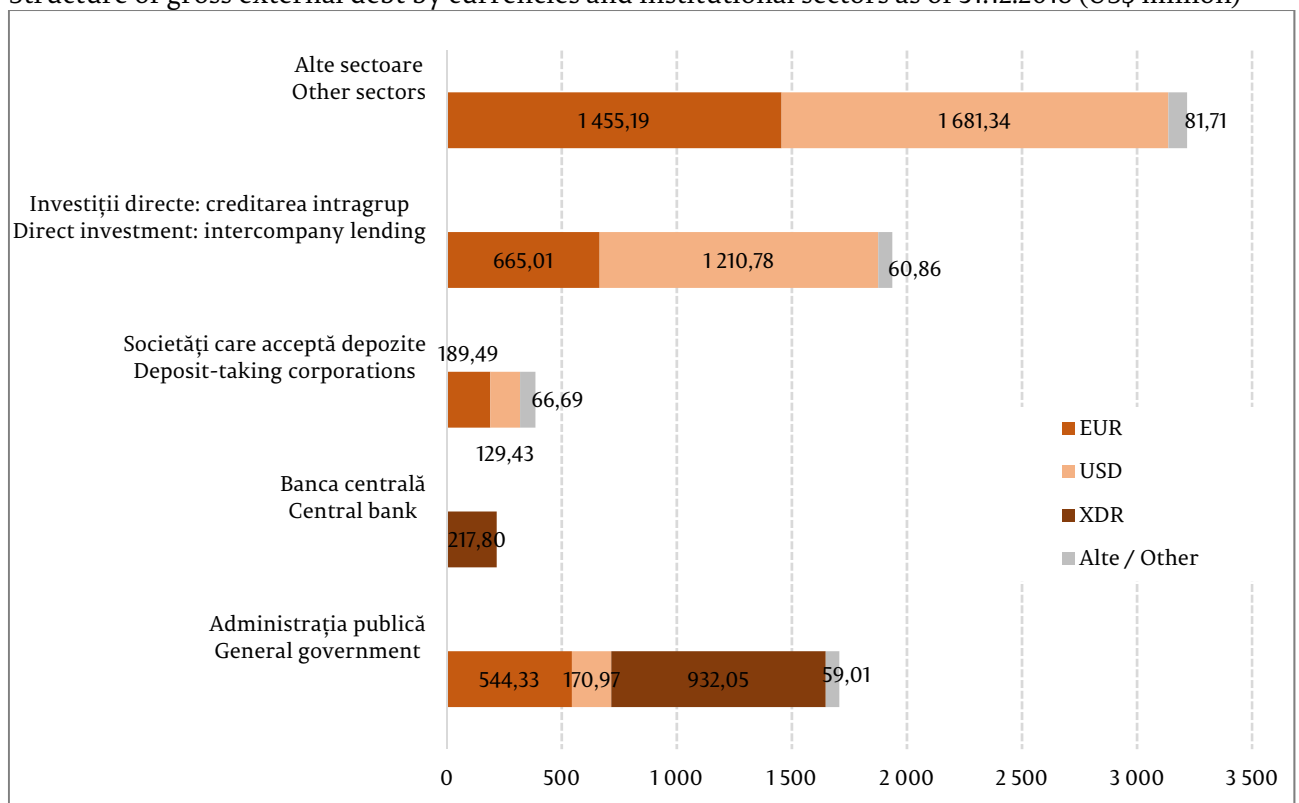

Diagrama 66. Structura datoriei externe, pe valute, prezentare pe sectoare instituționale, la 31.12.2018 (mil. USD)

Structure of gross external debt by currencies and institutional sectors as of 31.12.2018 (US\$ million)

Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu a constituit 4 756,02 mil. USD, ceea ce reprezintă 63,7 la sută din datoria externă la sfârșitul anului 2018. Din aceasta, 40,8 la sută constituie datoria sectorului public și 59,2 la sută revin sectorului privat.

Pe parcursul anului 2018, Republica Moldova a beneficiat de sprijinul financiar din partea instituțiilor internaționale și a altor state, astfel Guvernul Republicii Moldova a contractat împrumuturi în valoare de 144,82 mil. USD (tabelul 13).

Tabelul 13. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, detalii suplimentare (mil. USD)

External debt in the form of loans, SDR allocations, and portfolio investment – details (US\$ million)

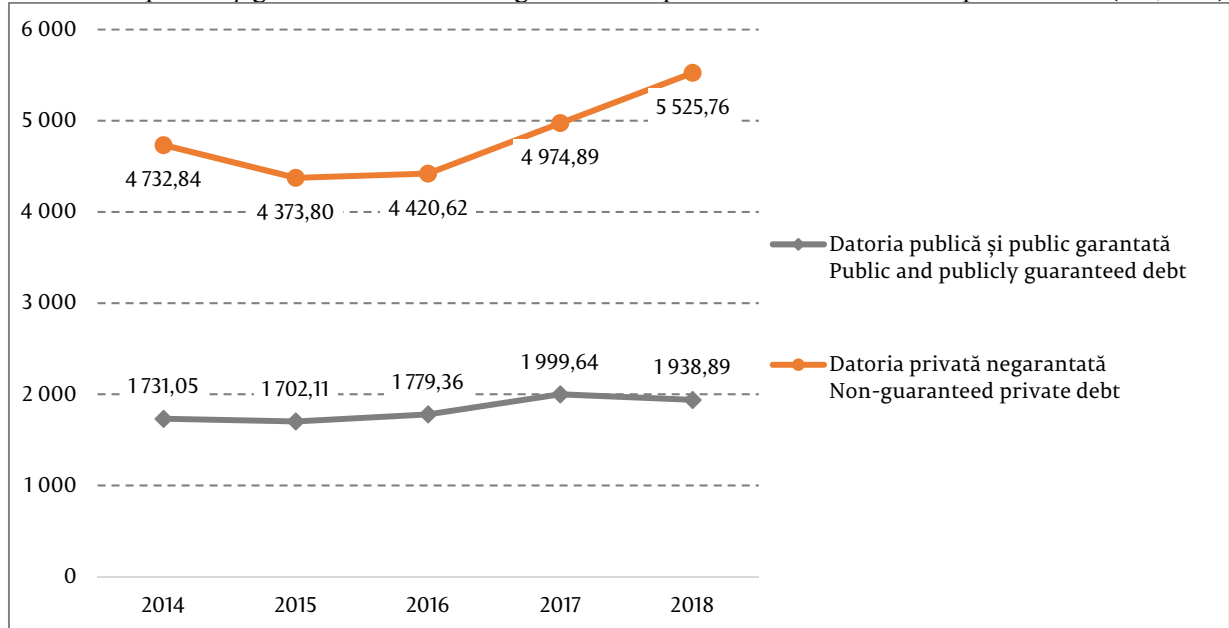
	Stoc la / Stock as of 31.12.2017	Intrări / Inflow	Plăți reale de principal / Actual principal payments	Alte modificări/ Other changes	Fluctuația ratei de schimb / Exchange rate changes	Stoc la / Stock as of 31.12.2018
Banca centrală / Central bank	264,29	20,37	-61,86		-5,00	217,80
credite multilaterale multilateral loans	264,29	20,37	-61,86		-5,00	217,80
Datoria de stat directă Direct governmental debt	1 701,55	144,82	-112,57		-44,56	1 689,24
credite multilaterale și alocările de DST multilateral loans and SDR allocations	1 345,81	144,43	-59,35		-37,53	1 393,36
credite bilaterale bilateral loans	354,86	0,39	-52,57		-7,04	295,64
altele / other	0,88		-0,65		0,01	0,24
Datoria UAT / Debt of ATU	21,00		-3,14		-0,74	17,12
credite multilaterale multilateral loans	20,82		-3,06		-0,73	17,03
de la alți creditori / from other creditors	0,18		-0,08		-0,01	0,09
Datoria corporațiilor publice Debt of public corporations	12,80	4,04	-1,48		-0,63	14,73
credite multilaterale multilateral loans	12,80	3,34	-1,48		-0,62	14,04
de la alți creditori / from other creditors		0,70			-0,01	0,69
Datoria privată negarantată de stat Non-guaranteed private debt	2 695,70	480,80	-308,20	-12,68	-38,49	2 817,13
credite multilaterale multilateral loans	159,27	47,11	-45,18	-8,13	-8,26	144,81
de la alți creditori / from other creditors	2 536,43	433,69	-263,02	-4,55	-30,23	2 672,32
TOTAL	4 695,34	650,03	-487,25	-12,68	-89,42	4 756,02

**7.2. Datoria externă publică și public garantată
Public and publicly guaranteed external debt**

La sfârșitul anului 2018, *datoria externă publică și public garantată* a constituit 1 938,89 mil. USD (26,0 la sută din total), fiind în descreștere cu 3,0 la sută față de anul 2017, iar cea *privată negarantată de stat* – 5 525,76 mil. USD (74,0 la sută din total), majorându-se cu 11,1 la sută (diagrama 67, tabelul 22 din Secțiunea statistică).

Diagrama 67. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

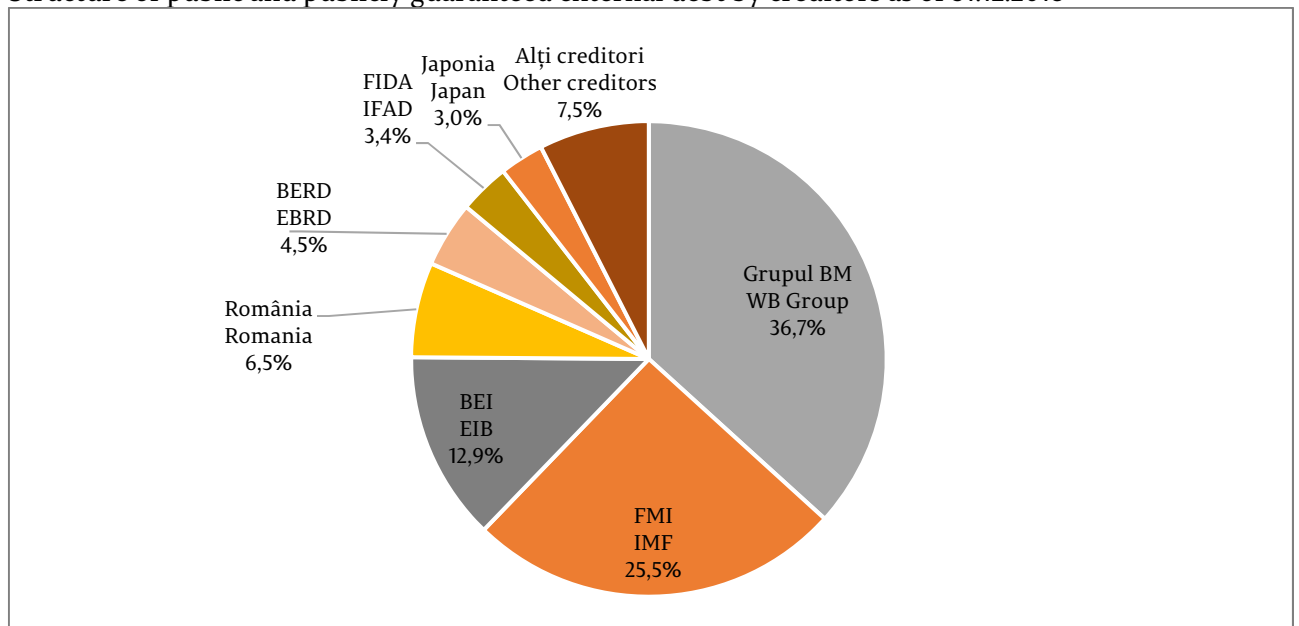
Public and publicly guaranteed and non-guaranteed private external debt at period-end (US\$ mil.)

Principalul creditor al statului, conform situației din 31.12.2018, este Grupul Băncii Mondiale (din care datoria față de AID a totalizat 619,07 mil. USD, față de BIRD – 91,39 mil. USD și față de CFI – 1,88 mil. USD) cu o pondere de 36,7 la sută din total sau 712,34 mil. USD, urmat de FMI cu 25,5 la sută și BEI cu 12,9 la sută din datoria externă publică și public garantată (diagrama 68). Distribuția datoriei externe totale pe principalii creditori este prezentată în tabelul 23 din Secțiunea statistică.

Diagrama 68. Structura pe creditori a datoriei externe publice și public garantate la 31.12.2018

Structure of public and publicly guaranteed external debt by creditors as of 31.12.2018

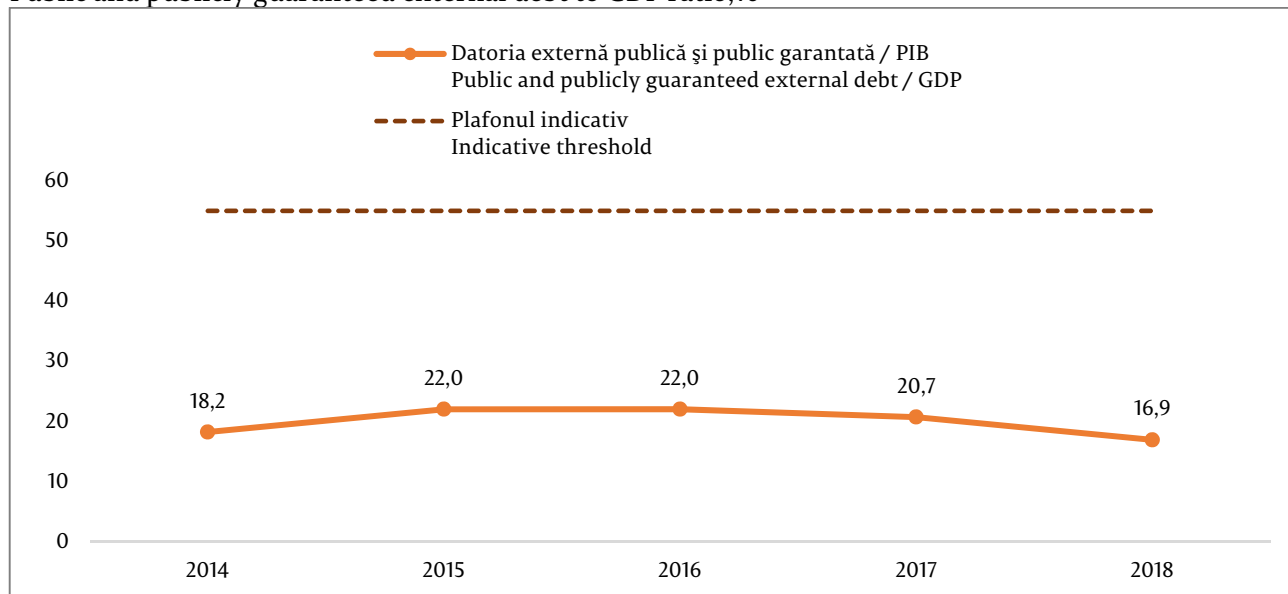
Evoluția indicatorilor privind deservirea datoriei externe publice și public garantate a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 14.

Tabelul 14. Serviciul datoriei externe publice și public garantate
Public and publicly guaranteed external debt service

	UM	2014	2015	2016	2017	2018
Serviciul datoriei externe publice și public garantate (plăți efective în conformitate cu orarul) Public and publicly guaranteed external debt service (actual payments, according to schedule)	mil. USD US\$ mil.	110,70	98,39	127,31	161,25	206,48
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul) Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)	mil. USD US\$ mil.	66,10	51,76	69,61	91,14	135,18
Serviciul datoriei externe publice și public garantate / export de bunuri și servicii Public and publicly guaranteed external debt service / exports of goods and services	%	3,7	4,0	4,9	5,2	6,0
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii Governmental external debt service / exports of goods and services	%	2,2	2,1	2,7	2,9	3,9

7.3. Indicatorii gradului de îndatorare Indebtedness indicators

În anul 2018, raportul dintre datoria externă brută și PIB a constituit de 65,2 la sută, cu 6,9 p.p. mai puțin față de nivelul înregistrat în anul 2017. Datoria externă publică și public garantată a Republicii Moldova raportată la PIB s-a încadrat în plafonul de 55 la sută din PIB⁷, consemnând nivelul de 16,9 la sută, în scădere cu 3,8 p.p. față de anul 2017 (diagrama 69).

Diagrama 69. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și PIB, %
Public and publicly guaranteed external debt to GDP ratio, %

În anul 2018, datoria externă publică și public garantată raportată la exportul de bunuri și servicii a atins nivelul de 56,2 la sută, în descreștere cu 7,9 p.p. față de anul 2017 (diagrama 70). Raportată la veniturile bugetului public național, ponderea datoriei externe publice și public garantate a înregistrat o scădere de 13,1 p.p față de perioada anterioară, constituind 56,2 la sută (diagrama 71).

⁷ Notă: Plafioane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2018, indicele *IDA resource allocation* al Republicii Moldova a fost 3,74, astfel plafioanele s-au stabilit la nivelul: 55% pentru raportul dintre datoria externă publică și public garantată (DEPPG) și PIB, 240% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi, 250% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național, 21% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi și 23% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național.

<http://documents.worldbank.org/curated/en/513741518471205237/pdf/LIC-DSF-SGN-2018-Clean-Feb0718-02082018.pdf>

Diagrama 70. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și exportul de bunuri și servicii (%)

Public and publicly guaranteed external debt to exports of goods and services ratio (%)

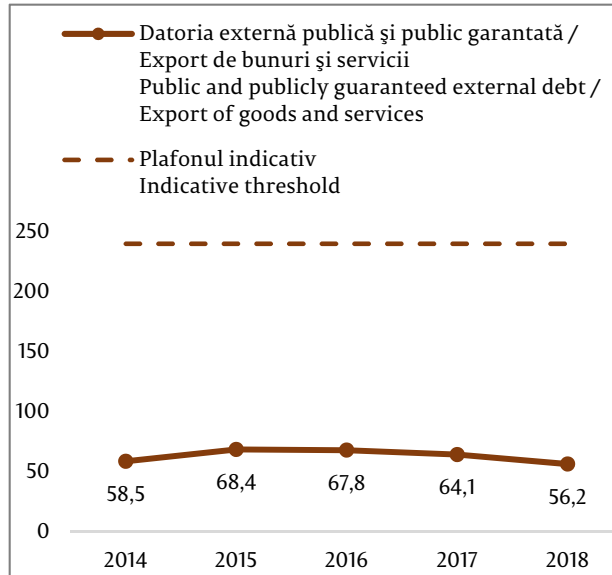
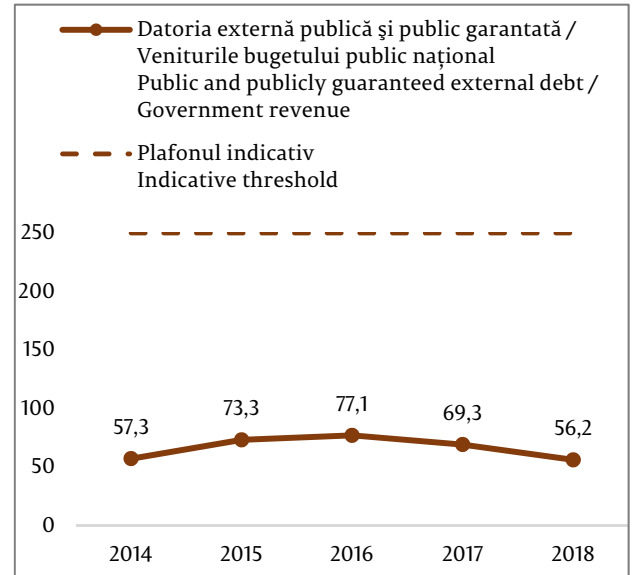

Diagrama 71. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național (%)

Public and publicly guaranteed external debt to government revenue ratio (%)

În anul 2018, raportul dintre serviciul datoriei externe publice și valoarea exporturilor de bunuri și servicii a constituit 6,0 la sută, fiind în creștere cu 0,8 p.p. față de anul 2017 (diagrama 72).

Presiunea serviciului datoriei publice asupra veniturilor bugetului public național a crescut nesemnificativ (+0,4 p.p.), atingând în anul 2018 o valoare de 6,0 la sută din veniturile bugetului public național (diagrama 73).

Diagrama 72. Raportul dintre serviciul datoriei externe publice* și exportul de bunuri și servicii (%)

Public external debt* service to exports of goods and services ratio (%)

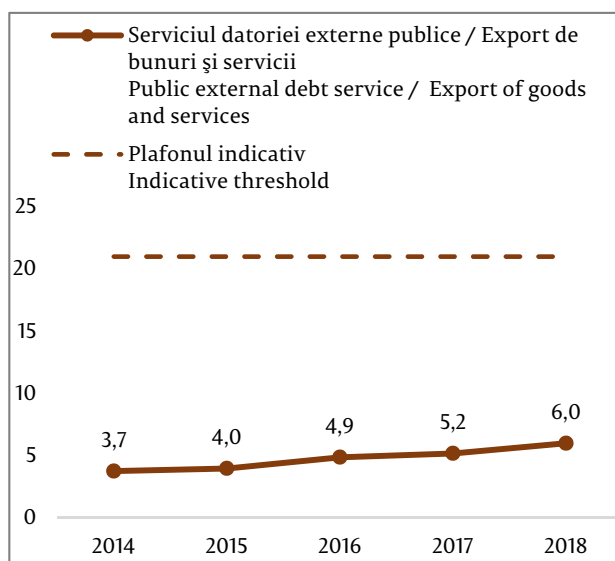
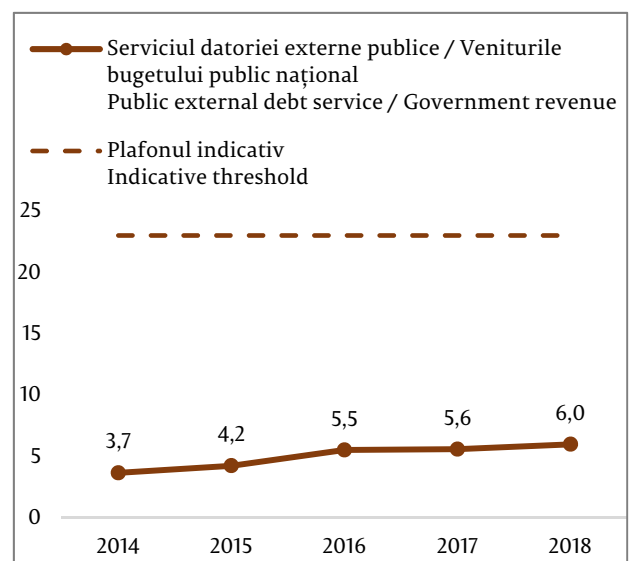

Diagrama 73. Presiunea serviciului datoriei externe publice* asupra finanțelor publice (%)

External debt service* pressure on public finances (%)

* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

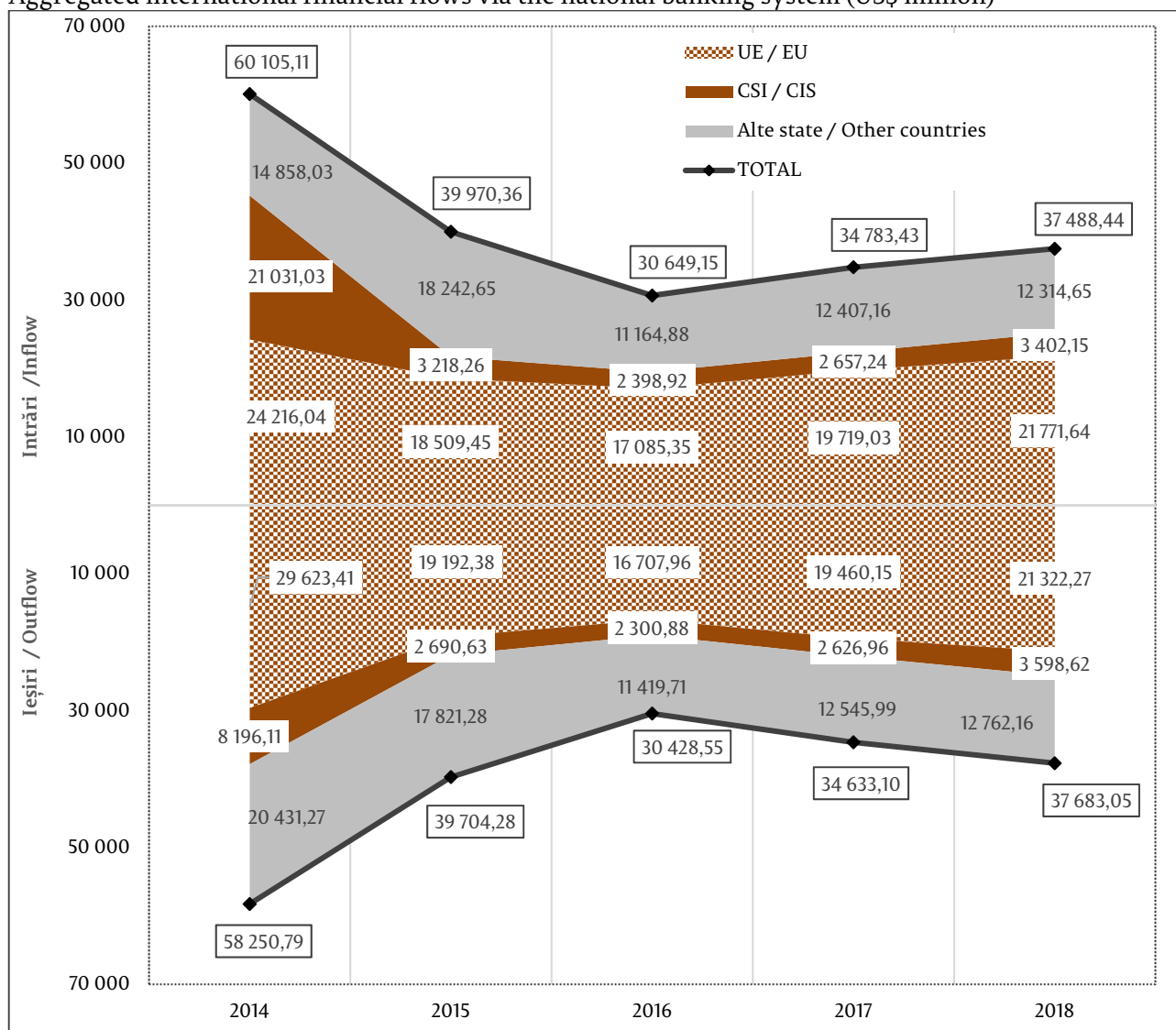
VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE

INTERNATIONAL BANK TRANSACTIONS STATISTICS

Pe parcursul anului 2018, sistemul bancar național a înregistrat intrări de fluxuri financiare internaționale în valoare de 37 488,44 mil. USD⁸ (+7,8 la sută comparativ cu anul 2017) și ieșiri – de 37 683,05 mil. USD⁹ (+8,8 la sută), ieșirile depășind intrările cu 194,61 mil. USD (diagrama 74).

Diagrama 74. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Aggregated international financial flows via the national banking system (US\$ million)

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu statele *Uniunii Europene*, comparativ cu anul 2017, s-a majorat atât la intrări, cât și la ieșiri, respectiv cu 10,4 la sută și 9,6 la sută. Ponderea acestora a constituit 58,1 la sută din totalul intrărilor și 56,6 la sută din totalul ieșirilor.

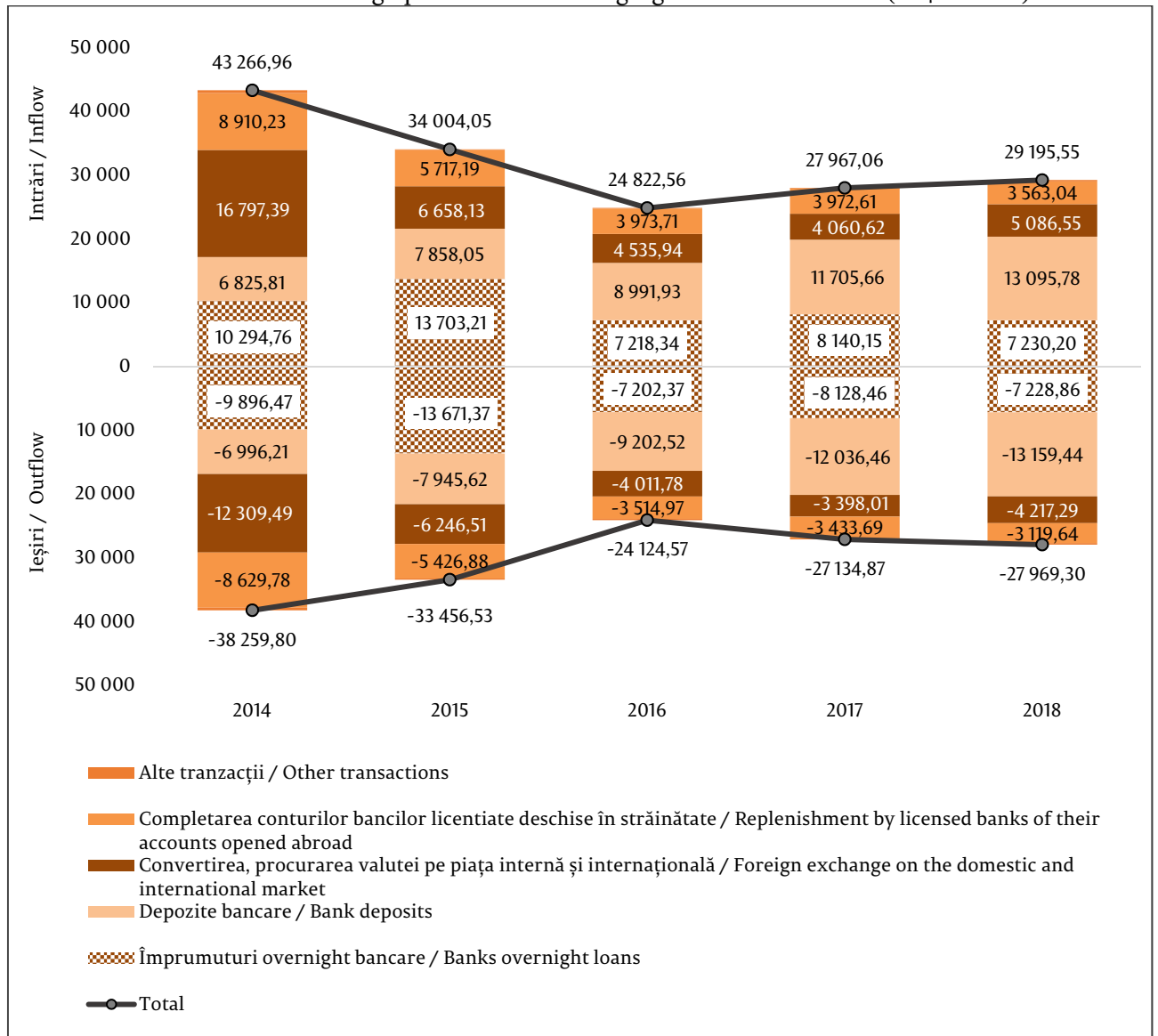
^{8,9} Fluxurile financiare internaționale la intrări și ieșiri, în cea mai mare parte, includ valorile tranzacțiilor financiare interbancare operate de băncile licențiate în nume propriu (operațiuni de convertire, depozite interbancare inclusiv overnight, împrumuturi interbancare (inclusiv pe termen scurt etc.), precum și valorile tranzacțiilor financiare internaționale efectuate de BNM în procesul gestionării activelor oficiale de rezervă în perioada respectivă.

Fluxurile bancare cu CSI s-au majorat comparativ cu anul precedent: cu 28,0 la sută la intrări și 37,0 la sută la ieșiri, înregistrând o pondere de 9,1 la sută din totalul intrărilor și 9,5 la sută din totalul ieșirilor.

Din punctul de vedere al conținutului operațiunilor, ponderea majoritară de 77,9 la sută la intrări (29 195,55 mil. USD) și 74,2 la sută la ieșiri (27 969,30 mil. USD) din totalul fluxurilor financiare internaționale le revine operațiunilor bancare de gestionare a resurselor financiare (diagrama 75). În aceste tranzacții sunt incluse rulajele pentru: împrumuturile overnight bancare; depozitele bancare (atrase și plasate); completarea conturilor băncilor licențiate deschise în străinătate; operațiunile băncilor de vânzare-cumpărare a valutei în Republica Moldova și în străinătate; împrumuturile interbancare; tranzacțiile de gestionare a portofoliului de valori mobiliare și depozite din cadrul activelor oficiale de rezervă ale BNM și operațiunile de conversie din cadrul acestora. Rulajul împrumuturilor overnight bancare s-a micșorat comparativ cu anul 2017 cu 11 la sută la încasări și la plăți, constituind 7 230,20 mil. USD la încasări și 7 228,86 mil. USD la plăți.

Diagrama 75. Fluxurile financiare aferente operațiunilor bancare de gestionare a resurselor financiare (mil. USD)

Financial flows related to banking operations for managing financial resources (US\$ million)

În anul 2018, operațiunile de acest tip au fost repartizate geografic în felul următor: cu țările UE – 18 308,01 mil. USD la încasări și 16 971,66 mil. USD la plăți; cu țările CSI – 2 156,61 mil. USD la încasări și 2 013,61 mil. USD la plăți; cu restul lumii – 8 730,93 mil. USD la încasări și 8 984,03 mil. USD la plăți.

Restul tranzacțiilor înregistrate de bănci, cu ponderea de 22,1 la sută la intrări (8 292,89 mil. USD) și 25,8 la sută la ieșiri (9 713,75 mil. USD) din totalul operațiunilor internaționale sunt tranzacții legate de activitatea externă non-bancară: comerțul cu mărfuri, servicii; transferurile, veniturile, investițiile directe și de portofoliu; împrumuturile întreprinderilor nefinanciare; completarea conturilor nerezidenților, alții decât băncile, prin virament, numerar și pe conturile de card.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți aferente *comerțului exterior cu bunuri*, comparativ cu anul 2017, s-a majorat atât la export, cât și la import cu 25,7 la sută, respectiv. Ponderea acestor operațiuni în fluxurile financiare internaționale a reprezentat 7,5 la sută la intrări și 14,2 la sută la ieșiri, înregistrând un sold negativ în valoare de 2 551,01 mil. USD. Gradul de acoperire a plăților pentru importuri de bunuri prin încasările din exporturi de bunuri a constituit 52,5 la sută și în anul 2017, și în 2018.

Operațiunile bancare internaționale aferente *serviciilor* s-au majorat față de anul 2017 cu 14,0 la sută la încasări și cu 23,2 la sută la plăți. Gradul de acoperire a plăților prin încasări la servicii a fost de 136,6 la sută, micșorându-se față de 2017 cu 11,1 puncte procentuale. Ponderea majoritară în operațiunile pentru servicii le-a revenit celor aferente transporturilor – 34,1 la sută din încasări și 31,0 la sută din plăți. De asemenea, încasări și plăți importante au fost la: călătorii (27,9 și 27,6 la sută din totalul încasărilor și plăților pentru servicii, respectiv), servicii de informatică (13,5 și 6,3 la sută), servicii juridice, contabile și de consultanță (3,4 și 7,0 la sută), construcții (4,8 și 4,9 la sută), leasing operațional și arendă (0,5 și 6,6 la sută), telecomunicații (3,7 și 2,2 la sută), servicii de marketing (3,4 și 1,7 la sută), licențe și drepturi de autor (0,4 și 3,5 la sută) și de asigurări (0,9 și 2,4 la sută).

În structura valutară a tranzacțiilor externe efectuate în anul 2018 (diagrama 76), cele în dolari SUA au deținut o pondere de 65,8 la sută din totalul intrărilor și 66,1 la sută din totalul ieșirilor, în scădere față de anul 2017 cu 2,1 puncte procentuale la intrări și 2,6 puncte procentuale la ieșiri.

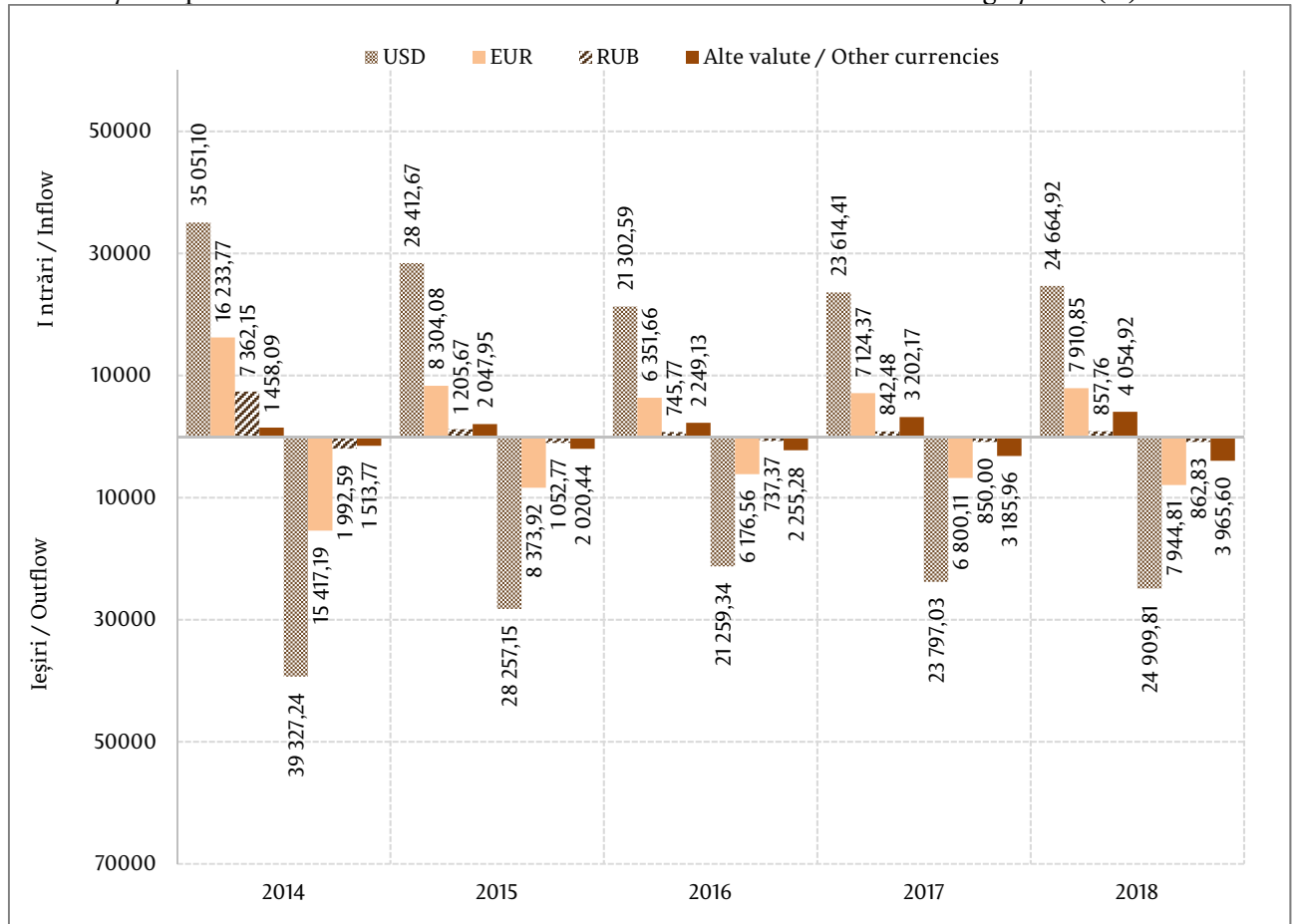
În operațiunile ce țin de comerțul cu bunuri și servicii, cele în dolari SUA au reprezentat 46,4 la sută din încasări și 50,3 la sută din plăți. De menționat că depozitele bancare și împrumuturile overnight bancare dețin o pondere semnificativă în cadrul tranzacțiilor în USD, reprezentând în perioada de referință 60,1 la sută din totalul intrărilor în USD și 59,6 la sută din totalul ieșirilor în USD.

Ponderea operațiunilor în euro a constituit 21,1 la sută atât la intrări, cât și la ieșiri, în creștere față de anul 2017 cu 0,6 puncte procentuale la intrări și cu 1,5 puncte procentuale la ieșiri. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în euro au deținut 45,8 la sută din încasări și 44,9 la sută din plăți.

Operațiunile în ruble rusești au înregistrat ponderi relativ egale de 2,3 la sută atât la intrări, cât și la ieșiri, în scădere față de anul 2017 cu 0,1 puncte procentuale la intrări și cu 0,2 puncte procentuale la ieșiri. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în ruble rusești au constituit 2,7 la sută din încasări și 3,6 la sută din plăți.

Diagrama 76. Structura valutară a fluxurilor financiare înregistrate în sistemul bancar național (%)

Currency composition of international financial flows via the domestic banking system (%)

Persoanelor fizice din Republica Moldova, prin intermediul băncilor licențiate, le-au fost *transferate* din străinătate mijloace bănești în valoare de 1 266,84 mil. USD¹⁰, în creștere cu 5,6 la sută comparativ cu anul 2017, din care prin sisteme de remitere de bani – 1060,59 mil. USD, în bază netă¹¹. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice în bază brută¹² au constituit 1 368,41 mil. USD.

Conform provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, cele din UE au fost în creștere cu 24,3 la sută, comparativ cu 2017, și au înregistrat o pondere de 40,5 la sută. Transferurile din CSI s-au micșorat cu 14,5 la sută comparativ cu 2017, revenindu-le o pondere de 28,2 la sută. Transferurile din alte țări au constituit 31,3 la sută în anul 2018 față de 30,7 la sută în anul 2017 (diagrama 77).

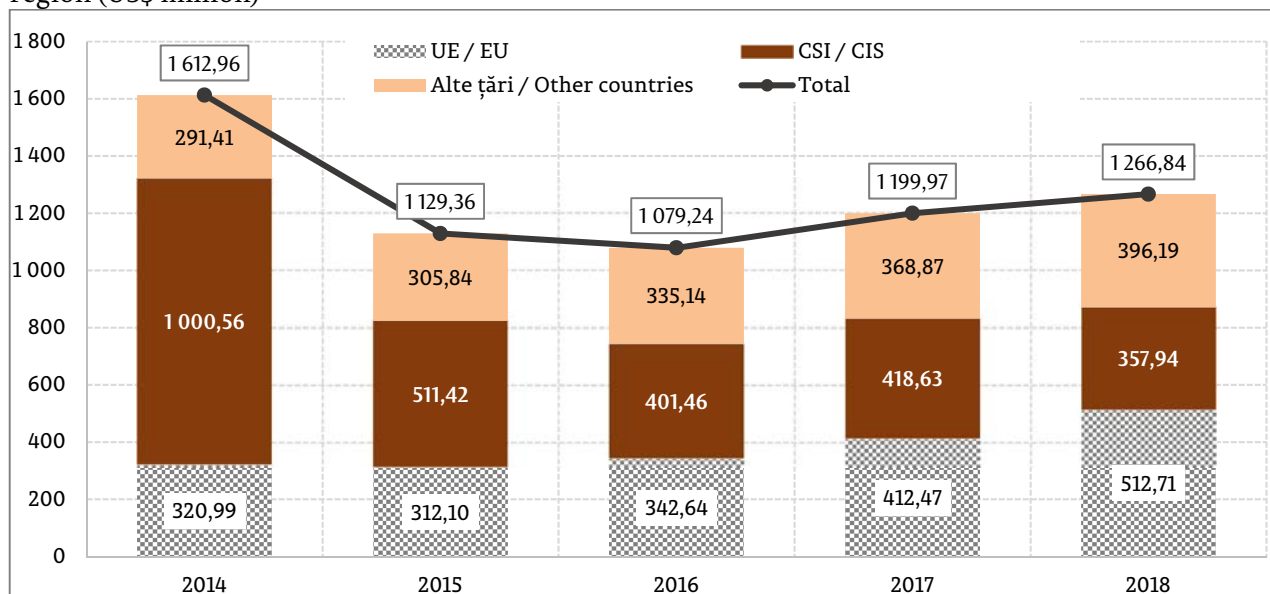
¹⁰ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțele organizațiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulatate, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

¹¹ Transferurile nete includ datele în bază netă doar pentru transferurile prin SRB, conform clearingului dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele pe SRB reflectă sumele efective transferate de la sistem la banca licențiată. Transferurile bancare ale persoanelor fizice, altele decât cele prin SRB, sunt reflectate în bază brută.

¹² Transferurile brute conțin datele reflectate în bază brută, inclusiv pentru transferurile prin SRB, calculate conform sumelor eliberate persoanelor fizice în casele băncilor licențiate.

Diagrama 77. Transferurile nete de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate, pe zone geografice (mil. USD)

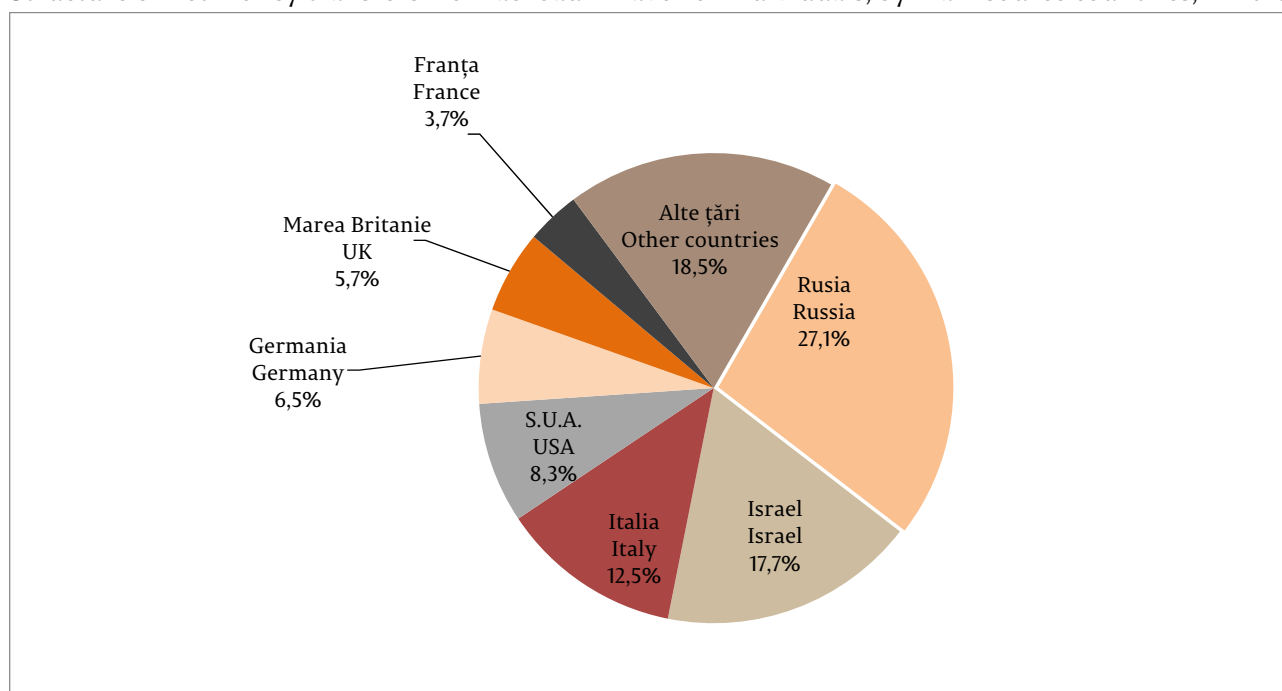
Net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks, by geographic region (US\$ million)

În distribuția pe țări de proveniență a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, celor din Rusia le-a revenit o pondere de 27,1 la sută (342,89 mil. USD) din total (în descreștere cu 6,5 puncte procentuale comparativ cu 2017). Alte surse importante de transferuri au fost: Israel – 17,7 la sută (224,61 mil. USD), Italia – 12,5 la sută (157,68 mil. USD), SUA – 8,3 la sută (104,91 mil. USD), Germania – 6,5 la sută (82,93 mil. USD), Marea Britanie – 5,7 la sută (72,15 mil. USD), Franța – 3,7 la sută (47,24 mil. USD) (diagrama 78).

Diagrama 78. Structura pe principalele țări a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în anul 2018

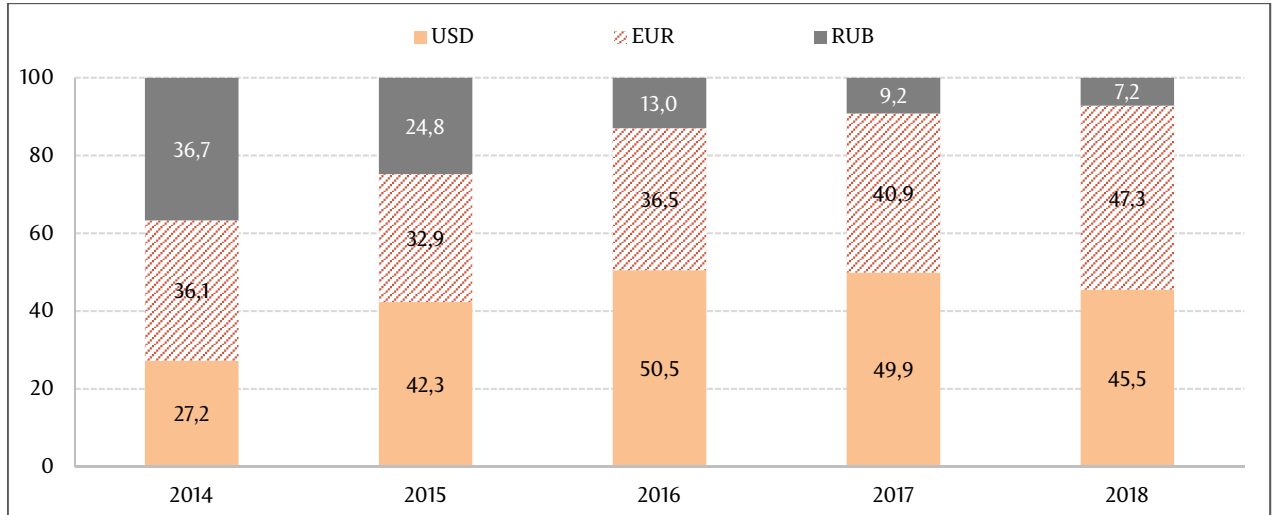
Structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, by main source countries, in 2018

În structura pe valute a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice¹³ (diagrama 79), transferurilor în euro le-a revenit ponderea principală de 47,3 la sută, urmate de transferurile în dolari SUA – 45,5 la sută și cele în ruble rusești – 7,2 la sută.

Diagrama 79. Structura valutară a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin SRB* (%)

Currency structure of net money transfers from abroad made in favor of individuals via MTS* (%)

* SRB – sisteme de remitere de bani / MTS – money transfer systems

Transferurile din Republica Moldova în străinătate în favoarea persoanelor fizice au constituit 147,69 mil. USD.

¹³ Structura valutară a transferurilor brute prin SRB reflectă valutele în care sumele transferate au fost ridicate de persoanele fizice (indiferent de valuta originală transferată de peste hotare).

Secțiunea statistică Statistical section

Tabelul 15. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)
Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2017 (%)
CONTUL CURENT CURRENT ACCOUNT	-568,30	-462,84	-282,30	-555,32	-1 211,37	218,1
Bunuri Goods	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00	128,7
Servicii Services	127,15	132,27	226,71	311,43	361,62	116,1
Venituri primare Primary income	822,33	449,48	445,97	557,71	548,56	98,4
Venituri secundare Secondary income	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 134,35	1 172,45	103,4
CONTUL DE CAPITAL CAPITAL ACCOUNT	147,18	54,87	-17,80	-21,34	-35,94	168,4
Necesarul net de finanțare (contul curent și de capital) Net borrowing (current and capital account)	-421,12	-407,97	-300,10	-576,66	-1 247,31	216,3
CONTUL FINANCIAR FINANCIAL ACCOUNT	-468,43	-463,75	-374,25	-507,66	-1 185,40	233,5
Investiții directe, net Direct investment, net	-304,30	-218,26	-75,06	-143,63	-269,63	187,7
Investiții de portofoliu, net Portfolio investment, net	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60	-
Derivate financiare, net Financial derivatives, net	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	-
Alte investiții, net Other investment, net	382,16	65,74	-830,46	-894,53	-1 155,99	129,2
Active de rezervă Reserve assets	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53	44,3
Erori și omisiuni nete Net errors and omissions	-47,31	-55,78	-74,15	69,00	61,91	89,7

Tabelul 16. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2014	2015	2016	2017	2018	2018 / 2017
	% la PIB / % to GDP*					Contribuția / Contribution
						p.p.
Contul curent	-6,0	-6,0	-3,5	-5,7	-10,6	-4,9
Current account						
Balanța comercială	-30,6	-25,7	-22,9	-23,2	-25,6	-2,4
Trade balance						
Export de bunuri și servicii	31,1	32,1	32,5	32,3	30,2	-2,1
Exports of goods and services						
Import de bunuri și servicii	61,8	57,8	55,5	55,5	55,8	0,3
Imports of goods and services						
Balanța veniturilor primare	8,6	5,8	5,5	5,8	4,8	-1,0
Primary income balance						
Intrări de venituri primare, din care:	11,7	10,5	9,3	9,1	8,7	-0,4
Primary income inflow, of which:						
Remunerarea salariaților	11,2	10,1	8,9	8,7	8,2	-0,5
Compensation of employees						
Ieșiri de venituri primare, din care:	3,1	4,7	3,7	3,3	3,9	0,6
Primary income outflow, of which:						
Venituri din investiții	2,3	3,7	2,8	2,6	3,2	0,6
Investment income						
Balanța veniturilor secundare	16,0	13,9	13,9	11,7	10,2	-1,5
Secondary income balance						
Intrări de venituri secundare, din care:	17,6	15,8	15,4	13,1	11,7	-1,5
Secondary income inflow, of which:						
Transferuri personale	10,6	9,8	9,3	8,3	7,8	-0,5
Personal transfers						
Cooperarea internațională curentă	3,7	2,6	2,8	2,1	1,3	-0,8
Current international cooperation						
Ieșiri de venituri secundare	1,6	1,8	1,5	1,4	1,4	0,0
Secondary income outflow						
Contul de capital	1,5	0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,1
Capital account						
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-4,4	-5,3	-3,7	-6,0	-10,9	-4,9
Net borrowing (current and capital account balance)						

* SCN 2008 / SNA 2008

Tabelul 17. Exporturile de băuturi alcoolice, pe principalele țări

Exports of alcoholic beverages, by main countries

	2016	2017	2018	Ponderea în total Share in total			2018 / 2017	Gradul de influență Contribution *
				2016	2017	2018		
	mil. USD / US\$ million			%			p.p. **	
UE, din care:	51,93	61,78	70,28	33,1	33,6	35,9	113,8	4,6
EU, of which:								
România / Romania	9,63	14,37	18,25	6,1	7,8	9,3	127,0	2,1
Cehia / Czech Republic	9,09	9,61	13,06	5,8	5,2	6,7	135,9	1,9
Polonia / Poland	12,97	13,57	10,85	8,3	7,4	5,5	80,0	-1,5
Germania / Germany	3,09	3,04	5,08	2,0	1,7	2,6	167,1	1,1
Marea Britanie / UK	2,27	3,07	4,04	1,4	1,7	2,1	131,6	0,5
Olanda / Netherlands	0,06	1,52	3,63	0,0	0,8	1,9	238,8	1,1
Spania / Spain	0,03	0,06	2,87	0,0	0,0	1,5	4783,3	1,5
Bulgaria / Bulgaria	2,09	3,23	2,62	1,3	1,8	1,3	81,1	-0,3
Letonia / Latvia	1,63	1,61	2,15	1,0	0,9	1,1	133,5	0,3
Slovacia / Slovakia	1,74	1,92	1,93	1,1	1,0	1,0	100,5	0,0
Grecia / Greece	2,17	2,30	1,74	1,4	1,3	0,9	75,7	-0,3
Lituania / Lithuania	1,64	1,73	1,59	1,0	0,9	0,8	91,9	-0,1
Estonia / Estonia	1,44	1,37	1,13	0,9	0,7	0,6	82,5	-0,1
Ungaria / Hungary	2,13	2,72	0,10	1,4	1,5	0,1	3,7	-1,4
CSI, din care:	66,38	72,86	72,74	42,4	39,7	37,1	99,8	-0,1
CIS, of which:								
Belarus / Belarus	33,27	38,52	38,32	21,2	21,0	19,6	99,5	-0,1
Ucraina / Ukraine	15,31	11,64	14,18	9,8	6,3	7,2	121,8	1,4
Rusia / Russia	11,57	14,36	11,67	7,4	7,8	6,0	81,3	-1,5
Kazahstan / Kazakhstan	4,64	7,08	7,86	3,0	3,9	4,0	111,0	0,4
Kârgâzstan / Kyrgyzstan	0,63	0,50	0,52	0,4	0,3	0,3	104,0	0,0
Azerbaidjan / Azerbaijan	0,79	0,59	0,05	0,5	0,3	0,0	8,5	-0,3
Alte țări, din care:	38,40	49,04	52,85	24,5	26,7	27,0	107,8	2,1
Other countries, of which:								
China / China ***	9,94	16,03	14,50	6,3	8,7	7,4	90,5	-0,8
Georgia / Georgia	9,03	9,03	12,41	5,8	4,9	6,3	137,4	1,8
SUA / USA	11,59	9,31	7,70	7,4	5,1	3,9	82,7	-0,9
Turcia / Turkey	2,76	4,70	6,80	1,8	2,6	3,5	144,7	1,1
Serbia / Serbia	1,50	3,29	3,10	1,0	1,8	1,6	94,2	-0,1
Canada / Canada	0,39	2,85	2,54	0,2	1,6	1,3	89,1	-0,2
Nigeria / Nigeria	0,67	0,70	1,27	0,4	0,4	0,6	181,4	0,3
Irak / Iraq	0,06	0,05	0,71	0,0	0,0	0,4	1420,0	0,4
Japonia / Japan	0,29	0,40	0,69	0,2	0,2	0,4	172,5	0,2
Israel / Israel	0,51	0,51	0,65	0,3	0,3	0,3	127,5	0,1
TOTAL	156,70	183,69	195,86	100,0	100,0	100,0	106,6	6,6

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data;

* Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de băuturi alcoolice

* Influence of the country on growth (+) / decrease (-) of exports of alcoholic beverages;

** Puncte procentuale / Percentage points;

*** China continentală / Mainland China

Tabelul 18. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete
Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2014	2015	2016	2017	2018
	% la PIB / % to GDP*				
Contul financiar Financial account	-4,9	-6,0	-4,6	-5,2	-10,4
Investiții directe, din care: Direct investment, of which:	-3,2	-2,8	-0,9	-1,5	-2,4
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor Equity other than reinvestment of earnings	-0,9	-0,4	-0,4	-0,2	-0,7
Reinvestirea profiturilor Reinvestment of earnings	-0,5	-1,6	-1,1	-0,3	-0,6
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	-1,8	-0,9	0,6	-0,9	-1,0
Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Alte investiții, din care: Other investment, of which:	4,0	0,8	-10,3	-9,2	-10,1
Numerar și depozite Currency and deposits	2,0	1,0	-6,1	-5,5	-6,2
Împrumuturi Loans	0,9	-0,3	-1,6	-1,3	-0,8
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	-2,7	0,1	-2,1	-2,4	-3,1
Alte creanțe / angajamente Other accounts receivable / payable	3,9	0,1	-0,4	0,0	0,0
Modificarea activelor de rezervă Change in reserve assets	-5,7	-4,0	6,6	5,5	2,1

Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital / Note: (-) - net capital inflow, (+) - net capital outflow

* SCN 2008 / SNA 2008

Tabelul 19. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

	2014*		2015*		2016*		2017*		2018*	
	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.
Împrumuturi / Loans	468,28	520,16	335,43	315,31	421,25	292,69	430,91	306,57	516,11	420,61
Banca centrală / Central bank		29,27		35,16	11,74	48,65	17,27	61,54	20,37	61,86
termen lung long-term		29,27		35,16	11,74	48,65	17,27	61,54	20,37	61,86
Administrația publică General government	155,98	53,18	138,71	40,39	233,13	57,66	200,97	74,58	144,83	115,07
termen lung long-term	155,98	53,18	138,71	40,39	233,13	57,66	200,97	74,58	144,83	115,07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC Deposit-taking corporations, except central bank	78,30	218,63	24,62	111,53	20,52	75,98	57,35	28,41	34,15	38,88
termen scurt short-term	27,87	54,59	4,43	4,28	3,13	3,09	4,32	2,10	2,87	
termen lung long-term	50,43	164,04	20,19	107,25	17,39	72,89	53,03	26,31	31,28	38,88
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs	193,23	184,86	142,19	94,37	113,01	81,91	87,10	88,48	219,87	136,86
termen scurt short-term	11,43	49,77	2,92	1,67	14,98	1,11	6,32	3,11	17,05	25,33
termen lung long-term	181,80	135,09	139,27	92,70	98,03	80,80	80,78	85,37	202,82	111,53
Alte societăți financiare Other financial corporations	40,77	34,22	29,91	33,86	42,85	28,49	68,22	53,56	96,89	67,94
termen scurt short-term		0,19	4,32	0,02		0,20		0,65	0,03	
termen lung long-term	40,77	34,03	25,59	33,84	42,85	28,29	68,22	52,91	96,86	67,94

Notă: BC - banca centrală, GP - gospodăriile populației; IFSLSGP - instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

Note: Hs - households; NPISHs - nonprofit institutions serving households

* date revizuite / * revised data

Tabelul 20. Poziția investițională internațională (MBP6) a Republicii Moldova, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

International investment position (BPM6) of the Republic of Moldova, at period-end (US\$ million)

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Poziția investițională internațională netă	-1 934,79	-2 094,74	-2 317,96	-3 238,78	-4 198,10
Net international investment position					
Active / Assets	6 281,75	5 316,31	5 289,61	5 717,88	5 544,18
<i>Investiții directe / Direct investment</i>	<i>231,52</i>	<i>234,05</i>	<i>247,07</i>	<i>258,47</i>	<i>299,93</i>
Participații și acțiuni Equity and shares	152,84	168,18	177,31	188,17	221,76
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	78,68	65,87	69,76	70,30	78,17
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i> <i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	<i>9,10</i>	<i>9,09</i>	<i>9,09</i>	<i>8,97</i>	<i>10,65</i>
<i>Alte investiții / Other investment</i>	<i>3 884,50</i>	<i>3 316,36</i>	<i>2 827,52</i>	<i>2 647,18</i>	<i>2 238,42</i>
Alte participații la capital Other equity				0,56	0,56
Numerar și depozite Currency and deposits	2 624,36	2 533,28	2 103,81	1 843,51	1 349,73
Împrumuturi / Loans	109,43	108,44	107,62	106,07	107,00
Credite comerciale și avansuri Trade credits and advances	741,54	627,52	607,07	688,02	772,11
Alte creanțe Other accounts receivable	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02
<i>Active de rezervă / Reserve assets</i>	<i>2 156,63</i>	<i>1 756,81</i>	<i>2 205,93</i>	<i>2 803,26</i>	<i>2 995,18</i>
Pasive / Liabilities	8 216,54	7 411,05	7 607,57	8 956,66	9 742,28
<i>Investiții directe / Direct investment</i>	<i>3 366,86</i>	<i>2 995,69</i>	<i>3 047,62</i>	<i>3 714,98</i>	<i>4 161,29</i>
Participații și acțiuni Equity and shares	1 572,42	1 198,91	1 312,97	1 873,62	2 224,64
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	1 794,44	1 796,78	1 734,65	1 841,36	1 936,65
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i> <i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	<i>180,22</i>	<i>136,30</i>	<i>95,13</i>	<i>109,43</i>	<i>53,27</i>
<i>Alte investiții / Other investment</i>	<i>4 669,46</i>	<i>4 279,06</i>	<i>4 464,82</i>	<i>5 132,25</i>	<i>5 527,72</i>
Numerar și depozite Currency and deposits	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24
Împrumuturi / Loans	3 119,66	3 019,28	3 093,22	3 395,13	3 417,00
Credite comerciale și avansuri Trade credits and advances	1 049,89	867,85	933,98	1 256,56	1 668,45
Alte angajamente - altele Other accounts payable	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80
Alocări de DST SDR allocations	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23

Tabelul 21. Datoria externă brută (MBP6) la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Gross external debt (BPM6), at period-end, by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Administrația publică General government	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36
Pe termen scurt / Short-term		0,07	0,46	0,88	0,24
Pe termen lung / Long-term	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12
Banca centrală Central bank	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Pe termen lung / Long-term	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală Deposit-taking corporations, except central bank	540,83	352,38	350,32	425,32	385,60
Pe termen scurt / Short-term	256,66	162,63	218,10	257,87	228,73
Pe termen lung / Long-term	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Alte sectoare Other sectors	2 417,56	2 233,70	2 341,06	2 721,01	3 218,24
Pe termen scurt / Short-term	1 147,48	968,58	1 041,56	1 355,15	1 743,21
Pe termen lung / Long-term	1 270,08	1 265,12	1 299,50	1 365,86	1 475,03
<i>Alte societăți financiare</i> <i>Other financial corporations</i>	<i>105,25</i>	<i>99,62</i>	<i>114,29</i>	<i>132,87</i>	<i>169,80</i>
Pe termen scurt / Short-term	4,37	6,13	5,69	4,94	6,70
Pe termen lung / Long-term	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
<i>Societăți nefinanciare</i> <i>Nonfinancial corporations</i>	<i>2 281,17</i>	<i>2 102,24</i>	<i>2 194,24</i>	<i>2 555,22</i>	<i>3 016,25</i>
Pe termen scurt / Short-term	1 142,68	962,04	1 035,41	1 349,68	1 736,34
Pe termen lung / Long-term	1 138,49	1 140,20	1 158,83	1 205,54	1 279,91
<i>Gospodăriile populației și IFSLISGP**</i> <i>Households and NPISHs**</i>	<i>31,14</i>	<i>31,84</i>	<i>32,53</i>	<i>32,92</i>	<i>32,19</i>
Pe termen scurt / Short-term	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
Pe termen lung / Long-term	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Investiții directe: creditarea intragrup Direct investment: intercompany lending	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Pe termen scurt / Short-term	126,91	106,44	114,50	146,63	195,84
Pe termen lung / Long-term	1 667,52	1 690,34	1 620,14	1 694,73	1 740,81
TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65

* date revizuite / * revised data

** IFSLISGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

** NPISHs - nonprofit institutions serving households

Tabelul 22. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External public and publicly guaranteed debt and non-guaranteed private debt at period-end (US\$ mil.)

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Datoria publică și public garantată Public and publicly guaranteed debt	1 731,05	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>		0,07	0,46	0,88	0,24
Investiții de portofoliu Potfolio investment		0,07	0,46	0,88	0,24
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1 731,05	1 702,04	1 778,90	1 998,76	1 938,65
Împrumuturi / Loans	1 560,56	1 538,79	1 621,15	1 831,52	1 775,42
din care datoria corporațiilor publice și UAT** of which: debt of public corporations and ATU**	34,23	25,73	21,95	33,80	31,85
Alocări de DST SDR allocations	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23
Datoria privată negarantată Non-guaranteed private debt	4 732,84	4 373,80	4 420,62	4 974,89	5 525,76
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	1 404,14	1 131,21	1 259,66	1 613,02	1 971,94
Împrumuturi / Loans	56,33	60,72	73,82	80,81	74,45
Numerar și depozite Currency and deposits	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Alte / Other	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1 534,27	1 445,81	1 426,32	1 520,51	1 617,17
Împrumuturi / Loans	1 502,77	1 419,77	1 398,31	1 482,84	1 567,17
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Investiții directe: creditarea intragrup Direct investment: intercompany lending	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Angajamente aferente datoriei față de investitorii direcți Debt liabilities of foreign investment enterprises to direct investors	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	126,91	106,44	114,50	146,63	195,84
Împrumuturi / Loans	10,26	10,01	10,72	6,99	10,20
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1 667,52	1 690,34	1 620,14	1 694,73	1 740,81
Împrumuturi / Loans	1 099,93	1 081,46	1 030,25	1 125,06	1 165,31
Angajamente aferente datoriei (resurse energetice) Debt liabilities (energy resources)	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65

* date revizuite / * revised data

** UAT – unități administrativ-teritoriale / ATU – administrative-territorial units

Tabelul 23. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor, at period-end (US\$ million)

	2014	2015	2016	2017	2018
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Central bank					
Împrumuturi de la FMI / IMF loans	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Datoria de stat directă	1 305,02	1 337,09	1 465,13	1 701,55	1 689,24
Direct governmental debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>1 133,91</i>	<i>1 144,80</i>	<i>1 214,31</i>	<i>1 345,81</i>	<i>1 393,36</i>
<i>Multilateral creditors</i>					
AID / IDA	534,75	542,07	564,41	610,97	619,07
FMI / IMF	308,09	289,46	279,69	296,53	276,24
BEI / EIB	124,55	145,77	156,25	188,03	233,94
BIRD / IBRD	29,41	28,44	68,22	84,12	91,39
BERD / EBRD	48,07	50,29	57,06	65,61	73,75
FIDA / IFAD	61,51	61,77	60,51	66,36	66,59
BEI / CEB	27,53	27,00	28,17	34,19	32,38
<i>Relații bilaterale / Bilateral creditors</i>	<i>171,11</i>	<i>192,22</i>	<i>250,36</i>	<i>354,86</i>	<i>295,64</i>
România / Romania	5,37	4,03	65,41	171,42	125,26
Japonia / Japan	24,62	55,03	56,94	58,18	58,41
Rusia / Russia	55,45	53,20	50,23	46,33	41,18
SUA / USA	40,89	38,31	35,73	33,15	29,08
Austria / Austria	18,00	18,79	21,75	24,83	23,69
Germania / Germany	22,81	19,69	17,92	19,15	16,73
Polonia / Poland				0,21	0,50
Turcia / Turkey	3,97	3,17	2,38	1,59	0,79
<i>Altele / Other</i>		<i>0,07</i>	<i>0,46</i>	<i>0,88</i>	<i>0,24</i>
Datoria garantată asumată de stat	1,10				
Publicly guaranteed assumed debt					
Alți creditori / Other creditors	1,10				
Datoria UAT / Debt of ATU	14,25	16,67	16,55	21,00	17,12
<i>Organisme internaționale</i>	<i>14,25</i>	<i>16,35</i>	<i>16,32</i>	<i>20,82</i>	<i>17,03</i>
<i>Multilateral creditors</i>					
BIRD / EIB	6,08	8,68	7,83	11,98	10,91
BERD / EBRD	0,80	1,94	4,11	5,71	4,24
CFI / IFC	7,37	5,73	4,38	3,13	1,88
<i>Alți creditori / Other creditors</i>		<i>0,32</i>	<i>0,23</i>	<i>0,18</i>	<i>0,09</i>
Datoria corporațiilor publice	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73
Debt of public corporations					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>7,24</i>	<i>6,11</i>	<i>4,92</i>	<i>12,80</i>	<i>14,04</i>
<i>Multilateral creditors</i>					
BERD / EBRD	7,24	6,11	4,92	7,34	8,83
BEI / EIB				5,46	5,21
<i>Alți creditori / Other creditors</i>	<i>12,74</i>	<i>2,95</i>	<i>0,48</i>		<i>0,69</i>
Datoria privată negarantată de stat	2 669,29	2 571,96	2 513,10	2 695,70	2 817,13
Non-guaranteed private debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>274,57</i>	<i>217,89</i>	<i>157,84</i>	<i>159,27</i>	<i>144,81</i>
<i>Multilateral creditors</i>					
Alți creditori / Other creditors	2 394,72	2 354,07	2 355,26	2 536,43	2 672,32
TOTAL	4 400,34	4 274,07	4 292,46	4 695,34	4 756,02

Tabelul 24. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, dinamică anuală (mil. USD)

Geographic structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, annual dynamics (US\$ million)

	2014		2015		2016		2017		2018	
	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%
Total	1 612,96	100,0	1 129,36	100,0	1 079,24	100,0	1 199,97	100,0	1 266,84	100,0
UE / EU	320,99	19,9	312,10	27,6	342,64	31,7	412,47	34,4	512,71	40,5
CSI / CIS	1 000,56	62,0	511,42	45,3	401,46	37,2	418,63	34,9	357,94	28,2
Alte țări Other countries	291,41	18,1	305,84	27,1	335,14	31,1	368,87	30,7	396,19	31,3
Rusia / Russia	978,00	60,6	488,13	43,2	387,56	35,9	402,63	33,6	342,89	27,1
Israel / Israel	103,92	6,4	118,18	10,5	153,68	14,2	205,02	17,1	224,61	17,7
Italia / Italy	153,36	9,5	131,67	11,7	133,45	12,4	143,82	12,0	157,68	12,5
SUA / USA	86,65	5,4	104,93	9,3	107,09	9,9	95,19	7,9	104,91	8,3
Germania / Germany	23,55	1,5	29,86	2,6	39,70	3,7	57,64	4,8	82,93	6,5
Marea Britanie / UK	25,33	1,6	35,97	3,2	44,27	4,1	57,83	4,8	72,15	5,7
Franța / France	22,09	1,4	21,23	1,9	25,14	2,3	33,60	2,8	47,24	3,7
Spania / Spain	13,46	0,8	11,68	1,0	12,51	1,2	13,74	1,1	16,93	1,3
Irlanda / Ireland	9,23	0,6	8,68	0,8	10,45	1,0	12,31	1,0	16,15	1,3
Cehia / Czech Republic	3,90	0,2	4,60	0,4	6,58	0,6	10,66	0,9	15,45	1,2
Alte țări / Other countries	193,45	12,0	174,43	15,4	158,81	14,7	167,53	14,0	185,92	14,7

IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII 2014-2017) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2017

În procesul elaborării balanței de plăți (BP), poziției investiționale internaționale (PII) și datoriei externe (DE) sunt revizuite datele pentru perioadele precedente. Modificările pot rezulta din:

- precizarea datelor (PD);
- modificarea și/sau precizarea metodologiei aplicate la estimarea datelor (MPM);
- modificarea înregistrării compensatorii sau a clasificării (MICC).

Natura modificărilor specificate pe articolele BP, PII și ale DE este prezentată în tabelul de mai jos.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Bunuri	BP	2016-2017	PD, MPM	În baza înregistrărilor vamale a fost elaborată o metodă nouă de estimare a procurărilor în porturi efectuate de către transportatorii internaționali auto. Au fost extinse sursele de date cu informația despre comerțul electronic cu bunuri și servicii (inclusiv prin portmonee electronice). Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii de întreținere și de reparații	BP	2016-2017	MPM	A fost elaborată metodologia de distribuție între serviciile de întreținere și de reparații și cele auxiliare a agenților economici ce deservește transportatorii aerieni.
Servicii – Transport – Mărfuri	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Transport – Pasageri, Altele	BP	2016-2017	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Călătorii, Servicii financiare, Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații, Servicii personale, culturale și de agrement, Servicii audiovizuale și conexe	BP	2016-2017	PD, MPM	Au fost extinse sursele de date cu informația despre comerțul electronic cu bunuri și servicii (inclusiv prin portmonee electronice). Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii de construcții	BP	2017	PD, MICC	Au fost precizate serviciile de instalații tehnice (excluse din construcții și incluse în servicii tehnice).
Servicii – Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale	BP	2016-2017	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de cercetare și dezvoltare	BP	2016-2017	PD	Au fost efectuate precizări și reclasificări în baza SRTI .
Servicii – Servicii profesionale și de consultanță managerială, Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Servicii – Bunuri și servicii ale administrației publice	BP	2016-2017	PD, MPM	Au fost efectuate precizări metodologice (inclusiv servicii prestate de către agenții din subordinea Guvernului, completări aferente circulației mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor Republicii Moldova, precizarea și excluderea unor fragmente de donații externe distribuite direct de donator). Au fost actualizate sursele de date.
Venituri primare – Remunerarea salariaților, Venituri din investiții directe, Venituri din alte investiții	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc., Cooperarea internațională curentă	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Contul de capital – transferuri de capital - Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	BP	2016-2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2017	PD	Precizarea datelor SRTI.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII	2017	PD	Actualizarea bazei de date DMFAS. Precizarea datelor SRTI.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – participații și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2017	PD	Prelucrarea și actualizarea datelor conform surselor: 1-Invest, bilanțul contabil și „Nota informativă privind relațiile cu nerezidenții”.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – reinvestirea profiturilor – alte sectoare	BP, PII	2017	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII, DE	2014-2017	PD, MICC	Actualizarea bazei de date DMFAS și a datelor SRTI, reclasificări și reorganizări, revizuirea estimărilor.
Alte investiții – numerar și depozite – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2014-2017	PD	Estimarea numerarului în baza informației privind depozitele persoanelor fizice, tranzacțiilor pe piața interbancară și intrabancară.
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2017	PD	Prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2017	PD	Prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	BP, PII, DE	2014-2017	PD, MICC	Prelucrarea datelor și actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor, reclasificări.
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2014-2017	PD, MPM, MICC	Divizarea în societăți financiare și nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP. Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor, reclasificări.
Alte investiții – alte pasive – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2014-2017	PD	Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor.

ANEXE:

- Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6), mil. USD
- Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6), mil. EUR
- Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2018, prezentare desfășurată
- Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2014-2018 (MBP6)
- Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free
- Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare
- Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free
- Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare
- Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free
- Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare
- Anexa 11. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, fără bunurile pentru/după prelucrare
- Anexa 12. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free
- Anexa 13. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free
- Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6), mil. USD
- Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6), mil. EUR
- Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2018, cu detalii suplimentare (MBP6)
- Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018 prezentare analitică, sectorială
- Anexa 18. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014-31.12.2018, prezentare analitică, pe scadențe
- Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. USD
- Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. EUR

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6)

milioane USD

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Contul curent	-568,30	-462,84	-282,30	-555,32	-1 211,37
Credit	5 747,48	4 526,66	4 618,32	5 272,69	5 786,63
Debit	6 315,78	4 989,50	4 900,62	5 828,01	6 998,00
Bunuri și servicii	-2 913,56	-1 991,46	-1 851,98	-2 247,38	-2 932,38
Credit	2 958,71	2 488,42	2 624,47	3 120,34	3 451,54
Debit	5 872,27	4 479,88	4 476,45	5 367,72	6 383,92
Bunuri	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00
Credit	1 816,49	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05
Debit	4 857,20	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-3 065,38	-2 119,67	-2 077,86	-2 553,75	-3 286,60
Credit	1 791,77	1 510,97	1 558,59	1 871,09	1 982,43
Debit	4 857,15	3 630,64	3 636,45	4 424,84	5 269,03
Din care: Reexport	350,64	287,41	251,30	283,94	262,32
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	23,89	-4,03	-0,81	-5,00	-7,38
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-70,08	-9,85	-3,92	-10,82	-10,75
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	93,97	5,82	3,11	5,82	3,37
Aur nemonetar	0,78	-0,03	-0,02	-0,06	-0,02
Credit	0,83				
Debit	0,05	0,03	0,02	0,06	0,02
Servicii	127,15	132,27	226,71	311,43	361,62
Credit	1 142,22	981,48	1 066,69	1 254,25	1 476,49
Debit	1 015,07	849,21	839,98	942,82	1 114,87
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	163,94	136,75	145,07	167,15	245,67
Credit	165,83	139,63	147,89	171,32	249,47
Debit	1,89	2,88	2,82	4,17	3,80
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)					
Credit	557,74	470,28	507,03	560,97	735,01
Debit	383,67	330,15	359,37	384,31	476,07
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)					
Credit	2,11	1,19	1,17	1,61	3,97
Debit	1,86	2,76	2,70	4,01	3,65
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-9,71	-10,61	-3,86	-2,87	-7,47
Credit	1,86	2,42	4,39	5,13	5,55
Debit	11,57	13,03	8,25	8,00	13,02
Transport	12,06	16,09	52,63	65,37	34,26
Credit	397,31	321,90	351,45	410,96	435,10
Debit	385,25	305,81	298,82	345,59	400,84
Pasageri	-2,92	-4,52	11,49	41,56	34,48
Credit	94,18	81,31	88,41	119,77	119,86
Debit	97,10	85,83	76,92	78,21	85,38
Mărfuri	13,62	22,84	36,74	27,61	3,47
Credit	247,85	200,54	211,27	230,22	247,54
Debit	234,23	177,70	174,53	202,61	244,07
Altele	-6,98	-10,40	-3,49	-12,40	-13,62
Credit	40,06	26,06	39,32	47,16	52,07
Debit	47,04	36,46	42,81	59,56	65,69
Transport maritim	-20,57	-11,42	-14,81	-22,78	-29,14
Credit	6,64	7,33	6,39	5,37	6,05
Debit	27,21	18,75	21,20	28,15	35,19
Mărfuri	-19,26	-10,49	-13,73	-20,60	-28,84
Credit	5,12	5,44	4,29	3,18	3,79
Debit	24,38	15,93	18,02	23,78	32,63
Altele	-1,31	-0,93	-1,08	-2,18	-0,30
Credit	1,52	1,89	2,10	2,19	2,26
Debit	2,83	2,82	3,18	4,37	2,56
Transport aerian	4,79	-9,88	23,58	43,45	44,83
Credit	130,60	99,68	127,60	163,18	180,76
Debit	125,81	109,56	104,02	119,73	135,93
Pasageri	-3,65	-5,12	10,84	44,02	36,42
Credit	81,90	71,77	78,58	110,13	109,79
Debit	85,55	76,89	67,74	66,11	73,37
Mărfuri	12,58	6,49	17,52	12,71	23,31

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Credit	18,97	11,61	22,24	19,75	31,28
Debit	6,39	5,12	4,72	7,04	7,97
Altele	-4,14	-11,25	-4,78	-13,28	-14,90
Credit	29,73	16,30	26,78	33,30	39,69
Debit	33,87	27,55	31,56	46,58	54,59
Alte mijloace de transport	19,50	29,22	35,97	36,10	8,64
Credit	244,85	200,90	205,01	228,60	232,66
Debit	225,35	171,68	169,04	192,50	224,02
Pasageri	0,73	0,60	0,65	-2,46	-1,94
Credit	12,28	9,54	9,83	9,64	10,07
Debit	11,55	8,94	9,18	12,10	12,01
Mărfuri	20,30	26,84	32,95	35,50	9,00
Credit	223,76	183,49	184,74	207,29	212,47
Debit	203,46	156,65	151,79	171,79	203,47
Altele	-1,53	1,78	2,37	3,06	1,58
Credit	8,81	7,87	10,44	11,67	10,12
Debit	10,34	6,09	8,07	8,61	8,54
Servicii poștale și de curierat	8,34	8,17	7,89	8,60	9,93
Credit	15,22	13,99	12,45	13,81	15,63
Debit	6,88	5,82	4,56	5,21	5,70
Călătorii	-111,58	-64,73	-1,00	21,16	27,23
Credit	233,58	219,12	255,67	322,80	380,24
Debit	345,16	283,85	256,67	301,64	353,01
De afaceri	-111,26	-57,16	-20,96	-20,17	-15,69
Credit	63,57	68,86	83,90	105,96	121,61
Debit	174,83	126,02	104,86	126,13	137,30
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-118,85	-82,30	-55,23	-67,55	-74,76
Credit	12,90	15,42	21,65	25,20	28,15
Debit	131,75	97,72	76,88	92,75	102,91
Altele	7,59	25,14	34,27	47,38	59,07
Credit	50,67	53,44	62,25	80,76	93,46
Debit	43,08	28,30	27,98	33,38	34,39
Personale	-0,32	-7,57	19,96	41,33	42,92
Credit	170,01	150,26	171,77	216,84	258,63
Debit	170,33	157,83	151,81	175,51	215,71
Servicii de sănătate	2,07	1,75	1,72	2,20	4,77
Credit	17,32	14,88	16,03	21,29	25,84
Debit	15,25	13,13	14,31	19,09	21,07
Servicii de instruire	-20,24	-23,69	-18,20	-9,29	-7,23
Credit	34,41	30,16	37,62	45,66	52,56
Debit	54,65	53,85	55,82	54,95	59,79
Altele	17,85	14,37	36,44	48,42	45,38
Credit	118,28	105,22	118,12	149,89	180,23
Debit	100,43	90,85	81,68	101,47	134,85
Construcții	-2,33	-0,20	-4,50	-5,40	-4,31
Credit	4,45	3,62	3,28	5,09	5,32
Debit	6,78	3,82	7,78	10,49	9,63
Construcții în străinătate	4,45	3,62	3,28	5,09	5,32
Credit	4,45	3,62	3,28	5,09	5,32
Construcții în economia raportoare	-6,78	-3,82	-7,78	-10,49	-9,63
Debit	6,78	3,82	7,78	10,49	9,63
Servicii de asigurări și pensii	-8,03	-4,98	-6,11	-7,51	-9,82
Credit	0,79	0,26	0,15	0,07	0,16
Debit	8,82	5,24	6,26	7,58	9,98
Asigurări directe	-1,28	-0,73	-0,40	-0,54	-0,18
Credit	0,76	0,20	0,15	0,07	0,07
Debit	2,04	0,93	0,55	0,61	0,25
Reasigurări	-6,74	-4,25	-5,71	-6,97	-9,72
Credit		0,06			
Debit	6,74	4,31	5,71	6,97	9,72
Servicii auxiliare de asigurare	-0,01				0,08
Credit	0,03				0,09
Debit	0,04				0,01
Servicii financiare	-2,35	-1,00	-2,17	-5,24	-4,80
Credit	6,56	5,88	5,66	4,83	5,47
Debit	8,91	6,88	7,83	10,07	10,27
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-2,24	-1,34	-2,43	-5,03	-4,41
Credit	5,57	4,49	5,09	4,79	5,31
Debit	7,81	5,83	7,52	9,82	9,72
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0,11	0,34	0,26	-0,21	-0,39

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Credit	0,99	1,39	0,57	0,04	0,16
Debit	1,10	1,05	0,31	0,25	0,55
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-18,04	-13,89	-12,70	-15,27	-23,27
Credit	7,04	4,48	6,40	5,69	3,20
Debit	25,08	18,37	19,10	20,96	26,47
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	98,19	78,09	79,57	93,52	132,40
Credit	186,00	162,03	154,86	174,82	221,02
Debit	87,81	83,94	75,29	81,30	88,62
Servicii de telecomunicații	69,18	49,90	34,62	17,36	22,67
Credit	114,59	92,01	72,17	57,09	55,28
Debit	45,41	42,11	37,55	39,73	32,61
Servicii de informatică	21,43	22,23	31,66	61,68	97,30
Credit	58,78	59,02	66,34	100,52	149,76
Debit	37,35	36,79	34,68	38,84	52,46
Servicii de informații	7,58	5,96	13,29	14,48	12,43
Credit	12,63	11,00	16,35	17,21	15,98
Debit	5,05	5,04	3,06	2,73	3,55
Alte servicii pentru afaceri	6,30	0,20	-19,57	1,01	-26,16
Credit	100,71	87,21	94,79	115,26	128,80
Debit	94,41	87,01	114,36	114,25	154,96
Servicii de cercetare și dezvoltare	0,50	-0,20	-0,62	-1,32	1,09
Credit	1,27	1,07	2,13	3,27	3,30
Debit	0,77	1,27	2,75	4,59	2,21
Servicii profesionale și de consultanță managerială	5,84	10,59	3,47	5,12	0,59
Credit	61,56	61,17	61,80	65,02	79,49
Debit	55,72	50,58	58,33	59,90	78,90
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	-0,04	-10,19	-22,42	-2,79	-27,84
Credit	37,88	24,97	30,86	46,97	46,01
Debit	37,92	35,16	53,28	49,76	73,85
Servicii personale, culturale și de agrement	-0,65	-2,41	-3,15	-7,43	-10,45
Credit	1,98	2,08	2,46	3,57	5,22
Debit	2,63	4,49	5,61	11,00	15,67
Servicii audiovizuale și conexe	-0,65	-2,41	-3,15	-7,43	-10,45
Credit	1,98	2,08	2,46	3,57	5,22
Debit	2,63	4,49	5,61	11,00	15,67
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	-0,65	-1,04	2,50	6,94	8,34
Credit	36,11	32,85	39,69	34,71	36,94
Debit	36,76	33,89	37,19	27,77	28,60
Venituri primare	822,33	449,48	445,97	557,71	548,56
Credit	1 115,20	816,20	748,47	881,52	999,78
Debit	292,87	366,72	302,50	323,81	451,22
Remunerarea salariaților	990,58	699,81	641,41	762,06	860,70
Credit	1 063,84	783,15	717,59	838,80	941,55
Debit	73,26	83,34	76,18	76,74	80,85
Venituri din investiții	-166,47	-247,70	-193,08	-202,47	-310,57
Credit	54,07	35,89	33,67	45,12	60,50
Debit	220,54	283,59	226,75	247,59	371,07
Venituri din investiții directe	-125,98	-212,39	-151,26	-170,30	-250,60
Credit	7,35	8,25	8,94	12,49	12,50
Debit	133,33	220,64	160,20	182,79	263,10
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-119,91	-208,66	-141,13	-155,91	-229,78
Credit	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55
Debit	126,42	214,82	148,59	167,29	241,33
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-76,31	-85,29	-50,10	-123,21	-161,36
Credit	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55
Debit	82,82	91,45	57,56	134,59	172,91
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-76,31	-85,29	-50,10	-123,21	-161,36
Credit	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55
Debit	82,82	91,45	57,56	134,59	172,91
Profituri reinvestite	-43,60	-123,37	-91,03	-32,70	-68,42
Debit	43,60	123,37	91,03	32,70	68,42
Dobânzi	-6,07	-3,73	-10,13	-14,39	-20,82
Credit	0,84	2,09	1,48	1,11	0,95
Debit	6,91	5,82	11,61	15,50	21,77
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-6,07	-3,73	-10,13	-14,39	-20,82
Credit	0,84	2,09	1,48	1,11	0,95
Debit	6,91	5,82	11,61	15,50	21,77
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-6,07	-3,73	-10,13	-14,39	-20,82
Credit	0,84	2,09	1,48	1,11	0,95
Debit	6,91	5,82	11,61	15,50	21,77
Venituri din investiții de portofoliu	-7,41	-4,67	-9,45	-6,68	-17,32

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Credit	0,44	0,18	0,17	0,05	0,32
Debit	7,85	4,85	9,62	6,73	17,64
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-7,41	-4,58	-9,30	-6,59	-16,66
Credit	0,44	0,18	0,17	0,03	0,26
Debit	7,85	4,76	9,47	6,62	16,92
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-7,41	-4,58	-9,30	-6,59	-16,66
Credit	0,44	0,18	0,17	0,03	0,26
Debit	7,85	4,76	9,47	6,62	16,92
Dobânzi		-0,09	-0,15	-0,09	-0,66
Credit				0,02	0,06
Debit		0,09	0,15	0,11	0,72
Pe termen lung		-0,09	-0,15	-0,09	-0,66
Credit				0,02	0,06
Debit		0,09	0,15	0,11	0,72
Venituri din alte investiții	-63,08	-54,40	-56,05	-53,61	-89,18
Credit	16,28	3,70	0,88	4,46	1,15
Debit	79,36	58,10	56,93	58,07	90,33
Dobânzi	-63,08	-54,40	-56,05	-53,61	-89,18
Credit	16,28	3,70	0,88	4,46	1,15
Debit	79,36	58,10	56,93	58,07	90,33
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-63,19	-54,06	-55,79	-53,82	-89,57
Credit	16,28	3,70	0,88	4,46	1,15
Debit	79,47	57,76	56,67	58,28	90,72
Venituri din active de rezervă	30,00	23,76	23,68	28,12	46,53
Dobânzi	30,00	23,76	23,68	28,12	46,53
Alte venituri primare	-1,78	-2,63	-2,36	-1,88	-1,57
Credit	-2,71	-2,84	-2,79	-2,40	-2,27
Debit	-0,93	-0,21	-0,43	-0,52	-0,70
Impozite pe producție și pe importuri	-1,88	-2,59	-2,30	-1,87	-1,65
Credit	-2,81	-2,87	-2,79	-2,42	-2,41
Debit	-0,93	-0,28	-0,49	-0,55	-0,76
Renta	0,10	-0,04	-0,06	-0,01	0,08
Credit	0,10	0,03		0,02	0,14
Debit		0,07	0,06	0,03	0,06
Venituri secundare	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 134,35	1 172,45
Credit	1 673,57	1 222,04	1 245,38	1 270,83	1 335,31
Debit	150,64	142,90	121,67	136,48	162,86
Administrația publică	238,48	113,29	149,70	135,02	95,42
Credit	244,42	121,92	155,54	145,30	104,12
Debit	5,94	8,63	5,84	10,28	8,70
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	2,69	2,53	4,01	4,48	4,45
Contribuții sociale	4,35	4,12	3,99	4,64	4,53
Prestații sociale	0,17	0,28	0,32	0,37	0,51
Cooperarea internațională curentă	200,47	75,53	107,88	92,32	53,35
Credit	205,93	82,35	113,17	101,94	59,41
Debit	5,46	6,82	5,29	9,62	6,06
Transferuri curente diverse ale administrației publice	31,14	31,39	34,14	33,95	33,60
Credit	31,45	32,92	34,37	34,24	35,73
Debit	0,31	1,53	0,23	0,29	2,13
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	1 284,45	965,85	974,01	999,33	1 077,03
Credit	1 429,15	1 100,12	1 089,84	1 125,53	1 231,19
Debit	144,70	134,27	115,83	126,20	154,16
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	938,29	686,20	684,47	731,75	811,76
Credit	1 012,08	756,97	749,63	799,07	896,07
Debit	73,79	70,77	65,16	67,32	84,31
Alte transferuri curente	346,16	279,65	289,54	267,58	265,27
Credit	417,07	343,15	340,21	326,46	335,12
Debit	70,91	63,50	50,67	58,88	69,85
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	52,65	39,29	29,62	35,76	40,01
Prestații sociale	1,56	1,58	3,00	3,18	4,02
Credit	1,60	1,58	3,00	3,18	4,03
Debit	0,04				0,01
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	-6,75	-4,19	-4,60	-6,98	-7,51
Credit	0,73	0,34	0,41	0,27	0,54
Debit	7,48	4,53	5,01	7,25	8,05
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	2,10	3,10	4,14	5,90	7,31
Credit	3,52	4,03	5,14	6,89	10,07
Debit	1,42	0,93	1,00	0,99	2,76

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Cooperarea internațională curentă	140,45	117,36	108,42	95,85	92,26
Credit	142,75	119,44	109,95	96,96	94,42
Debit	2,30	2,08	1,53	1,11	2,16
Transferuri curente diverse	261,45	201,09	208,20	205,39	209,20
Credit	268,47	217,76	221,71	219,16	226,06
Debit	7,02	16,67	13,51	13,77	16,86
Contul de capital	147,18	54,87	-17,80	-21,34	-35,94
Credit	230,73	132,58	53,58	54,12	63,83
Debit	83,55	77,71	71,38	75,46	99,77
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	0,10	-0,08	-0,03		0,10
Credit	0,10				0,10
Debit		0,08	0,03		
Transferuri de capital	147,08	54,95	-17,77	-21,34	-36,04
Credit	230,63	132,58	53,58	54,12	63,73
Debit	83,55	77,63	71,35	75,46	99,77
Administrația publică	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24
Credit	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24
Alte transferuri de capital	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24
Credit	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-11,02	-34,39	-33,93	-35,39	-57,28
Credit	72,53	43,24	37,42	40,07	42,49
Debit	83,55	77,63	71,35	75,46	99,77
Alte transferuri de capital	-11,02	-34,39	-33,93	-35,39	-57,28
Credit	72,53	43,24	37,42	40,07	42,49
Debit	83,55	77,63	71,35	75,46	99,77
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-421,12	-407,97	-300,10	-576,66	-1 247,31
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-468,43	-463,75	-374,25	-507,66	-1 185,40
Investiții directe	-304,30	-218,26	-75,06	-143,63	-269,63
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>40,83</i>	<i>7,31</i>	<i>13,33</i>	<i>10,74</i>	<i>42,24</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59
Instrumente de natura datoriei	3,24	-8,03	4,20	-0,12	8,65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-0,97	3,40	-0,01	2,51	4,42
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	4,21	-11,43	4,21	-2,63	4,23
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>345,13</i>	<i>225,57</i>	<i>88,39</i>	<i>154,37</i>	<i>311,87</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	171,34	167,25	135,00	66,32	186,25
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	127,74	43,88	43,97	33,62	117,83
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	127,74	43,88	43,97	33,62	117,83
Reinvestirea profiturilor	43,60	123,37	91,03	32,70	68,42
Instrumente de natura datoriei	173,79	58,32	-46,61	88,05	125,62
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	173,79	58,32	-46,61	88,05	125,62
Investiții de portofoliu	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>-1,61</i>	<i>-0,01</i>		<i>-0,12</i>	<i>1,68</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		-0,01		0,74	-0,62
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		-0,01			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,74	-0,62
Titluri de creanță	-1,61			-0,86	2,30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				-0,86	2,30
Pe termen lung				-0,86	2,30
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-1,61				
Pe termen lung	-1,61				
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>5,62</i>	<i>4,03</i>	<i>0,36</i>	<i>0,15</i>	<i>-1,92</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	5,62	3,96	-0,03	-0,01	-1,31
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	5,62	3,96	-0,03	-0,01	-1,30
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP					-0,01
Titluri de angajamente		0,07	0,39	0,16	-0,61
Administrația publică		0,07	0,39	0,13	-0,65
Pe termen scurt		0,07	0,39	0,13	-0,65
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,03	0,04
Pe termen lung				0,03	0,04
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09
Contracte de tip forward	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>0,11</i>				
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,11				
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,11				
Contracte de tip forward	0,11				
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>0,72</i>	<i>0,70</i>	<i>-0,49</i>	<i>0,43</i>	<i>-1,09</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09
Contracte de tip forward	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09
Alte investiții	382,16	65,74	-830,46	-894,53	-1 155,99
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>321,65</i>	<i>-2,15</i>	<i>-577,14</i>	<i>-446,21</i>	<i>-620,23</i>
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-60,51</i>	<i>-67,89</i>	<i>253,32</i>	<i>448,32</i>	<i>535,76</i>
Alte participații la capital				0,56	
<i>Achiziția netă de active financiare</i>				<i>0,56</i>	
Numerar și depozite	186,92	77,66	-494,05	-528,67	-707,70
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>79,04</i>	<i>-42,09</i>	<i>-493,22</i>	<i>-515,43</i>	<i>-730,04</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-179,65	172,73	77,69	168,18	-3,00
Pe termen scurt	-179,65	172,73	77,69	168,18	-3,00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04
Pe termen scurt	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-107,88</i>	<i>-119,75</i>	<i>0,83</i>	<i>13,24</i>	<i>-22,34</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-106,52	-117,19	1,07	13,34	-24,07
Pe termen scurt	-106,52	-117,19	1,07	13,34	-24,07
Alte societăți financiare	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73
Pe termen scurt	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73
Împrumuturi	86,85	-21,11	-129,38	-125,89	-94,57
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>34,97</i>	<i>-0,99</i>	<i>-0,82</i>	<i>-1,55</i>	<i>0,93</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,85	-0,61	-0,28	-0,51	-0,10
Pe termen scurt	0,23	-0,23	-0,03		
Pe termen lung	4,62	-0,38	-0,25	-0,51	-0,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	30,12	-0,38	-0,54	-1,04	1,03
Pe termen scurt	0,01	-0,61	0,05	-0,19	-0,14
Pe termen lung	30,11	0,23	-0,59	-0,85	1,17
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-51,88</i>	<i>20,12</i>	<i>128,56</i>	<i>124,34</i>	<i>95,50</i>
Banca centrală	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-140,33	-86,91	-55,46	28,94	-4,73
Pe termen scurt	-26,72	0,15	0,04	2,22	2,87
Pe termen lung	-113,61	-87,06	-55,50	26,72	-7,60
Administrația publică	102,80	98,32	175,47	126,39	29,76
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		-5,56	-0,23	0,16	-13,73
Altele pe termen lung	102,80	103,88	175,70	126,23	43,49
Alte sectoare	14,92	43,87	45,46	13,28	111,96
Pe termen scurt	-38,53	5,55	13,67	2,56	-8,25
Pe termen lung	53,45	38,32	31,79	10,72	120,21
Alte societăți financiare	6,55	-3,95	14,36	14,66	28,95
Pe termen scurt	-0,19	4,30	-0,20	-0,65	0,03
Pe termen lung	6,74	-8,25	14,56	15,31	28,92
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	8,37	47,82	31,10	-1,38	83,01
Pe termen scurt	-38,34	1,25	13,87	3,21	-8,28
Pe termen lung	46,71	46,57	17,23	-4,59	91,29
Credite comerciale și avansuri	-260,45	4,72	-172,93	-236,57	-357,72
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>-155,83</i>	<i>40,93</i>	<i>-45,00</i>	<i>70,21</i>	<i>108,88</i>
Alte sectoare	-155,83	40,93	-45,00	70,21	108,88
Pe termen scurt	-151,00	21,14	-44,70	60,18	94,68
Pe termen lung	-4,83	19,79	-0,30	10,03	14,20
Alte societăți financiare	1,63	-0,39	-1,57	-1,25	-0,60
Pe termen scurt	1,63	-0,39	-1,57	-1,25	-0,60
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-157,46	41,32	-43,43	71,46	109,48
Pe termen scurt	-152,63	21,53	-43,13	61,43	95,28
Pe termen lung	-4,83	19,79	-0,30	10,03	14,20
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>104,62</i>	<i>36,21</i>	<i>127,93</i>	<i>306,78</i>	<i>466,60</i>
Alte sectoare	104,62	36,21	127,93	306,78	466,60
Pe termen scurt	101,48	35,12	125,00	297,59	452,65
Pe termen lung	3,14	1,09	2,93	9,19	13,95
Alte societăți financiare	-1,82	-0,40	0,94	0,96	0,26
Pe termen scurt	-1,82	-0,40	0,94	0,96	0,26
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	106,44	36,61	126,99	305,82	466,34
Pe termen scurt	103,30	35,52	124,06	296,63	452,39

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Pe termen lung	3,14	1,09	2,93	9,19	13,95
Alte creanțe / angajamente - altele	368,84	4,47	-34,10	-3,96	4,00
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	363,47		-38,10		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-36,68				
Pe termen scurt	-36,68				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	400,15		-38,10		
Pe termen scurt	400,15		-38,10		
<i>Acumularea netă de pasive</i>	-5,37	-4,47	-4,00	3,96	-4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1,37	-0,47		7,96	
Pe termen scurt	-1,37	-0,47		7,96	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Pe termen lung	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Active de rezervă	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53
Drepturi speciale de tragere	-4,93	16,89	-17,31	-0,40	0,05
Alte active de rezervă	-533,52	-323,38	548,45	531,60	235,48
Numerar și depozite	-77,55	-58,22	323,52	414,51	19,14
Creanțe cu autorități monetare	100,48	-32,83	38,40	188,30	316,66
Creanțe cu alte entități	-178,03	-25,39	285,12	226,21	-297,52
Titluri de valoare	-455,97	-265,16	224,93	117,09	216,34
Titluri de creanță	-455,97	-265,16	224,93	117,09	216,34
Pe termen scurt	-25,23				3,97
Pe termen lung	-430,74	-265,16	224,93	117,09	212,37
Erori și omisiuni nete	-47,31	-55,78	-74,15	69,00	61,91
Finanțarea excepțională				43,22	
Venituri secundare				43,22	
Alte granturi interguvernamentale				43,22	
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	15,82	8,80	7,40	1,89	4,49
Remiteri personale: Credit	1 965,94	1 449,93	1 387,28	1 555,98	1 743,31
Remiteri personale: Debit			205,12	211,87	256,86

* date revizuite

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2018, prezentare standard (MBP6)

milioane EUR**

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Contul curent	-428,20	-416,73	-255,02	-492,98	-1 025,73
Credit	4 330,58	4 075,71	4 172,08	4 680,82	4 899,84
Debit	4 758,78	4 492,44	4 427,11	5 173,81	5 925,56
Bunuri și servicii	-2 195,29	-1 793,07	-1 673,04	-1 995,11	-2 483,00
Credit	2 229,31	2 240,52	2 370,89	2 770,08	2 922,60
Debit	4 424,60	4 033,59	4 043,92	4 765,18	5 405,59
Bunuri	-2 291,10	-1 912,16	-1 877,84	-2 271,58	-2 789,20
Credit	1 368,68	1 356,82	1 407,26	1 656,62	1 672,38
Debit	3 659,77	3 268,98	3 285,10	3 928,20	4 461,57
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-2 309,68	-1 908,50	-1 877,09	-2 267,09	-2 782,93
Credit	1 350,05	1 360,44	1 407,99	1 661,06	1 678,62
Debit	3 659,74	3 268,95	3 285,09	3 928,14	4 461,56
Din care: Reexport	264,20	258,78	227,02	252,07	222,12
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	18,00	-3,63	-0,73	-4,44	-6,25
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-52,80	-8,87	-3,54	-9,61	-9,10
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	70,80	5,24	2,81	5,17	2,85
Aur nemonetar	0,59	-0,03	-0,02	-0,05	-0,02
Credit	0,63				
Debit	0,04	0,03	0,02	0,05	0,02
Servicii	95,80	119,09	204,80	276,47	306,20
Credit	860,63	883,70	963,62	1 113,46	1 250,22
Debit	764,83	764,61	758,82	836,99	944,02
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	123,52	123,13	131,05	148,39	208,02
Credit	124,95	125,72	133,60	152,09	211,24
Debit	1,42	2,59	2,55	3,70	3,22
Bunuri prelucrate în economia raportoare - bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)					
Credit	420,24	423,43	458,04	498,00	622,37
Debit	289,09	297,26	324,65	341,17	403,11
Bunuri prelucrate în străinătate - bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)					
Credit	1,59	1,07	1,06	1,43	3,36
Debit	1,40	2,49	2,44	3,56	3,09
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-7,32	-9,55	-3,49	-2,55	-6,33
Credit	1,40	2,18	3,97	4,55	4,70
Debit	8,72	11,73	7,45	7,10	11,02
Transport	9,09	14,49	47,54	58,03	29,01
Credit	299,36	289,83	317,49	364,83	368,42
Debit	290,28	275,34	269,95	306,80	339,41
Pasageri	-2,20	-4,07	10,38	36,89	29,20
Credit	70,96	73,21	79,87	106,33	101,49
Debit	73,16	77,28	69,49	69,43	72,30
Mărfuri	10,26	20,56	33,19	24,51	2,94
Credit	186,75	180,56	190,86	204,38	209,60
Debit	176,49	160,00	157,67	179,87	206,67
Altele	-5,26	-9,36	-3,15	-11,01	-11,53
Credit	30,18	23,46	35,52	41,87	44,09
Debit	35,44	32,83	38,67	52,87	55,62
Transport maritim	-15,50	-10,28	-13,38	-20,22	-24,67
Credit	5,00	6,60	5,77	4,77	5,12
Debit	20,50	16,88	19,15	24,99	29,80
Mărfuri	-14,51	-9,44	-12,40	-18,29	-24,42
Credit	3,86	4,90	3,88	2,82	3,21
Debit	18,37	14,34	16,28	21,11	27,63
Altele	-0,99	-0,84	-0,98	-1,94	-0,25
Credit	1,15	1,70	1,90	1,94	1,91
Debit	2,13	2,54	2,87	3,88	2,17
Transport aerian	3,61	-8,90	21,30	38,57	37,96
Credit	98,40	89,75	115,27	144,86	153,06
Debit	94,79	98,65	93,97	106,29	115,10
Pasageri	-2,75	-4,61	9,79	39,08	30,84
Credit	61,71	64,62	70,99	97,77	92,96

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Debit	64,46	69,23	61,19	58,69	62,13
Mărfuri	9,48	5,84	15,83	11,28	19,74
Credit	14,29	10,45	20,09	17,53	26,49
Debit	4,81	4,61	4,26	6,25	6,75
Altele	-3,12	-10,13	-4,32	-11,79	-12,62
Credit	22,40	14,68	24,19	29,56	33,61
Debit	25,52	24,81	28,51	41,35	46,22
Alte mijloace de transport	14,69	26,31	32,49	32,05	7,32
Credit	184,49	180,89	185,20	202,94	197,01
Debit	169,80	154,58	152,71	170,89	189,69
Pasageri	0,55	0,54	0,59	-2,18	-1,64
Credit	9,25	8,59	8,88	8,56	8,53
Debit	8,70	8,05	8,29	10,74	10,17
Mărfuri	15,30	24,17	29,77	31,52	7,62
Credit	168,60	165,21	166,89	184,02	179,91
Debit	153,30	141,04	137,12	152,51	172,29
Altele	-1,15	1,60	2,14	2,72	1,34
Credit	6,64	7,09	9,43	10,36	8,57
Debit	7,79	5,48	7,29	7,64	7,23
Servicii poștale și de curierat	6,28	7,36	7,13	7,63	8,41
Credit	11,47	12,60	11,25	12,26	13,23
Debit	5,18	5,24	4,12	4,63	4,83
Călătorii	-84,07	-58,28	-0,90	18,78	23,06
Credit	176,00	197,29	230,97	286,57	321,97
Debit	260,07	255,57	231,87	267,78	298,91
De afaceri	-83,83	-51,47	-18,93	-17,91	-13,29
Credit	47,90	62,00	75,79	94,07	102,97
Debit	131,73	113,47	94,73	111,97	116,26
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-89,55	-74,10	-49,89	-59,97	-63,30
Credit	9,72	13,88	19,56	22,37	23,84
Debit	99,27	87,98	69,45	82,34	87,14
Altele	5,72	22,64	30,96	42,06	50,02
Credit	38,18	48,12	56,24	71,69	79,14
Debit	32,46	25,48	25,28	29,63	29,12
Personale	-0,24	-6,82	18,03	36,69	36,34
Credit	128,10	135,29	155,17	192,50	219,00
Debit	128,34	142,11	137,14	155,81	182,65
Servicii de sănătate	1,56	1,58	1,55	1,95	4,04
Credit	13,05	13,40	14,48	18,90	21,88
Debit	11,49	11,82	12,93	16,95	17,84
Servicii de instruire	-15,25	-21,33	-16,44	-8,25	-6,12
Credit	25,93	27,16	33,99	40,53	44,51
Debit	41,18	48,49	50,43	48,78	50,63
Altele	13,45	12,94	32,92	42,98	38,43
Credit	89,12	94,74	106,71	133,06	152,61
Debit	75,67	81,80	73,79	90,08	114,18
Construcții	-1,76	-0,18	-4,07	-4,79	-3,65
Credit	3,35	3,26	2,96	4,52	4,50
Debit	5,11	3,44	7,03	9,31	8,15
Construcții în străinătate	3,35	3,26	2,96	4,52	4,50
Credit	3,35	3,26	2,96	4,52	4,50
Construcții în economia raportoare	-5,11	-3,44	-7,03	-9,31	-8,15
Debit	5,11	3,44	7,03	9,31	8,15
Servicii de asigurări și pensii	-6,05	-4,48	-5,52	-6,67	-8,32
Credit	0,60	0,23	0,14	0,06	0,14
Debit	6,65	4,72	5,66	6,73	8,45
Asigurări directe	-0,96	-0,66	-0,36	-0,48	-0,15
Credit	0,57	0,18	0,14	0,06	0,06
Debit	1,54	0,84	0,50	0,54	0,21
Reasigurări	-5,08	-3,83	-5,16	-6,19	-8,23
Credit		0,05			
Debit	5,08	3,88	5,16	6,19	8,23
Servicii auxiliare de asigurare	-0,01				0,07
Credit	0,02				0,08
Debit	0,03				0,01

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Servicii financiare	-1,77	-0,90	-1,96	-4,65	-4,07
Credit	4,94	5,29	5,11	4,29	4,63
Debit	6,71	6,19	7,07	8,94	8,70
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-1,69	-1,21	-2,20	-4,47	-3,73
Credit	4,20	4,04	4,60	4,25	4,50
Debit	5,88	5,25	6,79	8,72	8,23
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0,08	0,31	0,23	-0,19	-0,33
Credit	0,75	1,25	0,51	0,04	0,14
Debit	0,83	0,95	0,28	0,22	0,47
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-13,59	-12,51	-11,47	-13,56	-19,70
Credit	5,30	4,03	5,78	5,05	2,71
Debit	18,90	16,54	17,25	18,61	22,41
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	73,98	70,31	71,88	83,02	112,11
Credit	140,15	145,89	139,90	155,20	187,15
Debit	66,16	75,58	68,02	72,17	75,04
Servicii de telecomunicații	52,13	44,93	31,27	15,41	19,20
Credit	86,34	82,84	65,20	50,68	46,81
Debit	34,22	37,91	33,92	35,27	27,61
Servicii de informatică	16,15	20,02	28,60	54,76	82,39
Credit	44,29	53,14	59,93	89,24	126,81
Debit	28,14	33,12	31,33	34,48	44,42
Servicii de informații	5,71	5,37	12,01	12,85	10,53
Credit	9,52	9,90	14,77	15,28	13,53
Debit	3,81	4,54	2,76	2,42	3,01
Alte servicii pentru afaceri	4,75	0,18	-17,68	0,90	-22,15
Credit	75,88	78,52	85,63	102,32	109,06
Debit	71,14	78,34	103,31	101,43	131,21
Servicii de cercetare și dezvoltare	0,38	-0,18	-0,56	-1,17	0,92
Credit	0,96	0,96	1,92	2,90	2,79
Debit	0,58	1,14	2,48	4,07	1,87
Servicii profesionale și de consultanță managerială	4,40	9,54	3,13	4,55	0,50
Credit	46,38	55,08	55,83	57,72	67,31
Debit	41,98	45,54	52,69	53,18	66,81
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	-0,03	-9,17	-20,25	-2,48	-23,57
Credit	28,54	22,48	27,88	41,70	38,96
Debit	28,57	31,66	48,13	44,17	62,53
Servicii personale, culturale și de agrement	-0,49	-2,17	-2,85	-6,60	-8,85
Credit	1,49	1,87	2,22	3,17	4,42
Debit	1,98	4,04	5,07	9,77	13,27
Servicii audiovizuale și conexe	-0,49	-2,17	-2,85	-6,60	-8,85
Credit	1,49	1,87	2,22	3,17	4,42
Debit	1,98	4,04	5,07	9,77	13,27
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	-0,49	-0,94	2,26	6,16	7,06
Credit	27,21	29,58	35,86	30,81	31,28
Debit	27,70	30,51	33,60	24,65	24,22
Venituri primare	619,60	404,70	402,88	495,11	464,49
Credit	840,27	734,89	676,15	782,57	846,56
Debit	220,67	330,19	273,27	287,46	382,07
Remunerarea salariaților	746,38	630,09	579,44	676,52	728,80
Credit	801,58	705,13	648,25	744,64	797,26
Debit	55,20	75,04	68,82	68,13	68,46
Venituri din investiții	-125,43	-223,02	-174,42	-179,74	-262,97
Credit	40,74	32,31	30,42	40,06	51,23
Debit	166,17	255,34	204,84	219,80	314,20
Venituri din investiții directe	-94,92	-191,23	-136,64	-151,18	-212,20
Credit	5,54	7,43	8,08	11,09	10,58
Debit	100,46	198,66	144,72	162,27	222,78
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-90,35	-187,87	-127,49	-138,41	-194,57
Credit	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78
Debit	95,25	193,42	134,23	148,51	204,35
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-57,50	-76,79	-45,26	-109,38	-136,63
Credit	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78
Debit	62,40	82,34	52,00	119,48	146,41
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-57,50	-76,79	-45,26	-109,38	-136,63
Credit	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78
Debit	62,40	82,34	52,00	119,48	146,41

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Profituri reinvestite	-32,85	-111,08	-82,23	-29,03	-57,93
Debit	32,85	111,08	82,23	29,03	57,93
Dobânzi	-4,57	-3,36	-9,15	-12,77	-17,63
Credit	0,63	1,88	1,34	0,99	0,80
Debit	5,21	5,24	10,49	13,76	18,43
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-4,57	-3,36	-9,15	-12,77	-17,63
Credit	0,63	1,88	1,34	0,99	0,80
Debit	5,21	5,24	10,49	13,76	18,43
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-4,57	-3,36	-9,15	-12,77	-17,63
Credit	0,63	1,88	1,34	0,99	0,80
Debit	5,21	5,24	10,49	13,76	18,43
Venituri din investiții de portofoliu	-5,58	-4,20	-8,54	-5,93	-14,67
Credit	0,33	0,16	0,15	0,04	0,27
Debit	5,91	4,37	8,69	5,97	14,94
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-5,58	-4,12	-8,40	-5,85	-14,11
Credit	0,33	0,16	0,15	0,03	0,22
Debit	5,91	4,29	8,55	5,88	14,33
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-5,58	-4,12	-8,40	-5,85	-14,11
Credit	0,33	0,16	0,15	0,03	0,22
Debit	5,91	4,29	8,55	5,88	14,33
Dobânzi		-0,08	-0,14	-0,08	-0,56
Credit				0,02	0,05
Debit		0,08	0,14	0,10	0,61
Pe termen lung		-0,08	-0,14	-0,08	-0,56
Credit				0,02	0,05
Debit		0,08	0,14	0,10	0,61
Venituri din alte investiții	-47,53	-48,98	-50,63	-47,59	-75,51
Credit	12,27	3,33	0,79	3,96	0,97
Debit	59,80	52,31	51,43	51,55	76,49
Dobânzi	-47,53	-48,98	-50,63	-47,59	-75,51
Credit	12,27	3,33	0,79	3,96	0,97
Debit	59,80	52,31	51,43	51,55	76,49
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-47,61	-48,67	-50,40	-47,78	-75,84
Credit	12,27	3,33	0,79	3,96	0,97
Debit	59,88	52,01	51,19	51,74	76,82
Venituri din active de rezervă	22,60	21,39	21,39	24,96	39,40
Dobânzi	22,60	21,39	21,39	24,96	39,40
Alte venituri primare	-1,34	-2,37	-2,13	-1,67	-1,33
Credit	-2,04	-2,56	-2,52	-2,13	-1,92
Debit	-0,70	-0,19	-0,39	-0,46	-0,59
Impozite pe producție și pe importuri	-1,42	-2,33	-2,08	-1,66	-1,40
Credit	-2,12	-2,58	-2,52	-2,15	-2,04
Debit	-0,70	-0,25	-0,44	-0,49	-0,64
Renta	0,08	-0,04	-0,05	-0,01	0,07
Credit	0,08	0,03		0,02	0,12
Debit		0,06	0,05	0,03	0,05
Venituri secundare	1 147,49	971,63	1 015,13	1 007,02	992,77
Credit	1 260,99	1 100,30	1 125,05	1 128,18	1 130,68
Debit	113,50	128,66	109,91	121,16	137,90
Administrația publică	179,69	102,00	135,24	119,86	80,80
Credit	184,16	109,77	140,51	128,99	88,16
Debit	4,48	7,77	5,28	9,13	7,37
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	2,03	2,28	3,62	3,98	3,77
Contribuții sociale	3,28	3,71	3,60	4,12	3,84
Prestații sociale	0,13	0,25	0,29	0,33	0,43
Cooperarea internațională curentă	151,05	68,01	97,46	81,96	45,17
Credit	155,16	74,15	102,24	90,50	50,31
Debit	4,11	6,14	4,78	8,54	5,13
Transferuri curente diverse ale administrației publice	23,46	28,26	30,84	30,14	28,45
Credit	23,70	29,64	31,05	30,40	30,25
Debit	0,23	1,38	0,21	0,26	1,80
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	967,80	869,63	879,90	887,15	911,98
Credit	1 076,83	990,52	984,54	999,19	1 042,51
Debit	109,03	120,89	104,64	112,03	130,54

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	706,98	617,84	618,33	649,61	687,36
Credit	762,58	681,56	677,20	709,37	758,75
Debit	55,60	63,72	58,86	59,76	71,39
Alte transferuri curente	260,82	251,79	261,56	237,54	224,62
Credit	314,25	308,96	307,34	289,81	283,76
Debit	53,43	57,17	45,77	52,27	59,15
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	39,67	35,38	26,76	31,75	33,88
Prestații sociale	1,18	1,42	2,71	2,82	3,40
Credit	1,21	1,42	2,71	2,82	3,41
Debit	0,03				0,01
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	-5,09	-3,77	-4,16	-6,20	-6,36
Credit	0,55	0,31	0,37	0,24	0,46
Debit	5,64	4,08	4,53	6,44	6,82
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	1,58	2,79	3,74	5,24	6,19
Credit	2,65	3,63	4,64	6,12	8,53
Debit	1,07	0,84	0,90	0,88	2,34
Cooperarea internațională curentă	105,83	105,67	97,94	85,09	78,12
Credit	107,56	107,54	99,33	86,08	79,95
Debit	1,73	1,87	1,38	0,99	1,83
Transferuri curente diverse	197,00	181,06	188,08	182,33	177,14
Credit	202,29	196,07	200,29	194,56	191,42
Debit	5,29	15,01	12,20	12,22	14,28
Contul de capital	110,90	49,40	-16,08	-18,94	-30,43
Credit	173,85	119,37	48,40	48,04	54,05
Debit	62,95	69,97	64,48	66,99	84,48
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	0,08	-0,07	-0,03		0,08
Credit	0,08				0,08
Debit		0,07	0,03		
Transferuri de capital	110,82	49,48	-16,05	-18,94	-30,52
Credit	173,77	119,37	48,40	48,04	53,96
Debit	62,95	69,90	64,46	66,99	84,48
Administrația publică	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98
Credit	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98
Alte transferuri de capital	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98
Credit	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-8,30	-30,96	-30,65	-31,42	-48,50
Credit	54,65	38,93	33,80	35,57	35,98
Debit	62,95	69,90	64,46	66,99	84,48
Alte transferuri de capital	-8,30	-30,96	-30,65	-31,42	-48,50
Credit	54,65	38,93	33,80	35,57	35,98
Debit	62,95	69,90	64,46	66,99	84,48
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-317,30	-367,33	-271,10	-511,93	-1 056,16
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-352,95	-417,55	-338,09	-450,67	-1 003,74
Investiții directe	-229,28	-196,51	-67,81	-127,51	-228,31
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>30,76</i>	<i>6,58</i>	<i>12,04</i>	<i>9,53</i>	<i>35,77</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44
Instrumente de natura datoriei	2,44	-7,23	3,79	-0,11	7,32
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-0,73	3,06	-0,01	2,23	3,74
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	3,17	-10,29	3,80	-2,33	3,58
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>260,05</i>	<i>203,09</i>	<i>79,85</i>	<i>137,04</i>	<i>264,08</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	129,10	150,59	121,96	58,88	157,71
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	96,25	39,51	39,72	29,85	99,77
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	96,25	39,51	39,72	29,85	99,77
Reinvestirea profiturilor	32,85	111,08	82,23	29,03	57,93
Instrumente de natura datoriei	130,95	52,51	-42,11	78,17	106,37
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	130,95	52,51	-42,11	78,17	106,37

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Investiții de portofoliu	-5,45	-3,64	-0,33	-0,24	3,05
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>-1,21</i>	<i>-0,01</i>		<i>-0,11</i>	<i>1,42</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		-0,01		0,66	-0,52
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		-0,01			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,66	-0,52
Titluri de creanță	-1,21			-0,76	1,95
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				-0,76	1,95
Pe termen lung				-0,76	1,95
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-1,21				
Pe termen lung	-1,21				
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>4,23</i>	<i>3,63</i>	<i>0,33</i>	<i>0,13</i>	<i>-1,63</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	4,23	3,57	-0,03	-0,01	-1,11
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,23	3,57	-0,03	-0,01	-1,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP					-0,01
Titluri de angajamente		0,06	0,35	0,14	-0,52
Administrația publică		0,06	0,35	0,12	-0,55
Pe termen scurt		0,06	0,35	0,12	-0,55
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,03	0,03
Pe termen lung				0,03	0,03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92
Contracte de tip forward	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>0,08</i>				
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,08				
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,08				
Contracte de tip forward	0,08				
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>0,54</i>	<i>0,63</i>	<i>-0,44</i>	<i>0,38</i>	<i>-0,92</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92
Contracte de tip forward	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92
Alte investiții	287,95	59,19	-750,22	-794,12	-978,84
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>242,35</i>	<i>-1,94</i>	<i>-521,38</i>	<i>-396,12</i>	<i>-525,18</i>
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-45,59</i>	<i>-61,13</i>	<i>228,84</i>	<i>398,00</i>	<i>453,66</i>
Alte participații la capital				0,50	
<i>Achiziția netă de active financiare</i>				<i>0,50</i>	
Numerar și depozite	140,84	69,92	-446,31	-469,33	-599,25
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>59,55</i>	<i>-37,90</i>	<i>-445,56</i>	<i>-457,57</i>	<i>-618,16</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-135,36	155,52	70,18	149,30	-2,54
Pe termen scurt	-135,36	155,52	70,18	149,30	-2,54
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62
Pe termen scurt	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-81,28</i>	<i>-107,82</i>	<i>0,75</i>	<i>11,75</i>	<i>-18,92</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-80,26	-105,51	0,96	11,84	-20,38
Pe termen scurt	-80,26	-105,51	0,96	11,84	-20,38
Alte societăți financiare	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46
Pe termen scurt	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46
Împrumuturi	65,44	-19,01	-116,88	-111,76	-80,08
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>26,35</i>	<i>-0,89</i>	<i>-0,74</i>	<i>-1,38</i>	<i>0,79</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3,65	-0,55	-0,25	-0,45	-0,08
Pe termen scurt	0,17	-0,21	-0,03		
Pe termen lung	3,48	-0,34	-0,23	-0,45	-0,08
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	22,69	-0,34	-0,49	-0,92	0,87
Pe termen scurt	0,01	-0,55	0,05	-0,17	-0,12
Pe termen lung	22,69	0,21	-0,53	-0,75	0,99
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-39,09</i>	<i>18,12</i>	<i>116,14</i>	<i>110,38</i>	<i>80,86</i>
Banca centrală	-22,05	-31,66	-33,34	-39,30	-35,13
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-22,05	-31,66	-33,34	-39,30	-35,13
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-105,73	-78,25	-50,10	25,69	-4,01
Pe termen scurt	-20,13	0,14	0,04	1,97	2,43
Pe termen lung	-85,60	-78,39	-50,14	23,72	-6,44
Administrația publică	77,46	88,53	158,52	112,20	25,20
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		-5,01	-0,21	0,14	-11,63
Altele pe termen lung	77,46	93,53	158,72	112,06	36,83
Alte sectoare	11,24	39,50	41,07	11,79	94,80

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Pe termen scurt	-29,03	5,00	12,35	2,27	-6,99
Pe termen lung	40,27	34,50	28,72	9,52	101,79
Alte societăți financiare	4,94	-3,56	12,97	13,01	24,51
Pe termen scurt	-0,14	3,87	-0,18	-0,58	0,03
Pe termen lung	5,08	-7,43	13,15	13,59	24,49
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	6,31	43,06	28,10	-1,23	70,29
Pe termen scurt	-28,89	1,13	12,53	2,85	-7,01
Pe termen lung	35,19	41,93	15,57	-4,07	77,30
Credite comerciale și avansuri	-196,24	4,25	-156,22	-210,01	-302,90
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>-117,41</i>	<i>36,85</i>	<i>-40,65</i>	<i>62,33</i>	<i>92,19</i>
Alte sectoare	-117,41	36,85	-40,65	62,33	92,19
Pe termen scurt	-113,77	19,03	-40,38	53,42	80,17
Pe termen lung	-3,64	17,82	-0,27	8,90	12,02
Alte societăți financiare	1,23	-0,35	-1,42	-1,11	-0,51
Pe termen scurt	1,23	-0,35	-1,42	-1,11	-0,51
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-118,64	37,20	-39,23	63,44	92,70
Pe termen scurt	-115,00	19,39	-38,96	54,53	80,68
Pe termen lung	-3,64	17,82	-0,27	8,90	12,02
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>78,83</i>	<i>32,60</i>	<i>115,57</i>	<i>272,34</i>	<i>395,09</i>
Alte sectoare	78,83	32,60	115,57	272,34	395,09
Pe termen scurt	76,46	31,62	112,92	264,19	383,28
Pe termen lung	2,37	0,98	2,65	8,16	11,81
Alte societăți financiare	-1,37	-0,36	0,85	0,85	0,22
Pe termen scurt	-1,37	-0,36	0,85	0,85	0,22
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	80,20	32,96	114,72	271,49	394,87
Pe termen scurt	77,83	31,98	112,07	263,33	383,06
Pe termen lung	2,37	0,98	2,65	8,16	11,81
Alte creanțe / angajamente - altele	277,91	4,02	-30,81	-3,52	3,39
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>273,87</i>		<i>-34,42</i>		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-27,64				
Pe termen scurt	-27,64				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	301,50		-34,42		
Pe termen scurt	301,50		-34,42		
<i>Acumularea netă de pasive</i>	<i>-4,05</i>	<i>-4,02</i>	<i>-3,61</i>	<i>3,52</i>	<i>-3,39</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1,03	-0,42		7,07	
Pe termen scurt	-1,03	-0,42		7,07	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39
Pe termen lung	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39
Active de rezervă	-405,71	-275,96	479,82	471,57	199,44
Drepturi speciale de tragere	-3,71	15,21	-15,64	-0,36	0,04
Alte active de rezervă	-401,99	-291,16	495,46	471,93	199,39
Numerar și depozite	-58,43	-52,42	292,26	367,98	16,21
Creanțe cu autorități monetare	75,71	-29,56	34,69	167,16	268,13
Creanțe cu alte entități	-134,14	-22,86	257,57	200,82	-251,93
Titluri de valoare	-343,56	-238,74	203,20	103,95	183,19
Titluri de creanță	-343,56	-238,74	203,20	103,95	183,19
Pe termen scurt	-19,01				3,36
Pe termen lung	-324,55	-238,74	203,20	103,95	179,82
Erori și omisiuni nete	-35,65	-50,22	-66,99	61,25	52,42
Finanțarea excepțională				38,37	
Venituri secundare				38,37	
Alte granturi interguvernamentale				38,37	
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	11,92	7,92	6,68	1,68	3,80
Remiteri personale: Credit	1 481,28	1 305,48	1 253,23	1 381,32	1 476,15
Remiteri personale: Debit			185,30	188,09	217,49

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2018, prezentare desfășurată (MBP6)

milioane USD

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Contul curent	4 526,66	4 989,50	-462,84	4 618,32	4 900,62	-282,30	5 272,69	5 828,01	-555,32	5 786,63	6 998,00	-1 211,37
Bunuri și servicii	2 488,42	4 479,88	-1 991,46	2 624,47	4 476,45	-1 851,98	3 120,34	5 367,72	-2 247,38	3 451,54	6 383,92	-2 932,38
Bunuri	1 506,94	3 630,67	-2 123,73	1 557,78	3 636,47	-2 078,69	1 866,09	4 424,90	-2 558,81	1 975,05	5 269,05	-3 294,00
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	1 510,97	3 630,64	-2 119,67	1 558,59	3 636,45	-2 077,86	1 871,09	4 424,84	-2 553,75	1 982,43	5 269,03	-3 286,60
Din care: Reexport	287,41		287,41	251,30		251,30	283,94		283,94	262,32		262,32
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-4,03		-4,03	-0,81		-0,81	-5,00		-5,00	-7,38		-7,38
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-9,85		-9,85	-3,92		-3,92	-10,82		-10,82	-10,75		-10,75
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	5,82		5,82	3,11		3,11	5,82		5,82	3,37		3,37
Aur nemonetar		0,03	-0,03		0,02	-0,02		0,06	-0,06		0,02	-0,02
Servicii	981,48	849,21	132,27	1 066,69	839,98	226,71	1 254,25	942,82	311,43	1 476,49	1 114,87	361,62
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	139,63	2,88	136,75	147,89	2,82	145,07	171,32	4,17	167,15	249,47	3,80	245,67
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)	470,28	330,15		507,03	359,37		560,97	384,31		735,01	476,07	
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)	1,19	2,76		1,17	2,70		1,61	4,01		3,97	3,65	
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	2,42	13,03	-10,61	4,39	8,25	-3,86	5,13	8,00	-2,87	5,55	13,02	-7,47
Transport	321,90	305,81	16,09	351,45	298,82	52,63	410,96	345,59	65,37	435,10	400,84	34,26
Pentru toate mijloacele de transport												
Pasageri	81,31	85,62	-4,31	88,41	76,85	11,56	119,82	78,21	41,61	119,86	85,38	34,48
Mărfuri	200,54	177,70	22,84	211,27	174,53	36,74	230,22	202,61	27,61	247,54	244,07	3,47
Altele	26,06	36,46	-10,40	39,32	42,81	-3,49	47,16	59,56	-12,40	52,07	65,69	-13,62
Transport maritim	7,33	18,75	-11,42	6,39	21,20	-14,81	5,37	28,15	-22,78	6,05	35,19	-29,14
Mărfuri	5,44	15,93	-10,49	4,29	18,02	-13,73	3,18	23,78	-20,60	3,79	32,63	-28,84
Altele	1,89	2,82	-0,93	2,10	3,18	-1,08	2,19	4,37	-2,18	2,26	2,56	-0,30
Transport aerian	99,68	109,56	-9,88	127,60	104,02	23,58	163,18	119,73	43,45	180,76	135,93	44,83
Pasageri	71,77	76,89	-5,12	78,58	67,74	10,84	110,13	66,11	44,02	109,79	73,37	36,42
Mărfuri	11,61	5,12	6,49	22,24	4,72	17,52	19,75	7,04	12,71	31,28	7,97	23,31
Altele	16,30	27,55	-11,25	26,78	31,56	-4,78	33,30	46,58	-13,28	39,69	54,59	-14,90
Alte mijloace de transport	200,90	171,68	29,22	205,01	169,04	35,97	228,60	192,50	36,10	232,66	224,02	8,64
Pasageri	9,54	8,94	0,60	9,83	9,18	0,65	9,64	12,10	-2,46	10,07	12,01	-1,94
Mărfuri	183,49	156,65	26,84	184,74	151,79	32,95	207,29	171,79	35,50	212,47	203,47	9,00
Altele	7,87	6,09	1,78	10,44	8,07	2,37	11,67	8,61	3,06	10,12	8,54	1,58
Servicii postale și de curierat	13,99	5,82	8,17	12,45	4,56	7,89	13,81	5,21	8,60	15,63	5,70	9,93
Calătorii	219,12	283,85	-64,73	255,67	256,67	-1,00	322,80	301,64	21,16	380,24	353,01	27,23
De afaceri	68,86	126,02	-57,16	83,90	104,86	-20,96	105,96	126,13	-20,17	121,61	137,30	-15,69

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Achiziționarea de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	15,42	97,72	-82,30	21,65	76,88	-55,23	25,20	92,75	-67,55	28,15	102,91
Altele	53,44	28,30	25,14	62,25	27,98	34,27	80,76	33,38	47,38	93,46	34,39	59,07
Personale	150,26	157,83	-7,57	171,77	151,81	19,96	216,84	175,51	41,33	258,63	215,71	42,92
Servicii de sănătate	14,88	13,13	1,75	16,03	14,31	1,72	21,29	19,09	2,20	25,84	21,07	4,77
Servicii de instruire	30,16	53,85	-23,69	37,62	55,82	-18,20	45,66	54,95	-9,29	52,56	59,79	-7,23
Altele	105,22	90,85	14,37	118,12	81,68	36,44	149,89	101,47	48,42	180,23	134,85	45,38
Construcții	3,62	3,82	-0,20	3,28	7,78	-4,50	5,09	10,49	-5,40	5,32	9,63	-4,31
Construcții în străinătate	3,62	3,82	3,62	3,28	7,78	3,28	5,09	10,49	5,09	5,32	9,63	-4,31
Construcții în economia raportoare		3,82	-3,82		7,78	-7,78		10,49	-10,49		9,63	-9,63
Servicii de asigurări și pensii	0,26	5,24	-4,98	0,15	6,26	-6,11	0,07	7,58	-7,51	0,16	9,98	-9,82
Asigurări directe	0,20	0,93	-0,73	0,15	0,55	-0,40	0,07	0,61	-0,54	0,07	0,25	-0,18
Reasigurări	0,06	4,31	-4,25		5,71	-5,71		6,97	-6,97		9,72	-9,72
Servicii auxiliare de asigurare										0,09	0,01	0,08
Servicii financiare	5,88	6,88	-1,00	5,66	7,83	-2,17	4,83	10,07	-5,24	5,47	10,27	-4,80
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	4,49	5,83	-1,34	5,09	7,52	-2,43	4,79	9,82	-5,03	5,31	9,72	-4,41
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	1,39	1,05	0,34	0,57	0,31	0,26	0,04	0,25	-0,21	0,16	0,55	-0,39
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p.)	4,48	18,37	-13,89	6,40	19,10	-12,70	5,69	20,96	-15,27	3,20	26,47	-23,27
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	162,03	83,94	78,09	154,86	75,29	79,57	174,82	81,30	93,52	221,02	88,62	132,40
Servicii de telecomunicații	92,01	42,11	49,90	72,17	37,55	34,62	57,09	39,73	17,36	55,28	32,61	22,67
Servicii de informatică	59,02	36,79	22,23	66,34	34,68	31,66	100,52	38,84	61,68	149,76	52,46	97,30
Servicii de informații	11,00	5,04	5,96	16,35	3,06	13,29	17,21	2,73	14,48	15,98	3,55	12,43
Alte servicii pentru afaceri	87,21	87,01	0,20	94,79	114,36	-19,57	115,26	114,25	1,01	128,80	154,96	-26,16
Servicii de cercetare și dezvoltare	1,07	1,27	-0,20	2,13	2,75	-0,62	3,27	4,59	-1,32	3,30	2,21	1,09
Servicii profesionale și de consultanță managerială	61,17	50,58	10,59	61,80	58,33	3,47	65,02	59,90	5,12	79,49	78,90	0,59
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	24,97	35,16	-10,19	30,86	53,28	-22,42	46,97	49,76	-2,79	46,01	73,85	-27,84
Servicii personale, culturale și de agrement	2,08	4,49	-2,41	2,46	5,61	-3,15	3,57	11,00	-7,43	5,22	15,67	-10,45
Servicii audiovizuale și conexe	2,08	4,49	-2,41	2,46	5,61	-3,15	3,57	11,00	-7,43	5,22	15,67	-10,45
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	32,85	33,89	-1,04	39,69	37,19	2,50	34,71	27,77	6,94	36,94	28,60	8,34
Venituri primare	816,20	366,72	449,48	748,47	302,50	445,97	881,52	323,81	557,71	999,78	451,22	548,56
Remunerarea salariaților	783,15	83,34	699,81	717,59	76,18	641,41	838,80	76,74	762,06	941,55	80,85	860,70
Venituri din investiții	35,89	283,59	-247,70	33,67	226,75	-193,08	45,12	247,59	-202,47	60,50	371,07	-310,57
Venituri din investiții directe	8,25	220,64	-212,39	8,94	160,20	-151,26	12,49	182,79	-170,30	12,50	263,10	-250,60
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	6,16	214,82	-208,66	7,46	148,59	-141,13	11,38	167,29	-155,91	11,55	241,33	-229,78
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	6,16	91,45	-85,29	7,46	57,56	-50,10	11,38	134,59	-123,21	11,55	172,91	-161,36

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	6,16	91,45	-85,29	7,46	57,56	-50,10	11,38	134,59	-123,21	11,55	172,91	-161,36
Profituri reinvestite		123,37	-123,37		91,03	-91,03		32,70	-32,70		68,42	-68,42
Dobânzi	2,09	5,82	-3,73	1,48	11,61	-10,13	1,11	15,50	-14,39	0,95	21,77	-20,82
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2,09	5,82	-3,73	1,48	11,61	-10,13	1,11	15,50	-14,39	0,95	21,77	-20,82
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	2,09	5,82	-3,73	1,48	11,61	-10,13	1,11	15,50	-14,39	0,95	21,77	-20,82
Venituri din investiții de portofoliu	0,18	4,85	-4,67	0,17	9,62	-9,45	0,05	6,73	-6,68	0,32	17,64	-17,32
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,18	4,76	-4,58	0,17	9,47	-9,30	0,03	6,62	-6,59	0,26	16,92	-16,66
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	0,18	4,76	-4,58	0,17	9,47	-9,30	0,03	6,62	-6,59	0,26	16,92	-16,66
Dobânzi		0,09	-0,09		0,15	-0,15	0,02	0,11	-0,09	0,06	0,72	-0,66
Pe termen lung		0,09	-0,09		0,15	-0,15	0,02	0,11	-0,09	0,06	0,72	-0,66
Venituri din alte investiții	3,70	58,10	-54,40	0,88	56,93	-56,05	4,46	58,07	-53,61	1,15	90,33	-89,18
Dobânzi	3,70	58,10	-54,40	0,88	56,93	-56,05	4,46	58,07	-53,61	1,15	90,33	-89,18
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	3,70	57,76	-54,06	0,88	56,67	-55,79	4,46	58,28	-53,82	1,15	90,72	-89,57
Venituri din active de rezervă	23,76		23,76	23,68		23,68	28,12		28,12	46,53		46,53
Dobânzi	23,76		23,76	23,68		23,68	28,12		28,12	46,53		46,53
Alte venituri primare	-2,84	-0,21	-2,63	-2,79	-0,43	-2,36	-2,40	-0,52	-1,88	-2,27	-0,70	-1,57
Impozite pe producție și pe importuri	-2,87	-0,28	-2,59	-2,79	-0,49	-2,30	-2,42	-0,55	-1,87	-2,41	-0,76	-1,65
Renta	0,03	0,07	-0,04	0,06	0,06	-0,06	0,02	0,03	-0,01	0,14	0,06	0,08
Venituri secundare	1 222,04	142,90	1 079,14	1 245,38	121,67	1 123,71	1 270,83	136,48	1 134,35	1 335,31	162,86	1 172,45
Administrația publică	121,92	8,63	113,29	155,54	5,84	149,70	145,30	10,28	135,02	104,12	8,70	95,42
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	2,53		2,53	4,01		4,01	4,48		4,48	4,45		4,45
Contribuții sociale	4,12		4,12	3,99		3,99	4,64		4,64	4,53		4,53
Prestații sociale		0,28	-0,28		0,32	-0,32		0,37	-0,37		0,51	-0,51
Cooperarea internațională curentă	82,35	6,82	75,53	113,17	5,29	107,88	101,94	9,62	92,32	59,41	6,06	53,35
Transferuri curente diverse ale administrației publice	32,92	1,53	31,39	34,37	0,23	34,14	34,24	0,29	33,95	35,73	2,13	33,60
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSISGP	1 100,12	134,27	965,85	1 089,84	115,83	974,01	1 125,53	126,20	999,33	1 231,19	154,16	1 077,03
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	756,97	70,77	686,20	749,63	65,16	684,47	799,07	67,32	731,75	896,07	84,31	811,76
Alte transferuri curente	343,15	63,50	279,65	340,21	50,67	289,54	326,46	58,88	267,58	335,12	69,85	265,27
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.		39,29	-39,29		29,62	-29,62		35,76	-35,76		40,01	-40,01
Prestații sociale	1,58		1,58	3,00		3,00	3,18		3,18	4,03	0,01	4,02
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	0,34	4,53	-4,19	0,41	5,01	-4,60	0,27	7,25	-6,98	0,54	8,05	-7,51
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	4,03	0,93	3,10	5,14	1,00	4,14	6,89	0,99	5,90	10,07	2,76	7,31
Cooperarea internațională curentă	119,44	2,08	117,36	109,95	1,53	108,42	96,96	1,11	95,85	94,42	2,16	92,26

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Transferuri curente diverse	217,76	16,67	201,09	221,71	13,51	208,20	219,16	13,77	205,39	226,06	16,86	209,20
Contul de capital	132,58	77,71	54,87	53,58	71,38	-17,80	54,12	75,46	-21,34	63,83	99,77	-35,94
Achiziționarea brută (debit) / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse		0,08	-0,08		0,03	-0,03				0,10		0,10
Transferuri de capital	132,58	77,63	54,95	53,58	71,35	-17,77	54,12	75,46	-21,34	63,73	99,77	-36,04
Administrația publică	89,34		89,34	16,16		16,16	14,05		14,05	21,24		21,24
Alte transferuri de capital	89,34		89,34	16,16		16,16	14,05		14,05	21,24		21,24
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSCP	43,24	77,63	-34,39	37,42	71,35	-33,93	40,07	75,46	-35,39	42,49	99,77	-57,28
Alte transferuri de capital	43,24	77,63	-34,39	37,42	71,35	-33,93	40,07	75,46	-35,39	42,49	99,77	-57,28
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	4 659,24	5 067,21	-407,97	4 671,90	4 972,00	-300,10	5 326,81	5 903,47	-576,66	5 850,46	7 097,77	-1 247,31
Contul financiar												
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	1 699,76	1 236,01	-463,75	1 594,14	1 219,89	-374,25	1 780,55	1 272,89	-507,66	2 801,71	1 616,31	-1 185,40
Investiții directe	396,06	177,80	-218,26	274,89	199,83	-75,06	284,52	140,89	-143,63	480,06	210,43	-269,63
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	<i>16,00</i>	<i>23,31</i>	<i>7,31</i>	<i>35,98</i>	<i>49,31</i>	<i>13,33</i>	<i>36,79</i>	<i>47,53</i>	<i>10,74</i>	<i>49,19</i>	<i>91,43</i>	<i>42,24</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,83	16,17	15,34	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	0,83	16,17	15,34	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0,83	16,17	15,34	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59
Instrumente de natura datoriei	15,17	7,14	-8,03	33,98	38,18	4,20	36,60	36,48	-0,12	48,18	56,83	8,65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0,14	3,54	3,40	1,43	1,42	-0,01	0,46	2,97	2,51	2,28	6,70	4,42
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	15,03	3,60	-11,43	32,55	36,76	4,21	36,14	33,51	-2,63	45,90	50,13	4,23
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	380,06	154,49	225,57	238,91	150,52	88,39	247,73	93,36	154,37	430,87	119,00	311,87
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	185,57	18,32	167,25	159,15	24,15	135,00	70,14	3,82	66,32	237,89	51,64	186,25
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	62,20	18,32	43,88	68,12	24,15	43,97	37,44	3,82	33,62	169,47	51,64	117,83
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	62,20	18,32	43,88	68,12	24,15	43,97	37,44	3,82	33,62	169,47	51,64	117,83
Reinvestirea profiturilor	123,37	136,17	123,37	91,03	126,37	-46,61	32,70	89,54	88,05	68,42	67,36	125,62
Instrumente de natura datoriei	194,49	136,17	58,32	79,76	126,37	-46,61	177,59	89,54	88,05	192,98	67,36	125,62
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	194,49	136,17	58,32	79,76	126,37	-46,61	177,59	89,54	88,05	192,98	67,36	125,62
Investiții de portofoliu	4,04		-4,04	0,45	0,09	-0,36	1,41	1,14	-0,27	1,21	4,81	3,60
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	<i>0,01</i>		<i>-0,01</i>				<i>1,12</i>	<i>1,00</i>	<i>-0,12</i>	<i>1,16</i>	<i>2,84</i>	<i>1,68</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,01		-0,01				0,02	0,76	0,74	1,16	0,54	-0,62

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,01		-0,01									
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP							0,02	0,76	0,74	1,16	0,54	-0,62
Titluri de creață							1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală							1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30
Pe termen lung							1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	4,03		4,03	0,45	0,09	0,36	0,29	0,14	0,15	0,05	1,97	-1,92
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3,96		3,96	0,03	0,03	-0,03	0,09	0,10	-0,01	0,01	1,32	-1,31
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală												
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP							0,09	0,10	-0,01	0,01	1,31	-1,30
Pe termen lung												
Titluri de angajamente	0,07		0,07	0,45	0,06	0,39	0,20	0,04	0,16	0,04	0,65	-0,61
Administrația publică	0,07		0,07	0,45	0,06	0,39	0,17	0,04	0,13		0,65	-0,65
Pe termen scurt	0,07		0,07	0,45	0,06	0,39	0,17	0,04	0,13		0,65	-0,65
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP							0,03		0,03	0,04		0,04
Pe termen lung							0,03		0,03	0,04		0,04
Derivate financiare (alte decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0,74	0,04	-0,70	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,74	0,04	-0,70	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09
Derivate financiare (alte decât rezervele)	0,74	0,04	-0,70	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09
Contracte de tip forward	0,74	0,04	-0,70	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	<i>0,74</i>	<i>0,04</i>	<i>0,70</i>	<i>1,17</i>	<i>1,66</i>	<i>-0,49</i>	<i>2,05</i>	<i>1,62</i>	<i>0,43</i>	<i>1,40</i>	<i>2,49</i>	<i>-1,09</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,74	0,04	0,70	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09
Derivate financiare (alte decât rezervele)	0,74	0,04	0,70	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09
Contracte de tip forward	0,74	0,04	0,70	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09
Alte investiții	720,59	786,33	65,74	1243,05	412,59	-830,46	1484,64	590,11	-894,53	1941,75	785,76	-1155,99
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	<i>347,94</i>	<i>345,79</i>	<i>-2,15</i>	<i>681,45</i>	<i>104,31</i>	<i>-577,14</i>	<i>712,09</i>	<i>265,88</i>	<i>-446,21</i>	<i>875,87</i>	<i>255,64</i>	<i>-620,23</i>
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	<i>372,65</i>	<i>440,54</i>	<i>-67,89</i>	<i>561,60</i>	<i>308,28</i>	<i>253,32</i>	<i>772,55</i>	<i>324,23</i>	<i>448,32</i>	<i>1065,88</i>	<i>530,12</i>	<i>535,76</i>
Alte participații la capital								0,56	0,56			
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>								0,56	0,56			
Numerar și depozite	336,08	413,74	77,66	591,39	97,34	-494,05	718,97	190,30	-528,67	847,56	139,86	-707,70
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	<i>336,08</i>	<i>293,99</i>	<i>-42,09</i>	<i>579,07</i>	<i>85,85</i>	<i>-493,22</i>	<i>700,54</i>	<i>185,11</i>	<i>-515,43</i>	<i>836,06</i>	<i>106,02</i>	<i>-730,04</i>

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	35,07	207,80	172,73	8,16	85,85	77,69	16,93	185,11	168,18	109,02	106,02	-3,00
Pe termen scurt	35,07	207,80	172,73	8,16	85,85	77,69	16,93	185,11	168,18	109,02	106,02	-3,00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	301,01	86,19	-214,82	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04
Pe termen scurt	301,01	86,19	-214,82	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>		119,75	-119,75	12,32	11,49	0,83	18,43	5,19	13,24	11,50	33,84	-22,34
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,02	117,17	-117,19	12,24	11,17	1,07	16,40	3,06	13,34	9,77	33,84	-24,07
Pe termen scurt	-0,02	117,17	-117,19	12,24	11,17	1,07	16,40	3,06	13,34	9,77	33,84	-24,07
Alte societăți financiare	0,02	2,58	-2,56	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73
Pe termen scurt	0,02	2,58	-2,56	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73
Împrumuturi	346,80	325,69	-21,11	424,39	295,01	-129,38	434,99	309,10	-125,89	517,67	423,10	-94,57
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>		11,37	-0,99	3,14	2,32	-0,82	4,08	2,53	-1,55	1,56	2,49	0,93
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,95	0,34	-0,61	0,39	0,11	-0,28	0,51		-0,51	0,10		-0,10
Pe termen scurt	0,27	0,04	-0,23	0,03		-0,03						
Pe termen lung	0,68	0,30	-0,38	0,36	0,11	-0,25	0,51		-0,51	0,10		-0,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	10,42	10,04	-0,38	2,75	2,21	-0,54	3,57	2,53	-1,04	1,46	2,49	1,03
Pe termen scurt	0,64	0,03	-0,61	0,06	0,11	0,05	0,67	0,48	-0,19	0,24	0,10	-0,14
Pe termen lung	9,78	10,01	0,23	2,69	2,10	-0,59	2,90	2,05	-0,85	1,22	2,39	1,17
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	335,43	315,31	20,12	421,25	292,69	128,56	430,91	306,57	124,34	516,11	420,61	95,50
Banca centrală		35,16	-35,16	11,74	48,65	-36,91	17,27	61,54	-44,27	20,37	61,86	-41,49
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		35,16	-35,16	11,74	48,65	-36,91	17,27	61,54	-44,27	20,37	61,86	-41,49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	24,62	111,53	-86,91	20,52	75,98	-55,46	57,35	28,41	28,94	34,15	38,88	-4,73
Pe termen scurt	4,43	4,28	0,15	3,13	3,09	0,04	4,32	2,10	2,22	2,87		2,87
Pe termen lung	20,19	107,25	-87,06	17,39	72,89	-55,50	53,03	26,31	26,72	31,28	38,88	-7,60
Administrația publică	138,71	40,39	98,32	233,13	57,66	175,47	200,97	74,58	126,39	144,83	115,07	29,76
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		5,56	-5,56	24,10	24,33	-0,23	26,47	26,31	0,16	13,36	27,09	-13,73
Altele pe termen lung	138,71	34,83	103,88	209,03	33,33	175,70	174,50	48,27	126,23	131,47	87,98	43,49
Alte sectoare	172,10	128,23	43,87	155,86	110,40	45,46	155,32	142,04	13,28	316,76	204,80	111,96
Pe termen scurt	7,24	1,69	5,55	14,98	1,31	13,67	6,32	3,76	2,56	17,08	25,33	-8,25
Pe termen lung	164,86	126,54	38,32	140,88	109,09	31,79	149,00	138,28	10,72	299,68	179,47	120,21
Alte societăți financiare	29,91	33,86	-3,95	42,85	28,49	14,36	68,22	53,56	14,66	96,89	67,94	28,95
Pe termen scurt	4,32	0,02	4,30	42,85	28,49	-0,20	68,22	53,56	14,66	96,89	67,94	28,95
Pe termen lung	25,59	33,84	-8,25	42,85	28,29	14,56	68,22	52,91	15,31	96,86	67,94	28,92

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	142,19	94,37	47,82	113,01	81,91	31,10	87,10	88,48	-1,38	219,87	136,86
Pe termen scurt	2,92	1,67	1,25	14,98	1,11	13,87	6,32	3,11	3,21	17,05	25,33	-8,28
Pe termen lung	139,27	92,70	46,57	98,03	80,80	17,23	80,78	85,37	-4,59	202,82	111,53	91,29
Credite comerciale și avansuri	37,46	42,18	4,72	189,17	16,24	-172,93	314,58	78,01	-236,57	505,06	147,34	-357,72
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	0,49	41,42	40,93	61,14	16,14	-45,00	7,47	77,68	70,21	38,25	147,13	108,88
Alte sectoare	0,49	41,42	40,93	61,14	16,14	-45,00	7,47	77,68	70,21	38,25	147,13	108,88
Pe termen scurt	0,49	21,63	21,14	59,77	15,07	-44,70	7,06	67,24	60,18	37,13	131,81	94,68
Pe termen lung		19,79	19,79	1,37	1,07	-0,30	0,41	10,44	10,03	1,12	15,32	14,20
Alte societăți financiare	0,49	0,10	-0,39	1,58	0,01	-1,57	1,35	0,10	-1,25	0,62	0,02	-0,60
Pe termen scurt	0,49	0,10	-0,39	1,58	0,01	-1,57	1,35	0,10	-1,25	0,62	0,02	-0,60
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP		41,32	41,32	59,56	16,13	-43,43	6,12	77,58	71,46	37,63	147,11	109,48
Pe termen scurt		21,53	21,53	58,19	15,06	-43,13	5,71	67,14	61,43	36,51	131,79	95,28
Pe termen lung		19,79	19,79	1,37	1,07	-0,30	0,41	10,44	10,03	1,12	15,32	14,20
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	36,97	0,76	36,21	128,03	0,10	127,93	307,11	0,33	306,78	466,81	0,21	466,60
Alte sectoare	36,97	0,76	36,21	128,03	0,10	127,93	307,11	0,33	306,78	466,81	0,21	466,60
Pe termen scurt	35,88	0,76	35,12	125,10	0,10	125,00	297,92	0,33	297,59	452,86	0,21	452,65
Pe termen lung	1,09		1,09	2,93		2,93	9,19		9,19	13,95		13,95
Alte societăți financiare	0,36	0,76	-0,40	1,04	0,10	0,94	1,29	0,33	0,96	0,47	0,21	0,26
Pe termen scurt	0,36	0,76	-0,40	1,04	0,10	0,94	1,29	0,33	0,96	0,47	0,21	0,26
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	36,61		36,61	126,99		126,99	305,82		305,82	466,34		466,34
Pe termen scurt	35,52		35,52	124,06		124,06	296,63		296,63	452,39		452,39
Pe termen lung	1,09		1,09	2,93		2,93	9,19		9,19	13,95		13,95
Alte creanțe / angajamente - altele	0,25	4,72	4,47	38,10	4,00	-34,10	16,10	12,14	-3,96	71,46	75,46	4,00
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>				38,10		-38,10						
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				38,10		-38,10						
Pe termen scurt				38,10		-38,10						
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	0,25	4,72	-4,47		4,00	-4,00	16,10	12,14	3,96	71,46	75,46	-4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,25	0,72	-0,47				16,10	8,14	7,96	71,46	71,46	
Pe termen scurt	0,25	0,72	-0,47				16,10	8,14	7,96	71,46	71,46	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Pe termen lung		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Active de rezervă	578,33	271,84	-306,49	74,58	605,72	531,14	7,93	539,13	531,20	377,29	612,82	235,53
Drepturi speciale de tragere	12,35	29,24	16,89	27,91	10,60	-17,31	7,93	7,53	-0,40	26,81	26,86	0,05
Alte active de rezervă	565,98	242,60	-323,38	46,67	595,12	548,45		531,60	531,60	350,48	585,96	235,48

	2015*			2016*			2017*			2018*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Numerar și depozite	300,82	242,60	-58,22	46,67	370,19	323,52		414,51	414,51	346,50	365,64	19,14
Creanțe cu autorități monetare	62,33	29,50	-32,83	46,67	85,07	38,40		188,30	188,30	48,98	365,64	316,66
Creanțe cu alte entități	238,49	213,10	-25,39		285,12	285,12		226,21	226,21	297,52		-297,52
Titluri de valoare	265,16		-265,16		224,93	224,93		117,09	117,09	3,98	220,32	216,34
Titluri de creanță	265,16		-265,16		224,93	224,93		117,09	117,09	3,98	220,32	216,34
Pe termen scurt										3,98	7,95	3,97
Pe termen lung	265,16		-265,16		224,93	224,93		117,09	117,09		212,37	212,37
Erori și omisiuni nete		55,78	-55,78		74,15	-74,15	69,00		69,00	61,91		61,91
Articole informative												
Finanțarea excepțională												
Venituri secundare							43,22		43,22			
Alte granturi interguvernamentale							43,22		43,22			
Articole suplimentare												
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	8,80		8,80	7,40		7,40	1,89		1,89	4,49		4,49
Remiteri personale	1 449,93		1 449,93	1 387,28	205,12	1 182,15	1 555,98	211,87	1 344,12	1 743,31	256,86	1 486,45

* date revizuite

Anexa 4. Sinteza bilanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2014-2018 (MBP6)

milioane USD

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Contul curent	-568,30	-462,84	-282,30	-598,54	-1 211,37
Credit	5 747,48	4 526,66	4 618,32	5 229,47	5 786,63
Debit	6 315,78	4 989,50	4 900,62	5 828,01	6 998,00
Bunuri și servicii	-2 913,56	-1 991,46	-1 851,98	-2 247,38	-2 932,38
Credit	2 958,71	2 488,42	2 624,47	3 120,34	3 451,54
Debit	5 872,27	4 479,88	4 476,45	5 367,72	6 383,92
Bunuri	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00
Credit	1 816,49	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05
Debit	4 857,20	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05
Servicii	127,15	132,27	226,71	311,43	361,62
Credit	1 142,22	981,48	1 066,69	1 254,25	1 476,49
Debit	1 015,07	849,21	839,98	942,82	1 114,87
Venituri primare	822,33	449,48	445,97	557,71	548,56
Credit	1 115,20	816,20	748,47	881,52	999,78
Debit	292,87	366,72	302,50	323,81	451,22
Venituri secundare	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 091,13	1 172,45
Credit	1 673,57	1 222,04	1 245,38	1 227,61	1 335,31
Debit	150,64	142,90	121,67	136,48	162,86
Contul de capital	147,18	54,87	-17,80	-21,34	-35,94
Credit	230,73	132,58	53,58	54,12	63,83
Debit	83,55	77,71	71,38	75,46	99,77
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-421,12	-407,97	-300,10	-619,88	-1 247,31
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	40,75	-197,98	-942,53	-1 082,97	-1 476,15
Investiții directe	-304,30	-218,26	-75,06	-143,63	-269,63
Achiziția netă de active financiare	40,83	7,31	13,33	10,74	42,24
Acumularea netă de pasive	345,13	225,57	88,39	154,37	311,87
Investiții de portofoliu	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60
Achiziția netă de active financiare	-1,61	-0,01		-0,12	1,68
Acumularea netă de pasive	5,62	4,03	0,36	0,15	-1,92
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09
Achiziția netă de active financiare	0,11				
Acumularea netă de pasive	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09
Alte investiții	352,89	25,02	-867,60	-938,64	-1 211,21
Achiziția netă de active financiare	321,65	-2,15	-577,14	-446,21	-620,23
Acumularea netă de pasive	-31,24	-27,17	290,46	492,43	590,98
Alte participații la capital				0,56	
Achiziția netă de active financiare				0,56	
Numerar și depozite	186,92	77,66	-494,05	-528,67	-707,70
Achiziția netă de active financiare	79,04	-42,09	-493,22	-515,43	-730,04
Acumularea netă de pasive	-107,88	-119,75	0,83	13,24	-22,34
Împrumuturi	57,58	-61,83	-166,52	-170,00	-149,79
Achiziția netă de active financiare	34,97	-0,99	-0,82	-1,55	0,93
Acumularea netă de pasive	-22,61	60,84	165,70	168,45	150,72
Credite comerciale și avansuri	-260,45	4,72	-172,93	-236,57	-357,72
Achiziția netă de active financiare	-155,83	40,93	-45,00	70,21	108,88
Acumularea netă de pasive	104,62	36,21	127,93	306,78	466,60
Alte creanțe / angajamente - altele	368,84	4,47	-34,10	-3,96	4,00
Achiziția netă de active financiare	363,47		-38,10		
Acumularea netă de pasive	-5,37	-4,47	-4,00	3,96	-4,00
Erori și omisiuni nete	-47,31	-55,78	-74,15	69,00	61,91
Active de rezervă și articole aferente	-509,18	-265,77	568,28	532,09	290,75
Active de rezervă	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	-29,27	-40,72	-37,14	-44,11	-55,22
Banca centrală	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49
Administrația publică		-5,56	-0,23	0,16	-13,73
Finanțarea excepțională				43,22	
Venituri secundare - granturi interguvernamentale				43,22	
Articole suplimentare					

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	15,82	8,80	7,40	1,89	4,49
Remiteri personale: Credit	1 965,94	1 449,93	1 387,28	1 555,98	1 743,31
Remiteri personale: Debit			205,12	211,87	256,86

* date revizuite

Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul					Ponderea în total					2018 / 2017	Gradul de influență* p.p.**
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018		
	milioane USD					%						
Uniunea Europeană, din care:	725,85	769,95	850,22	1065,17	1161,17	41,5	52,4	56,6	58,6	60,7	109,0	5,3
România	191,43	231,55	285,35	346,65	398,73	10,9	15,8	19,0	19,1	20,9	115,0	2,9
Germania	109,22	93,97	102,35	140,81	190,95	6,2	6,4	6,8	7,7	10,0	135,6	2,8
Italia	106,80	80,23	67,21	94,93	154,57	6,1	5,5	4,5	5,2	8,1	162,8	3,3
Polonia	51,89	58,51	63,48	93,34	74,99	3,0	4,0	4,2	5,1	3,9	80,3	-1,0
Cehia	29,30	27,62	28,28	29,88	42,72	1,7	1,9	1,9	1,6	2,2	143,0	0,7
Bulgaria	32,72	23,79	62,59	53,55	40,90	1,9	1,6	4,2	2,9	2,1	76,4	-0,7
Franța	28,71	34,87	35,85	42,67	37,17	1,6	2,4	2,4	2,3	1,9	87,1	-0,3
Austria	21,99	20,71	25,71	38,98	37,11	1,3	1,4	1,7	2,1	1,9	95,2	-0,1
Grecia	26,72	25,41	29,49	29,50	37,10	1,5	1,7	2,0	1,6	1,9	125,8	0,4
Olanda	11,52	17,84	17,13	19,06	29,83	0,7	1,2	1,1	1,0	1,6	156,5	0,6
Marea Britanie	45,85	85,42	69,43	90,57	29,14	2,6	5,8	4,6	5,0	1,5	32,2	-3,4
Spania	11,68	18,57	18,73	27,25	23,90	0,7	1,3	1,2	1,5	1,3	87,7	-0,2
Cipru	6,94	7,02	3,74	7,80	10,55	0,4	0,5	0,2	0,4	0,6	135,3	0,2
Portugalia	0,41	0,37	5,46	5,74	9,36	0,0	0,0	0,4	0,3	0,5	163,1	0,2
Lituania	16,75	8,70	7,53	9,03	8,38	1,0	0,6	0,5	0,5	0,4	92,8	0,0
Ungaria	5,52	4,35	8,75	9,92	8,23	0,3	0,3	0,6	0,5	0,4	83,0	-0,1
Slovacia	4,37	5,44	3,60	5,72	8,12	0,2	0,4	0,2	0,3	0,4	142,0	0,1
Letonia	11,22	10,57	5,32	6,38	6,65	0,6	0,7	0,4	0,4	0,3	104,2	0,0
Belgia	3,41	3,08	3,12	5,29	4,98	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	94,1	0,0
Estonia	4,42	4,26	3,44	3,62	3,14	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	86,7	0,0
Danemarca	1,66	3,05	1,09	1,48	1,61	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	108,8	0,0
Croația	0,28	0,21	0,20	0,81	1,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	123,5	0,0
CSL, din care:	724,21	490,86	413,35	462,29	415,71	41,4	33,4	27,5	25,4	21,7	89,9	-2,6
Rusia	413,37	239,61	232,70	254,41	218,49	23,6	16,3	15,5	14,0	11,4	85,9	-2,0
Belarus	134,46	131,56	103,54	109,99	87,24	7,7	9,0	6,9	6,1	4,6	79,3	-1,3
Ucraina	109,09	45,74	49,58	65,40	80,24	6,2	3,1	3,3	3,6	4,2	122,7	0,8
Kazahstan	45,31	58,62	13,19	17,04	16,12	2,6	4,0	0,9	0,9	0,8	94,6	-0,1
Azerbaidjan	5,91	3,52	4,66	6,58	5,35	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	81,3	-0,1
Uzbekistan	8,04	6,44	5,58	5,41	3,91	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2	72,3	-0,1
Armenia	2,14	1,10	0,91	1,25	2,33	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	186,4	0,1
Kârgâzstan	3,19	1,89	1,78	1,28	1,24	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	96,9	0,0
Alte țări, din care:	299,33	207,57	239,82	289,49	335,08	17,1	14,1	16,0	15,9	17,5	115,7	2,5
Turcia	80,59	45,31	39,82	79,39	78,91	4,6	3,1	2,6	4,4	4,1	99,4	0,0
Elveția	45,72	32,73	41,96	40,55	56,62	2,6	2,2	2,8	2,2	3,0	139,6	0,9
SUA	31,47	21,71	16,37	18,26	21,00	1,8	1,5	1,1	1,0	1,1	115,0	0,2
Georgia	24,48	17,94	16,90	18,04	20,81	1,4	1,2	1,1	1,0	1,1	115,4	0,2
Serbia	2,32	2,55	3,72	10,95	17,64	0,1	0,2	0,2	0,6	0,9	161,1	0,4
China	8,20	8,27	13,91	18,04	17,12	0,5	0,6	0,9	1,0	0,9	94,9	-0,1

	Anul					Ponderea în total					2018 / 2017	Gradul de influență* p.p.**
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018		
	milioane USD					%						
Liban	10,27	8,61	11,24	7,98	13,95	0,6	0,6	0,7	0,4	0,7	174,8	0,3
Emiratele Arabe Unite	0,51	0,76	0,79	2,07	11,66	0,0	0,1	0,1	0,1	0,6	de 5,6 ori	0,5
Irak	10,29	17,09	26,28	13,17	11,14	0,6	1,2	1,7	0,7	0,6	84,6	-0,1
Malaezia	5,23	3,09	10,36	7,83	9,55	0,3	0,2	0,7	0,4	0,5	122,0	0,1
Indonezia	6,27	11,63	3,88	4,94	8,75	0,4	0,8	0,3	0,3	0,5	177,1	0,2
Arabia Saudită	1,68	0,53	1,76	3,86	6,51	0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	168,7	0,1
Israel	2,87	2,27	7,74	3,82	4,78	0,2	0,2	0,5	0,2	0,3	125,1	0,1
Canada	1,20	2,57	2,41	4,79	4,35	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	90,8	0,0
Siria	2,64	5,71	5,64	5,01	4,27	0,2	0,4	0,4	0,3	0,2	85,2	0,0
Myanmar	0,22	1,04	4,62	4,57	3,53	0,0	0,1	0,3	0,3	0,2	77,2	-0,1
Sudan	0,00	0,00	0,00	1,25	3,49	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	de 2,8 ori	0,1
Bangladesh	0,19	0,56	1,43	0,29	2,30	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	de 7,9 ori	0,1
Maroc	0,02	0,01	0,07	0,87	2,20	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	de 2,5 ori	0,1
Thailanda	0,92	0,88	0,48	0,76	1,83	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	de 2,4 ori	0,1
Egipt	8,41	3,10	4,21	1,24	1,83	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1	147,6	0,0
Angola	0,00	0,00	0,00	0,00	1,75	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1		0,1
Etiopia	0,00	0,00	0,00	0,00	1,74	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1		0,1
Taiwan	1,53	1,29	1,68	1,32	1,64	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	124,2	0,0
Africa de Sud	0,00	0,08	0,05	0,22	1,60	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	de 7,3 ori	0,1
Bosnia și Herțegovina	0,97	0,77	1,60	2,05	1,58	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	77,1	0,0
Nigeria	1,97	0,80	0,77	0,92	1,50	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	163,0	0,0
Vietnam	3,16	0,90	1,32	2,98	1,42	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	47,7	-0,1
Total	1749,39	1468,38	1503,39	1816,95	1911,96	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	105,2	5,2

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare

	Anul					Ponderea în total					Anul 2018 /		Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD					%					2018		
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2018		
Uniunea Europeană, din care:	2553,44	1939,81	1955,45	2438,25	2872,96	51,9	53,3	53,6	55,0	54,6	117,8	9,8	
România	1000,15	717,16	712,40	917,70	1109,06	20,3	19,7	19,5	20,7	21,1	120,9	4,3	
Germania	385,53	274,82	290,96	383,33	463,80	7,8	7,5	8,0	8,7	8,8	121,0	1,8	
Italia	209,41	157,97	151,08	194,98	234,72	4,3	4,3	4,1	4,4	4,5	120,4	0,9	
Polonia	173,82	136,89	148,89	189,21	220,33	3,5	3,8	4,1	4,3	4,2	116,4	0,7	
Austria	107,57	79,73	82,77	94,39	110,83	2,2	2,2	2,3	2,1	2,1	117,4	0,4	
Ungaria	98,16	84,82	88,47	104,80	106,58	2,0	2,3	2,4	2,4	2,0	101,7	0,0	
Olanda	73,53	55,25	64,60	80,52	101,55	1,5	1,5	1,8	1,8	1,9	126,1	0,5	
Cehia	53,43	39,44	44,58	61,90	72,46	1,1	1,1	1,2	1,4	1,4	117,1	0,2	
Bulgaria	95,69	76,82	62,07	73,65	67,93	1,9	2,1	1,7	1,7	1,3	92,2	-0,1	
Franta	45,99	39,63	39,41	42,99	58,75	0,9	1,1	1,1	1,0	1,1	136,7	0,4	
Belgia	42,54	37,60	30,54	43,01	50,60	0,9	1,0	0,8	1,0	1,0	117,6	0,2	
Lituania	43,23	38,53	48,94	43,17	44,25	0,9	1,1	1,3	1,0	0,8	102,5	0,0	
Spania	29,87	27,82	29,55	34,95	40,85	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	116,9	0,1	
Slovenia	30,27	27,52	26,34	29,58	32,36	0,6	0,8	0,7	0,7	0,6	109,4	0,1	
Marea Britanie	28,45	23,50	35,60	30,48	31,21	0,6	0,6	1,0	0,7	0,6	102,4	0,0	
Slovacia	22,25	18,46	20,11	25,23	27,86	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	110,4	0,1	
Letonia	16,41	13,22	15,51	18,75	21,44	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	114,3	0,1	
Danemarca	13,66	12,24	9,67	12,70	15,20	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	119,7	0,1	
Grecia	34,21	40,07	16,34	16,90	14,95	0,7	1,1	0,4	0,4	0,3	88,5	0,0	
Suedia	12,05	10,50	12,69	11,30	14,65	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	129,6	0,1	
Finlanda	18,03	11,74	10,98	12,45	12,73	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	102,2	0,0	
Portugalia	3,58	2,66	3,80	4,12	8,13	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	197,3	0,1	
Estonia	5,61	5,92	6,37	7,09	7,34	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	103,5	0,0	
Groația	1,32	1,71	1,26	1,50	2,45	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163,3	0,0	
Irlanda	4,95	4,02	1,12	1,65	1,57	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	95,2	0,0	
CSI, din care:	1518,53	1059,41	1073,78	1271,53	1543,51	30,9	29,1	29,5	28,7	29,3	121,4	6,1	
Rusia	715,47	537,73	524,86	550,14	692,98	14,6	14,8	14,4	12,4	13,2	126,0	3,2	
Ucraina	628,51	419,26	444,36	591,44	671,08	12,8	11,5	12,2	13,4	12,7	113,5	1,8	
Belarus	141,92	83,68	99,33	121,98	160,75	2,9	2,3	2,7	2,8	3,1	131,8	0,9	
Turkmenistan	0,00	1,31	0,01	0,00	11,23	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	
Uzbekistan	14,98	11,06	2,54	5,57	3,99	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	71,6	0,0	
Alte țări, din care:	845,32	643,45	616,88	720,26	849,84	17,2	17,7	16,9	16,3	16,1	118,0	2,9	
China	277,65	204,46	214,55	276,18	330,54	5,6	5,6	5,9	6,2	6,3	119,7	1,2	
Turcia	281,86	234,06	244,34	270,71	297,41	5,7	6,4	6,7	6,1	5,6	109,9	0,6	
Hong Kong	9,97	6,90	10,97	17,77	27,23	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	153,2	0,2	
Coreea de Sud	21,71	13,95	12,75	16,16	25,59	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	158,4	0,2	
Elveția	37,66	31,00	26,93	24,17	23,61	0,8	0,9	0,7	0,5	0,4	97,7	0,0	
SUA	29,58	17,26	16,85	21,01	17,30	0,6	0,5	0,5	0,5	0,3	82,3	-0,1	

	Anul					Pondereea în total					Anul 2018 /		Gradul de influență*
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2018		
	milioane USD					%							
Serbia	18,47	11,87	11,38	11,25	16,72	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	148,6	p.p.**
India	19,25	16,49	11,11	13,36	14,62	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	109,4	0,0
Ecuador	2,36	2,10	4,48	5,01	8,68	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	173,3	0,1
Japonia	18,08	23,30	3,56	2,81	8,42	0,4	0,6	0,1	0,1	0,2	0,2	de 3.0 ori	0,1
Taiwan	6,22	4,99	7,29	6,64	7,96	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	119,9	0,0
Israel	18,59	24,88	8,06	4,85	7,03	0,4	0,7	0,2	0,1	0,1	0,1	144,9	0,0
Brazilia	29,52	0,87	1,05	1,59	6,45	0,6	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	de 4.1 ori	0,1
Emiratele Arabe Unite	5,46	3,08	4,55	3,45	4,97	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	144,1	0,0
Malaezia	4,79	3,92	2,74	4,18	4,00	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	95,7	0,0
Argentina	3,76	3,53	4,65	3,62	3,96	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	109,4	0,0
Vietnam	7,69	4,44	3,50	4,63	3,85	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	83,2	0,0
Georgia	2,51	4,44	2,19	3,04	3,58	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	117,8	0,0
Egipt	2,11	1,78	1,78	2,78	3,57	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	128,4	0,0
Canada	5,37	1,71	1,60	2,74	3,55	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	129,6	0,0
Bosnia și Herțegovina	2,12	1,70	1,83	1,62	2,75	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	169,8	0,0
Bangladesh	3,21	1,82	2,13	2,63	2,57	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	97,7	0,0
Uruguay	1,19	1,10	1,08	0,93	2,45	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2.6 ori	0,0
Pakistan	1,61	1,29	0,61	0,78	2,13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2.7 ori	0,0
Singapore	7,59	7,04	0,73	0,58	2,10	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	de 3.6 ori	0,0
Iordania	0,74	0,64	1,03	1,35	1,73	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	128,1	0,0
Total	4917,29	3642,67	3646,11	4430,04	5266,31	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	118,9	18,9

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul				Ponderea în total				2018 / 2017		
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016		2017	2018
	milioane USD				%						
I. Animale vii și produse animale	59,73	37,50	40,16	47,05	45,51	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,7
Uniunea Europeană	9,30	8,69	8,36	13,48	10,95	15,6	23,2	20,8	28,7	24,1	81,2
CSI	43,26	12,54	18,28	19,20	16,07	72,4	33,4	45,5	40,8	35,3	83,7
Alte țări	7,17	16,27	13,52	14,37	18,49	12,0	43,4	33,7	30,5	40,6	128,7
II. Produse vegetale	539,94	493,82	519,35	653,40	673,61	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	103,1
Uniunea Europeană	238,97	302,05	333,51	413,01	409,37	44,3	61,2	64,2	63,2	60,8	99,1
CSI	138,38	102,52	68,08	111,08	110,83	25,6	20,8	13,1	17,0	16,5	99,8
Alte țări	162,59	89,25	117,76	129,31	153,41	30,1	18,1	22,7	19,8	22,8	118,6
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	77,52	72,01	54,27	53,71	66,74	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	124,3
Uniunea Europeană	72,50	68,13	36,84	47,42	58,04	93,5	94,6	67,9	88,3	87,0	122,4
CSI	0,35	0,42	0,50	0,99	0,23	0,5	0,6	0,9	1,8	0,3	23,2
Alte țări	4,64	3,48	16,93	5,29	8,46	6,0	4,8	31,2	9,8	12,7	159,9
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	354,07	280,35	294,01	329,82	322,25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	97,7
Uniunea Europeană	110,97	101,25	148,53	165,85	142,67	31,3	36,1	50,5	50,3	44,3	86,0
CSI	185,90	123,52	87,00	89,10	93,43	52,5	44,1	29,6	27,0	29,0	104,9
Alte țări	57,20	55,58	58,48	74,87	86,15	16,2	19,8	19,9	22,7	26,7	115,1
V. Produse minerale	27,89	16,87	14,25	28,69	32,15	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	112,1
Uniunea Europeană	19,18	12,60	8,56	10,50	5,79	68,8	74,7	60,1	36,6	18,0	55,1
CSI	5,99	2,62	4,57	10,11	14,19	21,5	15,5	32,1	35,2	44,1	140,4
Alte țări	2,71	1,66	1,12	8,08	12,17	9,7	9,8	7,9	28,2	37,9	150,6
VI. Produse chimice	163,34	114,96	85,40	92,46	93,67	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,3
Uniunea Europeană	14,54	14,14	10,72	12,50	15,27	8,9	12,3	12,6	13,5	16,3	122,2
CSI	144,77	92,83	70,29	74,13	71,73	88,6	80,7	82,3	80,2	76,6	96,8
Alte țări	4,03	7,99	4,39	5,83	6,67	2,5	7,0	5,1	6,3	7,1	114,4
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	40,73	37,51	34,42	32,18	39,94	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	124,1
Uniunea Europeană	10,92	9,25	11,55	14,42	23,06	26,8	24,7	33,6	44,8	57,7	159,9
CSI	24,54	23,41	18,99	9,31	5,27	60,3	62,4	55,2	28,9	13,2	56,6
Alte țări	5,27	4,85	3,88	8,45	11,61	12,9	12,9	11,3	26,3	29,1	137,4
VIII. Piel crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	7,74	5,51	5,36	5,79	4,37	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	75,5
Uniunea Europeană	6,28	4,57	3,92	4,03	2,43	81,1	82,9	73,1	69,6	55,6	60,3
CSI	1,27	0,68	1,01	1,01	1,60	16,4	12,3	18,8	17,4	36,6	158,4
Alte țări	0,18	0,25	0,43	0,75	0,33	2,3	4,5	8,0	13,0	7,6	44,0
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	8,26	7,92	9,61	10,37	17,82	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	171,8
Uniunea Europeană	4,81	5,83	7,10	8,23	16,09	58,2	73,6	73,9	79,4	90,3	195,5
CSI	1,86	1,03	0,27	0,40	0,33	22,5	13,0	2,8	3,9	1,9	82,5
Alte țări	1,59	1,06	2,24	1,74	1,40	19,2	13,4	23,3	16,8	7,9	80,5
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	19,00	9,80	10,99	11,30	12,35	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	109,3
Uniunea Europeană	7,70	3,70	2,95	3,91	5,10	40,5	37,8	26,8	34,6	41,3	130,4

	Anul					Pondere în total					2018 / 2017
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	
	milioane USD					%					
CSI	10,17	5,44	7,30	6,72	6,65	53,5	55,5	66,4	59,5	53,8	99,0
Alte țări	1,13	0,66	0,74	0,67	0,60	5,9	6,7	6,7	5,9	4,9	89,6
XI. Materiale textile și articole din acestea	78,17	62,33	79,18	83,37	73,65	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	88,3
Uniunea Europeană	28,80	27,36	23,67	25,71	30,95	36,8	43,9	29,9	30,8	42,0	120,4
CSI	45,65	31,55	51,80	53,33	36,97	58,4	50,6	65,4	64,0	50,2	69,3
Alte țări	3,72	3,42	3,71	4,33	5,73	4,8	5,5	4,7	5,2	7,8	132,3
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	5,53	4,21	6,44	8,65	7,03	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	81,3
Uniunea Europeană	1,08	1,33	1,97	3,36	3,23	19,5	31,6	30,6	38,8	45,9	96,1
CSI	4,41	2,87	4,39	5,17	3,48	79,7	68,2	68,2	59,8	49,5	67,3
Alte țări	0,00	0,01	0,06	0,11	0,31	0,0	0,2	0,9	1,3	4,4	de 2,8 ori
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	58,63	41,64	44,22	42,04	56,23	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	133,8
Uniunea Europeană	27,85	29,03	37,37	34,47	48,27	47,5	69,7	84,5	82,0	85,8	140,0
CSI	9,35	4,13	2,45	2,28	2,25	15,9	9,9	5,5	5,4	4,0	98,7
Alte țări	21,43	8,48	4,40	5,29	5,71	36,6	20,4	10,0	12,6	10,2	107,9
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	0,15	0,14	0,21	0,45	0,36	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	80,0
Uniunea Europeană	0,10	0,12	0,16	0,20	0,21	66,7	85,7	76,2	44,4	58,3	105,0
CSI	0,03	0,01	0,04	0,14	0,10	20,0	7,1	19,0	31,1	27,8	71,4
Alte țări	0,01	0,00	0,00	0,09	0,02	6,7	0,0	0,0	20,0	5,6	
XV. Metale comune și articole din acestea	51,16	40,10	41,01	44,14	39,56	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	89,6
Uniunea Europeană	26,25	20,07	17,00	22,42	24,46	51,3	50,0	41,5	50,8	61,8	109,1
CSI	16,96	16,08	21,65	19,24	11,22	33,2	40,1	52,8	43,6	28,4	58,3
Alte țări	7,95	3,95	2,36	2,48	3,88	15,5	9,9	5,8	5,6	9,8	156,5
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de produs sunetul și imaginile	100,99	109,74	102,93	179,19	235,86	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	131,6
Uniunea Europeană	45,99	61,04	64,49	133,98	201,18	45,5	55,6	62,7	74,8	85,3	150,2
CSI	50,99	45,33	35,58	36,91	24,71	50,5	41,3	34,6	20,6	10,5	66,9
Alte țări	4,01	3,37	2,86	8,30	9,97	4,0	3,1	2,8	4,6	4,2	120,1
XVII. Mijloace și materiale de transport	23,20	16,07	23,62	38,14	14,40	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	37,8
Uniunea Europeană	1,83	4,03	13,74	16,87	10,36	7,9	25,1	58,2	44,2	71,9	61,4
CSI	12,80	8,46	8,63	6,84	3,11	55,2	52,6	36,5	17,9	21,6	45,5
Alte țări	8,57	3,58	1,25	14,43	0,93	36,9	22,3	5,3	37,8	6,5	6,4
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesoriile acestora	33,54	25,22	26,62	27,16	27,48	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,2
Uniunea Europeană	18,63	15,95	18,74	17,76	16,86	55,5	63,2	70,4	65,4	61,4	94,9
CSI	8,73	6,69	3,68	6,71	6,68	26,0	26,5	13,8	24,7	24,3	99,6

	Anul					Pondere în total					2018 / 2017	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2018	2017
	milioane USD					%						
Alte țări	6,18	2,58	4,20	2,69	3,94	18,4	10,2	15,8	9,9	14,3	146,5	
Altele	99,80	92,68	111,33	129,05	148,98	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	115,4
Uniunea Europeană	80,14	80,82	101,04	117,05	136,87	80,3	87,2	90,8	90,7	91,9	116,9	
CSI	18,79	10,75	8,83	9,60	6,85	18,8	11,6	7,9	7,4	4,6	71,4	
Alte țări	0,87	1,11	1,46	2,40	5,26	0,9	1,2	1,3	1,9	3,5	de 2,2 ori	
TOTAL	1749,39	1468,38	1503,38	1816,96	1911,96	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	105,2	
Uniunea Europeană	725,84	769,96	850,22	1065,17	1161,16	41,5	52,4	56,6	58,6	60,7	109,0	
CSI	724,20	490,88	413,34	462,27	415,70	41,4	33,4	27,5	25,4	21,7	89,9	
Alte țări	299,35	207,54	239,82	289,52	335,10	17,1	14,1	16,0	15,9	17,5	115,7	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare

	Anul							Pondere în total					2018 / 2017
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2018		
	milioane USD							%					
I. Animale vii și produse animale	155,90	97,65	104,16	129,09	140,76	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	109,0	
Uniunea Europeană	80,87	62,99	70,15	90,02	89,30	51,9	64,5	67,3	69,7	63,4	63,4	99,2	
CSI	55,87	26,75	24,73	30,67	36,42	35,8	27,4	23,7	23,8	25,9	25,9	118,7	
Alte țări	19,16	7,91	9,28	8,40	15,04	12,3	8,1	8,9	6,5	10,7	10,7	179,0	
II. Produse vegetale	188,60	187,48	164,26	186,17	245,06	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	131,6	
Uniunea Europeană	99,89	102,16	79,73	98,57	121,22	53,0	54,5	48,5	52,9	49,5	49,5	123,0	
CSI	39,39	45,36	46,41	47,16	65,63	20,9	24,2	28,3	25,3	26,8	26,8	139,2	
Alte țări	49,32	39,96	38,12	40,44	58,21	26,2	21,3	23,2	21,7	23,8	23,8	143,9	
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	25,58	20,28	24,41	25,73	20,73	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	80,6	
Uniunea Europeană	4,86	4,96	5,43	6,56	6,41	19,0	24,5	22,2	25,5	30,9	30,9	97,7	
CSI	16,38	11,67	16,51	16,15	11,88	64,0	57,5	67,6	62,8	57,3	57,3	73,6	
Alte țări	4,34	3,65	2,47	3,02	2,44	17,0	18,0	10,1	11,7	11,8	11,8	80,8	
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	338,98	271,55	304,26	352,20	352,71	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	
Uniunea Europeană	133,90	111,45	127,89	149,81	161,64	39,5	41,0	42,0	42,5	45,8	45,8	107,9	
CSI	185,46	146,47	165,35	191,28	174,51	54,7	53,9	54,3	54,3	49,5	49,5	91,2	
Alte țări	19,62	13,63	11,02	11,11	16,56	5,8	5,0	3,6	3,2	4,7	4,7	149,1	
V. Produse minerale	1153,80	733,65	630,10	774,14	1007,99	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	130,2	
Uniunea Europeană	512,85	343,98	319,97	423,69	533,38	44,4	46,9	50,8	54,7	52,9	52,9	125,9	
CSI	618,19	366,35	301,62	347,29	468,63	53,6	49,9	47,9	44,9	46,5	46,5	134,9	
Alte țări	22,76	23,32	8,51	3,16	5,98	2,0	3,2	1,4	0,4	0,6	0,6	189,2	
VI. Produse chimice	623,47	495,27	501,85	572,03	647,12	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	113,1	
Uniunea Europeană	369,99	284,33	286,92	349,79	403,76	59,3	57,4	57,2	61,1	62,4	62,4	115,4	
CSI	123,46	102,88	111,37	117,30	142,79	19,8	20,8	22,2	20,5	22,1	22,1	121,7	
Alte țări	130,02	108,06	103,56	104,94	100,57	20,9	21,8	20,6	18,3	15,5	15,5	95,8	
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	305,03	235,69	232,81	262,80	303,86	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	115,6	
Uniunea Europeană	154,38	120,97	116,78	134,96	155,55	50,6	51,3	50,2	51,4	51,2	51,2	115,3	
CSI	68,89	50,38	57,55	67,44	77,66	22,6	21,4	24,7	25,7	25,6	25,6	115,2	
Alte țări	81,76	64,34	58,48	60,40	70,65	26,8	27,3	25,1	23,0	23,3	23,3	117,0	
VIII. Piele crude, piei tăbăcite; blănuri și produse din acestea	19,29	20,01	28,17	43,28	44,21	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	102,1	
Uniunea Europeană	14,24	17,35	23,94	31,21	37,84	73,8	86,7	85,0	72,1	85,6	85,6	121,2	
CSI	0,64	0,83	1,30	2,05	2,05	3,3	4,1	4,6	4,7	4,6	4,6	100,0	
Alte țări	4,41	1,83	2,93	10,02	4,32	22,9	9,1	10,4	23,2	9,8	9,8	43,1	
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	101,44	83,23	83,82	104,70	122,20	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	116,7	
Uniunea Europeană	43,39	31,02	28,38	34,40	43,12	42,8	37,3	33,9	32,9	35,3	35,3	125,3	
CSI	43,98	42,96	48,55	62,52	70,83	43,4	51,6	57,9	59,7	58,0	58,0	113,3	
Alte țări	14,07	9,25	6,89	7,78	8,25	13,9	11,1	8,2	7,4	6,8	6,8	106,0	
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	115,52	70,60	73,14	81,35	93,41	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	114,8	
Uniunea Europeană	58,50	34,54	36,12	37,92	44,49	50,6	48,9	49,4	46,6	47,6	47,6	117,3	
CSI	37,40	25,27	25,67	31,53	38,35	32,4	35,8	35,1	38,8	41,1	41,1	121,6	
Alte țări	19,62	10,79	11,35	11,90	10,57	17,0	15,3	15,5	14,6	11,3	11,3	88,8	

	Anul					Ponderea în total					2018 / 2017
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	
	milioane USD					%					
XI. Materiale textile și articole din acestea	190,19	142,41	188,32	228,06	240,09	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	105,3
Uniunea Europeană	90,87	63,37	70,87	83,17	90,45	47,8	44,5	37,6	36,5	37,7	108,8
CSI	20,26	18,27	21,78	27,88	26,81	10,7	12,8	11,6	12,2	11,2	96,2
Alte țări	79,06	60,77	95,67	117,01	122,83	41,6	42,7	50,8	51,3	51,2	105,0
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	25,11	16,05	23,88	39,73	38,19	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	96,1
Uniunea Europeană	13,03	7,96	9,49	11,43	12,77	51,9	49,6	39,7	28,8	33,4	111,7
CSI	3,06	1,49	2,83	6,25	6,24	12,2	9,3	11,9	15,7	16,3	99,8
Alte țări	9,02	6,60	11,56	22,05	19,18	35,9	41,1	48,4	55,5	50,2	87,0
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	134,06	101,47	103,47	122,40	136,27	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	111,3
Uniunea Europeană	59,62	42,90	41,78	48,59	54,68	44,5	42,3	40,4	39,7	40,1	112,5
CSI	51,98	41,44	45,25	54,08	58,90	38,8	40,8	43,7	44,2	43,2	108,9
Alte țări	22,46	17,13	16,44	19,73	22,69	16,8	16,9	15,9	16,1	16,7	115,0
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale plătate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	8,72	7,05	7,22	8,71	10,29	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	118,1
Uniunea Europeană	2,85	2,43	2,27	2,36	2,43	32,7	34,5	31,4	27,1	23,6	103,0
CSI	4,55	3,94	4,28	5,23	5,93	52,2	55,9	59,3	60,0	57,6	113,4
Alte țări	1,32	0,68	0,66	1,12	1,93	15,1	9,6	9,1	12,9	18,8	172,3
XV. Metale comune și articole din acestea	337,86	280,16	268,30	337,27	407,02	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	120,7
Uniunea Europeană	161,15	145,02	135,54	176,95	191,80	47,7	51,8	50,5	52,5	47,1	108,4
CSI	93,06	69,25	72,11	91,02	124,58	27,5	24,7	26,9	27,0	30,6	136,9
Alte țări	83,65	65,89	60,65	69,30	90,64	24,8	23,5	22,6	20,5	22,3	130,8
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	664,82	506,35	516,12	674,17	853,10	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	126,5
Uniunea Europeană	418,77	313,34	325,48	404,84	508,29	63,0	61,9	63,1	60,1	59,6	125,6
CSI	88,96	70,83	86,97	128,10	164,54	13,4	14,0	16,9	19,0	19,3	128,4
Alte țări	157,09	122,18	103,67	141,23	180,27	23,6	24,1	20,1	20,9	21,1	127,6
XVII. Mijloace și materiale de transport	327,20	189,93	230,04	292,04	366,13	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	125,4
Uniunea Europeană	219,39	150,68	181,24	239,17	281,42	67,1	79,3	78,8	81,9	76,9	117,7
CSI	45,10	18,44	23,65	23,80	40,11	13,8	9,7	10,3	8,1	11,0	168,5
Alte țări	62,71	20,81	25,15	29,07	44,60	19,2	11,0	10,9	10,0	12,2	153,4
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesorii ale acestora	95,53	79,55	56,75	75,99	99,68	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	131,2
Uniunea Europeană	60,98	41,57	38,06	53,74	64,95	63,8	52,3	67,1	70,7	65,2	120,9
CSI	3,90	2,15	2,51	2,99	5,78	4,1	2,7	4,4	3,9	5,8	193,3
Alte țări	30,65	35,83	16,18	19,26	28,95	32,1	45,0	28,5	25,3	29,0	150,3
Altele	106,19	104,30	105,03	120,18	137,50	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	114,4
Uniunea Europeană	53,93	58,78	55,42	61,07	69,46	50,8	56,4	52,8	50,8	50,5	113,7
CSI	17,99	14,69	15,35	18,79	21,86	16,9	14,1	14,6	15,6	15,9	116,3

	Anul					Pondere în total					2018 / 2017
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	
	milioane USD					%					
Alte țări	34,27	30,83	34,26	40,32	46,18	32,3	29,6	32,6	33,5	33,6	114,5
TOTAL	4 917,29	3 642,68	3 646,11	4 430,04	5 266,32	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	118,9
Uniunea Europeană	2 553,46	1 939,80	1 955,46	2 438,25	2 872,96	51,9	53,3	53,6	55,0	54,6	117,8
CSI	1 518,52	1 059,42	1 073,79	1 271,53	1 543,50	30,9	29,1	29,5	28,7	29,3	121,4
Alte țări	845,31	643,46	616,86	720,26	849,86	17,2	17,7	16,9	16,3	16,1	118,0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiul țării de livrare

Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul						Structura anul 2018*	2018 / 2017	Gradul de influență** P.p.***
	2014	2015	2016	2017	2018	%			
	milioane USD								
EXPORT - TOTAL	1749,39	1468,38	1503,38	1816,96	1911,96	100,0	105,2	5,2	
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	59,73	37,50	40,16	47,05	45,51	2,4	96,7	-0,1	
Miere naturală	9,69	9,52	8,85	14,05	11,74	0,6	83,6	-0,1	
Animale vii din specia bovine	4,72	9,61	9,54	6,76	11,27	0,6	166,7	0,2	
Brânză și caș	5,37	4,02	3,41	4,63	5,38	0,3	116,2	0,0	
Carne de animale din speciile ovine sau caprine	3,32	1,32	1,49	4,71	5,33	0,3	113,2	0,0	
Carne de animale din specia bovine, congelată	2,33	6,55	6,56	5,58	3,89	0,2	69,7	-0,1	
Lapte și smântână din lapte	0,83	0,62	2,58	3,63	3,34	0,2	92,0	0,0	
Ouă de păsări	0,30	2,06	2,00	3,71	2,94	0,2	79,2	0,0	
II. Produse vegetale, din care:	539,94	493,82	519,35	653,40	673,61	35,2	103,1	1,1	
Semințe de floarea-soarelui	105,55	143,70	178,71	197,79	199,05	10,4	100,6	0,1	
Porumb	82,01	43,90	45,86	53,70	109,91	5,7	de 2 ori	3,1	
Grâu și meslin	81,30	52,48	96,51	105,25	93,82	4,9	89,1	-0,6	
Alte fructe cu coajă, proaspete sau uscate	101,19	93,35	75,51	89,71	83,35	4,4	92,9	-0,4	
Mere, pere și gutui	25,26	18,25	24,83	46,38	48,07	2,5	103,6	0,1	
Semințe de rapiță sau de rapiță sălbatică	27,28	7,52	11,97	32,85	31,79	1,7	96,8	-0,1	
Struguri, proaspeți sau uscați	20,13	16,82	20,39	38,61	25,14	1,3	65,1	-0,7	
Caise, cireșe, vișine, piersici (inclusiv nectarine), prune și porumbe	21,68	32,37	15,05	25,17	24,12	1,3	95,8	-0,1	
Orz	17,61	16,91	15,55	23,84	17,08	0,9	71,6	-0,4	
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	77,52	72,01	54,27	53,71	66,74	3,5	124,3	0,7	
Uleiuri din semințe de floarea-soarelui	74,06	69,01	51,49	51,33	65,22	3,4	127,1	0,8	
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	354,07	280,35	294,01	329,82	322,25	16,9	97,7	-0,4	
Vinuri din struguri proaspeți	110,46	96,46	106,14	125,72	134,54	7,0	107,0	0,5	
Alcool etilic nedenanurat	55,77	41,00	46,24	49,67	51,54	2,7	103,8	0,1	
Preparate din legume, din fructe, nuci sau din alte părți de plante	59,07	49,39	40,86	69,03	48,62	2,5	70,4	-1,1	
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți	16,50	12,95	13,33	13,69	14,95	0,8	109,2	0,1	
Turte și alte reziduuri solide	17,24	13,11	10,30	9,81	13,72	0,7	139,9	0,2	
Zahăr din trestie sau din sfeclă și zaharoză chimic pură	49,78	33,83	38,84	21,17	11,16	0,6	52,7	-0,6	
Înghețate și alte produse similare sub formă de înghețată	6,14	5,77	5,89	6,14	8,08	0,4	131,6	0,1	
Reziduuri rezultate de la fabricarea amidonului și reziduuri similare	2,36	1,02	3,90	4,97	6,00	0,3	120,7	0,1	
Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao	3,98	3,88	4,77	5,65	5,84	0,3	103,4	0,0	
V. Produse minerale, din care:	27,89	16,87	14,25	28,69	32,15	1,7	112,1	0,2	
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	14,96	9,96	6,55	16,36	18,29	1,0	111,8	0,11	
Gips, anhidrit, ipsos	6,90	4,80	7,05	7,41	8,00	0,4	108,0	0,0	
VI. Produse ale industriei chimice, din care:	163,34	114,96	85,40	92,46	93,67	4,9	101,3	0,1	
Medicamente	124,46	75,65	48,61	61,73	70,53	3,7	114,3	0,5	
Săpunuri, produse și preparate organice tensioactive folosite ca săpun	10,78	14,64	14,82	12,39	4,86	0,3	39,2	-0,4	
Uleiuri esențiale	2,50	1,97	2,69	3,95	4,09	0,2	103,5	0,0	

	Anul					Structura anul 2018*	2018 / 2017	Gradul de influență** p.p.***
	2014	2015	2016	2017	2018			
	milioane USD							
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	40,73	37,51	34,42	32,18	39,94	2,1	124,1	0,4
Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice; bușoane, dopuri, capace, capsule și alte dispozitive de închidere	17,17	13,31	12,73	20,90	31,28	1,6	149,7	0,6
Alte articole din materiale plastice	1,65	2,44	2,12	1,72	1,61	0,1	93,6	0,0
Poliacetali, alți polieșteri și rășini epoxidice, sub forme primare; policarbonați, rășini alchidice, polieșteri allici și alți polieșteri	1,09	1,98	0,29	1,34	1,38	0,1	103,0	0,0
VIII. Piel brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	7,74	5,51	5,36	5,79	4,37	0,2	75,5	-0,1
Piel brute de bovine sau de ecvidee	5,06	4,01	3,48	3,51	2,70	0,1	76,9	0,0
Piel prelucrate după tăbăcire sau după uscare și piel pergamentate de bovine	1,20	0,68	0,49	0,67	0,62	0,0	92,5	0,0
Valize, geamantane și cufere	0,23	0,20	0,14	0,38	0,36	0,0	94,7	0,0
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	8,26	7,92	9,61	10,37	17,82	0,9	171,8	0,4
Lemn, cărbone de lemn și articole din lemn	7,47	7,45	8,80	9,67	17,48	0,9	180,8	0,4
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea, din care:	19,00	9,80	10,99	11,30	12,35	0,6	109,3	0,1
Cuții, saci, pungi, cornete și alte ambalaje din hârtie, carton	2,25	1,55	1,75	2,92	3,77	0,2	129,1	0,0
Hârtie sau carton reciclabile	1,72	2,05	2,63	3,01	3,28	0,2	109,0	0,0
Etichete de toate genurile, din hârtie sau carton	2,79	3,05	3,20	2,12	2,06	0,1	97,2	0,0
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	78,17	62,33	79,18	83,37	73,65	3,9	88,3	-0,5
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate	19,08	16,10	19,02	24,40	29,65	1,6	121,5	0,3
Covoare și alte acoperitoare de podea din materiale textile	28,74	15,76	13,38	15,95	13,92	0,7	87,3	-0,1
Materiale tricotate sau croșetate	11,94	8,05	24,01	18,34	10,22	0,5	55,7	-0,4
Filamente sintetice sau artificiale, benzi și forme similare din materiale textile sintetice sau artificiale	3,39	3,07	4,71	5,91	6,80	0,4	115,1	0,0
Alte articole textile confecționate, seturi, îmbrăcăminte purtată sau uzată și articole textile purtate sau uzate, zdrențe	5,09	6,58	2,36	5,29	6,23	0,3	117,8	0,1
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, din care:	5,53	4,21	6,44	8,65	7,03	0,4	81,3	-0,1
Încălțăminte	5,31	4,18	6,36	8,61	7,02	0,4	81,5	-0,1
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din care:	58,63	41,64	44,22	42,04	56,23	2,9	133,8	0,8
Damigene, sticle, baloane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente, din sticlă	46,42	30,79	31,81	29,24	40,82	2,1	139,6	0,6
Fibre de sticlă	7,52	8,04	9,02	9,04	9,71	0,5	107,4	0,0
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede	0,15	0,14	0,21	0,45	0,36	0,0	80,0	0,0
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	51,16	40,10	41,01	44,14	39,56	2,1	89,6	-0,3
Cupru și articole din cupru	16,86	12,09	8,50	13,70	13,19	0,7	96,3	0,0
Articole din fontă, fier sau din oțel	13,02	11,97	12,20	11,98	10,63	0,6	88,7	-0,1
Aluminiu și articole din aluminiu	8,49	7,27	3,92	5,17	5,05	0,3	97,7	0,0
Articole diverse din metale comune	5,70	5,24	11,51	7,90	4,91	0,3	62,2	-0,2
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, din care:	100,99	109,74	102,93	179,19	235,86	12,3	131,6	3,1
Fire, cabluri și alte conductoare electrice izolate	27,78	33,51	38,01	100,57	165,53	8,7	164,6	3,6

	Anul					Structura anul 2018*	2018 / 2017	Gradul de influență** p.p.***
	2014	2015	2016	2017	2018			
	milioane USD							
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice	1,61	8,00	9,16	9,95	8,93	0,5	89,7	-0,1
Aparate și dispozitive, chiar încălzite electric	11,95	10,51	7,69	7,97	7,42	0,4	93,1	0,0
Tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte suporturi echipate	1,59	0,58	0,22	5,12	5,85	0,3	114,3	0,0
Transformatoare electrice, convertizoare statice, bobine de reacțiță și de inducțiță	0,15	2,15	2,57	5,56	5,82	0,3	104,7	0,0
Pompe pentru lichide, chiar cu dispozitiv de măsurare, elevatori de lichid	11,51	13,15	11,11	9,34	4,11	0,2	44,0	-0,3
Deșeurii și resturile de pile, de baterii de pile și de acumulatori electrice	3,06	2,59	2,17	3,73	3,48	0,2	93,3	0,0
Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir	2,97	3,34	2,45	2,48	2,09	0,1	84,3	0,0
XVII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	23,20	16,07	23,62	38,14	14,40	0,8	37,8	-1,3
Autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor	7,58	5,13	14,72	16,45	9,90	0,5	60,2	-0,4
Părți și accesorii de autovehicule	3,76	2,73	6,64	2,97	1,37	0,1	46,1	-0,1
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	33,54	25,22	26,62	27,16	27,48	1,4	101,2	0,0
Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate	22,88	15,16	16,48	14,80	12,74	0,7	86,1	-0,1
Instrumente, aparate pentru reglare, control, medicină, chirurgie, stomatologie, analize fizice și chimice, geodezie și alte aparate, mașini	6,70	5,62	3,49	6,14	7,45	0,4	121,3	0,1
Ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare	0,44	0,89	0,81	1,63	2,50	0,1	153,4	0,0
Mașini și aparate pentru încercări de duritate, tracțiune, comprimare, elasticitate sau de alte proprietăți mecanice ale materialelor	1,09	0,89	0,99	1,40	2,01	0,1	143,6	0,0
Altele, din care:	99,80	92,68	111,33	129,05	148,98	7,8	115,4	1,1
Mobilier	95,71	87,27	103,88	118,09	140,06	7,3	118,6	1,2
Aparate de iluminat (inclusiv proiectoarele) și părțile lor	0,27	0,29	2,45	4,79	3,59	0,2	74,9	-0,1
Somiere, articole de pat și articole similare	0,69	0,66	1,12	1,49	1,59	0,1	106,7	0,0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Ponderea grupei de bunuri în total

** Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) exportului

*** Puncte procentuale

Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare

	Anul					Structura anul 2018* %	2018 / 2017	Gradul de influență*** p.p.***
	2014	2015	2016	2017	2018			
	milioane USD							
IMPORT - TOTAL	4 917,29	3 642,68	3 646,11	4 430,04	5 266,32	100,0	118,9	18,9
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	155,90	97,65	104,16	129,09	140,76	2,7	109,0	0,3
Pești congelați	31,96	22,11	27,20	28,50	31,37	0,6	110,1	0,1
Brânză și caș	13,87	10,46	11,91	14,80	18,48	0,4	124,9	0,1
Carne și organe comestibile de păsări	23,60	14,91	13,14	15,60	16,81	0,3	107,8	0,0
Carne de animale din specia porcine	24,49	8,69	7,51	15,28	15,49	0,3	101,4	0,0
Lapte și smântână din lapte	14,25	8,41	12,60	13,64	12,57	0,2	92,2	0,0
Lapte acru, lapte și smântână covășite, iaurt, chefir și alte sortimente de lapte și smântână	7,45	6,21	6,49	7,66	9,31	0,2	121,5	0,0
Unt și alte grăsimi care provin din lapte	1,80	1,33	2,28	6,75	8,80	0,2	130,4	0,0
Ouă de păsări	3,45	5,25	4,04	5,02	5,12	0,1	102,0	0,0
Fileuri de pește și carne de pește	3,97	2,77	3,23	3,75	4,09	0,1	109,1	0,0
Intestine, vezici și stomacuri de animale, întregi sau bucăți	1,28	1,38	1,21	2,21	2,78	0,1	125,8	0,0
III. Produse vegetale, din care:	188,60	187,48	164,26	186,17	245,06	4,7	131,6	1,3
Semințe de floarea-soarelui	14,94	16,76	20,56	21,87	28,10	0,5	128,5	0,1
Citrice	15,24	11,68	15,28	16,58	19,89	0,4	120,0	0,1
Porumb	8,84	8,02	9,96	10,12	14,64	0,3	144,7	0,1
Cartofi, în stare proaspătă sau refrigerată	5,19	5,87	7,39	9,20	14,59	0,3	158,6	0,1
Banane	8,00	7,05	9,08	10,81	12,88	0,2	119,1	0,0
Tomate	11,83	6,85	7,35	8,16	11,78	0,2	144,4	0,1
Făină de grâu sau de meslin	11,84	9,93	8,36	9,70	11,09	0,2	114,3	0,0
Semințe, fructe și spori, destinate însămânțării	6,45	5,47	5,82	6,10	10,52	0,2	172,5	0,1
Alte plante vii (inclusiv rădăcinile acestora), butași și altoi, spori de ciuperci	8,24	8,94	5,05	7,06	9,54	0,2	135,1	0,1
Ceai, chiar aromatizat	7,32	6,97	7,28	8,59	8,03	0,2	93,5	0,0
Cafea, chiar prăjită sau decafeinizată	3,69	3,95	4,67	5,66	6,93	0,1	122,4	0,0
Flori și boboci de flori, tăiate pentru buchete sau ornamente, proaspete, uscate, albite, vopsite, impregnate sau altfel pregătite	2,39	2,20	3,39	4,28	5,57	0,1	130,1	0,0
Orez	6,40	5,23	4,23	4,94	5,46	0,1	110,5	0,0
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	25,58	20,28	24,41	25,73	20,73	0,4	80,6	-0,1
Margarină	14,90	12,15	15,23	11,36	10,41	0,2	91,6	0,0
Ulei de semințe de floarea-soarelui	2,77	1,70	2,94	5,37	3,45	0,1	64,2	0,0
Ulei și uleiuri de origine animală sau vegetală și fracțiunile acestora	1,72	1,66	1,86	2,72	2,82	0,1	103,7	0,0
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	338,98	271,55	304,26	352,20	352,71	6,7	100,1	0,0
Preparate alimentare diverse	71,51	53,37	57,31	63,50	66,42	1,3	104,6	0,1
Tutun și înlocuitori de tutun prelucrați	60,20	59,61	58,66	67,88	63,50	1,2	93,5	-0,1
Ape, inclusiv ape minerale	18,73	14,53	19,40	21,49	23,77	0,5	110,6	0,1
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți, chiar cu adaos de cacao	22,14	15,64	15,98	18,54	22,18	0,4	119,6	0,1
Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao	19,13	14,61	16,60	19,19	20,82	0,4	108,5	0,0
Alcool etilic nedenaturat	25,63	15,52	19,26	18,77	20,26	0,4	107,9	0,0
Preparate de tipul celor folosite pentru hrana animalelor	15,91	13,40	12,88	15,13	17,98	0,3	118,8	0,1
Turte și alte reziduuri solide	9,61	9,38	12,05	14,89	15,19	0,3	102,0	0,0

	Anul					Structura anul 2018* %	2018 / 2017 %	Gradul de influență** p.p.***
	milioane USD							
	2014	2015	2016	2017	2018			
Bere fabricată din malț	11,24	7,97	9,63	13,79	14,48	0,3	105,0	0,0
Produce zaharose fără cacao	8,60	8,43	8,54	9,67	11,28	0,2	116,6	0,0
V. Produce minerale, din care:	1153,80	733,65	630,10	774,14	1007,99	19,1	130,2	5,3
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	581,22	396,34	365,82	463,52	598,33	11,4	129,1	3,0
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	458,36	288,99	229,44	202,28	284,02	5,4	140,4	1,8
Energie electrică	49,89	1,19	0,25	56,97	55,08	1,0	96,7	0,0
Cocs de petrol, bitum de petrol și alte reziduuri de uleiuri din petrol sau din minerale bituminoase	25,89	10,15	8,51	11,22	31,76	0,6	de 2.8 ori	0,5
VI. Produce ale industriei chimice, din care:	623,47	495,27	501,85	572,03	647,12	12,3	113,1	1,7
Produce farmaceutice	269,59	187,81	183,98	223,70	244,88	4,6	109,5	0,5
Produce diverse ale industriei chimice	77,95	69,88	77,65	86,71	106,41	2,0	122,7	0,4
Îngrășăminte	51,94	51,44	52,34	64,48	87,51	1,7	135,7	0,5
Uleiuri esențiale și rezinoide, produse preparate de parfumerie sau de toaletă și preparate cosmetice	80,01	61,67	59,41	60,58	67,56	1,3	111,5	0,2
Săpunuri, agenți de suprafață organici, preparate pentru spălat	59,39	56,46	59,13	61,28	57,81	1,1	94,3	-0,1
Extrakte tanante sau colorante, tanini și derivații lor	33,66	26,93	28,27	31,94	35,68	0,7	111,7	0,1
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	305,03	235,69	232,81	262,80	303,86	5,8	115,6	0,9
Cauciuc și articole din cauciuc	68,82	53,92	55,11	57,79	66,59	1,3	115,2	0,2
Alte plăci, folii, pelicule, benzi, panglici și lame din materiale plastice	43,60	38,46	39,25	42,92	42,74	0,8	99,6	0,0
Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice, bușoane, dopuri, capace, capsule și alte dispozitive de închidere, din materiale plastice	27,01	21,26	19,14	23,81	33,46	0,6	140,5	0,2
Tuburi, țevi și accesorii ale acestora din materiale plastice	37,05	19,02	16,96	22,31	28,75	0,5	128,9	0,1
Monofilamente, inele, țije, bare și profile din material plastic	28,33	21,03	21,05	22,70	23,39	0,4	103,0	0,0
Alte articole din materiale plastice	11,75	10,89	13,08	15,08	20,29	0,4	134,5	0,1
Polimeri de etilenă	13,56	11,21	10,38	11,99	14,34	0,3	119,6	0,1
Articole pentru echiparea construcțiilor, din materiale plastice	10,06	7,25	8,15	8,54	9,05	0,2	106,0	0,0
Poliacetali, alți polieteri și rășini epoxidice, sub forme primare	10,45	9,53	7,01	7,74	8,57	0,2	110,7	0,0
Veseli, alte articole de menaj sau obiecte de uz casnic și articole de igienă sau de toaletă, din materiale plastice	7,43	5,68	5,90	7,54	8,30	0,2	110,1	0,0
VIII. Piele brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	19,29	20,01	28,17	43,28	44,21	0,8	102,1	0,0
Articole din piele naturală sau reconstituită	8,94	13,55	19,62	25,65	29,88	0,6	116,5	0,1
Valize, geamantane și cufere	6,31	3,64	4,75	13,13	8,13	0,2	61,9	-0,1
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	101,44	83,23	83,82	104,70	122,20	2,3	116,7	0,4
Plăci aglomerate, panouri numite „oriented strand board” (OSB) și panouri similare	28,92	21,13	21,43	26,08	29,47	0,6	113,0	0,1
Lemn tăiat sau despicat longitudinal, tranșat sau derulat	21,10	20,16	20,27	26,14	27,72	0,5	106,0	0,0
Panouri fibrolemnnoase sau din alte materiale lemnoase, chiar aglomerate cu rășini sau alți lianți organici	18,69	15,20	15,12	16,51	18,35	0,3	111,1	0,0
Lucrări de tâmplărie și piese de dulgherie pentru construcții	12,41	9,52	9,30	11,67	11,71	0,2	100,3	0,0
Lăzi, lădițe, coșuri, cilindri și ambalaje similare, din lemn	1,47	1,85	1,85	3,40	10,93	0,2	de 3.2 ori	0,2
X. Pastă de lemn, hartie, carton și articole din acestea, din care:	115,52	70,60	73,14	81,35	93,41	1,8	114,8	0,3
Hârtii	82,66	46,29	47,31	52,33	58,92	1,1	112,6	0,1

	Anul						Structura anul 2018* %	2018 / 2017 %	Gradul de influență** p.p.***
	milioane USD								
	2014	2015	2016	2017	2018				
Cuții, saci, pungi, cornete și alte ambalaje din hîrtie, carton, vată	7,82	6,93	7,96	10,60	14,94	0,3	140,9	0,1	
Cărți, broșuri și tipărituri similare	4,42	2,88	3,87	4,73	5,68	0,1	120,1	0,0	
Alte imprimate, inclusiv imagini, gravuri și fotografii	5,72	4,32	4,78	4,59	4,15	0,1	90,4	0,0	
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	190,19	142,41	188,32	228,06	240,09	4,6	105,3	0,3	
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate	29,06	24,35	32,82	49,25	55,45	1,1	112,6	0,1	
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, altele decît cele tricotate sau croșetate	27,98	20,42	31,29	39,41	42,74	0,8	108,4	0,1	
Alte articole textile confecționate, seturi, îmbrăcăminte purtată sau uzată și articole textile purtate sau uzate, zdrențe	24,19	15,44	18,46	24,48	29,22	0,6	119,4	0,1	
Țesături impregnate, îmbrăcate, acoperite sau stratificate, articole tehnice din materiale textile	17,94	11,02	12,15	19,65	25,93	0,5	132,0	0,1	
Materiale tricotate sau croșetate	29,17	21,01	40,08	31,84	24,74	0,5	77,7	-0,2	
Fibre sintetice sau artificiale discontinue	10,89	8,86	11,77	15,79	16,10	0,3	102,0	0,0	
Vată, pîslă și materiale neșesute, fire speciale, sfori, funii, frîngării și articole din acestea	9,85	9,09	10,16	12,32	14,06	0,3	114,1	0,0	
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, din care:	25,11	16,05	23,88	39,73	38,19	0,7	96,1	0,0	
Încălțăminte	22,18	14,13	21,62	36,45	34,34	0,7	94,2	0,0	
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din care:	134,06	101,47	103,47	122,40	136,27	2,6	111,3	0,3	
Produce ceramice	49,59	37,53	37,48	42,54	49,39	0,9	116,1	0,2	
Sticlă și articole din sticlă	42,09	32,22	33,27	40,35	46,31	0,9	114,8	0,1	
Articole din ciment, din beton sau din piatră artificială, chiar armate	8,46	7,13	7,82	10,72	10,11	0,2	94,3	0,0	
Lână de zgură, de rocă și altă lînă minerală similară; vermiculită expandată, argile expandate, zgură expandată și produse din materiale minerale similare expandate	5,15	3,94	4,05	4,92	6,77	0,1	137,6	0,0	
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede, din care:	8,72	7,05	7,22	8,71	10,29	0,2	118,1	0,0	
Articole de bijuterie sau de giuvaergerie și părți ale acestora, din metale prețioase	7,18	6,17	6,30	7,53	9,08	0,2	120,6	0,0	
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	337,86	280,16	268,30	337,27	407,02	7,7	120,7	1,6	
Articole din fontă, fier sau din oțel	120,02	89,18	85,74	104,73	123,50	2,3	117,9	0,4	
Fontă, fier și oțel	94,63	75,08	70,45	83,25	109,84	2,1	131,9	0,6	
Cupru și articole din cupru	50,12	51,43	42,45	71,53	88,58	1,7	123,8	0,4	
Articole diverse din metale comune	29,11	28,25	34,52	34,05	33,06	0,6	97,1	0,0	
Aluminiu și articole din aluminiu	27,97	22,76	20,63	26,14	31,08	0,6	118,9	0,1	
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, din care:	664,82	506,35	516,12	674,17	853,10	16,2	126,5	4,0	
Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir	62,85	59,45	60,45	81,67	101,06	1,9	123,7	0,4	
Mașini, aparate agricole, horticoale sau silvicoale pentru pregătirea, lucrarea solului și recoltarea produselor agricole	58,81	34,89	37,97	54,85	68,80	1,3	125,4	0,3	
Fire, cabluri și alte conductoare electrice izolate	23,29	19,59	20,92	38,28	60,76	1,2	158,7	0,5	
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice, tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte suporturi pentru comanda sau distribuirea electricității, părțile lor	24,33	22,73	24,62	37,46	49,96	0,9	133,4	0,3	
Mașini automate de prelucrare a datelor și unități ale acestora, cititoare magnetice sau optice, mașini pentru transpunerea datelor pe suport sub formă codificată și mașini de prelucrare a acestor date, nedenumite și necuprinse în altă parte	33,28	19,89	25,86	32,85	39,71	0,8	120,9	0,2	

	Anul					Structura anul 2018* %	2018 / 2017	Gradul de influență** p.p.***
	milioane USD							
	2014	2015	2016	2017	2018			
Monitoare și proiectoare, care nu încorporează un aparat de recepție de televiziune, aparate receptoare de televiziune	29,27	17,43	20,15	29,64	38,48	0,7	129,8	0,2
Cazane pentru încălzire centrală, încălzitoare de apă, instantanee sau cu stocare și termoplonjare electrice	38,19	24,46	24,54	30,85	36,80	0,7	119,3	0,1
Frigider, congelatoare și alte echipamente pentru producerea frigului	30,12	22,27	21,84	31,10	34,09	0,6	109,6	0,1
Pompe pentru lichide, de aer sau vid	26,27	20,73	18,70	23,08	25,97	0,5	112,5	0,1
Centrifuge, inclusiv uscătoare centrifugale, mașini și aparate pentru filtrarea sau epurarea lichidelor sau gazelor	16,67	13,92	14,47	17,36	19,09	0,4	110,0	0,0
Articole de robinetărie și articole similare pentru țevi, cazane, rezervoare, cuve și recipiente similare, inclusiv reductoarele de presiune și vanele termostactice	18,70	13,44	13,39	16,42	18,72	0,4	114,0	0,1
Furnale, cupatoare și a altor aparate pentru prelucrarea materialelor prin operații ce implică o schimbare a temperaturii	26,05	23,95	12,77	14,29	17,69	0,3	123,8	0,1
Transformatoare electrice, convertizoare statice, bobine de reactanță și de inductanță	8,62	7,00	8,12	10,39	17,06	0,3	164,2	0,2
XVII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	327,20	189,93	230,04	292,04	366,13	7,0	125,4	1,7
Autoturisme și autovehicule proiectate în principal pentru transportul persoanelor	149,92	93,67	115,64	154,72	182,58	3,5	118,0	0,6
Tractoare	60,68	31,77	40,64	52,97	77,87	1,5	147,0	0,6
Părți și accesorii de autovehicule	36,71	28,73	35,62	40,50	44,96	0,9	111,0	0,1
Autovehicule pentru transportul mărfurilor	16,75	11,01	12,18	15,13	21,89	0,4	144,7	0,2
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	95,53	79,55	56,75	75,99	99,68	1,9	131,2	0,5
Articole și aparate de ortopedie, articole și aparate de proteză, instrumente și aparate pentru medicină, chirurgie, stomatologie sau medicina veterinară	39,43	37,14	20,81	28,98	35,94	0,7	124,0	0,2
Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate, instrumente, aparate și mașini de măsură sau de control nedenumite și necuprinse în altă parte	9,86	7,88	9,39	15,53	19,97	0,4	128,6	0,1
Aparate cu raze X și aparate care utilizează raze alfa, beta și gama, chiar de utilizare medicală, chirurgicală, stomatologică sau veterinară	12,97	7,63	2,73	2,79	10,51	0,2	de 3.8 ori	0,2
Ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare	1,85	2,24	2,23	3,17	3,89	0,1	122,7	0,0
Instrumente și aparate pentru analize fizice sau chimice	6,11	8,83	3,58	3,99	3,70	0,1	92,7	0,0
Instrumente și aparate pentru măsurarea sau controlul debitului, nivelului, presiunii sau altor caracteristici variabile ale lichidelor sau gazelor	2,16	1,59	1,96	2,62	3,11	0,1	118,7	0,0
Instrumente și aparate pentru reglare sau control automat	4,31	1,84	1,59	1,90	2,89	0,1	152,1	0,0
Ochelar și articole similare	1,54	1,16	1,52	2,20	2,32	0,0	105,5	0,0
Altele, din care:	106,19	104,30	105,03	120,18	137,50	2,6	114,4	0,4
Mobilier	53,57	36,20	36,60	42,65	47,64	0,9	111,7	0,1
Tampoane igienice și tampoane interne, șervețele și scutece pentru copii, și articole similare	0,00	19,65	18,68	18,81	19,17	0,4	101,9	0,0
Aparate de iluminat (inclusiv proiectoarele) și părțile lor	12,43	10,70	12,04	16,05	17,47	0,3	108,8	0,0
Triciclete, trotinete, automobile cu pedale și jucării similare cu roți	10,59	7,52	9,19	13,75	15,79	0,3	114,8	0,0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Ponderea grupei de bunuri în total

** Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) importului

*** Puncte procentuale

Anexa 11. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, fără bunurile pentru/după prelucrare

	2014	2015	2016	2017	2018	Struct. anul 2018	2018 / 2017	Gradul de influență*
	milioane USD					%	p.p.**	
I. Animale vii și produse animale	0,08	0,07			0,06	0,0		0,0
II. Produse vegetale	44,40	56,92	11,81	12,68	19,88	7,6	156,8	2,5
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	0,89	0,43	0,93	1,29	0,62	0,2	48,1	-0,2
IV. Produse alimentare; băuturi alcoolice și nealcoolice; tutun	4,70	3,71	3,90	6,46	6,42	2,4	99,4	0,0
V. Produse minerale	12,24	8,44	5,94	17,31	17,59	6,7	101,6	0,1
VI. Produse chimice	136,88	87,43	62,57	63,90	64,96	24,8	101,7	0,4
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	24,95	25,30	21,12	11,90	11,24	4,3	94,5	-0,2
VIII. Piei crude, piei tăbăcite; blănuri și produse din acestea	2,01	0,98	1,38	1,65	1,08	0,4	65,5	-0,2
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	2,96	1,42	2,18	2,02	7,69	2,9	de 3,8 ori	2,0
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	8,07	0,75	1,69	1,81	0,94	0,4	51,9	-0,3
XI. Materiale textile și articole din acestea	22,55	20,75	41,50	37,44	21,96	8,4	58,7	-5,5
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	2,24	1,68	2,61	3,06	1,10	0,4	35,9	-0,7
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	3,25	1,31	0,84	0,92	0,52	0,2	56,5	-0,1
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau suflute cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede				0,13				0,0
XV. Metale comune și articole din acestea	14,39	13,23	19,19	15,28	9,03	3,4	59,1	-2,2
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	36,30	39,83	33,33	65,67	68,15	26,0	103,8	0,9
XVII. Mijloace și materiale de transport	12,25	8,41	19,16	17,75	11,36	4,3	64,0	-2,3
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	1,72	3,21	3,12	5,38	5,55	2,1	103,2	0,1
Altele	20,76	13,54	20,03	19,29	14,17	5,4	73,5	-1,8
Total	350,64	287,41	251,30	283,94	262,32	100,0	92,4	-7,6

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) reexportului de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 12. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul						2018	Ponderea în total						2018 / 2017	Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD							%							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Uniunea Europeană, din care:	-1827,59	-1169,86	-1105,23	-1373,08	-1 711,79	57,7	53,8	51,6	52,5	51,0	52,5	51,0	124,7	13,0	
România	-808,72	-485,61	-427,05	-571,05	-710,33	25,5	22,3	19,9	21,9	21,2	21,9	21,2	124,4	5,3	
Germania	-276,31	-180,85	-188,61	-242,52	-272,85	8,7	8,3	8,8	9,3	8,1	9,3	8,1	112,5	1,2	
Polonia	-121,93	-78,38	-85,41	-95,87	-145,34	3,8	3,6	4,0	3,7	4,3	3,7	4,3	151,6	1,9	
Ungaria	-92,64	-80,47	-79,72	-94,88	-98,35	2,9	3,7	3,7	3,6	2,9	3,6	2,9	103,7	0,1	
Italia	-102,61	-77,74	-83,87	-100,05	-80,15	3,2	3,6	3,9	3,8	2,4	3,8	2,4	80,1	-0,8	
Austria	-85,58	-59,02	-57,06	-55,41	-73,72	2,7	2,7	2,7	2,1	2,2	2,1	2,2	133,0	0,7	
Olanda	-62,01	-37,41	-47,47	-61,46	-71,72	2,0	1,7	2,2	2,4	2,1	2,4	2,1	116,7	0,4	
Belgia	-39,13	-34,52	-27,42	-37,72	-45,62	1,2	1,6	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	120,9	0,3	
Lituania	-26,48	-29,83	-41,41	-34,14	-35,87	0,8	1,4	1,9	1,3	1,1	1,3	1,1	105,1	0,1	
Slovenia	-29,66	-27,10	-25,89	-29,32	-32,35	0,9	1,2	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	110,3	0,1	
Cehia	-24,13	-11,82	-16,30	-32,02	-29,74	0,8	0,5	0,8	1,2	0,9	1,2	0,9	92,9	-0,1	
Bulgaria	-62,97	-53,03	0,52	-20,10	-27,03	2,0	2,4	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8	134,5	0,3	
Franța	-17,22	-4,76	-3,56	-0,32	-21,58	0,5	0,2	0,2	0,0	0,6	0,0	0,6	de 67,4 ori	0,8	
Slovacia	-17,88	-13,02	-16,51	-19,51	-19,74	0,6	0,6	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	101,2	0,0	
Spania	-18,19	-9,25	-10,82	-7,70	-16,95	0,6	0,4	0,5	0,3	0,5	0,3	0,5	de 2,2 ori	0,4	
Letonia	-5,19	-2,65	-10,19	-12,37	-14,79	0,2	0,1	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	119,6	0,1	
Suedia	-10,21	-7,74	-12,21	-10,28	-13,96	0,3	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	135,8	0,1	
Danemarca	-12,00	-9,19	-8,58	-11,22	-13,59	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	121,1	0,1	
Finlanda	-17,56	-11,41	-10,03	-12,19	-12,34	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	101,2	0,0	
Estonia	-1,19	-1,66	-2,93	-3,47	-4,20	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	121,0	0,0	
Marea Britanie	17,40	61,92	33,83	60,09	-2,07	-0,5	-2,8	-1,6	-2,3	0,1	-2,3	0,1	de 2,1 ori	2,4	
Croația	-1,04	-1,50	-1,06	-0,69	-1,45	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	118,3	0,0	
Irlanda	-4,91	-3,78	-0,85	-1,04	-1,23	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58,3	0,0	
Luxemburg	-2,82	-0,75	-0,64	-0,84	-0,49	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	175,8	-0,4	
Grecia	-7,49	-14,66	13,15	12,60	22,15	0,2	0,7	-0,6	-0,5	-0,7	-0,5	-0,7	144,2	-0,1	
Cipru	6,07	6,36	3,09	6,78	9,78	-0,2	-0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	75,9	0,0	
Portugalia	-3,17	-2,29	1,66	1,62	1,23	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0	de 19,7 ori	0,0	
Malta	0,04	0,29	0,05	0,03	0,59	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,6	0,0	
CSI, din care:	-794,32	-568,55	-660,43	-809,24	-1 127,80	25,1	26,1	30,8	31,0	33,6	31,0	33,6	139,4	12,2	
Ucraina	-519,42	-373,52	-394,78	-526,04	-590,84	16,4	17,2	18,4	20,1	17,6	20,1	17,6	112,3	2,5	
Rusia	-302,10	-298,12	-292,16	-295,73	-474,49	9,5	13,7	13,6	11,3	14,1	11,3	14,1	160,4	6,8	
Belarus	-7,46	47,88	4,21	-11,99	-73,51	0,2	-2,2	-0,2	0,5	2,2	0,5	2,2	de 6,1 ori	2,4	
Turkmenistan	1,23	0,47	1,05	0,64	-10,68	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,4	0,4	
Uzbekistan	-6,94	-4,62	3,04	-0,16	-0,08	0,2	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	
Kazahstan	28,60	53,40	11,63	15,78	14,68	-0,9	-2,5	-0,5	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4	93,0	0,0	
Azerbaidjan	5,75	3,15	3,97	6,34	4,75	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	74,9	0,1	
Armenia	1,70	0,53	0,62	0,62	1,14	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	183,9	0,0	

	Anul					Pondere în total					2018 / 2017		Gradul de influență* p.p.**	
	milioane USD					%								
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2018	2017		
Kârgâzstan	2,87	1,74	1,69	1,02	1,02	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Tadjikistan	1,47	0,48	0,35	0,28	0,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	89,3		0,0
Alte țări, din care:	-545,99	-435,88	-377,06	-430,77	-514,76	17,2	20,0	17,6	16,5	15,3	15,3	119,5		3,2
China	-269,45	-196,19	-200,64	-258,14	-313,42	8,5	9,0	9,4	9,9	9,3	9,3	121,4		2,1
Turcia	-201,27	-188,75	-204,52	-191,32	-218,50	6,4	8,7	9,5	7,3	6,5	6,5	114,2		1,0
Hong Kong	-6,38	-6,69	-10,72	-17,02	-26,53	0,2	0,3	0,5	0,7	0,8	0,8	155,9		0,4
Goreea de Sud	-21,64	-13,77	-12,46	-15,82	-24,89	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	157,3		0,3
India	-18,61	-16,20	-9,17	-12,32	-14,29	0,6	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4	116,0		0,1
Ecuador	-2,36	-2,10	-4,48	-5,01	-8,67	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	173,1		0,1
Japonia	-16,64	-22,01	-2,73	-1,75	-7,14	0,5	1,0	0,1	0,1	0,2	0,2	de 4,1 ori		0,2
Taiwan	-4,69	-3,70	-5,61	-5,32	-6,32	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	118,8		0,0
Brazilia	-29,47	-0,86	-1,03	-1,59	-6,27	0,9	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	de 3,9 ori		0,2
Argentina	-3,76	-3,53	-4,64	-3,57	-3,96	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	110,9		0,0
Vietnam	-4,53	-3,54	-2,18	-1,65	-2,43	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	147,3		0,0
Uruguay	-1,19	-1,10	-1,08	-0,82	-2,30	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	de 2,8 ori		0,1
Israel	-15,72	-22,61	-0,32	-1,03	-2,25	0,5	1,0	0,0	0,0	0,1	0,1	de 2,2 ori		0,0
Singapore	-7,53	-6,57	-0,45	-0,27	-1,82	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	0,1	de 6,7 ori		0,1
Egipt	6,30	1,32	2,43	-1,54	-1,74	-0,2	-0,1	-0,1	0,1	0,1	0,1	113,0		0,0
Pakistan	6,31	-0,66	0,27	-1,72	-1,72	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1			0,1
Iordania	0,21	-0,04	1,53	0,64	-1,66	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0			0,1
Iran	1,34	0,08	-0,27	-1,23	-1,29	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	104,9		0,0
Bosnia și Herțegovina	-1,15	-0,93	-0,23	0,43	-1,17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,1
Chile	-0,19	-0,49	-0,44	-0,62	-0,46	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	74,2		0,0
Norvegia	-0,51	-0,08	0,04	-0,18	-0,36	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2,0 ori		0,0
Noua Zeelandă	19,10	-0,42	-0,37	-0,42	-0,33	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78,6		0,0
Bangladesh	-3,02	-1,26	-0,70	-2,34	-0,27	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	11,5		-0,1
Oman			0,78	0,66	-0,21			0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Albania	-6,52	0,01	0,08	0,03	-0,20	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Costa Rica	-0,72	-0,67	-0,25	-0,02	-0,12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 6,0 ori		0,0
Afganistan	-0,07	0,04	0,04	0,87	-0,07	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
San Marino	-0,13	-0,13	-0,04	11,52	-0,06	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0	0,0			0,4
Elveția	8,06	1,73	15,03	16,38	33,01	-0,3	-0,1	-0,7	-0,6	-1,0	-1,0	de 2,0 ori		-0,6
Georgia	21,97	13,50	14,71	15,00	17,23	-0,7	-0,6	-0,7	-0,6	-0,5	-0,5	114,9		-0,1
Liban	9,74	8,16	10,62	7,38	13,45	-0,3	-0,4	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4	182,2		-0,2
Irak	10,15	16,61	26,28	13,03	11,14	-0,3	-0,8	-1,2	-0,5	-0,3	-0,3	85,5		0,1
Indonezia	3,85	9,78	2,24	2,94	7,39	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	de 2,5 ori		-0,2
Emiratele Arabe Unite	-4,95	-2,32	-3,76	-1,38	6,69	0,2	0,1	0,2	0,1	-0,2	-0,2			-0,3
Arabia saudită	1,26	0,47	1,64	3,68	6,10	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	165,8		-0,1
Malaezia	0,44	-0,83	7,62	3,65	5,55	0,0	0,0	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	152,1		-0,1
Siria	2,64	5,71	5,61	4,99	4,24	-0,1	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	85,0		0,0
SUA	1,89	4,45	-0,48	-2,75	3,70	-0,1	-0,2	0,0	0,1	-0,1	-0,1			-0,2
Myanmar	0,22	1,04	4,62	4,57	3,53	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	77,2		0,0

	Anul					Pondere în total					2018 / 2017	Gradul de influență* p.p.**	
	milioane USD					%							
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018			
Sudan				1,25	3,49				0,0	0,0		de 2.8 ori	-0,1
Maroc	0,02	0,01	0,07	0,83	2,17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 2.6 ori	-0,1
Angola	-0,01	-0,01		-0,01	1,75								-0,1
Etiopia				0,92	1,50				0,0	0,0			-0,1
Nigeria	1,95	0,80	0,77	0,92	1,50	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		163,0	0,0
Tunisia	-0,01	0,04	0,02	0,01	1,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 105,0 ori	0,0
Ghana	0,69	0,53	0,49	0,59	1,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		172,9	0,0
Panama	-0,22	0,39	0,28	1,90	1,02	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0		53,7	0,0
Qatar	0,02	0,05		0,99	0,98	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		99,0	0,0
Mali	0,09		0,03	0,04	0,96	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 24,0 ori	0,0
Serbia	-16,15	-9,32	-7,66	-0,30	0,92	0,5	0,4	0,4	0,0	0,0			0,0
Canada	-4,17	0,86	0,81	2,05	0,80	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0		39,0	0,0
Coasta de Fildeș	0,36	0,50	0,49	0,55	0,78	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		141,8	0,0
Swaziland			0,12	0,49	0,73			0,0	0,0	0,0		149,0	0,0
Benin		-0,01	0,02		0,60		0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Mongolia	0,03	0,38	0,26	0,37	0,60	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		162,2	0,0
Kuwait	0,04	0,13	0,01	0,04	0,56	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 14,0 ori	0,0
Filipine	1,36	0,23	0,18	0,01	0,54	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 54,0 ori	0,0
Belize	-0,09	-0,97	0,18		0,37	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Ins. Virgine Britanic	0,78	1,06	0,39	0,83	0,19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		22,9	0,0
Libia	2,34	0,27	0,90	0,41	0,12	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		29,3	0,0
Kenya	-1,41	-0,79	0,02	0,01	0,08	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		de 8,0 ori	0,0
Gibraltar	0,30	-0,02	0,42	1,03	0,07	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		6,8	0,0
Africa de Sud	-0,48	-0,56	-0,67	-0,21	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		-23,8	0,0
Șri Lanka	-1,91	-0,19	-1,11	-0,65	0,03	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0			0,0
Mauritania	-0,61	-0,19			0,03	0,0	0,0	0,0					0,0
Antigua și Barbados		0,91		-0,04	0,01		0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Insulele Faroe	-1,81		-0,03		0,01	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0
Total	-3167,90	-2174,29	-2142,72	-2613,09	-3354,35	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		128,4	28,4

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la balanța comerțului cu bunuri

** puncte procentuale

Anexa 13. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul						2018	Pondere în total					2018 / 2017	Gradul de influență* P.p.**
	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2014	2015	2016	2017	2018		
	milioane USD							%						
Uniunea Europeană, din care:	3 279,29	2 709,76	2 805,67	3 503,42	4 034,13									
România	1 191,58	948,71	997,75	1 264,35	1 507,79		49,2	53,0	54,5	56,1	56,2	115,1	8,5	
Germania	494,75	368,79	393,31	524,14	654,75		17,9	18,6	19,4	20,2	21,0	119,3	3,9	
Italia	316,21	238,20	218,29	289,91	389,29		7,4	7,2	7,6	8,4	9,1	124,9	2,1	
Polonia	225,71	195,40	212,37	282,55	295,32		4,7	4,7	4,2	4,6	5,4	134,3	1,6	
Austria	129,56	100,44	108,48	133,37	147,94		3,4	3,8	4,1	4,5	4,1	104,5	0,2	
Olanda	85,05	73,09	81,73	99,58	131,38		1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	110,9	0,2	
Cehia	82,73	67,06	72,86	91,78	115,18		1,3	1,4	1,6	1,6	1,8	131,9	0,5	
Ungaria	103,68	89,17	97,22	114,72	114,81		1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	125,5	0,4	
Bulgaria	128,41	100,61	124,66	127,20	108,83		1,6	1,7	1,9	1,8	1,6	100,1	0,0	
Franța	74,76	74,50	75,26	85,66	95,92		1,9	2,0	2,4	2,0	1,5	85,6	-0,3	
Spania	41,55	46,39	48,28	62,20	64,75		1,1	1,5	1,5	1,4	1,3	112,0	0,2	
Marea Britanie	74,30	108,92	105,03	121,05	60,35		0,6	0,9	0,9	1,0	0,9	104,1	0,0	
Belgia	45,95	40,68	33,66	48,30	55,58		1,1	2,1	2,0	1,9	0,8	49,9	-1,0	
Lituania	59,98	47,23	56,47	52,20	52,63		0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	115,1	0,1	
Grecia	60,93	65,48	45,83	46,40	52,05		0,9	1,3	0,9	0,7	0,7	100,8	0,0	
Slovacia	26,62	23,90	23,71	30,95	35,98		0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	116,3	0,1	
Slovenia	30,88	27,94	26,79	29,84	32,37		0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	108,5	0,0	
Letonia	27,63	23,79	20,83	25,13	28,09		0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	111,8	0,0	
Portugalia	3,99	3,03	9,26	9,86	17,49		0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	177,4	0,1	
Danemarca	15,32	15,29	10,76	14,18	16,81		0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	118,5	0,0	
Suedia	13,89	13,26	13,17	12,32	15,34		0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	124,5	0,0	
Finlanda	18,50	12,07	11,93	12,71	13,12		0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	103,2	0,0	
Cipru	7,81	7,68	4,39	8,82	11,32		0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	128,3	0,0	
Estonia	10,03	10,18	9,81	10,71	10,48		0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	97,9	0,0	
Croația	1,60	1,92	1,46	2,31	3,45		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	149,4	0,0	
Irlanda	4,99	4,26	1,39	2,26	1,91		0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	84,5	0,0	
CSI, din care:	2 242,74	1 550,27	1 487,13	1 733,82	1 959,22		33,6	30,3	28,9	27,8	27,3	113,0	3,6	
Rusia	1 128,84	777,34	757,56	804,55	911,47		16,9	15,2	14,7	12,9	12,7	113,3	1,7	
Ucraina	737,60	465,00	493,94	656,84	751,32		11,1	9,1	9,6	10,5	10,5	114,4	1,5	
Belarus	276,38	215,24	202,87	231,97	247,99		4,1	4,2	3,9	3,7	3,5	106,9	0,3	
Belarusan	62,02	63,84	14,75	18,30	17,56		0,9	1,2	0,3	0,3	0,2	96,0	0,0	
Turkmenistan	1,23	3,09	1,07	0,64	11,78		0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	de 18,4 ori	0,2	
Uzbekistan	23,02	17,50	8,12	10,98	7,90		0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	71,9	0,0	
Azerbaidjan	6,07	3,89	5,35	6,82	5,95		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	87,2	0,0	
Armenia	2,58	1,67	1,27	1,88	3,52		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	187,2	0,0	
Alte țări, din care:	1 144,65	851,02	856,70	1 009,75	1 184,92		17,2	16,7	16,6	16,2	16,5	117,3	2,8	
Turcia	362,45	279,37	284,16	350,10	376,32		5,4	5,5	5,5	5,6	5,2	107,5	0,4	

China	285,85	212,73	228,46	294,22	347,66	4,3	4,2	4,4	4,7	4,8	118,2	0,9
Elveția	83,38	63,73	68,89	64,72	80,23	1,3	1,2	1,3	1,0	1,1	124,0	0,2
SUA	61,05	38,97	33,22	39,27	38,30	0,9	0,8	0,6	0,6	0,5	97,5	0,0
Serbia	20,79	14,42	15,10	22,20	34,36	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	154,8	0,2
Hong Kong	13,56	7,11	11,22	18,52	27,93	0,2	0,1	0,2	0,3	0,4	150,8	0,2
Coreea de Sud	21,78	14,13	13,04	16,50	26,29	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	159,3	0,2
Georgia	26,99	22,38	19,09	21,08	24,39	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	115,7	0,1
Emiratele Arabe Unite	5,97	3,84	5,34	5,52	16,63	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	de 3,0 ori	0,2
India	19,89	16,78	13,05	14,40	14,95	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	103,8	0,0
Liban	10,80	9,06	11,86	8,58	14,45	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	168,4	0,1
Malaezia	10,02	7,01	13,10	12,01	13,55	0,2	0,1	0,3	0,2	0,2	112,8	0,0
Israel	21,46	27,15	15,80	8,67	11,81	0,3	0,5	0,3	0,1	0,2	136,2	0,1
Irak	10,43	17,57	26,28	13,31	11,14	0,2	0,3	0,5	0,2	0,2	83,7	0,0
Indonezia	8,69	13,48	5,52	6,94	10,11	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	145,7	0,1
Japonia	19,52	24,59	4,39	3,87	9,70	0,3	0,5	0,1	0,1	0,1	de 2,5 ori	0,1
Taiwan	7,75	6,28	8,97	7,96	9,60	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	120,6	0,0
Ecuador	2,36	2,10	4,48	5,01	8,69	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	173,5	0,1
Canada	6,57	4,28	4,01	7,53	7,90	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	104,9	0,0
Arabia Saudită	2,10	0,59	1,88	4,04	6,92	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	171,3	0,0
Brazilia	29,57	0,88	1,07	1,59	6,63	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	de 4,2 ori	0,1
Egipt	10,52	4,88	5,99	4,02	5,40	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	134,3	0,0
Vietnam	10,85	5,34	4,82	7,61	5,27	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	69,3	0,0
Bangladesh	3,40	2,38	3,56	2,92	4,87	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	166,8	0,0
Bosnia și Herțegovina	3,09	2,47	3,43	3,67	4,33	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	118,0	0,0
Siria	2,64	5,71	5,67	5,03	4,30	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	85,5	0,0
Argentina	3,76	3,53	4,66	3,67	3,96	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	107,9	0,0
Myanmar	0,22	1,04	4,62	4,57	3,53	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	77,2	0,0
Sudan				1,25	3,49				0,0	0,0	de 2,8 ori	0,0
Thailanda	1,83	2,09	1,38	1,50	3,17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2,1 ori	0,0
Africa de Sud	0,48	0,72	0,77	0,65	3,15	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 4,8 ori	0,0
Uruguay	1,19	1,10	1,08	1,04	2,60	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2,5 ori	0,0
Pakistan	9,53	1,92	1,49	1,58	2,54	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	160,8	0,0
Singapore	7,65	7,51	1,01	0,89	2,38	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	de 2,7 ori	0,0
Maroc	0,02	0,01	0,07	0,91	2,23	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2,5 ori	0,0
Iordania	1,69	1,24	3,59	3,34	1,80	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	53,9	0,0
Etiopia	0,01	0,01		0,01	1,76	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	de 176,0 ori	0,0
Angola					1,75					0,0		0,0
Nigeria	1,99	0,80	0,77	0,92	1,50	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163,0	0,0
Total	6 666,68	5 111,05	5 149,50	6 246,99	7 178,27	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	114,9	14,9

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) volumului comerțului cu bunuri

** puncte procentuale

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6)

milioane USD

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018
Poziția investițională internațională netă	-1 934,79	-2 094,74	-2 317,96	-3 238,78	-4 198,10
Active	6 281,75	5 316,31	5 289,61	5 717,88	5 544,18
Investiții directe	231,52	234,05	247,07	258,47	299,93
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	152,84	168,18	177,31	188,17	221,76
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	152,84	168,18	177,31	188,17	221,76
Instrumente de natura datoriei	78,68	65,87	69,76	70,30	78,17
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	32,99	31,61	31,29	34,46	38,10
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	45,69	34,26	38,47	35,84	40,07
Împrumuturi	55,75	46,46	50,98	48,89	54,05
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	10,06	12,20	12,51	13,05	13,98
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	45,69	34,26	38,47	35,84	40,07
Credite comerciale	22,93	19,41	18,78	21,41	24,12
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	22,93	19,41	18,78	21,41	24,12
Investiții de portofoliu	5,10	5,09	5,09	4,97	6,65
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2,58	2,57	2,57	3,31	2,69
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
Administrația publică	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39
Alte sectoare	2,16	2,16	2,16	2,90	2,28
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2,16	2,16	2,16	2,90	2,28
Titluri de creanță	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96
Pe termen lung	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Contracte de tip forward	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Alte investiții	3 884,50	3 316,36	2 827,52	2 647,18	2 238,42
Alte participații la capital				0,56	0,56
Numerar și depozite	2 624,36	2 533,28	2 103,81	1 843,51	1 349,73
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	593,04	524,32	486,75	696,57	666,21
Din care: Poziții interbancare	593,04	524,32	486,75	696,57	666,21
Alte sectoare	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52
Pe termen scurt	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52
Pe termen scurt	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52
Împrumuturi	109,43	108,44	107,62	106,07	107,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	9,35	8,74	8,46	7,95	7,85
Pe termen scurt	0,28	0,05	0,02	0,02	0,02
Pe termen lung	9,07	8,69	8,44	7,93	7,83
Alte sectoare	100,08	99,70	99,16	98,12	99,15
Pe termen scurt	5,44	4,83	4,88	4,69	4,55
Pe termen lung	94,64	94,87	94,28	93,43	94,60
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	100,08	99,70	99,16	98,12	99,15
Pe termen scurt	5,44	4,83	4,88	4,69	4,55
Pe termen lung	94,64	94,87	94,28	93,43	94,60
Credite comerciale și avansuri	741,54	627,52	607,07	688,02	772,11
Alte sectoare	741,54	627,52	607,07	688,02	772,11
Pe termen scurt	719,29	608,70	588,86	658,61	729,23
Pe termen lung	22,25	18,82	18,21	29,41	42,88
Alte societăți financiare	8,47	8,08	6,51	7,76	8,48
Pe termen scurt	8,47	8,08	6,51	7,76	8,48
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	733,07	619,44	600,56	680,26	763,63
Pe termen scurt	710,82	600,62	582,35	650,85	720,75
Pe termen lung	22,25	18,82	18,21	29,41	42,88
Alte creanțe - altele	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02
Alte sectoare	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02
Pe termen scurt	400,15	38,10			
Pe termen lung	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02
Pe termen scurt	400,15	38,10			
Pe termen lung	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02
Active de rezervă	2 156,63	1 756,81	2 205,93	2 803,26	2 995,18
Aur monetar	2,83	2,55	2,73	3,08	3,01
Lingouri de aur	2,83	2,55	2,73	3,08	3,01
Drepturi speciale de tragere	1,19	17,69	0,28	0,31	0,12
Poziția de rezervă la FMI	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Alte active de rezervă	2 152,60	1 736,56	2 202,91	2 799,86	2 992,04
Numerar și depozite	841,51	748,09	1 006,85	1 459,81	1 441,93
Creanțe cu autorități monetare	154,08	109,15	145,79	344,78	643,79
Creanțe cu alte entități	687,43	638,94	861,06	1 115,03	798,14
Titluri de valoare	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 550,11
Titluri de creanță	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 550,11
Pe termen scurt					3,97
Pe termen lung	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 546,14
Pasive	8 216,54	7 411,05	7 607,57	8 956,66	9 742,28
Investiții directe	3 366,86	2 995,69	3 047,62	3 714,98	4 161,29
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 572,42	1 198,91	1 312,97	1 873,62	2 224,64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 572,42	1 198,91	1 312,97	1 873,62	2 224,64
Instrumente de natura datoriei	1 794,44	1 796,78	1 734,65	1 841,36	1 936,65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 794,44	1 796,78	1 734,65	1 841,36	1 936,65
Împrumuturi	1 110,20	1 091,47	1 040,98	1 132,05	1 175,51
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 110,20	1 091,47	1 040,98	1 132,05	1 175,51
Credite comerciale	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
Alte angajamente	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
Investiții de portofoliu	176,14	131,52	90,84	104,71	49,64
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	176,14	131,45	90,38	103,80	49,33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	155,50	110,81	69,74	83,16	28,70
Alte sectoare	20,64	20,64	20,64	20,64	20,63
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20,64	20,64	20,64	20,64	20,63
Titluri de angajamente		0,07	0,46	0,91	0,31
Administrația publică		0,07	0,46	0,88	0,24
Pe termen scurt		0,07	0,46	0,88	0,24
Alte sectoare				0,03	0,07
Pe termen lung				0,03	0,07
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP				0,03	0,07
Pe termen lung				0,03	0,07
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63
Contracte de tip forward	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63
Alte investiții	4 669,46	4 279,06	4 464,82	5 132,25	5 527,72
Numerar și depozite	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01
Din care: Poziții interbancare	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01
Alte sectoare	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Pe termen scurt	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Alte societăți financiare	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Pe termen scurt	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Împrumuturi	3 119,66	3 019,28	3 093,22	3 395,13	3 417,00
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	302,55	208,28	150,79	188,24	180,53
Pe termen scurt	18,38	18,53	18,57	20,79	23,66
Pe termen lung	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Administrația publică	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	137,60	126,20	121,95	129,28	113,01
Altele pe termen lung	1 012,28	1 064,24	1 201,52	1 425,15	1 429,88
Alte sectoare	1 276,53	1 281,27	1 326,68	1 388,17	1 475,78
Pe termen scurt	37,96	42,19	55,20	59,98	50,75
Pe termen lung	1 238,57	1 239,08	1 271,48	1 328,19	1 425,03

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018
Alte societăți financiare	101,85	98,78	113,69	132,37	167,57
Pe termen scurt	0,97	5,29	5,09	4,44	4,47
Pe termen lung	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 174,68	1 182,49	1 212,99	1 255,80	1 308,21
Pe termen scurt	36,99	36,90	50,11	55,54	46,28
Pe termen lung	1 137,69	1 145,59	1 162,88	1 200,26	1 261,93
Credite comerciale și avansuri	1 049,89	867,85	933,98	1 256,56	1 668,45
Alte sectoare	1 049,89	867,85	933,98	1 256,56	1 668,45
Pe termen scurt	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Pe termen lung	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Alte societăți financiare	16,25	15,85	16,79	17,75	18,06
Pe termen scurt	16,25	15,85	16,79	17,75	18,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 033,64	852,00	917,19	1 238,81	1 650,39
Pe termen scurt	1 002,14	825,96	889,18	1 201,14	1 600,39
Pe termen lung	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Alte angajamente - altele	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06
Pe termen scurt	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06
Alte sectoare	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
Pe termen scurt	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
Pe termen scurt	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
Drepturi speciale de tragere (alocări)	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, sinteza generală (MBP6)

milioane EUR**

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*
Poziția investițională internațională netă	-1 590,40	-1 917,29	-2 217,19	-2 713,57	-3 517,33
Active	5 163,60	4 865,96	5 059,66	4 790,66	4 645,13
Investiții directe	190,31	214,22	236,33	216,56	251,29
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	125,63	153,93	169,60	157,66	185,80
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	125,63	153,93	169,60	157,66	185,80
Instrumente de natura datoriei	64,67	60,29	66,73	58,90	65,49
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	27,12	28,93	29,93	28,87	31,92
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct	37,56	31,36	36,80	30,03	33,57
Împrumuturi	45,83	42,52	48,76	40,96	45,29
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	8,27	11,17	11,97	10,93	11,71
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	37,56	31,36	36,80	30,03	33,57
Credite comerciale	18,85	17,77	17,96	17,94	20,21
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	18,85	17,77	17,96	17,94	20,21
Investiții de portofoliu	4,19	4,66	4,87	4,16	5,57
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2,12	2,35	2,46	2,77	2,25
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Administrația publică	0,32	0,36	0,37	0,33	0,33
Alte sectoare	1,78	1,98	2,07	2,43	1,91
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,78	1,98	2,07	2,43	1,91
Titluri de creanță	2,07	2,31	2,41	1,39	3,32
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,07	2,31	2,41	1,39	3,32
Pe termen lung	2,07	2,31	2,41	1,39	3,32
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3,29	3,66	3,83	3,35	3,35
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3,29	3,66	3,83	3,35	3,35
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3,29	3,66	3,83	3,35	3,35
Contracte de tip forward	3,29	3,66	3,83	3,35	3,35
Alte investiții	3 193,06	3 035,43	2 704,60	2 217,91	1 875,43
Alte participații la capital				0,47	0,47
Numerar și depozite	2 157,22	2 318,69	2 012,35	1 544,56	1 130,86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	487,48	479,90	465,59	583,61	558,18
Din care: Poziții interbancare	487,48	479,90	465,59	583,61	558,18
Alte sectoare	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	572,68
Pe termen scurt	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	572,68
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	572,68
Pe termen scurt	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	572,68
Împrumuturi	89,95	99,25	102,94	88,87	89,65
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	7,69	8,00	8,09	6,66	6,58
Pe termen scurt	0,23	0,05	0,02	0,02	0,02
Pe termen lung	7,46	7,95	8,07	6,64	6,56
Alte sectoare	82,27	91,25	94,85	82,21	83,07
Pe termen scurt	4,47	4,42	4,67	3,93	3,81
Pe termen lung	77,79	86,83	90,18	78,28	79,26
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	82,27	91,25	94,85	82,21	83,07
Pe termen scurt	4,47	4,42	4,67	3,93	3,81
Pe termen lung	77,79	86,83	90,18	78,28	79,26
Credite comerciale și avansuri	609,55	574,36	580,68	576,45	646,90
Alte sectoare	609,55	574,36	580,68	576,45	646,90
Pe termen scurt	591,26	557,14	563,26	551,81	610,98
Pe termen lung	18,29	17,23	17,42	24,64	35,93
Alte societăți financiare	6,96	7,40	6,23	6,50	7,10
Pe termen scurt	6,96	7,40	6,23	6,50	7,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	602,58	566,97	574,45	569,95	639,80
Pe termen scurt	584,29	549,74	557,03	545,31	603,87
Pe termen lung	18,29	17,23	17,42	24,64	35,93
Alte creanțe - altele	336,34	43,13	8,63	7,56	7,56
Alte sectoare	336,34	43,13	8,63	7,56	7,56
Pe termen scurt	328,92	34,87			
Pe termen lung	7,41	8,26	8,63	7,56	7,56
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	336,34	43,13	8,63	7,56	7,56

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12 2017*	31.12 2018*
Pe termen scurt	328,92	34,87			
Pe termen lung	7,41	8,26	8,63	7,56	7,56
Active de rezervă	1 772,75	1 607,99	2 110,03	2 348,68	2 509,48
Aur monetar	2,33	2,33	2,61	2,58	2,52
Lingouri de aur	2,33	2,33	2,61	2,58	2,52
Drepturi speciale de tragere	0,98	16,19	0,27	0,26	0,10
Poziția de rezervă la FMI	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Alte active de rezervă	1 769,44	1 589,46	2 107,15	2 345,83	2 506,85
Numerar și depozite	691,72	684,72	963,08	1 223,09	1 208,10
Creanțe cu autorități monetare	126,65	99,90	139,45	288,87	539,39
Creanțe cu alte entități	565,07	584,82	823,63	934,22	668,71
Titluri de valoare	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 298,74
Titluri de creanță	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 298,74
Pe termen scurt					3,33
Pe termen lung	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 295,42
Pasive	6 753,99	6 783,26	7 276,86	7 504,23	8 162,46
Investiții directe	2 767,56	2 741,92	2 915,14	3 112,55	3 486,49
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 292,53	1 097,35	1 255,89	1 569,79	1 863,89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 292,53	1 097,35	1 255,89	1 569,79	1 863,89
Instrumente de natura datoriei	1 475,03	1 644,57	1 659,24	1 542,76	1 622,60
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 475,03	1 644,57	1 659,24	1 542,76	1 622,60
Împrumuturi	912,58	999,01	995,73	948,48	984,89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	912,58	999,01	995,73	948,48	984,89
Credite comerciale	95,89	88,26	99,27	117,00	155,54
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	95,89	88,26	99,27	117,00	155,54
Alte angajamente	466,56	557,30	564,25	477,29	482,18
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	466,56	557,30	564,25	477,29	482,18
Investiții de portofoliu	144,79	120,38	86,89	87,73	41,59
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	144,79	120,31	86,45	86,97	41,33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	127,82	101,42	66,71	69,67	24,05
Alte sectoare	16,97	18,89	19,74	17,29	17,28
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	16,97	18,89	19,74	17,29	17,28
Titluri de angajamente		0,06	0,44	0,76	0,26
Administrația publică		0,06	0,44	0,74	0,20
Pe termen scurt		0,06	0,44	0,74	0,20
Alte sectoare				0,03	0,06
Pe termen lung				0,03	0,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP				0,03	0,06
Pe termen lung				0,03	0,06
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3,35	4,38	4,10	3,95	3,04
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3,35	4,38	4,10	3,95	3,04
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3,35	4,38	4,10	3,95	3,04
Contracte de tip forward	3,35	4,38	4,10	3,95	3,04
Alte investiții	3 838,29	3 916,58	4 270,73	4 300,00	4 631,34
Numerar și depozite	191,99	125,67	129,93	138,52	117,50
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	189,20	124,90	129,36	138,10	115,63
Din care: Poziții interbancare	189,20	124,90	129,36	138,10	115,63
Alte sectoare	2,79	0,77	0,57	0,42	1,87
Pe termen scurt	2,79	0,77	0,57	0,42	1,87
Alte societăți financiare	2,79	0,77	0,57	0,42	1,87
Pe termen scurt	2,79	0,77	0,57	0,42	1,87
Împrumuturi	2 564,36	2 763,52	2 958,75	2 844,57	2 862,89
Banca centrală	321,16	310,55	279,57	221,43	182,48
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	321,16	310,55	279,57	221,43	182,48
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	248,70	190,64	144,23	157,71	151,25
Pe termen scurt	15,11	16,96	17,76	17,42	19,82
Pe termen lung	233,59	173,68	126,47	140,30	131,43
Administrația publică	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 292,69
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	113,11	115,51	116,65	108,32	94,68
Altele pe termen lung	832,09	974,09	1 149,29	1 194,05	1 198,01
Alte sectoare	1 049,31	1 172,73	1 269,01	1 163,06	1 236,47
Pe termen scurt	31,20	38,62	52,80	50,25	42,52
Pe termen lung	1 018,10	1 134,12	1 216,21	1 112,81	1 193,94
Alte societăți financiare	83,72	90,41	108,75	110,90	140,40

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12 2017*	31.12 2018*
Pe termen scurt	0,80	4,84	4,87	3,72	3,75
Pe termen lung	82,92	85,57	103,88	107,18	136,65
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	965,59	1 082,32	1 160,26	1 052,16	1 096,07
Pe termen scurt	30,41	33,77	47,93	46,53	38,78
Pe termen lung	935,18	1 048,55	1 112,33	1 005,62	1 057,29
Credite comerciale și avansuri	863,01	794,33	893,38	1 052,79	1 397,89
Alte sectoare	863,01	794,33	893,38	1 052,79	1 397,89
Pe termen scurt	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 356,00
Pe termen lung	25,89	23,83	26,79	31,56	41,89
Alte societăți financiare	13,36	14,51	16,06	14,87	15,13
Pe termen scurt	13,36	14,51	16,06	14,87	15,13
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	849,65	779,83	877,32	1 037,92	1 382,76
Pe termen scurt	823,76	755,99	850,53	1 006,36	1 340,87
Pe termen lung	25,89	23,83	26,79	31,56	41,89
Alte angajamente - altele	78,79	83,64	137,77	123,99	116,29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	6,67	6,99	61,50	60,53	56,19
Pe termen scurt	6,67	6,99	61,50	60,53	56,19
Alte sectoare	72,12	76,65	76,27	63,46	60,11
Pe termen scurt	72,12	76,65	76,27	63,46	60,11
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	72,12	76,65	76,27	63,46	60,11
Pe termen scurt	72,12	76,65	76,27	63,46	60,11
Drepturi speciale de tragere (alocări)	140,14	149,42	150,89	140,12	136,76

Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2018, cu detalii suplimentare (MBP6)

milioane USD

	Stoc la 31.12. 2017	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2018
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Poziția investițională internațională netă	-3 238,78	-959,32	-1 185,40	-186,14	46,92	365,30	-4 198,10
Active	5 717,88	-173,70	-340,78	0,39	-97,48	264,17	5 544,18
Investiții directe	258,47	41,46	42,24		-0,78		299,93
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	188,17	33,59	33,59				221,76
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	188,17	33,59	33,59				221,76
Instrumente de natura datoriei	70,30	7,87	8,65		-0,78		78,17
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	34,46	3,64	4,42		-0,78		38,10
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)							
	35,84	4,23	4,23				40,07
Împrumuturi	48,89	5,16	5,16				54,05
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	13,05	0,93	0,93				13,98
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)							
	35,84	4,23	4,23				40,07
Credite comerciale	21,41	2,71	3,49		-0,78		24,12
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	21,41	2,71	3,49		-0,78		24,12
Investiții de portofoliu	4,97	1,68	1,68				6,65
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3,31	-0,62	-0,62				2,69
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,02						0,02
Administrația publică	0,39						0,39
Alte sectoare	2,90	-0,62	-0,62				2,28
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2,90	-0,62	-0,62				2,28
Titluri de creanță	1,66	2,30	2,30				3,96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1,66	2,30	2,30				3,96
Pe termen scurt							
Pe termen lung	1,66	2,30	2,30				3,96
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4,00						4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,00						4,00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4,00						4,00
Contracte de tip forward	4,00						4,00
Alte investiții	2 647,18	-408,76	-620,23		-52,70	264,17	2 238,42
Alte participații la capital	0,56						0,56
Numerar și depozite	1 843,51	-493,78	-730,04		-27,91	264,17	1 349,73
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	696,57	-30,36	-3,00		-27,36		666,21
Din care: Poziții interbancare	696,57	-30,36	-3,00		-27,36		666,21
Alte sectoare	1 146,94	-463,42	-727,04		-0,55	264,17	683,52
Pe termen scurt	1 146,94	-463,42	-727,04		-0,55	264,17	683,52
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 146,94	-463,42	-727,04		-0,55	264,17	683,52
Pe termen scurt	1 146,94	-463,42	-727,04		-0,55	264,17	683,52
Împrumuturi	106,07	0,93	0,93				107,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	7,95	-0,10	-0,10				7,85
Pe termen scurt	0,02						0,02

	Stoc la 31.12. 2017	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2018
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Pe termen lung	7,93	-0,10	-0,10				7,83
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	98,12	1,03	1,03				99,15
Pe termen scurt	4,69	-0,14	-0,14				4,55
Pe termen lung	93,43	1,17	1,17				94,60
Credite comerciale și avansuri	688,02	84,09	108,88		-24,79		772,11
Alte sectoare	688,02	84,09	108,88		-24,79		772,11
Pe termen scurt	658,61	70,62	94,68		-24,06		729,23
Pe termen lung	29,41	13,47	14,20		-0,73		42,88
Alte societăți financiare	7,76	0,72	0,72		0,00		8,48
Pe termen scurt	7,76	0,72	0,72		0,00		8,48
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	680,26	83,37	108,16		-24,79		763,63
Pe termen scurt	650,85	69,90	93,96		-24,06		720,75
Pe termen lung	29,41	13,47	14,20		-0,73		42,88
Alte creanțe - altele	9,02						9,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	9,02						9,02
Pe termen lung	9,02						9,02
Active de rezervă	2 803,26	191,92	235,53	0,39	-44,00		2 995,18
Aur monetar	3,08	-0,07		-0,07			3,01
Lingouri de aur	3,08	-0,07		-0,07			3,01
Drepturi speciale de tragere	0,31	-0,19	0,05		-0,24		0,12
Poziția de rezervă la FMI	0,01						0,01
Alte active de rezervă	2 799,86	192,18	235,48	0,46	-43,76		2 992,04
Numerar și depozite	1 459,81	-17,88	19,14		-37,02		1 441,93
Creanțe cu autorități monetare	344,78	299,01	316,66		-17,65		643,79
Creanțe cu alte entități	1 115,03	-316,89	-297,52		-19,37		798,14
Titluri de valoare	1 340,05	210,06	216,34	0,46	-6,74		1 550,11
Titluri de creanță	1 340,05	210,06	216,34	0,46	-6,74		1 550,11
Pe termen scurt		3,97	3,97				3,97
Pe termen lung	1 340,05	206,09	212,37	0,46	-6,74	0,00	1 546,14
Passive	8 956,66	785,62	844,62	186,53	-144,40	-101,13	9 742,28
Investiții directe	3 714,98	446,31	309,20	189,34	-13,48	-38,75	4 161,29
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 873,62	351,02	186,25	189,34	5,74	-30,31	2 224,64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 873,62	351,02	186,25	189,34	5,74	-30,31	2 224,64
Instrumente de natura datoriei	1 841,36	95,29	122,95		-19,22	-8,44	1 936,65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 841,36	95,29	122,95		-19,22	-8,44	1 936,65
Împrumuturi	1 132,05	43,46	65,28		-13,38	-8,44	1 175,51
Credite comerciale	139,64	46,00	51,84		-5,84		185,64
Alte angajamente	569,67	5,83	5,83				575,50
Investiții de portofoliu	104,71	-55,07	-1,92	-2,81	1,12	-51,46	49,64
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	103,80	-54,47	-1,31	-2,81	1,11	-51,46	49,33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	83,16	-54,46	-1,30	-2,81	1,11	-51,46	28,70
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20,64	-0,01	-0,01				20,63
Titluri de angajamente	0,91	-0,60	-0,61		0,01		0,31
Administrația publică	0,88	-0,64	-0,65		0,01		0,24
Pe termen scurt	0,88	-0,64	-0,65		0,01		0,24
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0,03	0,04	0,04				0,07
Pe termen lung	0,03	0,04	0,04				0,07
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4,72	-1,09	-1,09				3,63
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,72	-1,09	-1,09				3,63

	Stoc la 31.12. 2017	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2018
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4,72	-1,09	-1,09				3,63
Contracte de tip forward	4,72	-1,09	-1,09				3,63
Alte investiții	5 132,25	395,47	538,43		-132,04	-10,92	5 527,72
Numerar și depozite	165,33	-25,09	-22,34		-2,75		140,24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	164,83	-26,82	-24,07		-2,75		138,01
Din care: Poziții interbancare	164,83	-26,82	-24,07		-2,75		138,01
Alte societăți financiare	0,50	1,73	1,73				2,23
Pe termen scurt	0,50	1,73	1,73				2,23
Împrumuturi	3 395,13	21,87	98,17		-72,54	-3,76	3 417,00
Banca centrală	264,29	-46,49	-41,49		-5,00		217,80
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	264,29	-46,49	-41,49		-5,00		217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	188,24	-7,71	-4,73		-2,98		180,53
Pe termen scurt	20,79	2,87	2,87				23,66
Pe termen lung	167,45	-10,58	-7,60		-2,98		156,87
Administrația publică	1 554,43	-11,54	29,76		-41,30		1 542,89
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	129,28	-16,27	-13,73		-2,54		113,01
Altele pe termen lung	1 425,15	4,73	43,49		-38,76		1 429,88
Alte sectoare	1 388,17	87,61	114,63		-23,26	-3,76	1 475,78
Pe termen scurt	59,98	-9,23	-8,25		-0,98		50,75
Pe termen lung	1 328,19	96,84	122,88		-22,28	-3,76	1 425,03
Alte societăți financiare	132,37	35,20	35,20		0,00		167,57
Pe termen scurt	4,44	0,03	0,03		0,00		4,47
Pe termen lung	127,93	35,17	35,17		0,00		163,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 255,80	52,41	79,43		-23,26	-3,76	1 308,21
Pe termen scurt	55,54	-9,26	-8,28		-0,98		46,28
Pe termen lung	1 200,26	61,67	87,71		-22,28	-3,76	1 261,93
Credite comerciale și avansuri	1 256,56	411,89	466,60		-52,74	-1,97	1 668,45
Alte sectoare	1 256,56	411,89	466,60		-52,74	-1,97	1 668,45
Pe termen scurt	1 218,89	399,56	452,65		-51,12	-1,97	1 618,45
Pe termen lung	37,67	12,33	13,95		-1,62		50,00
Alte societăți financiare	17,75	0,31	0,31		0,00		18,06
Pe termen scurt	17,75	0,31	0,31		0,00		18,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 238,81	411,58	466,29		-52,74	-1,97	1 650,39
Pe termen scurt	1 201,14	399,25	452,34		-51,12	-1,97	1 600,39
Pe termen lung	37,67	12,33	13,95		-1,62		50,00
Alte angajamente - altele	147,99	-9,19	-4,00			-5,19	138,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	72,25	-5,19				-5,19	67,06
Pe termen scurt	72,25	-5,19				-5,19	67,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	75,74	-4,00	-4,00				71,74
Pe termen scurt	75,74	-4,00	-4,00				71,74
Drepturi speciale de tragere (alocări)	167,24	-4,01			-4,01		163,23

Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014 - 31.12.2018, prezentare analitică, sectorială

	milioane USD											
	31.12.2014			31.12.2015			31.12.2016					
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2 156,63	390,70	1 765,93	1 756,81	339,29	1 417,52	2 205,93	292,28	1 913,65			
Alte investiții		390,70	-390,70		339,29	-339,29		292,28	-292,28			
Active de rezervă	2 156,63		2 156,63	1 756,81		1 756,81	2 205,93		2 205,93			
Administrația publică	0,39	1 320,37	-1 319,98	0,39	1 353,76	-1 353,37	0,39	1 481,68	-1 481,29			
Investiții de portofoliu	0,39		0,39	0,39	0,07	0,32	0,39	0,46	-0,07			
Alte investiții		1 320,37	-1 320,37		1 353,69	-1 353,69		1 481,22	-1 481,22			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	608,94	700,41	-91,47	539,60	467,97	71,63	501,75	424,35	77,40			
Investiții de portofoliu	2,55	155,50	-152,95	2,54	110,81	-108,27	2,54	69,74	-67,20			
Derivate financiare	4,00	4,08	-0,08	4,00	4,78	-0,78	4,00	4,29	-0,29			
Alte investiții	602,39	540,83	61,56	533,06	352,38	180,68	495,21	350,32	144,89			
Alte sectoare	3 515,79	5 805,06	-2 289,27	3 019,51	5 250,03	-2 230,52	2 581,54	5 409,26	-2 827,72			
Investiții directe	231,52	3 366,86	-3 135,34	234,05	2 995,69	-2 761,64	247,07	3 047,62	-2 800,55			
Investiții de portofoliu	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48			
Alte investiții	3 282,11	2 417,56	864,55	2 783,30	2 233,70	549,60	2 332,31	2 341,00	-8,69			
TOTAL	6 281,75	8 216,54	-1 934,79	5 316,31	7 411,05	-2 094,74	5 289,61	7 607,57	-2 317,96			

	31.12.2018											
	31.12.2017			31.12.2018			31.12.2018					
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2 803,26	264,29	2 538,97	2 995,18	217,80	2 777,38						
Alte investiții		264,29	-264,29		217,80	-217,80						
Active de rezervă	2 803,26		2 803,26	2 995,18		2 995,18						
Administrația publică	0,95	1 722,55	-1 721,60	0,95	1 706,36	-1 705,41						
Investiții de portofoliu	0,39	0,88	-0,49	0,39	0,24	0,15						
Alte investiții	0,56	1 721,67	-1 721,11	0,56	1 706,12	-1 705,56						
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	710,20	513,20	197,00	682,04	417,93	264,11						
Investiții de portofoliu	1,68	83,16	-81,48	3,98	28,70	-24,72						
Derivate financiare	4,00	4,72	-0,72	4,00	3,63	0,37						
Alte investiții	704,52	425,32	279,20	674,06	385,60	288,46						
Alte sectoare	2 203,47	6 456,62	-4 253,15	1 866,01	7 400,19	-5 534,18						
Investiții directe	258,47	3 714,98	-3 456,51	299,93	4 161,29	-3 861,36						
Investiții de portofoliu	2,90	20,67	-17,77	2,28	20,70	-18,42						
Alte investiții	1 942,10	2 720,97	-778,87	1 563,80	3 218,20	-1 654,40						
TOTAL	5 717,88	8 956,66	-3 238,78	5 544,18	9 742,28	-4 198,10						

Anexa 18. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2014-31.12.2018, prezentare analitică, pe scadențe

milioane USD

	31.12.2014			31.12.2015			31.12.2016		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1 660,96	6 681,40	-5 020,44	1 357,30	6 168,55	-4 811,25	1 559,68	6 228,71	-4 669,03
Investiții directe	208,59	3 239,95	-3 031,36	214,64	2 889,25	-2 674,61	228,29	2 933,12	-2 704,83
Investiții de portofoliu	5,10	176,14	-171,04	5,09	131,45	-126,36	5,09	90,38	-85,29
Alte investiții	134,98	3 265,31	-3 130,33	131,40	3 147,85	-3 016,45	129,95	3 205,21	-3 075,26
Active de rezervă	1 312,29		1 312,29	1 006,17		1 006,17	1 196,35		1 196,35
Termen scurt	4 620,79	1 535,14	3 085,65	3 959,01	1 242,50	2 716,51	3 729,93	1 378,86	2 351,07
Investiții directe	22,93	126,91	-103,98	19,41	106,44	-87,03	18,78	114,50	-95,72
Investiții de portofoliu					0,07	-0,07		0,46	-0,46
Derivate financiare	4,00	4,08	-0,08	4,00	4,78	-0,78	4,00	4,29	-0,29
Alte investiții	3 749,52	1 404,15	2 345,37	3 184,96	1 131,21	2 053,75	2 697,57	1 259,61	1 437,96
Active de rezervă	844,34		844,34	750,64		750,64	1 009,58		1 009,58
TOTAL	6 281,75	8 216,54	-1 934,79	5 316,31	7 411,05	-2 094,74	5 289,61	7 607,57	-2 317,96

	31.12.2017			31.12.2018		
	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1 722,75	7 191,45	-5 468,70	1 983,62	7 570,67	-5 587,05
Investiții directe	237,06	3 568,35	-3 331,29	275,81	3 965,45	-3 689,64
Investiții de portofoliu	4,97	103,83	-98,86	6,65	49,40	-42,75
Alte investiții	140,35	3 519,27	-3 378,92	154,89	3 555,82	-3 400,93
Active de rezervă	1 340,37		1 340,37	1 546,27		1 546,27
Termen scurt	3 995,13	1 765,21	2 229,92	3 560,56	2 171,61	1 388,95
Investiții directe	21,41	146,63	-125,22	24,12	195,84	-171,72
Investiții de portofoliu		0,88	-0,88		0,24	-0,24
Derivate financiare	4,00	4,72	-0,72	4,00	3,63	0,37
Alte investiții	2 506,83	1 612,98	893,85	2 083,53	1 971,90	111,63
Active de rezervă	1 462,89		1 462,89	1 448,91		1 448,91
TOTAL	5 717,88	8 956,66	-3 238,78	5 544,18	9 742,28	-4 198,10

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

milioane USD

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*
Administrația publică	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36
<i>Pe termen scurt</i>		0,07	0,46	0,88	0,24
Instrumente de natura datoriei		0,07	0,46	0,88	0,24
<i>Pe termen lung</i>	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12
Împrumuturi	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89
Alocări de DST	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
<i>Pe termen lung</i>	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Împrumuturi	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	540,83	352,38	350,32	425,32	385,60
<i>Pe termen scurt</i>	256,66	162,63	218,10	257,87	228,73
Împrumuturi	18,38	18,53	18,57	20,79	23,66
Numerar și depozite	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01
Alte angajamente aferente datoriei	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06
<i>Pe termen lung</i>	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Împrumuturi	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Alte sectoare	2 417,56	2 233,70	2 341,06	2 721,01	3 218,24
<i>Pe termen scurt</i>	1 147,48	968,58	1 041,56	1 355,15	1 743,21
Împrumuturi	37,95	42,19	55,25	60,02	50,79
Numerar și depozite	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Credite comerciale și avansuri	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Alte angajamente aferente datoriei	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
din care datoria pentru resurse energetice	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12
<i>Pe termen lung</i>	1 270,08	1 265,12	1 299,50	1 365,86	1 475,03
Împrumuturi	1 238,58	1 239,08	1 271,49	1 328,19	1 425,03
Credite comerciale și avansuri	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Alte societăți financiare	105,25	99,62	114,29	132,87	169,80
<i>Pe termen scurt</i>	4,37	6,13	5,69	4,94	6,70
Împrumuturi	0,97	5,29	5,09	4,44	4,47
Numerar și depozite	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
<i>Pe termen lung</i>	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Împrumuturi	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Societăți nefinanciare	2 281,17	2 102,24	2 194,24	2 555,22	3 016,25
<i>Pe termen scurt</i>	1 142,68	962,04	1 035,41	1 349,68	1 736,34
Împrumuturi	36,55	36,49	49,70	55,05	46,15
Credite comerciale și avansuri	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Alte angajamente aferente datoriei	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
din care datoria pentru resurse energetice	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12
<i>Pe termen lung</i>	1 138,49	1 140,20	1 158,83	1 205,54	1 279,91
Împrumuturi	1 106,99	1 114,16	1 130,82	1 167,87	1 229,91
Credite comerciale și avansuri	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Gospodăriile populației și IFSLSGP	31,14	31,84	32,53	32,92	32,19
<i>Pe termen scurt</i>	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
Împrumuturi	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
<i>Pe termen lung</i>	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Împrumuturi	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Investiții directe: creditare intragrup	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
<i>Pe termen scurt</i>	126,91	106,44	114,50	146,63	195,84
Împrumuturi	10,26	10,01	10,72	6,99	10,20
Credite comerciale și avansuri	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
<i>Pe termen lung</i>	1 667,52	1 690,34	1 620,14	1 694,73	1 740,81
Împrumuturi	1 099,93	1 081,46	1 030,25	1 125,06	1 165,31
Alte angajamente aferente datoriei	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65
Articole informative:					
Arierate	249,62	258,42	265,86	267,75	272,24
Alte sectoare	157,20	164,62	171,54	173,36	177,18
<i>termen scurt</i>	9,92	9,96	10,01	10,17	12,06
<i>termen lung</i>	147,28	154,66	161,53	163,19	165,12
Investiții directe: creditare intragrup	92,42	93,80	94,32	94,39	95,06

* date revizuite

Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

milioane EUR**

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*
Administrația publică	1 085,34	1 239,08	1 417,27	1 443,22	1 498,45
<i>Pe termen scurt</i>		0,06	0,44	0,74	0,21
Instrumente de natura datoriei		0,06	0,44	0,74	0,21
<i>Pe termen lung</i>	1 085,34	1 239,02	1 416,83	1 442,48	1 498,24
Împrumuturi	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 354,90
Alocări de DST	140,14	149,42	150,89	140,12	143,34
Banca centrală	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
<i>Pe termen lung</i>	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
Împrumuturi	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	444,56	322,53	335,09	356,35	338,62
<i>Pe termen scurt</i>	210,97	148,85	208,62	216,05	200,86
Împrumuturi	15,11	16,96	17,76	17,42	20,78
Numerar și depozite	189,20	124,90	129,36	138,10	121,19
Alte angajamente aferente datoriei	6,67	6,99	61,50	60,53	58,89
<i>Pe termen lung</i>	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76
Împrumuturi	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76
Alte sectoare	1 987,23	2 044,48	2 239,29	2 279,77	2 826,12
<i>Pe termen scurt</i>	943,23	886,53	996,28	1 135,40	1 530,81
Împrumuturi	31,19	38,62	52,85	50,29	44,60
Numerar și depozite	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96
Credite comerciale și avansuri	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25
Alte angajamente aferente datoriei	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00
din care datoria pentru resurse energetice	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58
<i>Pe termen lung</i>	1 044,01	1 157,95	1 243,01	1 144,37	1 295,31
Împrumuturi	1 018,11	1 134,12	1 216,22	1 112,81	1 251,40
Credite comerciale și avansuri	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91
Alte societăți financiare	86,52	91,18	109,32	111,32	149,11
<i>Pe termen scurt</i>	3,59	5,61	5,44	4,14	5,88
Împrumuturi	0,80	4,84	4,87	3,72	3,93
Numerar și depozite	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96
<i>Pe termen lung</i>	82,92	85,57	103,88	107,18	143,23
Împrumuturi	82,92	85,57	103,88	107,18	143,23
Societăți nefinanciare	1 875,12	1 924,16	2 098,85	2 140,86	2 648,74
<i>Pe termen scurt</i>	939,28	880,55	990,40	1 130,81	1 524,78
Împrumuturi	30,04	33,40	47,54	46,12	40,53
Credite comerciale și avansuri	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25
Alte angajamente aferente datoriei	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00
din care datoria pentru resurse energetice	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58
<i>Pe termen lung</i>	935,84	1 043,61	1 108,45	1 010,05	1 123,96
Împrumuturi	909,95	1 019,78	1 081,66	978,49	1 080,06
Credite comerciale și avansuri	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91
Gospodăriile populației și IFSLSGP	25,60	29,14	31,12	27,58	28,27
<i>Pe termen scurt</i>	0,35	0,38	0,44	0,44	0,15
Împrumuturi	0,35	0,38	0,44	0,44	0,15
<i>Pe termen lung</i>	25,24	28,77	30,68	27,14	28,12
Împrumuturi	25,24	28,77	30,68	27,14	28,12
Investiții directe: creditare intragrup	1 475,02	1 644,57	1 659,23	1 542,76	1 700,68
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1 475,02	1 644,57	1 659,23	1 542,76	1 700,68
<i>Pe termen scurt</i>	104,32	97,42	109,52	122,85	171,98
Împrumuturi	8,43	9,16	10,25	5,86	8,96
Credite comerciale și avansuri	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02
<i>Pe termen lung</i>	1 370,70	1 547,15	1 549,71	1 419,91	1 528,71
Împrumuturi	904,14	989,85	985,46	942,62	1 023,33
Alte angajamente aferente datoriei	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38
TOTAL	5 313,32	5 561,22	5 930,46	5 843,53	6 555,14
Articole informative:					
Arierate	205,19	236,53	254,30	224,33	239,07
Alte sectoare	129,22	150,67	164,08	145,25	155,59
<i>termen scurt</i>	8,15	9,12	9,57	8,52	10,59
<i>termen lung</i>	121,06	141,56	154,51	136,73	145,00
Investiții directe: creditare intragrup	75,97	85,85	90,22	79,08	83,48

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul anului

În cadrul atribuțiilor sale de bază și în conformitate cu articolul 5, lit. k) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională a Moldovei, Departamentul raportări și statistică, este responsabilă de întocmirea balanței de plăți, a poziției investiționale internaționale și de elaborarea datoriei externe a Republicii Moldova.

ISBN 975-9975-3015-1-0
ISBN 978-9975-3357-2-0